

Everedo in Christo p[ro]prio d[omi]no
Danibaldo. basilice. xij. ap[osto]lo[rum]
venerabili p[re]sbytero cardinali
frater Thomas de Aquino or
dinis frater p[re]dicato[rum] se totus.
Rex opifer de solo sue boni
tatis intuitu cuncta in esse pdu
cens: n[on] al[iter] boni amor[is] o[mn]ibus
indigit creaturis: vt du[m] vnaq[ue]

res bonu[m] sibi veniens n[on] amat et appetit: q[ui]da[m]
queritudo mirabili i[n] suu[m] recurrere dem[on]stret auctore[m]
S[ed] i[n] hoc p[re]fert ceter[is] r[ati]o[n]al[is] n[on] q[ui] ip[s]e vniuersale bo
nitatis fonte p[er] sapia[m] itneri pot[est]: et p[er] charitatem amor[is]
suauit[er] degustare: v[er]u[m] sit vt sapie bonu[m] quo ad ip[s]e s[er]u
teq[ue] bonitatis accedim[us]. o[mn]ib[us] h[um]anis bonis s[er]u recte
rois iudiciu[m] p[re]ferat. Deest. n[on] q[ui] fastidii nescit: ita vt
q[ui] ei edit adhuc esuriat: et q[ui] eaz bibit sitire n[on] cesset.
Dec est q[ui] intant[er] peto repugnat: vt q[ui] s[er]u ip[s]az ope
rant: n[on] peccent. Dec est q[ui] indeficiente fructu suis
m[er]itis largit[ur]: vt q[ui] ea elucidat vita possideat sempit[er]n
naz. Precellit itaq[ue] voluptates dulcedie: securitate
sedes et regna: vtilitateq[ue] diuinitas vniuersas. Diuinit[us]
m[er]ito igit[ur] delectat[ur] munerib[us] euangelice sapie a secul[is]
in mysterio abscondite: qua[m] in luce pduxit dei sapia
icarnata: mysteriu[m] exp[on]is adhibuit: sacro[rum] docto[rum]
suas copillado: ad q[ui] me iduxit p[ri]mit[us] felicitis recor
datiois Urbani pape q[ui]rti m[an]datu[m]. Uex q[ui] eo sumo
p[on]tifice et hac vita subtracto: tria euangelia: Marci
Luce et Johis exp[on]eda restabat: ne op[er]e q[ui] obedi
entia incepit: negligetia imp[er]fectu relinq[ui]ret: cu[m] mul
to labore diliges adhibuit studiu[m]: vt q[ui] tuor euangelio[rum]
ru exp[on]ez copleret: eade[m] in o[mn]ib[us] forma fuata in pos
nedis sco[rum] aucto[rum] et eoz no[m]ib[us] p[re]scribendis. Et vt
magis integra et otinua p[re]dicta sco[rum] exp[on] redderet:
q[ui]da[m] exp[on]es docto[rum] greco[rum] in latinu[m] feci trasferri:
et q[ui] plura exp[on]ib[us] latino[rum] docto[rum] itererui: au
cto[rum] no[m]ib[us] p[ro]notat. Uex q[ui] cogruit vt de labor[is] fru
ctib[us] oblatioes sacerdotib[us] offerant: exp[on]is euange
lice op[er]e: laboris mei fructu ap[osto]lo[rum] p[re]sbytero cesui of
ferend[is]. i[n] quo v[er]a suscipiat auctoritas debitu[m] vt sci
ent[is] iudicia iudicij cesura exerceat: et antiq[ue] dilectio
amor[is] affem i offeret munere p[ro]p[ri]enda. **GLO.**

Deatione gentiu[m] et cam salut[em] eaz ysaias p
pbeta manifesto p[ro]nu[n]ciat oraculo dicens: De
me fact[us] est fortitudo mea. et dixit: Pax est
vt sis mihi suad suscitadas trib[us] Jacob et feces isrl
uertedas. Dedi te in luce gentiu[m] vt sis sal[us] mea vsq[ue]
ad extremu[m] terre. **HIE.** sup ysaia: In q[ui]b[us] v[er]bis ostē
dit Christu[m] appellari suu[m] inq[ui]tu[m] est format[us] ex v[er]bo.
nam an[te] verba ista p[ro]mittit: Dec die o[mn]is forma[m] me
ex v[er]bo suu[m] sibi. Fuerat siq[ue] volūtas p[re]s vt pess
mi vinitores misu[m] suscipent filiu[m]. v[er]u[m] de ip[s]is Christ[us]
ad discipulos loq[ui]t[ur]: In via gentiu[m] ne abieritis: s[ed] ite
maglad oues p[er]ditas dom[us] israhel. q[ui] igit[ur] israhel n[on] est
reduct[us] ad deū: p[ro]pterea dei fili[us] loq[ui]t[ur] iudeis n[on] cre
derib[us] dicens: De me fact[us] est fortitudo mea: q[ui] et so
lar[is] me sup[er] adiectioe ppli mei. et dixit: ad suscitadas
trib[us] Jacob: q[ui] suo vitio conuerit: et ad feces siue reli
q[ui]as isrl uertendas. Pro ill. n. dedi te i luce getiu[m]
euz vt illumies vniuersu[m] mundu[m]: et salutē meā per
qua[m] boies salui fiūt vsq[ue] ad extrema[m] t[er]re facias pue
re. **GLO.** Ex p[ro]miss[is] igit[ur] v[er]bis duo possim[us] collige

re: quoz p[ri]mu[m] est d[omi]na virt[us] q[ui] fuit i Christo: et q[ui] effi
car fuit ad gentiu[m] illuminatione[m]: q[ui] d[omi]n[us] De me fact[us]
est fortitudo mea. De igit[ur] erat i Christo mudu[m] recō
cilians sibi: vt ap[osto]ls ad corinth. dicit. v[er]u[m] et euangelii p
q[ui]o credetes saluant[ur] virt[us] dei est i salutē o[mn]i credeti:
vt ide[m] ap[osto]ls ad Ro. dicit. Secundu[m] aut[em] est illuatio gē
tiu[m] et sal[us] mundi ex disp[on]e p[re]s p[er] Christu[m] cōpleta: q[ui]
d[omi]n[us] Dedi te in luce gentiu[m]. v[er]u[m] post resurrectionē suā
o[mn]is vt disp[on]ez p[re]s impletet ad p[re]dicandu[m] discipulo
los misit: dicens Docete o[mn]es gētes. quoz q[ui]da[m] ad p[re]di
candu[m] iudeis: q[ui]da[m] ad p[re]dicandu[m] gentib[us] misteriu[m] ac
ceperūt. Quia v[er]o euangelii oportuit n[on] solu[m] p[re]dicari
p[ro]p[ter] p[re]sentes: s[ed] etiā scribi p[ro]p[ter] futuros: eade[m] distictio ē
i scripto[rum] euangelij obfuata. nam Matthe[us] iudeis
euangelii hebraico s[er]mone scripsit. Mare[us] aut[em] p[ri]mus
euangelii scripsit i gentib[us]. **EVSE.** in ecclesiastica hi
storia: Qu. n. romane v[er]bi claz v[er]bi dei lumē fuiss[et]
exortu[m]: s[er]mo veritat[is] et lucis q[ui] p[er] Pet[rum] p[re]dicabat: vni
uersoz mētes placido illustrauit auditu: ita vt quoz
tidie audietib[us] eū nulla vniq[ue] satietas fieret. v[er]u[m] neq[ue]
eis auditio sola sufficebat: s[ed] Marcu[m] discipulu[m] eius
o[mn]ib[us] p[re]cib[us] exortat: vt ea q[ui] ille v[er]bo p[re]dicabat ad p[re]s
tuā eoz cōmonitioez h[ab]itaz scripture traderet: quo
domi foribusq[ue] i huiusmodi meditatiōib[us] v[er]bi p[ro]mano
rēt. nec pus ab obsecrādo desistit q[ui] q[ui] orauerāt im
petrarēt. et h[oc] fuit cā scribēdi euangelii s[er]mone Marcuz.
Pet[er] v[er]o vt p[er] sp[iritu] sc[ri]ptu[m] religio se copit furto spoli
atu[m]: delectat[ur] est fide eoz p[er] deuotione q[ui] cōsideras: sa
ctiq[ue] cōfirmant: et i p[er]petua legēda scripturā eccl[esi]e
tradidit. **HIERO.** sup Marcu[m]: Principiu[m] aut[em] q[ui]
a p[re]fcois etatis Christi p[re]dicatoe ichoat: nec laborat
in natiuitate infantuli q[ui] loq[ui]t[ur] de p[re]fcoe filij dei.

CHRYSO. Lōpendio[rum] aut[em] ac breuē narrationē
facit: i quo magist[er] imitat[ur] est. s. Pet[er] breuitati stu
dentē. **AVGV.** de cōsensu euāge. U[er]u[m] Matthe[us] q[ui]
regiā Christi p[ro]nā narrandā suscepit: habuit mar
cu[m] sibi tanq[ue] comitē et abbreviato[rum] adiunctu[m]: q[ui] sua
vestigia quodāmodo seq[ue]r[et]. Reguz. n. est n[on] eē sine
comitū obseq[ui]o. Sacerdos aut[em] q[ui] in sancta sco[rum] so
l[us] intrabat: p[ro]p[ter]ea Lucas cui[us] circa sacerdotiū Chri
sti erat itentio n[on] habuit tanq[ue] sociū obsequente[m] q[ui]
sua[m] narrationē quodāmodo breuiaret. **BEDA.**
Notandū est etiā q[ui] euangeliste sacri diuersuz narra
tiois sue p[ro]mo[rum] singuli diuersu[m] statuere terminū.
Matthe[us] nāq[ue] a natiuitate d[omi]nica exordiu[m] sumē: ad
t[er]m[in]u[m] vsq[ue] d[omi]nice resurrectionis serie sue narratiois pdu
xit. Mare[us] ab initio euangelice p[re]dicatois incipies p[er]
uenit vsq[ue] ad t[er]m[in]u[m] ascēsiōis d[omi]ni et p[re]dicatois discipulo
ru[m] ei[us] cūct[is] gentib[us] p[er] o[mn]ib[us]. Lucas a natiuitate p[er]cur
soris inchoas euangeliu[m] emiauit in ascēsiōe d[omi]nica.
Johānes ab e[ter]nitate v[er]bi dei p[ro]ncipiū sumēs: vsq[ue] ad
t[er]m[in]u[m] d[omi]nice resurrectionis euangelizādo p[ro]tingit. **AM
BRO.** sup Lucā: Quia igit[ur] Mare[us] a potentie cepit
exp[ro]ph[et]ie d[omi]ne: recte sub leonis imāgie figurat. **RE
MI.** sup Mattheu[m]: Per leonē etiā signat Mare[us]:
q[ui] sic leo terribilē vocē in dextro emitit: sic Mare[us]
a voce i dextro incepit: dicens: U[er]o clamātis i dextro.
AVGV. de cō. euāge. Quānis et de figura alie di
ci possit: Mare[us]. n. q[ui] neq[ue] stirpē regiā vt Matthe[us]
ob hoc p[er] leonē significat: neq[ue] sacerdotale vt Lu
cas signat p[er] vitulu[m]: vel cognationē vel cōsecrationē
narrare voluit: et t[er]m[in]u[m] in eis v[er]sat[ur] d[omi]nic[us] q[ui] h[oc] Christ[us]

opatus e p homis figura i illis quatuor: aialibus si gnatus vider THEOPHRAS. Uel enageliuz fm Marcu aqla uniuir: a ppheta. n. Jobis iccpit. Prophecia vo acute q a loge sut spectat vt aqla .I.

Initium euagelij Jesu Chri sti filij dei.

HIERO. i plogo Marc euagelista sacerdotiu i Isrl agēs fm carnē: leuita ad dñz ouerfus euageliu in Italia scripsit: oñdens i eo qd r generi suo debe ret Chriſt. naz initiu euagelij in voce pphete ex clamatōis iſtituēs: ordine leuitice elcōis oñdit: pdi cās Johannē Zacharie filiū in voce angeli emiſſū dicens: Initium euangelij Jesu Chriſti filij dei.

HIERO. Euageliū grece dicit: latine bona anni ciatio pdicaf: qd ppe ad regnū dei r remiſſionē pri net peccator: etenī euageliū p qd venit redēptio ſi deliū r bēitudo ſāctor. Quatuor aut euagelia vniū ſūt: r vniū qtuor. In hebreo iefus: i greco ſotber: i lat tio ſaluator dicit. Chriſt aut grece: meſſias hebrai ce: latie vncr. i. rex r ſacerdos dicit. BEDA. Nō ferēdū aut ē hoc euagelij pncipiuz pncipio mathei quo ait: Liber generatiōis iefu chriſti filij dauid: ſi lij abrahā. Pic aut dicit filij dei. Ex vtroq. n. vnus dñs Jefus chriſt dei r hois filiū ē itelligēd. Et ap te prim euageliſta filiū hois eū: ſecūd filij dei no miat: vt a miorib ad maiora paulatiz ſefus noſter aſſurgeret: ac p fidē r ſacramēta hūanitatē aſſum pre: ad agnitiōnē diuine eternitatē aſcēderet. Ap te etiā q hūanā erat generatiōnē deſcriptur a filio hois cepit: Dauid. ſ. ſue Abrahā. Apre ēr is q libuz ſiū ab iūio euagelice pdicatiōis ichoabat filiū dei magis appellare voluit Jefu Chriſtū: q hūane erat nature de pgenie patriarchaz veritatē carnis ſuſci pere. r diuine fuit potētie euageliū mūdo pdicare.

HYLARI. ſup lucā: Nō aut ſolo noie deſtat eſt chriſtū filiū dei: ſ; etiā ppietate. Nos filij dei ſum ſ; nō talis h filiū. Dic. n. ver r ppi eſt filiū origine nō adoptiōe: veritate. non nuncupatione: natiuita te non creatione.

Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā q pparabit uia tuaz añ te. Uox clamātis in deſto: Parate uia dñi: rectas facite ſemitas eius.

BEDA. Scriptur euageliū Marc. ogne pmo ponit teſtimōia pphetaz: vt eo cūctis ſine ſcripu lo dubietatis ſuſcipiēda que ſcriberet itimaret: quo bec a pphetis ātea pdicta eē demōſtraret. Simlqz vno eodēq euagelij ſui pncipio: r iudeos q legē ac pphetas ſuſcepāt ad ſuſcipiēdā euagelij gratiā ac ſācra que ipſoz pphete pdixerāt iſtituit. Et gētilēs q p euagelij pcomia ad dñm venerāt: ad auctōitatē quoq legis r pphetaz ſuſcipiēdā venerādāq pua cat. vñ dicit: Sicut ſcriptū eſt i Yſaia ppheta: Ecce ego mitto āgelū meū ante faciē tuā. HIERO. de optio genere iſtēptādi: Doc aut nō ſcribit i Yſaia: ſed i malachia i nouiſſimo. xij. pphetaz. CHRY. Pōt aut dici q falſitas ē ſcriptozis. Ul alr dicit q duas pphetias i diuerſ locis dictas a duob pph

tis i vñū ogregās poſuit. In Yſaia n. ppheta poſt ezechie deſcribit hitoria: Uox clamātis i deſto. in malachia vo: Ecce mitto āgelū meū. Scds igit enā gelista duas pphetias poſuit vt ab Yſaia dictas: r ad vñā lectionē hoc referēs: tacens vo a quo dicit Ecce mitto angelū meum. AVGV. de qſtionib euāge. Sciēs. n. oia ad auctōrē referēda deā bec ad Yſaia reuocauit q ſenſū iſtū pōr itimauerat. Deniq p vba malachie ſtatī ſubiicit dicit: Uox clamātis i deſto vt iūgeret vba vtriuſqz pphete ad vñū ſen ſūz ptnētia ſub pōris pphete pſona. BEDA. Uel alr itelligēdū ē: qz vñ nō bec vba iueniūt i Yſaia: ſ; ſus tñ eoz iueniūt i mltis alijs locis: r maſteſt i ſ; q ſubiūxit: Uox clamātis i deſto. Nā q dicit ma lachias mittēdū āgelū añ faciē dñi q ppararet uias ei: ſ; ē qd dicit Yſaia vocē clamātis i deſto andū endā que diceret: Parate uia dñi. In vtroqz aut ſ; tētia ſiml r parāda via dñi pdicaf. Potuit aut fieri vt aio marci euageliū ſcriberētis p malachia yſaia occurrerit vt fieri ſolet: qd tñ ſine vlla dubitatione emēdaret: ſaltē ab alijs admonit q ipo ad huc i car ne viuētē legere potuerūt: niſi cogitaſet recordatiō ſue que ſcō ſpū regebat: nō ſuſtra occurriſſe aliud p alio nomē pphete. Sic. n. iūmanē queſqz p p phetas ſpūſſanct dicit: r ſingla eē dñz r oia ſingu loz. HIERO. Per malachiā q pſis vor ſonat ad filiū q eſt faciēs pſis vñ agnit ē. BEDA. Angel aut vocaf Jōhs: nō nature ſocietate iuxta bereſim Origenis: ſ; officiū dignitate. Angel. n. grece. latine nunci dōr quo noie recte appellari potuit hō ille q fuit miſſus a deo: vt teſtimōiū ppheter de lumine ē veniētē i carne dñm mūdo nūciaret: cū oſtēt oēs q ſacerdotio ſūgūē ob euāgelizādi officiū āgelos poſ ſe vocari: dicitē ppheta Malachia: Labia ſacerdo tis cuſtodiūt ſciām: r legē rēgūt ex ore ei: qz ange lus ē dñi exercitū. THEOPHI. Precuſor igit chriſti āgel dōr ppter vitā āgelicā r reuerētiā eſt ſam. Qd aut dōr: Ante faciē tuā. ſ; ſignificat qñ dice ret: iuxta te ē nunci tu. vñ oſtēdit ppinqas pcur ſozis ad chriſtū. Etenī iuxta reges ābulant q ppinā ſūt magis. Sedē: Qui pparabit uia tuā āte te. Per baptiſmū. n. pparauit aīas iudeoz vt chriſtū ſuſcipe ret. HIERO. Uel via dñi q ad hoies igreōit poi nitētia ē p quā de ad nos deſcēdit r nos ad illum aſcēdim. hic autē initiu pdicatiōis Jōhs fuit: De nitētia agite. BEDA. Sicut aut Jōhs āgel pot tuit vocari p eo q faciē dñi euāgelizādo pueniētia recte appellari r vor potuit: qz verbū dei ſonādo p ibat. vñ ſeqē: Uox clamātis i deſto. ſ; oſtat. n. qz vñ genit filij verbū pſis vocaf. r ex ipa nra locutione cognoscim: qz pri vor ſonat vt verbū poſtmoduz poſſit audiri. HIERO. P aut vor clamāt: qz cla mor ad ſurdos r loge poſitos ſiue cū idignatiōe ſu ri ſolet: que iudaico certū ē populo eueniſſe: cū lon ge ē a peccatorib ſal. r aures ſuas obturauerūt ſu cut aſpides ſurde: r idignationē r irā r tribulatiō nē a chriſto audire meruerūt. CHRY. De ſ; aut qz dōr: In deſto. maſteſte oñdit ppheta nō i Hieru ſalē diuina fieri dogmata: ſ; in deſto. Qd iſlebat ad litterā Jōhāne baptiſta i deſto iordaniſ vbi oī ap paritionē ſalutiferā pdicāte. Oſtēdit etiā ſmo ppo pphetic pter deſtū qd a moyſe oſtēſus fuit: vbi ſcō

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially cut off and difficult to read due to the angle and fading of the page.

tas faciebat aliud eē desertū: i quo p̄sentes eē salutē
 christi p̄dicabat. **HIERO.** Uel in deserto fit vox z
 clamor: qz deseri erāt a spiritu dei: sicut dom⁹ vacās
 z scopata deserti etiā a p̄pheta rege atqz sacerdote.
BEDA: Quid autē clamaret ap̄t cū subdit: Pa-
 rare viā dñi: rectas facite semitas ei⁹. **Dis. n.** q̄ fidez
 rectā z opa bōa p̄dicat: qd aliud q̄s veniēti dño ad
 corda audiētū viā parat: vt bec. f. corda vis gr̄e pe-
 netret z lumē vitatis illustret: Rectas autē semitas
 facit dū mūdās i aīo cogitatioēs p̄ smōnē p̄dicati-
 onis format. **HIERO.** uel alr: Parate viā dñi: B
 ē penitētiā agite z p̄dicare. Rectas facite semitas es-
 itis vt viā regia iccedētes primos n̄ros vt nos z nos
 metipos vt p̄rios diligam⁹. **Qui. n.** semetipz diligit
 z nō diligit primū ad dextrā decliat. **Nā** multi be-
 ne agūt z bñ nō corrigūt vt fuit Dely. et q̄ semetipz
 s̄y odiēs primū diligit ad sinistrā diuertit. **Multi**
 enī bñ corrigūt s̄ nō bñ agūt: vt fuerūt scabe z pha-
 risei. Semitas autē p̄ viā sequūt: qz mādata mo: a
 lia p̄ penitētiāz explanāt. **THEOPHI.** Uel viā
 ē nouū testm̄: semite vō vet⁹ q̄i attritu. ad viam. n.
 necesse erat p̄parari. f. ad nouū testm̄. Uteris autē
 testamenti semitas rectas fieri oportebat.

Fuit iohānes i deserto baptizās
 z p̄dicās baptismū penitētiē i remis-
 sionez peccatoz. **Et egrediebat** ad
 cū ois indee regio: z hierosolymite
 uniuersi: z baptizabant ab illo i ior-
 danis flumie: cōfiteētes peccata sua
Et erat iohānes uestit⁹ pilis came-
loz z zona pellicea circa lūbos ei⁹:
 z locustas z mel siluestre edebat: z p̄-
 dicabat dicē: Veniet fortior me p̄-
 me: cui⁹ nō sū dign⁹ p̄cūbēs soluere
 corrigiā calciāmētoz ei⁹. **Ego** bap-
 tizo uos aq̄: ille nero baptizabit uos
 spiritu sancto.

HIERO. Scdm̄ p̄missāz Ysaie p̄phetiā viā dñi
 a Jobe parat p̄ fidē z baptismū z p̄niam. recte se-
 mite sūt p̄ austerā iditia vestis cilicine z zone pelli-
 ce: z cū locustini: z mell siluestri z hūilime vocif.
 vñ or: Fuit Jobes i deserto. **Jobes. n.** z **Iesus** q̄runt
 qd i deserto amissū ē. vbi vicit diabol⁹? ibi vici⁹. vbi
 cecidit hō ibi exurgit. **Jobes** autē gr̄a dei iterptat.
 a gr̄a autē narratio icipit. **Sequit. n.** **Baptizās.** Per
 baptismū. n. gr̄a dat q̄ peccata gratis dimittūt. **Ad**
 aut summā p̄ spōsuz inītiā p̄ paranip̄hū. **Uñ** ca-
 tbecumī B ē istructi: icipiūt p̄ sacerdotē z christm̄
 p̄ ep̄m. z ad B designādū subdit: **Et p̄dicās** bāptis-
 muz penitētiē i remissione peccatoz. **BEDA:** Li-
 quet qz **Jobes** baptismū p̄nie n̄ solū p̄dicauit: vez
 etiā q̄uidā dedit: sed baptismū i remissione pecca-
 toz dare nō potuit. **Remissio** etenī peccatoz i solo
 baptismo christi nobis tribuit. **Df** ergo p̄dicās bap-
 tismū p̄nie i remissione peccatoz: qm̄ baptismū qd
 peccata solueret qz dare nō poterat: p̄dicabat vt s̄s

cut icarnatū vbn̄ p̄ris p̄curabat vbo p̄dicatiōis: ita
 baptismū p̄nie quo peccata soluunt p̄curreret suo
 baptismo quo peccata solui nō possūt. **THEO-**
PHI. Uel alr: **Baptism⁹** Jobis z nō hēzet pecca-
 toz remissione: tñ hoies ad p̄nias iducebat. **Sui** er-
 go baptismū p̄nie p̄dicabat: s̄ hec p̄dicatio p̄nie du-
 cebat i remissioē peccatoz q̄m̄ q̄ penitētes christū
 reciperēt: remissione recipēt peccatoz. **HIERO.**
Per Jobes autē sicut p̄ amicu spōsū iducit spōsa ad
 christū: sicut p̄ puez rebecca ad Ysaac. vñ sequit: **Et**
 egrediebat ad illū ois **Ju. re. z Die. viii.** z **bap. ab il-**
lo i iorda. flumie. **Cōfessio. n.** z **pulchritudo** i cōspec-
 tu ei⁹. f. spōsū. **Deficit. n.** spōsa de camelo cū humiliat
 se. **Nūc** ecclesia viso viro ysaac. i. iesu christo. **Jorda-**
nis autē descēsiō aliena iterptat vbi peccata abluūt
Nos. n. olī alienati a deo p̄ supbiā p̄ baptismi sim-
 bolū hūilitati erigimur i alta. **BEDA:** **Exēplū** autē
 hic sumit cōfiteēdi peccata: ac meliozē vitā p̄mittē
 di eis q̄ baptisma desiderāt p̄ B qd subdit: **Cōfite-**
tes peccata sua. **CHRY.** Quia vō **Jobes** p̄nias p̄-
 dicabat p̄nie signa gerebat i vestitu z cibo. vñ seq̄:
Et erat Jobes vestit⁹ pilis camelī. **BEDA:** **Pilis**
inqt vestit⁹ nō lana: aliud austerē vestis idiciū est:
 aliud luxurie ē molliozis. **Zona** aut pellicea q̄ acci-
 ct⁹ fuit: vt **Delias** mortificatiōis idiciū ē. **Doro**
 qd seq̄: **Et locustas** z **mel siluestre** edebat: habitato-
 ri solitudis cōgnū ē vt nō delicias ciboz: s̄ necessi-
 tatē hūane carnis explet. **HIERO.** **Vestis** autē
Jobis z **cib⁹** z **por⁹** totā austerā vitā p̄dicatiū signi-
 ficat: z futuras gētes ad gr̄az dei que ē **Jobes** itus
 z **fozis** eē cōiugēdas. **Pilis. n.** camelī diuites gētūz
 significāt: z **zona pellicea** paupes mūdo mortui: z
locustis errātib⁹ sapiētes hui⁹ mūdi: q̄ stipulas ius-
 deis aridas reliquētes: frumēta mystica crurib⁹ tra-
 hūt: z i calore fidei salt⁹ i altū dāt: z melle siluestri
 fideles ispirati de iculta filia saginant. **THEO-**
PHI. Uel alr vestis de pilis camelozū doloris erat
 ostēsiū inuēte iohē q̄ penitēte dolere oī. **Dolorē**
 n. face⁹ significat. **zona** vō pellicea mortificationez
 iudaici significat ppli. **Esca** aut **Jobis** nō solū absti-
 nētiā notat: s̄ etiā ē idiciū itelligibilē esce: q̄ tūc
 popul⁹ vescebat nō qd altū itelligēs: s̄ tū i alta sa-
 liēs iteriqz se depumēs. **Talis. n.** ē **locusta** i altū sa-
 liēs z iterū cadēs. **Sic** igit⁹ z **melle** quidē vescebat
 popul⁹ qd erat ex apib⁹ natū. f. ex p̄phētis: nō tām
 cultū s̄ siluestre. **Dabebāt. n.** **scripturas** hebrei sicut
 mel quoddā s̄ nō bñ itelligebāt. **GRE. xxxi. mo-**
ral. Uel ipa cibozū specie designauit dñz que p̄uēit
 qz ifructuose gētilitatis dulcedinē sūpsit mel silue-
 stre edit. **Quia** vō iudeozū plebē i suo corpe i ptē cō-
 uertit i cibo locustas accepit que subito salt⁹ dātes
 p̄tinus ad terrā cadūt. **Salt⁹. n.** iudei oabāt cū p̄-
 cepta dñi se iplere p̄mitterēt. **Sz** ad terrā cadebāt:
 cū p̄ praua opa B se audisse denegarēt. **Dabebāt** er-
 go saltū p̄ vocē: z casum p̄ actionē. **BEDA** **Pōt**
 etiā habit⁹ z vict⁹ **Jobis** qualitate iterne cōuerfas
 tiōis ei⁹ exprimere. **Nāqz** austeriorib⁹ vtebat indu-
 mētis: qz vitā peccatiū nō blādīmētis fouit: s̄ vigo-
 re aspe iunctiōis icrepanit. **Zonā** pelliceā habebat
 circa lūbos: qz carnē suā crucifixit cū vitijs z cōcu-
 piscētis. **Locustas** z **mel siluestre** edebat: qz dulce
 quiddā sapiebat turbis p̄dicatio ei⁹ existimāte pos

pulo ne ipse esset christus. sed ocium sine sortita e intelligitib' ei' auditorib'. q' no ipse christus. s' pcur sor: z ppheta esset christi. In melle etenim dulcedo: i locustis e alacer volat'. vii sequit'. Et predicabat dice: Venit fortior me post me. **GLO.** Hoc dicebat ad remouendu turbe opinionem que eu christu esse credebat. fortior aut christu esse pnuat dremissurus erat peccata qd ipse facere non valebat. **HIERO.** Quis etia fortior e gra q' abluir peccata: qua iohes significat illo q' septies z septuagies dimittit peccata. Ita quide por e: s' semel dimittit peccata p baptismu. mia vo ad miseros ab ada vsq' ad christu p lxxvii generatodes: z vsq' ad cetu. xliiii. milia puenit. **CHRYSO.** Ne aut estiaref h' fm coparatione sui ad christu dicere subiigit. Cui' no suz di gn' p cumbes soluere corrigia calciamentoz e'. No e aut ide soluere corrigia calciamentoz ei': quod hic Marc' dicit: z calciamenta portare qd dicit Mathe'. Et quide narzationis ordine. psequetes euageliste nec i aliquo falleres: dicit vtriusq' Johane dixerisse fm alter sensu. cometantes vo circa h' differenter exposuerit vniq'q' corrigia. n. vocat ligament calciamentoz. Ad excellentia igi' ptatis christi z diuinitatis magnitudine extollenda h' dicit ac si diceret neq' i mistri ordie deputari sufficiens suz. Magnus n. e i his que sut corpis christi q' peubedo iferi' at tedere: z imaginē supnoz iferi' videre z soluere vnu qd'q' ierplicabiliu que sut circa mysteriu icarnationis. **HIERO.** Calciamentu. n. i extrema pte corporis e. In fine. n. ad iusticia e saluator icarnat'. vii p ppheta of: In idumea extenda calciamentu meuz. **GREGO.** i homel. Calciamenta etia ex mortuis animalib' fuit. Incarnat' ergo dñs venies q' calciat' apparuit. q' i diuinitate sua morticina nre corrupti onis assupit. vel alr: Nos apd veteres fuit vt siqs ea que sibi copeteret accipe vtore nollet: ille ei calciamentu solueret q' ad hac spofus iure ppinqtatis veniret. Recte ergo se idignu ee ad soluenda corrigia calciamenti ei' denunciat ac si apte dicat: Ego redemptoris vestigia denudare n valeo: q' spofu nome mihi imerit' no vsurpo. **THEOPHI.** Intelligitur vo z sic oes q' veniebāt z a Johane baptizabāt p penitentiā soluēbāt a ligamie peccatoz i christu credēdo. Igit' oium alioz Jobes sic soluēbat corrigiaz. i. viculu peccatoz. Iesu vo no valuit corrigia soluere q' no iuenit i eo peccatu. **BEDA.** Sic ergo Johanes dñm no adhuc maifeste dñm aut dei filiu: s' tñ vnu se fortioze pdicat. No. n. rudes adhuc auctores tati capiebāt archana sacraenti qd filii' dei eternus hoie assupto ex virgie denuo nat' eet i mudu: s' paulatim p agnitione glouificate huilitatis itroducedi erāt ad fine diuine eternitatis: qbus tñ late ter deuz bñc ee veru declarās subdit. Ego baptizo vos i aq. ille vo baptizabit vos i spūscō. Cui. n. dubiu e nullu posse aliu graz spūssancti nisi deū dare. **HIERO.** Quid. n. itereft iter aquā z spiritūsanctuz q' ferebat sup aq's: aq' mysteriu e hois: spūs vo mysteriu dei e. **BEDA.** Baptizatur aut a dño i spū sancto: no solū cu i die baptismatis fōte vite i remissione peccatoz abluimur: vep etia quotidie p gratiā eiusdem spūs ad agēda que deo placēt accēdimur.

Et factū ē i dieb' illis: uenit iesus

a nazareth galilee: z baptizatus ē a iohane i iordane. Et statim ascendens de aq: uidit celos aptos z spiritū sanctū tanqz colūbā descendēte z manēte i ipso. Et uox facta est de celis: Tu es fili' me' dilect': i te cōplacui.

HIERO. Marc' euagelista sicut ceru' ad fōtes aquaz desiderās: salt' i planis z arduis dat: z uelut apis melliflūa flores sūmatim degustat. vii a nazareth uenitē iesum enarrauit dice: Et factū ē i diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee z baptizatus ē a iohē i iord'. **CHRY.** Alter siquidē baptisma ordinās ad iohē uenit baptisma qd respectu sui baptismi incōpletus erat: a iudaico vo baptismate alienuz tāq' i amboz medio cristēs vt p baptismi naturā ostēdat: q' no i peccati remissione baptizat: aut q' idigēs spūs sancti acceptioe: his. n. abob' baptisma iohis carebat. Baptizatus ē aut vt not' oib' fueret z i eū crederēt: z ad implēdu oēm iusticia que ē obfuario mādatoz. mādatu siquidē erat hoib': baptismu subir' pphete. **BEDA.** Baptizatus ē z ut baptismate suo iohis baptisma cōprobaret: z vt iocundis aquā sanctificā p descēsiōe colūbe spūssancti i lauacro credētiū mōstraret aduētuz. vii sequit'. Et statim ascendēs de aq uidit aptos celos z spiritū sanctū tanqz colūbā descendēte z manēte i ipso. Aperit' aut celi nō refatioe elemētoz: s' spūitalib' ocul': quib' ezechiel i pncipio uolūmis sui eos aptos esse cōmōrat. h' aut q' aptos celos post baptisma uidit nri vtiq' gra factuz ē: quib' p lauacru regeneratiōis in noua pādif regni celestis. **CHRY.** Uel vt de celis hoib' sanctificatio tribuat ac terrena celestib' cōiungant. Spūs aut sanct' sup eū descendisse of not tanqz tūc pmi ad eū accesserit: nō. n. ab eo riq' fuerat derelict': s' vt ostēderet christū q' a iohē pdicabatur tanqz digito quodā fidei oibus demōstratum.

BEDA. Qd etia i baptismu descendere uisus ē spirit' fact': signū erat cōferēde nobis i baptismo grā spūitalis. **HIERO.** Dec ē aut uictio christi fm carnē. s. spūssanct' de qua of: Uenit te de' de' rana oleo leticie p cōfortib' tuis. **BEDA.** Hñ aut i ipē colūbe descendit spūssanct' qd multū simplex ē aial atq' a malicia fellis alieni: vt figurate nobis insinaret q' simplicia corda qrit nec bitare dignat' i mētibus ipiū. **HIERO.** In spē etia colūbe spūssanct' descendit: q' i cāico de ecclesia canit'. Spōna mea: amica mea: dilecta mea: colūba mea. Spōna i patri archis: amica i pphētis: prima i ioseph: z mea dilecta i iohē baptista. Colūba i christo z apostolis q' bus dī: Estote prudētes sicut serpētes: z simplices sicut colūbe. **BEDA.** Sedit aut colūba sup caput iesu ne q's putaret uocē pris ad iohē factā: no ad dñs. Hñ aut addidit: manentē i ipso: hoc. n. ē christo speciale vt implēs eū semel spiritūsanctus nunq' recedat. Nā fidelib' eius ad signa uirtutū z miracula faciēda aliquādo gratia spūs cōfer: aliquādo uolūtitur: quib' tamē ad operationē pietatis z iustitie ad amorē dei z pimi cōseruandū. nunq' gratia spūritus abest. Ipfuz autē qui baptizatus cum alijs ad

... a nazareth galilee: z baptizatus e a iohane i iordane. Et statim ascendens de aq: uidit celos aptos z spiritum sanctum tanquam columbam descendente z manente in ipso. Et uox facta est de celis: Tu es filius meus dilectus: in te complacui.

HIERO. Marcus euangelista sicut cervus ad fontes aquarum desiderans: saltim in planis et arduis dat: et uelut apis mellifluis flores summatim degustat. vii a nazareth uenit iesum enarrauit dicens: Et factum est in diebus illis: uenit iesus a nazareth galilee et baptizatus est a iohanne in iordane. **CHRYSOSTOMUS.** Alter siquidem baptismum ordinans ad iohannem uenit baptismum quod respectu sui baptismi incompletum erat: a iudaico uero baptismate alienum tanquam in ambo medio christes ut per baptismi naturam ostendat: quod non in peccati remissione baptizatur: aut quod indigens spiritu sancti acceptione: his. n. ab obsequio baptismi iohannis carebat. Baptizatus est autem ut notum omnibus fieret et in eum crederent: et ad implendum omnem iusticiam que est obsequium mandatorum. mandatum siquidem erat hominibus: baptismum subire propheta. **BEDA.** Baptizatus est et ut baptismate suo iohannis baptismum comprobaret: et ut iocundis aquam sanctificam per descensionem columbe spiritus sancti in lauacro credentium monstraret aduentum. vii sequitur. Et statim ascendens de aqua uidit aptos celos et spiritum sanctum tanquam columbam descendente et manente in ipso. Aperit' autem celi non refatio elementorum: sed spiritualibus oculis: quibus ezechiel in principio uoluntatis sui eos aptos esse commemorat. hoc autem quod aptos celos post baptismum uidit nostri utique gratia factus est: quibus per lauacrum regenerationis in noua paradisi regni celestis. **CHRYSOSTOMUS.** Uel ut de celis hominibus sanctificatio tribuat ac terrena celestibus coniungant. Spiritus autem sanctus super eum descendisse ostendit non tanquam tunc primum ad eum accesserit: non enim ab eo requiritur fuerat derelictus: sed ut ostenderet christum quem a iohanne predicabatur tanquam digito quodam fidei omnibus demonstratum.

BEDA. Quod etiam in baptismum descendere uisus est spiritus factus: signum erat conferende nobis in baptismum gratiam spirituales. **HIERONIMUS.** Dec est autem uictio christi secundum carnem. scilicet spiritus sanctus de qua dicitur: Uenit te deus deus rana oleo leticie per confortibus tuis. **BEDA.** Hinc autem in ipso columbe descendit spiritus sanctus quod multum simplex est animal atque a malicia fellis alieni: ut figurate nobis insinaret quod simplicia corda querit nec bitare dignatur in mentibus ipsius. **HIERONIMUS.** In specie etiam columbe spiritus sanctus descendit: quod in cantico de ecclesia canitur. Spous mea: amica mea: dilecta mea: columba mea. Spousa in patri archidiaconi: amica in prophetis: prima in ioseph: et mea dilecta in iohanne baptista. Columba in christo et apostolis quibus dicitur: Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut columbe. **BEDA.** Sedit autem columba super caput iesu ne quis putaret uocem patris ad iohannem factam: non ad deum. Hinc autem addidit: manentem in ipso: hoc. n. est christo speciale ut implens eum semel spiritus sanctus nunquam recedat. Nam fidelibus eius ad signa uirtutum et miracula facienda aliquando gratia spiritus conferuntur: aliquando uoluntur: quibus tamen ad operationem pietatis et iustitie ad amorem dei et primi conseruandum. nunquam gratia spiritus abest. Ipse autem qui baptizatus cum alijs ad

Johanne venit: verū esse filiū dei i spiritu sācto ba-
 ptizare volētes: vox patris docuit. vñ sequit̃: Et vox
 facta est de celis. Tu es fili' me' dilect' in te cōpla-
 cui. Nō aut̃ p hoc ipse fili' qđ nesciebat docet: sed
 nobis qđ credere debeam' oñdīf. **AVGV.** de cō-
 sē. eua. vñ **Matthe'** ait dictū eē: Fili' me' dilectus:
 qđ ostēdere voluit ad id valere qđ dictū ē: Dic ē fili-
 us me'. vt illis poti' q̄ audiebāt indicaret qđ ipse
 fili' esset dei. Si aut̃ queris: qđ vox in illa voce so-
 nuerit: quodlibet accipiēdū dūmō itelligas eos qđ nō
 eandē locutionē retulerūt eadē retulisse sentētias.
 Quō aut̃ de' i filiō sibi placuisse videat: admonent̃
 et eo qđ dēn ē: i te cōplacuit. **BEDA:** Nos quoy
 qđ vōr eadē docuit p aquā abluōis r spū sāctis
 ficatōis dei posse filios effici. mysteriū etiā trinita-
 tis i baptisate demōstrat. fili' baptizat. spūs de-
 scēdit i spē colūbe. p̄ris vōr: filio testimoniū phibē-
 tis audīt. **HIERO.** Moraliter r nos de volubis
 litate mūdī: odore floz mūdicie tracti cū adolescē-
 tibus post spōsū curam: r baptisimū facio de duob'
 abluimur: r ascēdētes spe celestia secreta mūdī cor-
 dis oculis ituemur. De hic spū sāctū spū cōrito
 r hūiliato cū simplici corde descēdētē ad mansue-
 tos: r cū charitate nūq̄ cadēte manētē suscipim'.
 Et vox dñi de celis ad nos a deo dilectos dirigit:
 Beati pacifici qm̄ filij dei vocabūt. r tūc in nobis
 cōplacet pater cū filio r spū sācto. f. quando effici-
 mur vnus spiritus cum deo.

**Et statim spirit' expulit eū i de-
 sertū. Et erat i deserto quadragita
 dieb' r quadragita noctib': r tenta-
 bat a sathana. Eratqz cū bestiis: r
 angeli ministrabant illi.**

CHRYSO. Quia christ' oīa ad doctrinā nostrā
 opabat r sustinebat: incepit post baptisimū ad ere-
 mi habitatiōē r pugnam' cōtra diabolū: vt vnus
 quiqz baptizatoz tentatiōes maiores patiēter sus-
 tineat p' baptisimū: nec turbet tāqz pter spem hoc
 cōtingere: s; oīa sustinens maneat triūphator. Et si
 enī de' pmittat tentatiōes fieri multis alijs modis:
 ob hoc etiā pmittit: vt cognoscas qđ hō tentatus in
 maiori bonoz cōstituit. non. n. accedit diabol'. nī
 si vbi aliqūē i maiori bonoz viderit cōstitutū. r iō-
 dr: Et statim expulit eū spūs i desertū. Propter s;
 aut̃ nō oñdit eū simpliciter euntē i desertū s; expul-
 sum: vt hoc itelligas fieri iuxta diuine dispōnis ver-
 bū qđ etiā inuit ne hō seipm i tentatiōē igerat:
 s; aliqd i tentatiōē quasi expulsos victores existe-
 re. **BEDA:** Clez ne cui veniret i dubiū a quo euz
 spū expulsi'z diceret i desertū: occulte lucas primo
 pōnit qđ iesus plen' spū sācto regressus ē a iorda-
 ne: ac deide itulit: et agebat a spū i desertuz: ne qđ
 cōtra eū valuisse spūs putaret imund': qđ plen' spi-
 ritu sācto quo volebat digrediēs que volebat age-
 bat. **CHRYSO.** Expulit autē eū spūs i desertū: qđ n.
 diabolū ad tēptandū puocare pponebat: nō soluz
 fame: s; etiā loco occasiōē dedit. Tūc. n. marie dia-
 bol' se igerit eū videt aliquos solitarios pmanen-
 tes. **BEDA:** Secedit etiā i deserto vt nos doceat

relictis mūdī illecebris: r societate prauozū: diuinis
 p oīa fuisse mādatis. Tentat' solus a diabolo: vt no-
 bis insinuet: qđ oēs qđ volūt pie viuere i christo psecu-
 tiōes patiunt. vñ sequit̃: Et erat i deserto. xl. dieb'
 r. xl. noctib': r tentabat a sathana. Tentat' aut̃. xl.
 dieb' r. xl. noctib' vt idicet: qđ quādiu hic viuētes
 dñō seruiū: siue pspira blandianf qđ ad dies pti-
 ner: seu aduersa fiāt qđ noctis figure cōgnuit toto
 tēpore aduersari' assit: qđ iter nostrū tentādo ipedis-
 re nō cessat. xl. n. dies r noctes totū hui' seculi tem-
 pus insinuat: qđ quadruplitus ē mūdus i quo dñō fa-
 mulamur. x. vō iūt pcepta p quoz obseruatiā cōtra
 hostē certam': decē autē quater ducta. xl. fiūt. Seq̄
 tur: Eratqz cū bestiis. **CHRYSO.** Hoc aut̃ dicit vt oñ-
 dat quale erat desertū: Inuū. n. erat hoib' r bestiis
 plenū. Sequit̃: Et āgeli ministrabāt ei. Post tentatio-
 nē. n. r victoriā cōtra diabolū opatus ē hominū sa-
 lutē. Et sicut apostol' dicit āgeli i ministeriū mitti
 tur ppter eos qđ hereditatē capiūt salutis. **Notādū**
 qđ ē qđ vincētī tentatiōē assitūt āgeli ministrantes.

BEDA: Cōsiderandū etiā qđ christ' iter bestias
 cōmorat vt hō: s; ministerio vti' angelico vt de':
 Et nos cū in eremo sancte ouerfatiōis bestiales ho-
 minū mores ipoluta mēte toleram': ministeriū an-
 gelozū meremur: a quib' corpe absoluti ad eternaz
 beatitudinē trāfferemur. **HIERO.** Ut tūc bestie
 pacate nobiscū sūt sicut i arca aialia mūda cū imū-
 dis: cū caro nō cōcupiscit aduersus spū. p' hoc an-
 geli ministri mittunt nobis: vt respōsa r solatia cor-
 dibus vigilantibus dent.

**Postqz aut̃ tradit' ē Johannes
 nēit iesus i galileā p̄dicās euāgelii
 regni dei: dicens: Qm̄ impletū ē tem-
 p': r appropinquabit regnū dei. De-
 nitēmini r credite euangelio.**

CHRYSO. Marc' euāgelista **Mattheū** i ordie seq̄-
 tur: r iō postqz dixit angelos ministrare subiūgit: p'
 qđ aut̃ tradit' ē Johannes venit iesus i galileā. Post
 tentatiōes r angelos ministrantes recedit i galileam
 instruens nos nō resistere violentiis malignozū.
THEOPHI. Et vt ostēdat nobis qđ i psecutionib'
 decet recedere r nō expectare: cū vero iciderim' de-
 cet sustinere. **CHRYSO.** Recessit etiam vt ad doctri-
 nas r sanatiōes seipsum cōseruaret priusqz pateres-
 tur: hisqz oibus adimpletis: fieret obediens vqz ad
 mortē. **BEDA:** Johāne tradito recte icipit oīs
 p̄dicare. vñ sequit̃: P̄dicās euāgelii regni dei. De
 finente. n. lege cōsequenter oīs euāgelii. **HIE-
 RO.** Lessante vmbra adest veritas: Johāne in car-
 cere: lex i iudea: Iesus in galilea: Paul' in gētibus
 p̄dicās euāgelii regni. Regno enī terreno succes-
 dit paupertas: paupertati christianozū regnū tribuitur
 sempiternū. Honor autē terren' spume aque vt sus-
 mo seu somno cōparat'. **BEDA:** Nemo autē p'p-
 ter traditionē Johānis i carcere statim post tenta-
 tiōē. xl. dieb' r iciumū oñi fact'. Quisquis enim
 euāgelii Johānis legerit: inueniet dominū ante
 traditionē Johānis multa docuisse r multa mira-
 cula fecisse. habes enī i euāgelio ipi': hoc fecit i iu-
 tū signoz iesus. r postea: Nec dū. n. erat missus Jo-

bānes in carcere. **F**ert autē qz cū legisset **J**ohānes **M**arcei **L**uce volumia: pbauerit quidē textū historie: z vera eos dixisse firmauerit: sed vni tantū anni i quo z passus ē post carcerē **J**ohānis historiā tenuisse. **P**retermisso itaqz anno cui acta a trib^o exposita fuerāt supioris tēporis anteqz clauderetur **J**ohānes i carcere gesta narauit. cui ergo dixisset **M**arcus: Quia venit iesus i galileā: pdicās euāgelii regni: subiūgit dices: Quoniaz impletū ē tēp^o: z appropinquauit regnū dei. **C**HRYS. Siquidē cōplero tēpore: quādo scilicet venit plenitudo temporis: misitqz de^o filiū suū: cōueniēs fuit humanuz gen^o vltimā cōsequi dei dispensationē. **E**t ideo dicit qz appropinquauit regnū dei. **R**egnū autē dei idē ē fm substantiā cū regno celoz: q̄uis differt ratioē. **R**egnū enī dei intelligit^r quo de^o regnat. hoc vero ē i regione viuentiū: quādo facie ad facie deū vidēs in bonis pmissis existēt. **S**ine amorē quis velit suscipere illā regionē siue aliquā aliā cōformacionē: eoz qui imaginē induit supernoz que p celos itelligunt. **S**atis enī apparēs ē qz regnū dei neqz loco neqz tēpore cōcludit. **T**HEO. **U**el cōpletū eē dicit dñs tēpus legis: quān diceret: vsqz ad tēpus presens operabatur: amodo operabit^r regnū dei qd ē fm euāgelii cōuersatio que cōuenienter assimilat^r regno celoz. **A**ū enī vides aliquē carne indutū fm euāgelii viuere: nūquid nō dices quoniā iste habet regnū celozū qd nō ē eica z pot^o: s; iusticia z pax z gaudij in spiritu sc̄o. **S**equit^r: Penitemini. **H**IERO. **P**niā enī agit q̄ vult eterno bono. s. regno dei adherere. **Q**ui enī desiderat nucleū frangit nucē. **A**maritudinē radicis dulcedo pomi cōpēfat. **P**ericlū maris spes lucri delectat. **D**olorē medicine spes salutis mitigat. **P**reconiā autē christi illi narrare digne possunt: q̄ ad palmā indulgētie meruerūt puenire. z iō postqz dixit Penitemini: subiunxit. **E**t credite euāgelio. **N**ā nisi crederitis: nō itelligetis: penitemini. **A**gite z credite. i. renūciare opibus mortuis. **Q**uid enī prodest credere sine bonis opibus: nō tamē bonoz opoz meritū adducit ad fidem: s; fides incipit vt bona opa cōsequant^r.

Et p̄teritēs secus mare galilee: uidit **S**imonē z **A**ndreā fratrē ei^o mittētes retia i mare. **E**rant. n. piscatores. **E**t dixit eis iesus: **V**ēite post me z faciā uos fieri piscatores hominū. **E**t p̄tinus relictis retib^o secuti sūt eū. **E**t p̄gressus ide pusillū uidit **J**acobū zebedei z **J**ohānē fratrē ei^o: z ipos cōponentes retia i nauī: z statim uocauit illos. **E**t relicto patre suo zebedeo i nauī cū mez cēnarijs secuti sunt eū.

GLO. **P**ostea pdicatioē christi ad turbas agit euāgelista de vocatiōe discipuloz quos fecit sine pdicatiois missio. vs; sequit^r: **E**t p̄teritēs sec^o mare galilee uidit **S**imonē z **A**ndreā fratrē ei^o. **T**HEOPHI.

Sicut **J**ohes euāgelista refert: p̄cursores erāt discipuli **P**etr^o z **A**ndreas. **U**idēs vō qz **J**ohānes de iesu testimoniiū dederat adiūcti sunt ei. post bec volētes: qz **J**ohes tradit^o erat: ad artē ppriā sūt reuersi. vs; sequit^r: **M**ittētes retia i mare. **E**rat enī piscatores. **U**ide autē eos de laborib^o pprijs enutritos z nō ex iniūq̄tate. **T**ales enī digni erāt christi p̄mi discipuli fieri. vs; subdit^r: **E**t dixit eis iesus: **V**enite post me. nūc sc̄o illos vocat. **E**t. n. bec secūda vocatio respectu illi^o que legi^t i **J**ohē. **A**d qd autem vocent^r: ostēdit^r cū subdit^r: **F**aciā uos fieri piscatores hominū. **R**EMI. **Q**uia p rete sancte pdicatio nis pisces. i. homines de pfundo pelagi. i. fidei p̄nti ad lucē fidei trayerūt. **A**dmirāda autē ē ista piscatio. **P**isces. n. cū capiunt mox moriunt^r. **H**omines cū capi sūt vbo pdicatiois poti^o viuificant. **B**EDA: **P**iscatores autē z illiterati mittunt^r ad pdicandū vt fides credētū i v̄tute dei nō i eloquētia atqz i doctri na eē putaret. **S**equit^r: **E**t p̄tin^o relictis retib^o secuti sunt eū. **T**HEOPHI. **N**ō. n. oportet iternallū facere: s; statim seq̄ om̄. **P**ost hos vero p̄ficat **J**acobū z **J**ohānē: qz z ibi paupes erites tñ senectutē m̄tribat paternā. vs; seq̄: **E**t p̄gressus ide pusillū uidit **J**acobū zebedei. **R**eliquerūt autē patre: qz i secula christi eos erat ipeditur^o. **S**ic z tu cū a patrib^o impederis: relinque eos z accede ad deū. **N**ūquid autē qz zebede^o nō credidit: **M**ater vō apostolorū credidit que secuta ē christū mortuo zebedeo. **A**nter autē pot quomō binos vocauerit de nauiculis piscatores: p̄mo **P**etrū z **A**ndreā: deinde p̄gressus paululū alios duos filios zebedei: cū lucas dicat **J**acobū z **J**ohānē vocatos fuisse ad adiūmandū petrū z **A**ndreā: et christū **P**etro tñ dixisse: **N**oli timere ex h̄ iā hoies eris capiēs: simul tñ subductis ad terrā nauib^o eos fuisse secutos. **U**ñ itelligendū ē hoc p̄mo eē factū qd lucas insinuat. **E**t postmodū ad capturā pisciū eos ex moze remeasse vt postea fieret: qd **M**arc^o h̄ narrat. **L**uc. n. secuti sūt om̄ nō sub ductis ad terrā nauib^o tanqz cura redendi: s; tanqz vocatē ac iubētē vt sequerent^r. **H**IERO. **U**ñ sic autē hac quadriga piscatoz uehūmur ad ebera vt **D**elias. **H**is q̄tuor angulis ostruit^r p̄ma ecclesia his quatuor l̄ris hebraicis tetragramaton nomē om̄i agnoscit a nobis: quib^o simili exēplo p̄cipit: vt audiamus vocē dñi vocātis z obliuiscamur populū v̄no rū: et domū paterne ouerfatiois que ē stulticia oco z rete araneaz: i quo nos velut culices pene lapsos tenebat aer q̄ p̄det i nibili: nauē p̄tine cōuersationis abominātes. **P**ellib^o. n. mortuis regit^r adā q̄ est genitor: n̄ fm carnē: et nūc deposito veterē hominē cū actib^o suis nouū sequētes hominē pellib^o regimur salomonis: q̄bus sp̄sa gloriā se eē formidam factā. **S**imō autē obediēs: **A**ndreas virilis: **J**acobus supplātās: **J**ohes grā i latio sonāt. **Q**uib^o quoz nō minib^o i imaginē dei cōuertimur: obediētia vt au diam^o: virilitate vt pugnem^o: supplātate vt p̄sere rem^o: grā vt cōseruemur. **Q**ue q̄tuor virtutes cardinales dicunt^r. per p̄uidētā. n. obedim^o. p̄ iustitiā v̄ riliter agim^o. per tēperatiā serpentē calcam^o. p̄ fortitudinē grām dei meremur. **T**HEOPHI. **S**ecū dū c̄etiā h̄ quoniā p̄mo vocat^r actio: deinde cōceptio tio qui quidē ē circa **P**etrū: actionē significat. qui

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

vo circa Johāne cōtemplationē. Petr⁹. n. feruidis
sim⁹ & magis sollicitus alijs: Joltes vero theologus
fuit excellentissimus.

**Et igrediūf capharnaū: & statiz
sabbatis igress⁹ i synagogā docebat
eos. Et stupebāt sup doctria eius.
Erat eni docens eos quasi potesta
tem habens: et non sicut scribe.**

HIERO. Marc⁹ dicta euāgelij i seipo disponēs
ordine historie nō secut⁹: mysterioꝝ ordinē seruat.
vñ sabbatis primā v̄tutē narrat dicēs: Et igrediūf
capharnaū. **THEO.** a nazareth recedētes. In die
autē sabbati quādo scribe cōgregabant: tūc docēs
synagogā itrauit. vñ sequit⁹. Et statz sabbatis igress⁹
i synagogā docēs eos. Et enī lex ad sabbatis festar
iubēbat: vt lectiōi studētes cōuenirēt i vñū. Doce
bat autē chūf arguēdo nō adulādo sicut pharisei.
vñ sequit⁹. Et stupebāt sup doctria ei⁹. Erat. n. docēs
eos q̄si ptātē habēs & nō sicut scribe. docebat etiā i
ptāte trāsmut. is hoies ad bonū: & p penā nō credēs
tib⁹ minabat. **BEDA:** Scribe etiā docebāt popu
los que scripta sūt i moyse & pphetis. Jēsus vō qua
si de⁹ & dñs ipf⁹ moyfi libertate volūtatis sue: vñ ea
que min⁹ videbant addebat i lege: vel cōmutās pre
dicabat i populo vt i matheo legim⁹. Dictū ē ātiq̄s
ego autem dico vobis.

**Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo: & exclamauit dicēs: Quid
nob & tibi iesu nazarene? Venisti añ
pdere nos. Scio q̄ sis fact⁹ dei. Et
cōminat⁹ ē ei iesus dicēs: Obmute
sce: & eri de hoie. Et discerpēs eum
spūs imūd⁹: & exclamans uoce ma
gua: exijt ab eo. Et mirati sūt oēs:
ita ut cōgrerēt iter se dicētes: Quid
nā ē hoc? Que nā doctria hec noua
Quia i ptāte spiritib⁹ imūdis ipat:
& obediūt ei. Et pcessit rumor eius
stati in oēm regionē galilee: quoniā
inuidia diaboli mors intrauit in or
bem terrarum contra ipsūm.**

BEDA: Mor⁹ auctore p̄io debuit medicīa salu
tis opari. & iō dī. Et erat i synagoga eoz hō i spiritu
imūdo. **CHRY.** Spūs quidez āgel⁹ & aer & aīa nū
cupat: & etiā spūs sanct⁹. Ne igit⁹ ppter cōmunicā
tiā nois i errore decidam⁹ addit: Imūdo. imūd⁹
autē oī ppter impietate ac elōgationē a deo: & q̄ oī
bus imūdis & prauis opationibus se imiscet. **AV
GV.** x. de ciuitate dei. **Lōtra** supbiā porro demonū
quātā v̄tutē habeat dei hūilitas que i forma sui ap
paruit: ipi demōes ita sciūt vt eidez dño ifirmitate
carnis iduro h expimerēt. **Seq̄** enī. Et exclamauit
dicēs: qd nobis & tibi iesu naza. Venisti pdere nos
Clarū ē i bis v̄bis q̄ i eis & scia erat: & charitas nō

erat. Penā q̄ppe suā formidabāt ab illo: nō i illo in
sticiā diligebāt. **BEDA:** Demōes. n. oīm i terris
cernētes se v̄tinuo iudicādos cernebāt. **CHRY.**
Vel h ita dicit q̄si diceret: auferēs imūdiā: diuū
nāq̄ iponēs cognitionē hominū aiab⁹: nobis locū
i hoib⁹ nō das. **THEOPHI.** Exire. n. ab hoie pdi
cationē suā dicebat demonū. imificordes. n. existūt
demōes: malū aliq̄ pati se existimātes cū hoies nō
molestāt. **Sequit⁹:** Scio q̄ sis fact⁹ dei. **CHRY.** q̄
si diceret: **Lōsidero** aduētū tuū: nō. n. firmā ac cer
tā aduēt⁹ dei habebat noticiā. **Sāctū** autē dicit eū:
nō vñū de plurib⁹: q̄ & sanct⁹ erat vñūsq̄q̄ p̄phe
ta: s; vñū eū eē denūciat. **Per articulū** q̄ i greco po
nit vñū oñdit. p timorē vō oīum dñy recognoscit.

AVGV. Lātū. n. eis inotuit quātū voluit. tātū au
tē voluit quātū oportuit. S; inotuit nō sic angelis
sanctis: q̄ ei⁹ fm id qd ē v̄bū pticipata et̄nitate per
frumē: sed sicut eis terēdis inotescēd⁹ fuit: ex quo
tyrānica ptāte fuerat liberatur⁹ p̄destiatos. inotuit
ergo demōib⁹ nō p id qd ē vita eterna: s; p quedā tē
poralia sue v̄tutis effecta que āgelicis sensib⁹ i ma
lignoz spiritūū potius q̄ ifirmitati hoīum possint
eē cōspiciua. **CHRY.** Nō autē volebat vitas testio
nia spiritūū imūdoꝝ. vñ seq̄. Et cōminat⁹ ē ei iesus:
dicēs: obmutesce & eri de hoie. **Uñ** dogma salutife
rū nobis dat: ne credam⁹ demōib⁹ quātūcūq̄ de
nūcient vitatē. **Sequit⁹:** Et discerpēs eū spūs imū
do: & exclamās uoce magna exiuit ab eo. **Quia.** n.
hō ille tāq̄ sapiēs loquebat ac discrete v̄ba pferē
bat: ne putaref q̄ nō ex demone s; ex corde v̄ba cō
poneret: vix discerpi pmisit a demōe: vt oñderet de
monē eē q̄ loquebat. **THEO.** Et vt vidētes cer
nerēt a quo malo liberabat hō & pp miraculū cre
derēt. **BEDA:** Pōt autē videri dñū quō discerpēs
vel sicut qdā codices: hñt cōterās eū exiuerit: eū nī
bil ei nocuerit fm **Lucā.** s; i ipē **Lucas** dicit: Et cū
p̄cissit eū: demoniū i mediū exiit ab eo nihilq̄ ei
nocuit. vñ itelligit hoc dixisse marcū: **Lōuerās** enī
sue discerpēs: qd lucas dicit: **Lū** p̄cissit eū i me
dio & qd secut⁹ ait: **Nihilq̄** ei nocuit: hoc itelligat
q̄ illa iactatio mēbroꝝ atq̄ veratio nō eū debilita
uit: sicut solēt demonia erire etiā q̄busdam mēbris
amputatis atq̄ euulsis. **Uñ** autē v̄tute miraculi:
nouitate dñice admirant⁹ doctrie atq̄ ad inq̄sitio
nē eoz que audierāt p ea que viderāt excidant. vñ
sequit⁹: Et mirati sūt oēs ita vt cōquirerēt. **Ad h. n.**
fiēbāt signa vt p h euāgelio regni dei qd pdicabat
certi⁹ crederet: oū hi q̄ celestia terzigenis gaudia p
mittebāt celestia i terris ac diuina opa mōstrabant.
Pri⁹ autē teste euāgelista erat docēs eos q̄si ptātem
hñs: & nūc turba attestāte i ptāte impat spiritib⁹ i
mūdis & obediūt ei. **Seq̄:** Et pcessit rumor ei⁹ sta
tim i oēm regionē galilee. **GLO.** fa. n. que hoies
multū mirāf p̄mpte diuulgāt: q̄ ex abūdātia cor
dis os loq̄. **HIERO.** Mystice autē capharnaum
villa consolatiōis it̄p̄traf: sabbatū autē req̄es. hō in
spū imūdo req̄e & cōsolatiōe sanaf vt loc⁹ & tēpus
cōgruāt saluti. **Hō** i spū imūdo gen⁹ hūanū ē i quo
imūdiā regnauit ab adā vsq̄ ad moyfen. nā sine
lege peccauerūt: & sine lege pierūt. **Qui** sciēs factūz
dei obmutescere iubet: oū sciētes qdē deū nō sicut
deij glorificauerūt: sed fuerūt poti⁹ creature q̄ cre

atorum. Spiritus discernens hominem exiit ab eo. Appropinquante salute appropinquavit tetatio. pharao dimisit israel persequi israel. diabolus contempnus surgit in scandala.

Et prius egredientes de synagoga venerunt in domum simonis et Andree cum iacobo et Johanne. Recubebat autem socrus simonis febricitans: quae statim dicit ei de illa. Et accedens eleuavit eam apprehensa manu eius: et continuo dimisit eam febris: et ministrabat eis.

BEDA: Prius debuit lingua serpentina ne ultra virus spargeret cludi. deinde femina que prius seducta est a carnalis concupis febre sanari. unde dicitur: Et prius egredientes de synagoga venerunt in domum simonis et Andree cum iacobo et Johanne. THEOPHIL. Recessit. n. vt consuetudo erat in sabbato circa vesperas ad edendum in discipulorum domum. Que autem ministrare debet febricitantibus. unde sequitur: Recubebat autem socrus simonis febricitans. CHRYSOSTOMUS. Discipuli autem tanquam ex ide utilitate aliqua recepturi non expectantes vesperas Petri sanari precabantur. unde sequitur: Qui statim dicit ei de illa. BEDA: In euangelio autem luce scriptum est quod rogauerit illum pro ea. MODO. n. saluator rogatus vltro curat egrotos: ostendens se contra vitio quodque passiones et peccata semper inuere fidelium: et ea non minus quam que ipsi minime intelligunt vel intelligenda dare: vel per peccata etiam non intellecta dimittere: iuxta id quod psalmista postulat: Ab occultis meis munda me domine. unde et hic rogatus sanat. Sequitur enim: Et accedens eleuavit eam apprehensa manu eius. THEOPHIL.

Per hoc significat quod si aliquis infirmus a deo curabitur si sanctis ministraverit ob christi amorem. BEDA: Quod autem sabbatis maxime medicis docet: neque sine dona frequenter docet se non sub lege esse: sed supra legem nec iudaicum eligere sabbatum: sed verum sabbatum dilectamque deo esse requiem: si saluti studentes avarum ab ope suum id est a cunctis continentiam illicitis. Sequitur: Et continuo dimisit eam fe. et ministrabat eis. Sanitas que domini conferit imperio simul tota redit: tanto robore comitante: vt eis continuo quod se adiunxit ministrare sufficiat. Si autem virum a demonio liberatum moraliter animum ab ista munda cogitatione purgatum significare dixerim: conuenienter femina a febre ad imperium domini curata: carum ostendit a concupis sue feruore per continentie precepta frenata. HIERONYMUS. Febris. n. intemperantiam significat: de qua nos filii synagoge per manus discipule desiderij eleuatione sanantur: et huiusmodi quae sanat nos ministramus voluntati. THEOPHIL. Febricitans autem quae irascitur: vt ex ira manus effrenat extendat: sed si ratio retineat manus eius surgit: et sic ratio ministrat.

Vespere autem facto cum occidisset sol afferebant ad eum omnes male habentes et demonia habentes: et erat omnis ciuitas congregata ad ianuam. Et curauit multos quae uexabantur uariis languoribus: et demonia multa eiciebat et non sine

bat ea loqui: Quia sciebant eum.

THEOPHIL. Quia turbe considerabant neminem licere die sabbati curare: huiusmodi gratia sol expectabat occasum vt curandos ad iesum adducant. unde dicitur: Vespere autem factum cum occidisset sol. Sequitur: Et curauit multos qui uexabantur uariis languoribus. CHRYSOSTOMUS. Per hoc autem quod dicit multos: oes omnes intelligere iuxta scripturam consuetudine. THEOPHIL. Vel multos dicit. Erant enim quidam infideles qui minime curati sunt propter incredulitatem eorum. Multos ergo ex oblati sanauit illos. scilicet quod fide habebat. Sequitur: Et demonia multa eiciebat: et non sine bat ea loqui quia sciebant eum. AVGUSTINUS. de qua no. et vt te. Sciebant enim demonia christum esse quod per legem fuerat reprobum missus. oia enim signa videbant in eo que dixerat propter mysterium aut diuinitatis eius: ignorabant autem: et percipies eorum. Si enim cognouissent nunquam dominus mansisset crucifixus. BEDA: Quae enim dicitur. et continuo fatigatum diabolus hominem cognouerat: nec tetando ualuit an dei filius esse experiri. Nam nunc per signum potentiam vel intellexit: vel potius suspicatus est esse filium dei. Non igitur iudeis eum crucifigere praesens: quod de filio non esse putant: sed quod se morte illius non puerit esse uandam. THEOPHIL. Ideo autem non sine bat loqui demonia: docet nos non credere eis etiam si uera dicant. Si enim inuenit aliquos sibi credentes ueritatebus mendacia miscet. CHRYSOSTOMUS. Non est autem contrarium ei quod hic dicitur: hoc quod Lucas dicit: quod exibat demonia a multis clamantibus et dicentibus: quia tu es christus filius dei. Subiungit enim: Et increpatis non sine bat calos. MAREE. n. multa sub breuitate praesens circa sine praedictis uerborum loquitur. BEDA: Mystice autem sol occubens passionem mortis significat illius quod dicitur. Quia in mundo suum lux mundi sit: et sole occidente plures ante demoniaci et egroti sanantur: quod temporiter in carne uiuunt: paucos uero docuit: ois per orbem gentium dei salutis dona transmittit. HIERONYMUS. Ianna autem regum moraliter pnia est cum fide quae opat salutem languoribus uariis. uaria etenim sunt uicia: quibus languor seuit ciuitas mundi.

Et diluculo ualde surgens egresus abiit in desertum locum: ibique orabat. Et persecutus est eum Simon et quae cum illo erat. Et cum uenisset ad eum: dixerunt ei. Quia oes querunt te. Et ait illis: Eam in proximos uicos et ciuitates ut et ibi praedicem: ad hoc enim ueni. Et erat praedicans in synagogis eorum in omni galilea: et demonia eiciens.

THEOPHIL. Postquam dominus infirmos curauit: secessit in desertum locum. In quo docuit nos non facere aliquid ad apparentiam: sed tamen boni aliquid operamur non per palare. Sequitur: Ibi orabat. CHRYSOSTOMUS. Non quod idigeret. Ipse enim erat quod hominum orationes suscipiebat: sed hoc quidem dispensatione agens: forma bone operationis nobis est factus. THEOPHIL. Ostendit enim nobis quod deo attribui si aliquid boni facimus: et ei debemur dicere. Quia ois datum optimum desuper est descensus a te. Sed

... et non sine bat ea loqui: Quia sciebant eum. THEOPHIL. Quia turbe considerabant neminem licere die sabbati curare: huiusmodi gratia sol expectabat occasum vt curandos ad iesum adducant. unde dicitur: Vespere autem factum cum occidisset sol. Sequitur: Et curauit multos qui uexabantur uariis languoribus. CHRYSOSTOMUS. Per hoc autem quod dicit multos: oes omnes intelligere iuxta scripturam consuetudine. THEOPHIL. Vel multos dicit. Erant enim quidam infideles qui minime curati sunt propter incredulitatem eorum. Multos ergo ex oblati sanauit illos. scilicet quod fide habebat. Sequitur: Et demonia multa eiciebat: et non sine bat ea loqui quia sciebant eum. AVGUSTINUS. de qua no. et vt te. Sciebant enim demonia christum esse quod per legem fuerat reprobum missus. oia enim signa videbant in eo que dixerat propter mysterium aut diuinitatis eius: ignorabant autem: et percipies eorum. Si enim cognouissent nunquam dominus mansisset crucifixus. BEDA: Quae enim dicitur. et continuo fatigatum diabolus hominem cognouerat: nec tetando ualuit an dei filius esse experiri. Nam nunc per signum potentiam vel intellexit: vel potius suspicatus est esse filium dei. Non igitur iudeis eum crucifigere praesens: quod de filio non esse putant: sed quod se morte illius non puerit esse uandam. THEOPHIL. Ideo autem non sine bat loqui demonia: docet nos non credere eis etiam si uera dicant. Si enim inuenit aliquos sibi credentes ueritatebus mendacia miscet. CHRYSOSTOMUS. Non est autem contrarium ei quod hic dicitur: hoc quod Lucas dicit: quod exibat demonia a multis clamantibus et dicentibus: quia tu es christus filius dei. Subiungit enim: Et increpatis non sine bat calos. MAREE. n. multa sub breuitate praesens circa sine praedictis uerborum loquitur. BEDA: Mystice autem sol occubens passionem mortis significat illius quod dicitur. Quia in mundo suum lux mundi sit: et sole occidente plures ante demoniaci et egroti sanantur: quod temporiter in carne uiuunt: paucos uero docuit: ois per orbem gentium dei salutis dona transmittit. HIERONYMUS. Ianna autem regum moraliter pnia est cum fide quae opat salutem languoribus uariis. uaria etenim sunt uicia: quibus languor seuit ciuitas mundi. Et diluculo ualde surgens egresus abiit in desertum locum: ibique orabat. Et persecutus est eum Simon et quae cum illo erat. Et cum uenisset ad eum: dixerunt ei. Quia oes querunt te. Et ait illis: Eam in proximos uicos et ciuitates ut et ibi praedicem: ad hoc enim ueni. Et erat praedicans in synagogis eorum in omni galilea: et demonia eiciens. THEOPHIL. Postquam dominus infirmos curauit: secessit in desertum locum. In quo docuit nos non facere aliquid ad apparentiam: sed tamen boni aliquid operamur non per palare. Sequitur: Ibi orabat. CHRYSOSTOMUS. Non quod idigeret. Ipse enim erat quod hominum orationes suscipiebat: sed hoc quidem dispensatione agens: forma bone operationis nobis est factus. THEOPHIL. Ostendit enim nobis quod deo attribui si aliquid boni facimus: et ei debemur dicere. Quia ois datum optimum desuper est descensus a te. Sed

tur et precent e illu Simon: et qui cum illo erant. CHRYSO. Lucas aut dicit turbas accessisse ad christu et dixisse qd Marc hic dicit dixisse aposto los subdicitur: Et cu uesset ad eu dixerunt ei: qz oes que rit re. No aut iuice contradicit. Suscepit. n. christi et post apostolos turbas: coiugi christi pedib' anbe latem gaudes aut eos suscipiebat: s; volebat eos di mittere: ut et reliq doctrie ei' picipes eent: taqz no multo tpe i mudo moratur. Et io seqtur: Et ait: eam mus i primos ricos et ciuitates ut et ibi predicet.

THEO. Transiit. n. ad illos magis idigetes: qz doctri na cõcludere nõ coueit i vno loco: s; vbiqz radios ei' extedere. Seqt: Ad B. n. ueni. CHRYSO. In quo manifestat exinanitiõis. i. incarnatiõis mysteriu et di uinitat' sue diuuz di. f. asserit spõte se i mudu uenisse. Lucas vo dicit: Ad B missus sũ: denuciãs dispen satione et dei pñis bonã uoluntate de filii incarnatiõis ne. Sequt: Et erat pdicãis i synagoga eoz i oi gali lea. AVGV. de cõ. euã. In hac aut pdicãtõe quã dicit eu habuisse i oi galilea: itelligit etã fmo diu habuit i mote: cui memoratiõne facit Marbe que Marc' oino nõ comemoauit: nec aliqd simi le ei dicit: nisi quãd i fmas nõ certis s; sparsim res perit: qz ois aliis locis dicit. THEOPHI. Do ctie aut opatione imiscuit: pdicãis. n. postmodum fugauit demonia. Sequt. n. Et demõia eiciẽs. Ni si. n. onideret christi miracula: ei' fmonu nõ credere tur: sic et tu post doctrinã opare ut nõ sit i te vacu' tu' fmo. BEDA: Mystice aut si occasu sol' mors expm̃e saluatoris: qre nõ uoluculo redeũte resurre ctio ei' idicef: Cui' manifesta luce abiit i destũ gẽt iũ: ubiqz i suis fidelib' orabat: qz corda eoz p gram sancti spũs ad uirtute oratiõis exercebat.

Et uenit ad eu leprosus deprecas eu: et genu flexo dixit: Si uis potes me mudare. Iesus aut misit ei' ex tedit manu suã: et tangens eu ait illi: Uolo mudare. Et cu dixisset: stati discessit ab eo lepra: et mundat' est. Et cominat' est ei: statiqz eiecit illu et dicit ei: Uide nemini dixeris: sed uade ostende te pncipi sacerdotu: et offer p emudatõe tua q pcepit moy ses in testimoniũ illis. At ille egres sus cepit pdicare et diffamare fmo ne: ita ut iam nõ possz manifeste in troire in ciuitate: s; foris i desertis lo cis ee. Et ueniebat ad eu undiqz.

BEDA: Postqz lingua serpentina demoniu obclu sa est et femia q pmo seducta e a febre curata: tertio uir q male suadetis dicta coiugis audiuit ab erro ris sui lepra mudat': ut ipe eet ordo restauratiõis in dno q erat ordo castus i proplasticis. vii sequt: Et ue nit ad eu lepro' deprecas eu. AVGV. De cõ. euã. De B leproso mudato talia. Marc' cõnectit: ut ipe

itelligat que Marbe comemoat tuc ee mudatus: qui dñs p' fmonẽ de mote descendit. BEDA: Et qz dñs ait: Nõ ueni soluere legẽ s; adimplere: ille qui excluderat a lege purgari se diu ptare psumẽs: nõ ex lege s; supra legẽ ee grãz idicauit: q leprosi maculã possit abluere. Uerum sicut i dno pñtis auctori tas: ita i illo fidei cõstãtia declaratur. Sequitur. n. Et genu flexo dixit: Domine si uis: potes me mudare. In faciez procidit: quod huilitas e et pudoris et uisqz de uite sue macul' erubescat: s; ofensiões uexecidia nõ repñit. ondit uulu' et remediũ postula uit: et ipsa cõfessio religiõis et fidei plena est. In uol untate enim domini tribuit potestatẽ. THEO PHI. Nõ. n. dicit: si deũ deprec' fueris: s; si uis: quas si ipm credẽs deũ. BEDA: De uoluntate aut dñi nõ qsi pietat' i credul' dubitauit: s; q colluuiõis sue cõ sci' nõ presumpsit. Sequt: Iesus aut misit ei' extedit manu suã: et tangens eu ait illi: Uolo mudare. Nõ et pleriqz latinoz putat itelligendũ est et legendũ: uo lo mudare: sed sepatim dicat uolo: deide iperet: mu dare. CHRYSO. Prop' hoc aut leprosu tãgit: et non solo uo otulit sanitatẽ: qz i lege a Moyse deũ est: Qui leprosu tetigerit: imund' erit vsqz ad ueper'. Ut eni ondat qz fm nam est bec imundicia: et qz lec nõ erat: ppter eu posita: s; pp' hoies puros: et qz ipse est ppe dñs legi. et qz nõ sic fu' infert s; sic dñs sanitas te: leprosu tetigit: agruent: nõ tñ erũte necessario ta ctu ad curatiõis opationẽ. BEDA: Ideo etiã tẽti git ut pbaret qz examinari nõ poterat q alios libera bat: simulqz illud mirabile: qz eo sanauit genere quo fuerat obsecrat'. Si uis inq' leprosus potes me mu dare. Uolo inq'. ecce hẽs uoluntatẽ. Mudare: et iã hẽs pietat' effeũ. CHRYSO. Per hoc aut nõ so lũ opionez leprosi nõ destruxit: sed magi ofirmauit uo. n. morbu fugat. et qd leprosus uo dixerat: hoc ope adimpleuit. vii sequt: Et cu hoc dixisset: stati dis cessit ab eo lepra: et mundat' est. BEDA: Nihil. n. mediũ inf' op' dei atqz pceptuz: qz i pcepto e op'. di rit. n. et facta sũt. Sequt: Et cominat' est illi: statiqz eiecit eum: et dicit ei: Uide nemini dixeris. CHRYSO. Quasi diceret: tẽp' nondũ est mea opa pdicari. tua non indigeo predicatiõne. Per hoc aut docet nos et nostris operib' honorem apud homines pro retri butiõne non querere. Sequt: Sed uade ostende te pncipi sacerdotu. Propter hoc autem nunc ad sa cerdotẽ mittit saluator: ad probatiõnẽ medele: et ne extra templũ fieret: sed in oratiõne cum populo cõ putes. Mittit etiã que sunt legis adimplens: ut iudeoz linguam maliloquã obturaret. Op' quidẽ ipe cõpleuit: pbatiõnẽ operi illis dimittens. BEDA. Ut. i. itelligeret sacerdos cu non legis ordine: s; gra tia dei supra legẽ esse curatus. Sequt: Et offer pro emudatõe tua: quod precepit Moyse in testimo niuz illis. THEOPHI. Precepit quidem mun dantur offerre: tanquã in huiusmodi testimoniuz: quod non erat cõtra legem: sed magis legem cõfir mabat: intantũ qz ipse legis operaretur precepta.

BEDA: Siquẽ uiro mouet quõ dñs iudicũ uidef approbare sacrificiũ: cui id nõ recipiat ecclesia: memi nerit qz in modũ obrulerat i passioẽ holocaustũ suũ. Nõ aut oportebat offerri significãtia sacrificia p' cõ

Marcus
THEO
CHRYSO
AVGV
THEOPHI
BEDA

illud qd significabat confirmatus est testatiōe apo- stolozū predicantū: et fide credentiū populozum.

THEO. Leprosus aut quis dñs phibuerit bñfī- cū patefecit. vñ sequit: At ille egressus cepit pdica- re et diffamare smonē. **OPORT.** n. bñficiatū gratū eē et grās reddere et si bñfaciens nō idigeat. **CHRY- SO.** xix. moral. Merito aut qrit: qd nam sit q dñs q gessit abscōdī iussit: et nec ad bozā potuerūt abscō- di. S; notandū q miraculū faciēs taceri iussit et tñ taceri nō potuit: vt videlz electi ei? exēpla doctrine illi? sequētes i magnis q faciūt latere quidē in volū- tate beant: s; vt pñt alijs pdant iuici. Non g volu- it qcō fieri: et mīne potuit: s; qd velle ei? mēbra de- beat: qd ue eis etiā volētib? fiat: doctrine magis- rio exēplū dedit.

BEDA: An? aut pfcā saluatio multas ad dñm cogit turbas. vñ subdit: Ita vt iam nō posset manifeste itroire in ciuitatē: s; foris i des- tis locis eē. **CHRY.** Leprosus. n. vbiq; pdicabat mirabilē curationē: ita vt oēs curreret ad visū et fū- dē curant: vt ppter h dñs in ciuitatib? euāgelizare nō posset: s; i eremis quereret. vñ sequit: Et uenie- bant ad eū vndiq; **HIERO.** Mystice lepra nra pctū pmi hoīs est q a capite cepit qñ regna mundi desiderauit. Radix. n. oīz maloz ē cupiditas. vñ Si- gi anariciā secut? lepra suffundit. **BEDA:** Extēta vō manu saluatoris: hoc est icaznato dei vbo: huma- nās cōtingēte nām ab erroris psci varietate mūdāf

HIERO. Que qdē lepra vero sacerdoti sm ordi- nē Melchisedech oīsa oblatōe mūdāf: eo dicēte nobis: Date elemosynā: et oīa munda sūt vobis. Nō aut nō poterat Iesus manifeste i ciuitates itroire et significat q nō oib? manifestat? est Iesus q lat? atq; plataneis fuit laudib? et ppis volūtatib?: sed bis q foris cū petro exiit: et i desertis locis sunt: q ele- git dñs ad orandū et reficiendū pplm: q. f. deserunt delectatōes mūdi: et oīa q possidēt: vt dicāt: Portio mea dñs. Gloria vō dñi manifestat? bis q ueniunt vndiq; i. p. plana et ardua: quos nihil pōt seperare a charitate christi. **BEDA:** Post scñ etiā in ciui- tate miracm fecerit dñs in desertis: vt oīdat se ma- gis qetā et a seculi cur? remotā diligere vitā atq; ob- b? appetitū se sanādis curā adhibere copozib?. II.

Et itez itrauit capharnaū p? dies octo: et auditū ē q i do- mo eēt: et uenerūt mlti ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianu- az: et loqbat? eis uerbū. Et uenerūt ad euz ferētes paralyticū q a q̄tuoz portabat. et cū nō possēt offerre eū illi pze turba: nudauerūt tectuz ubi erat: et patefaciētes submiserūt gra- batū: in quo paralytic? iacebat. Cū aut uidissit Iesus fidē illoz: ait pa- ralytico: Fili dimittūf tibi pctā tua. Erāt aut illic qdaz de scribis seden- tes et cogitātes i cordib? suis: Quid

sic loq? blasphemat. Quis pōt di- mittere pctā nisi sol? de? Quo stati- cognito Iesus spū suo qz sic cogita- ret itra se: dicit illis: Quid ista cogi- tatis i cordib? uestrif? Quid est faci- li? dicere paralytico dimittunt? tibi peccata tua: an dicere: Surge tolle grabatū tuū et ambula? Et aut scia- tis: qz fili? hoīs hz potestate in terra dimittēdi pctā: ait paralytico: Tibi dico surge: tolle ḡbatū tuū: et uade i domū tuā. Et stati surrexit ille: et sblato grabato abiit in coraz oib? ita ut mirarent oēs: et honozificaret de- um dicētes: qz nunq; sic uidimus.

BEDA: Quia nec carnales supna pieras delecti- qñetiā bis grāz sue uisitatiōis: p quā et ipi spiritales effici ualeat indulget: post dectū dñs redit in ciuita- tē. vñ dī: Et itez itrauit Capharnaū post dies octo.

AVGV. de cō. euāge. Matthe? aut hoc miracm qd seq? ita scribit: tanq; i ciuitate dñi scñ sit: Mar- c? aut h in capharnaū: qd difficili? soluet: si Mar- the? etiā nazareth noīaret. Nūc vō cū potuerit ipsa galilea dici ciuitas christi: qz i galilea erat nazareth: qd dubitauerit i ciuitate sua hoc fecisse dñs: cū hoc fecerit i capharnaū ciuitate galilee: pñtm qz et ipsa capharnaū ita excellebat i galilea vt tanq; metropo- lis hēret. Vel Matthe? p̄emissit q gesta sūt postq; uenit in ciuitatē suā donec ueniret capharnaū: sic adiūgit de sanato paralytico subiūgēs: Et ecce offe- ei paraly postq; dixerat qz uenit in ciuitatē suam.

CHRY. Cū capharnaū ciuitatē ei? dixit Matthe? eo qz sepi? illuc ibat: ac multa ibidē miracla p̄pera- bat. Sequit? Et auditū est qz i domo eēt: et uenerūt multi ita ut nō capet eos dom? neq; ad ianuā. **La- borē.** n. accedēdi desiderū audiēdi superabat. Post hoc paralyticū introducit: de quo et Matthe? i lu- cas dicit. vñ sequit: Et uenerūt frētes ad eū paralyticū q a q̄tuoz portabat. Inueniētesq; multitudi- ne ianuā obturatā: p eam nō potuerūt aliqñ? itroire. Sperātes aut portatores eū q portabat curu- tōis grām posse pmereri: lectū cū onere subleuātes: nudato tecto itromiserūt cū lecto paralyticū an? fa- ciē saluatoris. Et hoc ē qd subdit: Et cū nō possent offerre eū. Sequit: Cū uidisset aut Iesus fidē illoz ait paralytico: Fili: dimittunt? tibi peccata tua. Nō quidē dixit fidē paralytici: s; portātū. Cōtingit. n. aliqñ q aliq; fide alteri? cōtulerit. **BEDA:** In- uendū sane quātū ppria cuiusq; fides apud deū ua- leat: vbi tantū ualuit aliena: vt totus hō repete inte- ri? exteriusq; saluat? exurgeret: alioz merito aliis re- laxarent errata. **THEO.** Ip̄i etiā paralytici fidē uidit. etenī ille portari nō sineret nisi curatiōis fidē hēret. **BEDA:** Curatur? aut hoīez a paralytici oīs: pmo peccatoz vincula dissoluit: vt ostenderet cum

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

Marcus

Uel san⁹ q̄ lāguerat: domū reponat grabatū: cū aīa remissioe accepta peccatoz: cūz ipso suo corpore ad iternā sui custodiā se refert. **THEO.** P̄porter etiā grabatū. i. corp⁹ tollere ad opatoez boni. tūc. n. ad cōtēplatoez ptingere valebim⁹. ita vt q̄ in nobis sūt cogitatioes dicāt: qm̄ nūq̄ sic vidim⁹. i. nūq̄ sic itelle xim⁹ sic nūc paralyti curati. q̄ eīz a peccatis mūdat⁹ est mūdus videt.

Et egressus est rursus ad mare oīsqz turba ueniebat ad euz: et docebat eos. Et cū p̄teriret uidit leui alphei sedentē ad teloneū: et ait illi: sequere me. **Et surgēs secut⁹ est euz.** **Et factū est cū accūberet i domo illi⁹: multi publicani et peccatores sūt discumbentē cū iesu et discipul⁹ ei⁹.** **Erāt. n. multi q̄ seq̄bant⁹ euz. et scribe et pharisei uidētes qz māducaret cum publicanis et peccatozib⁹: dixērūt discipul⁹ ei⁹: Quare euz publicanis et peccatozib⁹ manducat et bibit magis uester⁹? **Ipoc** audito iesus ait illis: **Nō** necesse hnt sani medico s̄z q̄ male hnt. **Nōn** enīz ueni uocare iustos: sed peccatores.**

BEDA: Postq̄z oīs in capharnaū docuit: egressus est ad mare: vt nō solū ciuile vitā hoīum instrueret: vt etiā hitatorib⁹ maris euāgelii regni p̄dicaret: eosqz fluctuāgos rez labentiu mor⁹ otēnere: ac fidei firmitate supare doceret. **Uñ** or: Et egress⁹ rursus ad mare: oīsqz turba ueniebat ad euz: et docebat eos. **THEO.** Uel post miraculū ad mare egrediet: q̄ solitarie uoles eē. s̄z turba cūrit itez vt addiscas qz quantū fugis gloriā tantū ipsa te p̄sequē. **Et** siq̄des tu ipsā p̄sequis: ipsa te fugiet. **Inde** aut trāsiens dñs uocauit **Mattheū**. vñ seq̄t: **Et** cū p̄teriret: uidit leui alphei sedentē ad teloneū. **CHRY.** Idē aut ē publican⁹ a trib⁹ euāgelistis noiat⁹. i. **Mattheū** a mattheo: **Leui** aut simpliciter a **Luca**: **Leui** autē alphei a **Marco**: fili⁹. n. erat alphei. **Binomios** aut sm̄ scripturā et alios est uidere: sic socer **Moyfi** qm̄qz iero: qm̄qz rāguel uocat. **BEDA:** Sic et idē est **Leui** q̄ et **Mattheū**. **Sz** **Lucas** **Marcusqz** pp̄f uerecundiā et honore euāgeliste nomē ponere nolunt uulgatū. **Ipsē** autē **Mattheū** iux̄ illud qd̄ scriptū est: **Iust⁹** ac cūfator est sui: mattheū se et publicanū noiat: vt oīs dat legētib⁹ nullū debere uersū de salute diffidere cū ipse de publicano in aplm̄ sit repete mutat⁹. **Ad** teloneū aut. i. ad curā disp̄sationēqz vectigaliuz sedentē dicit. telos. n. grece latine vectigal noiatur. **THEO.** Sedebat. n. i teloneo vt cōsuetudis est: aut aliquos ipetes: aut vba vendēs: aut aliqd̄ huiusmōi faciēs: qb⁹ in suis māsonib⁹ telonariū utunt⁹: q̄ de hoc statu sic subleuat⁹ est: vt reliquēs oīa ch̄ristū sequerēt. vñ seq̄t: **Et** ait illi: **Seque** me. et sur. se. est eū.

BEDA: Seq̄ aut imitari est: idēqz vt pauperē ch̄ristū nō tam gressū q̄ affectu imitari possit reliqd̄ p̄pria q̄ rāpe solebat aliena. **Nō** solū aut lucra reliqd̄ vectigaliū: s̄z et piculuz otēpsit qd̄ euenire poterat a p̄ncipib⁹ seculi: qz vectigaliū rōēs ip̄fectas atqz incōpositas reliqd̄. **Ipsē**. n. oīs q̄ hūc exteri⁹ hūana allocutiōe vt seq̄ret uocauit: int⁹ oīna inspiratōe vt moruocantē seq̄ret accendit. **HIERO.** Sic q̄ **Leui** q̄ apposit⁹ interpretat⁹ a teloneo negociōz seclariū solū seq̄t uerbū qd̄ dicit: **Qui** nō renūciauerit oīb⁹ q̄ possidet nō p̄t me⁹ eē discipul⁹. **THEO.** Qui aut p̄us alios ipetebat sic fact⁹ est beniuol⁹ vt ad comeliōne plurimos uocaret. vñ seq̄t. **Et** factū est cū accūcūbebāt cū **Iesu** et discipul⁹ ei⁹. **BEDA:** Publicani aut appellat⁹ hi q̄ vectigalia publica cogūt: sūnt q̄ ductores sūt vectigaliū fisci vel rez publican⁹ nec nō et hi q̄ seculi b⁹ lucra p̄ negocia seclariū eodē uocablo cēsent. **Qui** uiderāt publicanū a peris ad meliora uersū locū inuēisse p̄nie: et ob id ēn̄ decepti salutē: neqz vō in p̄stinis uitis p̄manētēs ueniat ad **Iesū** vt pharisei et scribe murmurāt: sed p̄niaz agentes vt seq̄ret euāgeliste s̄mo designat dicit: Erāt. n. multi q̄ seq̄bant⁹ eū. **Ibat**. n. oīs ad uiniā p̄tōz: vt occasione hēret docēdi: et spiritales imitator⁹ suis p̄beret cibos: qd̄ in mysterioz figuris cōgruit. q̄ n̄ comitio ch̄ristū recepit iterno: marimis uolētatōz exuberantiū pascit uoluptatiū. **Itaqz** oīs libere igrē dicit: et in ei⁹ crediderit recipit affcū. et h̄ est bonoz opoz spiritale cōmuniū quo diues p̄pls eger: et paup̄ epulat. **THEO.** Pharisei aut **H** arguit qm̄ puros se faciētes. vñ seq̄t: **Et** scri. et phari. vi. qz mā. cū pu. et pec. di. dis. ei⁹ q̄re cū pu. et pec. mā. et bi. mā. vñ. **BE.** **Si** p̄ matthei elcōnez et uocatoz publicanoz: fides exp̄mie gentiū q̄ p̄ mūdū lucr⁹ inhiabat: p̄fecto sūt p̄ciliū scribar⁹ et phariseoz iudeoz: inhiāt iūuar q̄ o gentiū salute torquēt. **Seq̄t:** **Doc** au. **Je** ait illi: **Nō** necesse hnt sa. me. s̄z q̄ ma. hnt. **Singillat** scribas et phariseos q̄ iustos se putātes pctōz uoxia uolētibāt. **Seipm̄** medicū dicit q̄ miro medicādi genere uoluerat⁹ est. pp̄f iniquitates n̄as: et ei⁹ liuore sanati sum⁹. **Sanos** aut et iustos appellat eos q̄ suā iusticiā uolētes statuerē: iusticie dei sūt subiecti. **Poroz** male bites et peccatores uocat eos q̄ suē fragilitat⁹ oīa de iucti: nec p̄ legen se iustificari posse uidētes: **Quib⁹** gre penitēdo colla submitūt. vñ subdit: **Nō**. n. ueni uo. ius. s̄z pctōzes. **Nō** quidē vt maneat pctōzes s̄z ad penitentiā cōuertantur.

Et erāt discipuli iohānis et phariseoz ieiunātes: et ueniūt et dicūt illi: **Quare** discipuli iohānis et phariseoz ieiunāt: tui autē discipuli nō ieiunāt? **Et** ait illis **Iesus:** **Nūqd** possūt filij nuptiaz q̄z diu sponus cūz illis est ieiunare? **Quāto** tpe hnt cū sponū nō p̄nt ieiunare. **Temēt** aut dies cum auferetur ab eis sponus: et tunc ieiunabūt in illis dieb⁹.

nisi solis sacerdotib⁹: ⁊ dedit eis ⁊ q
cū eo erāt. Et dicebat eis: Sabba
tū ppter hoīem scī est: ⁊ non hō p
pter sabbatū. Itaqz dñs est filius
hominis etiam sabbati.

CHRY. Liberati a figura ⁊ veritate vñti Chisti
discipuli: figurale sabbati festū nō suāt. vñ dī. Et sa
ctū est iter: cū sab. am. p. sa. ⁊ dīsci. ei⁹ ce. pgre. ⁊ vel.
spicas. BEDA: Legim⁹ ⁊ sequētib⁹ qd erāt q redi
bāt ⁊ mult: ⁊ nec manducādi qdes spaciū hēbant:
⁊ iō quasi hoīes esuriēbāt. CHRY. Esuriētes autē
esca simplicē comedebāt: nō ad voluptatē: s; ppter
nāe necessitatē. Pharisei autē figure ⁊ vmbre fūien
tes discipulos accusabāt tanq; iuste agētes. vñ seq
tur: Pharisei etiā dicebāt ei: ecce qd fa. dīf. t. sab. qd
nō licet. AVGV. de opib⁹ monachoz: Poplo siq
dē Jrl p legē scriptā pceptū est: vt i agris suis furē
null⁹ teneret: nisi q secū aliqd veller auferre. nam q
nihil aliud attigisset q; id qd comedisset: liber ipu
nitūq; abire sineret. vñ etiā spicas vellētib⁹ discipul
dñi: de sabbato poti⁹ q; de furto iudei calūniati sūt.

CHRY. Dñs autē dauid i mediū introducit: cui ali
qn trigit nō sm legē comedere: cū sacerdotale teti
git cibū: vt illi exēplo accusationē discipuloz soluat
Seqē enī: Et ait illis: nūq; legistis qd fe. da. THE
OPHI. Fugies. n. Dauid a facie Saul: ad pncipes
sacerdotū deuenit: ⁊ panes ppōnis comedit: ⁊ gla
diū abstulit. Solie. q dñs erant oblata. Querūt vero
aliq; qlit nūc euāgelista Abiathar pncipē sacerdo
tū noīauit: cū liber regū hūc noīet abimelech. BE
DA: Hoc autē nihil h; dissonātie. ambo etenī fuerūt
illie. cū veniēs Dauid panes petiit: ⁊ accepit abime
lech videlz pnceps sacerdotū: ⁊ Abiathar fili⁹ eius.
occisō at abimelech a saule fugit abiathar ad dauid
⁊ comes fact⁹ toti⁹ exilij ei⁹: postea eo regnāte: sūmi
sacerdotij ⁊ ipse gradū accepit: multoq; maioris ex
cellētie fili⁹ q; p effect⁹ est. iō dign⁹ fuit cui memo
riaz dñs etiā viuēte pte qsi sūmi sacerdotis faceret.
Seqūit: Et dicebat eis: Sabbatū ppter hoīes scī est:
⁊ non hō ppter sabbatū. Maior. n. est cura sanita
ti ⁊ vite hoīs q; custodia sabbati adhibēda. Sic igi
mandatū est sabbatū custodiri: vt tñ si necessitas ef
fer: nō eēt q sabbatū violasset. iō sabbato circūci
di nō ē. phibitū: q; necē erat fieri. ⁊ machabei necessi
tate istate sabbato pugnabāt. vñ discipul esuriētib⁹
qd licitū nō erat i lege necitate famis scī est licitū
sic hodie siq; eger ieiuniū corrupit: nulla rōe re⁹ te
net. Seqūit: Itaqz dñs est fili⁹ hoīs etiā sabbati. q
fi. d. Dauid rex sacerdotali cibo past⁹ excusabilis est:
q; to magis fili⁹ hoīs ver⁹ rex ⁊ sacerdos ⁊ dñs sabb
bati: eul⁹ sabbato spicaz nora nō tenet. CHRY.
Dñm quidē sabbati ⁊ filiū hoīs seipm pprie vocat:
qm quidē dei eris fili⁹: filius hoīs ppter hoīs digna
t⁹ est dici. Legis autē latoz ⁊ dñs lex nō dñaf. pl⁹ eis
licet regi q; legib⁹ statuat. Infirmis quidē dat lex:
nō pfectis ⁊ opantib⁹ supra legē. BEDA: Dyfifi
ce aut discipul p sata trāsēūt: cū doctores scī quos i
fide instituerūt cura pie sollicitudis inspiciūt: quos
esurire nihil meli⁹ q; salutē intelligim⁹ hoīz. velle

re aut spicas ē hoīs a trena itentōe eruere. Scire
aut māib⁹ exēplis tūtu a canis occupatōe q; a q
busdā follicul puritatē mēt⁹ exuere. Dana māduca
re ē emundatū quēq; a sordib⁹ vitioz: p ora pdicāti
tz eccle mēbris icopozari. ⁊ bñ h discipuli pgrede
tes an facie dñi fecisse mēozant: q; doctoz nēce fi
mo pcedat: ⁊ sic cor auditoris subseqēs gra supne
visitatōis illustret. Bñ sabbatis: q; ⁊ ipsi doctozes i
pdicādo p spe future qetis laborāt. ⁊ auditozes suoz
mouēt p etna requie ifudare laborib⁹. THEO. vñ
q; cū hnt in passiōib⁹ requiē: tūc aliis ad virtutē du
ctozes sūt euellētes frenā. BEDA: Jtē p sata am
bulāt cū dño q eloq; sac meditari delectat. cōstānt
cū i eis panē vite iuenire desiderāt: ⁊ B i sabbatū cū
sopita mēte a turbulētis cogitatōib⁹ vacare gaudeat.
Uellūt spicas: ⁊ tristat purgāt donec ad escā pno
niāt: cū testimonia scripturaz ad q legētes pueniūt
meditādo assumūt: ⁊ tādū discutiūt donec i ei me
dullā dīcōnis iueniūt. vñ hec mentiū reflectō stul
tis displicet: s; a dño approbat. III.

Et introiit itez in synago
gā: ⁊ erat ibi hō hñs manu
aridā. Et obfuiabāt cum si
sabbatis curaret ut accusaret illuz.
Et ait hōi hñti manuz aridā: Sur
ge in mediū. Et dicit eis: Licet sab
batis bñ facere an male: aiam saluā
facere an pdere? At illi tacebāt. et
circūspiciēs eos cū ira: tristat sup
cecitate cordis eoz ⁊ dicit hominū:
Extende manum tuam. Et exten
dit: ⁊ restituta est manus illi.

THEOPHI. Postq; dñs iudeos q; discipulos ac
cusauerāt q; spicas sabbato euellēbat exēplo dauid
ofudit: nūc ampli⁹ ipsos ad veritatē reducens mira
culū in sabbato opaf: ostēdens q; si operari sabbato
miracula i salutē hoīz piū est: nō est malū in sab
bato necessaria corporis opari. dicit g. Et intro. ite
rū in syna. ⁊ erat ibi hō hñs ma. ar. ⁊ obf. euz si sab.
cu. vt accu. eū. BEDA: Quia. n. destructionē sabb
bati quā in discipul arguebāt. pbabili excusantur
exēplo: nē ipz obfuiādo calūniari volūt: vt si sabbato
curet trāsgressiōis: si nō curet crudelitatē aut ibidē
litatis arguāt. Seq; Et ait ho. ba. ma. ar. surge i me
diū. CHRY. Statuit qdes illū in medio vt trās
aspectu: ac viso eo cōpatiant ⁊ maliciāz deponāt.
BEDA: Et pueniēs calūniā iudeoz: quā ei para
uerāt: arguit eos: q; legis pcepta prana retinēdo
labāt. Qñ seq; Et dicit eis: licet sabbato bñ facere
an male: Hoc aut qrit: q; estimabāt in sabbato etiā
a bonis opib⁹ feriandū: cū lex a mal abstinere iudoi
at dicēs: Omne op⁹ suile nō facietis i eo. i. peccatū
q; q facit peccatū su⁹ est peccati. Jdez aut est q; p
miserat: bñ facere an male. ⁊ qd postea subdit. Aiaz
saluā facere an pdere. hoc ē hoīz curare an nō non
q; de⁹ sūme bon⁹ auctoz: pditōis nobis eē possit: sed
q; ei non saluare scripture cōsuetudinē pdere dicit.

Small marginal notes in the right margin, including a large initial 'E' and various scriptural references.

dit eis et q... Sabbata non ho p est filius... re aut p... dicitur... non ho p est filius... re aut p... dicitur... non ho p est filius... re aut p... dicitur...

Et quæ so mouet que dñs cū corp' esset curatur' de aie saluar' iterrogauerit: intelligat vel aiam more scripturaz p boie positā: sicut dicit: De sunt aie q erie rūt de somore Jacob. vñ q illa miracula pp' aie sanātē faciebat: vel q ipsa manus sanatio salutē aie si gnificabat. **AVGV.** de cō. euā. Sed pōt mouere: quō **Matthe'** dixerit q ipsi iterrogauerit dñm: si licet sabbato curare: cū **Marc'** illos poti' itroga tos a oño phibeat: licet sabbato bñfacere: an male: Itaq' itelligendū est q illi pus itrogaauerit dñm si licet sabbato curare: deinde q intelligēs cogita tos eo aditū accusandi q'entū: stituerit i medio illū quē fuerat sanatur': et iterrogauerit q' **Marc'** et **Lucas** q' itrogaasse cōmemorat: ac tūc ill' tacētib' ppositiūe similitudinē de oue: et cōclusisse q' licet sabbatis bñ facere. **Sequ'**: At illi tacebāt. **CHRYS.** Sciebāt. n. q' eū oño curaret. **Sequ'**: Et circū sp' eos cū ira circūspicit ac tristat' sup cocitate cordis eoz: hūanitati uenit: quaz p nobis suscipe dignat' est. vbo aut' miraculū iungit vñ so la voce hō curat'. **Uñ sequit'**: Et extē. et resti. ē ma. il' li q' hōc oia p discipulū mēdens: simulq' ostēdens suā vitā existere s' lege. **BEDA.** Mystice autēz hō q' manu hēbat aridā humanū gen' indicat i secundita te boni opis arefactū: s' oñi miseratiōe curatū: cui' dextera q' in pmo parēte dū vetite arboris poma de cerperet aruerat: p redēptōis grāz dū insontes ma n' in cruce arborū tenderet: bonoz opēz succis ē re stituta saluti. Et hñ in synagoga man' erat arida: qz vbi sicē donū mal' est: ibi gram' est iexcusabil' noie pculū. **HIERO.** Uel significat auaroz q' valētes dare volūt accipere: pdari et nō largiri. qd' oī vt extē dant man' suas: i. q' furabāt iam nō suret: mag' aut' laborē opans manu sua qd' bonū est: vt hēat vñ cō munitet idigentib'. **THEO.** Uel aridā dextrā hñ manū q'quis nō opat' q' sunt dextre part'. exquo. n. man' nra stituit in opib' phibit': extūc arefcit in opatōe boni. Itēz vō restaurat' qñ in vtrute stabit vñ **Abat'** dicit Surge. s. a peccat': et sta i medio: et ne q' ad oimintū neqz ad suphabūdantiā se extēdit. **Exētes aut' pharisei statū cū herodians' p' illū faciebāt aduers' euz quō eū pderent. Jesus aut' cū discipulis suis secessit ad mare: et multa turba a galilea et iudea secuta ē eū: et ab hierosolymis et ab idumea et trās iordanē: et q' circa tyz et sydonē multitudo magna audientes q' faciebat uenerūt ad eū. Et dixit iesus discipul' suis: ut i nauicula sibi desinirēt pp' turbā: ne cōpziemerēt eū. Dul tos. n. sanabat: ita ut irruerēt in eū ut illū tangerēt. Quotquot aut' habebāt plagas: et spūs imundi cū illū uidebāt: pcidebāt ei: et clamabāt di**

cētes: Tu es fili' dei. Et uehementē cōminabāt eis: ne manifestaret eū. **BEDA.** Pharisei reputātes in crimē q' ad vbu' dñi saluaz q' languebāt extēdit dextera: de voce saluatois fecerunt cōsiliū. vñ dicit: Exētes aut' pharisei: statū cū herodi. cō. fa. aduer. euz quō eū pderēt. qñ nō ipsoz q'q' maioia sabbatis ageret: ciboz potando: potigēdo calicē: et cetera q' victui sūt necessaria exequēdo. **Itēz. n.** ille q' dixit et facta sūt: sabbas to laborasse poterat dñici. **THEO.** Herodiani autē dñi milites Herodis regis. heres nāq' quedā no ua surrexerat: q' Herodē christū esse dicebat. **Propheta. n.** Jacob inuebat q' qñ deficerēt pncipes d' Juda: tūc **Christ'** ueniret. et q' Herodis tpe null' su perat iudaicōz pncipū: s' ipse sol' regnabat alienige na exūs: qdam ipm eē **Christū** putauerūt: et heresim stituerūt. Iti q' euz phariseis **Christū** iterficere co nabanē. **BEDA.** Uel herodianos Herodis tetrar che mīstros dicit: q' pp' inimicitias q's eoz dñs ad uerfus Johannē hēbat: etiā saluatozē quem **Johes** pdicabat insidijs psequant' et odijs. **Sequit'**: Jes' aut' cū disci. sūt. seces. ad mare. qñ hō fugiēs psequentiuz insidias: qz neqz adhuc venerat hora passiois ei': ne qz extra **Dierlm** fuit loc' passiois: vbi et exemplū de dit suis: si i vna ciuitate psecutionē paterent in al terā fugiendi. **THEO.** Simul etiā secedit vt plurimis bñfaciat ab itegrat' recedēs: etenī multi secu ti sunt eū et sanauit eos. **Sequ'** enī: Et multa turba a ga. tyri et Sydoni alienige. exētes. vtilitate a **Christ'** sto accipiūt: ppinq' vō ei' iudei. s. ipm psequant': et sic nulla est ppinqtatis vtilitas nisi similitudo bo nitatis existat. **BEDA.** Illi. n. vidētēs opa virtutū ei': et verba doctrine audiētēs: eū psequant'. Iti aut' opione tñ ducti virtutū ei': cōgesto agmine p' maximo uenūt ad audiendū eū: opēz salutis flagi tandā. **Uñ sequit'**: Et dixit discipul' suis vt i na. sibi desinirēt. **THEO.** Uide aut' occultatā gloriā ei': eteniz ne lederet euz turba perit nauicula: vt intrās in eā pfuer' illesus. **Sequit'**: Quotquot aut' ha. pla. et spi. imun. euz illū vide. pci. ei. Plagas aut' dicit ifirmita tes. ipse nāq' de' nos vulnerat vt filios pater. **BEDA.** Procidēbant q' vtriqz oño: et q' hēbant plagas infirmitatū corporalū: et q' a spiritib' verabant' im mūdis: s' ifirmi simplici itentōe obrinde salut'. de moniaci aut' vt poti' in eis hitantes demones vi di uini timozis coacti: nō solū ad pcedendū ei: vepz ety am ad cōfitendū ei' maiestatē cōpulsū. **Uñ sequit'**: Et clama. di. Tu es filius dei. vbi miranda est arria noz cecitas: q' post resurrectiois gloriā filii dei negāt: quē demones adhuc mortali carne indutū filii um dei pfitent'. **Sequit'**: At ueh. cōmi. eis ne ma. euz. Peccatoz. n. dixit de'. Quare tu enarras iustis cias meas: Prohibet' ergo dñs pdicare peccatoz: ne q's oūz pdicantē audit: sequat' errantē. **improb'. n.** mag' est diabol' q' falsā ver' sepe pmisceat: vt spūs ve ritatis testimoniū fraudis obtēgat. **Itēz** non solū demones: sed et a **Christo** sanati: et apostoli añ passio nem precipiunt' reticere de illo: ne oīna maiesta te pdicata passionis dispēsatio differret. **Juxta** alle gozias vō in hoc q' domin' egressus de synagoga se cessit ad mare: gentium saluationem pfigurauit:

ad q̄s venire p̄ fidē relicta ob p̄fidia iudea dignat̄
est. Recte. n. diuersi erroꝝ anfractib⁹ iactate natōes
istabilitati pelagi p̄parant. Multa aut̄ turba a di
uersi puincis secuta est cū: qz p̄dicatib⁹ apl̄is mltas
natioes ad se venietes benigne suscepit. Nauicula
vō dño i mari defuiēs ecclē ē de gētib⁹ gregata. p̄
pter turbā aut̄ ne se cōprimat nauiculā ascendit: qz
turbidas carnaliū mētēs fugiēs ad eos q̄ gliaꝝ secl̄i
spēnūt venire ⁊ mātionē facere gaudet. Distat aut̄
int̄ cōprimere dñm ⁊ tāgere. cōprimūt. n. eū carna
lib⁹ cogitatiōib⁹ aut fact⁹ pacē turbant in q̄ veritas
manet. tāgit vō q̄ p̄fidē ⁊ dilectionē eū suscepit cor
de. vñ q̄ euz tetigerūt saluati eē p̄hibent. THEO.
Moralit̄ aut̄ herodiani. i. carnales ch̄istū inficere
volūt: Perodes. n. pellice⁹ in p̄reta. Qui vō de p̄ia
sua egrediūt. i. a carnali bitudine hī sequūt. Ch̄istū
⁊ eoz plage curant. i. peccata q̄ osciam vulnerāt. Je
sus aut̄ in nobis est. rō que p̄cipit vt nauicla n̄fa. i.
corp⁹ ei defuiat: ne rōnez turbatiōes opprimant rez.

Et ascendens in montē uocauit
ad se quos uoluit ip̄e. ⁊ uenerūt ad
eū: ⁊ fecit ut essent. xij. cū illo: ⁊ ut
mitteret eos p̄dicare. ⁊ dedit ill⁹ po
testatē curādi infirmitates ⁊ eijciē
di demonia. Et imposuit Simoni
nomē Petr⁹: ⁊ Jacobū zebedei: ⁊
Johannē fr̄ez Jacobi: ⁊ iposuit eis
noia boanerges: qd̄ est fili⁹ tonitruū
⁊ Andreā ⁊ Philippū ⁊ Bartholo
meū ⁊ Mattheū ⁊ Thomā ⁊ Jaco
bū alphei ⁊ Thadeū: simonē chana
neū ⁊ Judā scarioth q̄ tradidit illū
BEDA. Postq̄ nephandos spūs se p̄dicare p̄hibu
it: elegit scōs q̄ ⁊ imundos spūs eijcerēt: ⁊ euāgelū
p̄dicat̄. vñ d̄: Et ascē. in mō. vo. ad se quos vo. ip̄e.
THEO. Lucas aut̄ die q̄ ascēdit ad orandū. post
miracloꝝ. n. oñsionē orat̄ docēs nos q̄ oꝝ grās age
re cū osequimur aliqd̄ boni: ⁊ hoc dine virtuti appo
pare. CHR̄Y. P̄latos etiā ecclē instruit i orōni
b⁹ p̄noctare aniq̄ ordinatiōez faciāt vt eoz offiū nō
frustret. Lū ḡ in Lucā dies fact⁹ eēt uocauit quos
uoluit. Erāt. n. plures q̄ euz sequebant̄. BEDA. Nō
enī illoꝝ elecōis ac studiū: s̄ diuine erat dignatiōis ⁊
gr̄e: vt in apostolatū uocaret. Mons etiā ille i quo
ap̄los dñs elegit altitudinē designat iusticie: i qua
erat institutiō: ⁊ quā erāt hoib⁹ p̄dicaturi. HIE.
Uel Ch̄ist⁹ spiritalit̄ mons est ex quo aq̄ uiue fiuit
lac in puuloy salute p̄parat: piguedo spiritalit̄ agnos
scit̄: ⁊ qcquid sūme bonū credit̄: in mōt̄ ist⁹ est gr̄e
stitutiō. In montē ḡ uocant̄ excel̄i merit⁹ ⁊ v̄bis:
vt loc⁹ agruat merit⁹ altis. Sequē. Et ve. ad eū ⁊ fe. vt
eēt. xij. cū illo: ⁊ vt mit. eos p̄dicare. Sp̄ez. n. Jacab
dilexit dñs: vt sint ip̄i sup̄ thronos. xij. iudicātes. xij.
trib⁹ Isrl̄: q̄ etiā trini ⁊ q̄terni circa tabernacl̄z dñi
excubāt: ⁊ scā dñi v̄ba humer⁹ opeꝝ portāt. In b. n.
sacro quondā filij Isrl̄ circa tabernacl̄m castramet̄

tabant vt ex oi parte p̄ q̄dy trine trib⁹ manerēt. Ter
aut̄ q̄tuor. xij. faciūt: ⁊ ter q̄terni ad p̄dicandū s̄t m̄
fi apli: vt p̄ vniuersas q̄drati orbis plagas baptizā
rēt gētes in noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄scl̄i. Sequē. Et co
dit ill⁹ p̄tēz cu. isrl̄. ⁊ eijci. de. vt. l. p̄missoz celestiuꝝ
magnitudie attestaret magnitudo factorū: ⁊ noua
faceret q̄ noua p̄dicaret. THEO. Numerat aut̄
aploꝝ noia: vt p̄p̄ falsos ap̄los eijciādos sint. petri
⁊ veri. ⁊ iō sequē. Et impo. Simoni no. Petr⁹. AV
GV̄S. de cō. euā. Null⁹ aut̄ putet nūc accepisse Si
monē nomē vt Petr⁹ uocaret: ne sit h̄ius Jobani
q̄ lōge añ dñm esse illi cōmemorat. Tu uocaber⁹ Ce
phas: qd̄ interpretat̄ Petr⁹. Marc⁹ aut̄ recapitulādo
h̄ cōmemorauit. Lū. n. uellet noia. xij. aploꝝ enūcra
re: ⁊ necē hēret Petr⁹ dicere h̄cūc iustitiam uolūt
q̄ nō hoc antea uocaret: s̄ hoc ei dñs nouū ipone
rit. BEDA. Ideo aut̄ dñs uoluit eū p̄us alit̄ uoca
ri: vt ex ip̄a cōmutatiōe nois sac̄z cōmendant̄. idē
est ḡ grece siue latine Petr⁹ qd̄ syriace Cephas: ⁊ i
vtraq̄ lingua nomē a petra deriuatū est. nec dubiū
q̄n illa de q̄ Paul⁹ ait: Petra aut̄ erat Ch̄ist⁹. nam
sic lux vera erat: ⁊ Ch̄ist⁹ donauit apl̄is vt lux mi
di uocent̄: sic ⁊ Simoni q̄ credebat i petrā Ch̄ist⁹
Petre largit⁹ est nomen. HIERO. De obediētia
aut̄ quā Simō significat̄ ascēdit ad agnitiōne quā
significat Petr⁹. Sequē. Et Jacobū ⁊ ⁊ Johā. Ja.
BEDA. Subandit̄: a supiorib⁹ uocauit ad se alē
dens in montē. HIERO. Jacobū. i. q̄ sup̄lata
h̄z tota desideria carnis: ⁊ Jobem q̄ ḡi a accepit. qd̄
alij p̄ laborē tenēt. Sequē. Et ipo. eis noia boanerges.
CHR̄YSO. Filios qd̄ zebedei sic noiat p̄p̄ hoc
q̄ magna ⁊ clara diuinitatis edicta ebebat̄ obi
tē diffundere. HIERO. Uel p̄ hoc triū signoꝝ sub
me ostēdit̄ meritū: q̄ in mōte merent̄ audire tonitru
um p̄ris p̄ nubē de filio tonātis. Hic est fili⁹ me⁹ di
lect⁹: vt ⁊ ip̄i p̄ nubē carnis: ⁊ in ignē vbi q̄n fulgū
ra in pluuiā in terris spargerēt: q̄n dñs fulgura in
pluuiā fecit: vt extinguat̄ mia qd̄ iudiciū est. Sequē.
Et Andreā. q̄ uirilit̄ uim fac̄ pditiōē: ⁊ ut n̄stis moy
tis i se semp̄ hēat. ⁊ aia eius sit semp̄ i manib⁹ suis.
BEDA. Andreas. n. grecū nomē est: ⁊ iterptat̄ uir
lis: ab arach qd̄ est uir: q̄ uirilit̄ dñō adbeat. Sequē.
Et Philippū. HIERO. Qui est os lapidis q̄ illu
minare pōt ore qd̄ corde accipit: cui uedit̄ dñs ap̄i
onē oris illuminātis. Scim⁹ h̄c modū locutiōis p̄
p̄um esse d̄m̄az scripturaz q̄ hebreā noia ad aliqd̄
mysteriū significatiōis s̄t posita. Sequē. Et Bartho
lomeū. q̄ est fili⁹ suspēdētis aq̄: illi. i. q̄ dicit̄: Et mi
dabo nubib⁹ meis ne pluāt sup̄ eū imbrē. Nō: vō
filij dei p̄ p̄cez ⁊ dilectionē acq̄rēt inimici. Beati
enī pacifici: q̄n filij dei s̄t. Et diligite inimicos uoꝝ
vt filij dei sit̄. Sequē. Et Mattheū. q̄ est donat⁹
vt donat⁹ a dño: vt nō solū remissioez p̄tōꝝ adp̄ueat̄
s̄ numero ascribat̄ aploꝝ. Et Thomā. q̄ est abyssus.
mlta. n. p̄funda sciētes dei numie p̄ferūt. Sequē. Et
Jacobū Alphei. i. docti v̄l milesimi. cui⁹ ⁊ latere ca
dent mille. h̄ alter Jacob⁹ est: cui colluctatio nō est
aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus spirituales
neq̄rias. Sequit̄. Et Thadeū. is est cocul⁹. i. codis
cultor: q̄ ofuat̄ cor suū oi cuiusodia. BEDA. Tho
deus aut̄ ip̄e est que Lucas in euāgelio ⁊ i acrob
aploꝝ iudā iacobi noiat. erat. n. fr̄at̄ iacobi fr̄is dñi

Marginal notes on the right side of the page, including a small heading 'C. III.' and several lines of text in a smaller script, some starting with 'Et nō...'. The text is partially obscured and difficult to read in many places.

et ipse in epistola sua scripsit. Sequitur: Et Simonem
 chananæum et iudam scarioth qui tradidit illum. Hoc cum
 additamento posuit distinctionem Simonis Petri et
 iude Jacobi. Simon autem chananæus dicitur ab ebra
 na vico galilee. Judas autem scarioth a vico in quo
 ortus est aut ex tribu isachar dicitur. **HIERO.** Quo
 ortus est aut ex tribu isachar dicitur. **HIERO.** Quo
 modo iter apostolos computat: ut dicitur quod deus
 non repellit aliquem propter futuram malitiam: sed propter
 sententiam dignum facit habere. **HIERO.** Simo
 ante ponens tristitiam interpretatur. Chananæus autem zelotes di
 citur quoniam ipsi consolabuntur. Judas autem scarioth
 dicitur quod est deus domus dei comedit. Judas autem scarioth
 est qui non delectat peccatum suum propter penitentiam. iudas. n. confu
 teris vel gloriosus interpretatur: scarioth autem memoria
 mortis. Sunt autem confessores multi in ecclesia superbi et
 gloriosi: ut simon magus et arrius et ceteri heretici: quo
 rum memoria mortalis in ecclesia celebratur ut euntes.

**Et uenit in domum: et conuenit ite
 rum turba: ita ut non possent neque pa
 ne mäducare: et cum audissent sui: ex
 lerunt tenere eum. Dicebant. n. quonia
 in furore uersus est. Et scribe qui ab hie
 rosolymis descenderant dicebant:
 quonia beelzebub habet: et quia in pzi
 pe demoniorum eicit demonia.**

BEDA: Electos in more apostolos uis ad domum
 redire quasi eos ad monent: ut post acceptum aposto
 latus gradum ad conscientiam suam redeant. vñ dicitur: **Et uenit
 in domum et conuenit iterum turba: ita ut non possent
 neque panem.** **CHRYS.** Ingredere quidem erat principi
 pii multitudines: quos impedit a cognitione elatio: gra
 ta vero populi multitudo uenit ad Jesum. **BEDA:**
 Quia beata uero frequentia turbe confluentis cui tan
 tum fuit cure ad obtinendam salutem: ut auctori salutem cum
 his qui secuti erant: nec uescendi quidem hora libera mane
 res: sed que turba frequenter externa: hinc propter quo
 rum estimatio paruipendit. Sequitur enim: **Et cum audi
 sui erant eum.** Quia enim altitudinem sapientie quam audie
 bant capere non poterant: quasi in alieno eum sensu locutus
 esse credebant. vñ sequitur: **Dicebant enim quonia in fur
 ver.** **THEOPHI.** Id est demonium habet et furit:
 et id eum tenere uolebat ut icarceraret tanquam demonia
 cum. **Et quid sibi hoc uolebat. i. propter quod: forte copu
 triore ei? vel fratres ei? Stulta autem fuit ista opinio quia
 totum miraculorum diuine sapientie factorum in furiam uer
 ti concipiunt. **BEDA:** Adulterium autem distat iterum eos
 quod uerba dei pro metis tarditate non intelligunt: quales fue
 runt de quibus dictum est: et eos quod hoc quod intelligunt de in
 dustria blasphemant: de quibus subditur: **Et scribe qui ab
 hierosolymis descenderunt dicebant: quonia beelzebub habet. Que. n. negare
 requirunt: sinistra interpretatione puertere laborant:
 quasi non deitatis opera essent: sed imundissimi spiritus. i. beel
 zebub: quod erat acharon: Na beel quidem ipse est ba
 al: zebub autem musca uocat. Beelzebub ergo. i. uir mu
 scarum interpretatur. obsoletos imolati cruoris et cuius
 spiritus summo ritu principum demoniorum eorum nomina
 bant cum subditur: **Et quia in principio eicit demonia.** **HIE
 RO.** **Ad** uenit autem domum ad quam uenit penitentia est****

ecclesia. Turbe que impedunt panem mäducari: peccata et
 uicia sunt: quia que mäducant in digno iudicio sibi mandu
 cat et bibit. **BEDA:** Scribe est ab hierosolymis de
 scedentes blasphemant. Turba uero ab hierosolymia
 ueniens secuta est dominum: et ab aliis regionibus iudeorum sic
 ue gentium: quia sic erat passionis tempus futurum: ut tur
 ba illius populi iudeorum cum palmis ac laudibus hieroso
 lymam produceret: gentiles uiderent: desererent: sed scribe
 et pharisæi de eius morte tractarent.

**Et conuocatis eis: in pabolis dice
 bat illis: Quod potest sathanas satha
 na eijcere? Et si regnum in se diuidat:
 non potest stare regnum illud. Et si domus
 supra semetipsam dispartiat: non potest
 domus illa stare. Et si sathanas con
 surrexerit in semetipsum dispartit est: et
 non poterit stare: sed finem habet. Nemo
 potest uasa fortis in domum ingressus di
 riperi nisi prius forte alligetur: et tunc do
 mum eius diripiet. Amen dico uobis quoniam
 omnia dimittent filii hominum peccata
 et blasphemie quibus blasphemauerit
 quod aut blasphemauerit in spiritum sanctum
 non habet remissionem in eternum: sed reus erit
 eterni delicti: quoniam dicebat: spi
 ritum imundum habet.**

CHRYS. Posita blasphemia scribarum: dominus ostendit in
 possibile fore quod dicebant: sua probatione exemplo con
 firmans. vñ dicitur: **Et ego eis in parabolis dicebat: Quod potest sa
 tanas eijcere: quasi diceret: Regnum contra se iustissimo bello
 diuisum: necesse est desolari. Quod et in domo et in ciui
 tate uidetur. Quod circa ista sathane regnum in seipsum di
 uisum: ita quod sathanas ab hominibus repellat sathanam.
 desolatio regni demonum appropinquauit: regnum au
 tem eorum est in his quod homines subditos teneant. Si igitur ab
 hominibus pelluntur: hoc non est aliud quam regnum eorum diuisi
 solui. Si autem adhuc in hominibus tenentur potestate manifestum
 est quod regnum maligni adhuc stat: et non est contra seipsum
 diuisum. **GLO.** Et quia ostendit exemplo quod demonio de
 monem non expellit: ostendit quod non possit expelli: dicens:
**Nemo potest uasa fortis in domum ingressus diripi: nisi prius
 fortis e demone uasa eius sint homines in quibus recipit. Nisi
 ergo quis prius uicetur demone et alligetur: quomodo uasa eius. i.
 demoniacos ab eo diripiet: Sic et ego qui diripio uasa
 eius. i. libero homines a demoniaca passione: prius al
 ligo demones et suppono eos et inuincio eorum sum. Quomodo
 modo ergo dicitis quod beelzebub habeo et demonum ami
 cus exis demonia eicio. **BEDA:** Alligauit etiam
 dominus forte. i. diabolum: hoc est electorum seductione compe
 scuit: et ingressus in domum. i. in mundum: domus eius et uasa
 in homines diripuit: quia creptos a diaboli laqueis eccle
 sie sue adunauit. **Uel domum eius diripuit: quia omnes
 mundi pres quibus olim hostis dominabat antiquus: a
 postolis eorumque successibus distribuit: ut populos ad******

via vite conuerteret. **O**ndit autē dñs q̄ grāde scel^o cō
mitteret: q̄ h̄ qd̄ dei eē cognouerāt: diaboli eē cla
mabāt cū subdit: **A**mē dico vobis: qm̄ oīa dimit. fi.
ho. pec. z blas. q̄bus blasphemie. **O**īa qd̄ peccata z blas
phemie nō passim dimitunt oībus hōibus: s; his
q̄ dignā p̄ erroib^o suis i hac vita p̄niam egerint: z
sic neq; vllū h̄z locū. vel nouat^o nō penitētib^o q̄ i
martyrio lapsi sūt: veniā neget eē tribuēdā: vel oīz
genes q̄ asserit post iudiciū vnuer. sale trāfactis h̄ se
culoz volumib^o cūctos peccatores veniā peccato
ruz eē cōsecuturos: cui^o erroē sequētia dñi vba res
dargūt cū subdit: **Q**ui autē blasphemie i spiritū sc̄tū n̄ ha
bet r̄missionē i eternū. **C**HRYS. Et quidē blasphemie
nā que circa eū erat excusationē h̄c dicit: q; tunc
videbat hō despect^o z ifirmi generis: sed iniuria dei
remissionē nō h̄z. **B**lasphemia autē i sp̄m̄ sanctū cō
tra deū fit. **E**st. n. sp̄s sancti opario regnū dei: z p̄
pter h̄ irremissibile dicit eē sp̄s sancti blasphemā
Pro eo autē qd̄ hic subdit: **S**; erit re^o eterni delicti
ali^o euāgelista dicit: **N**eq; i h̄ seculo neq; i futuro.
Per qd̄ itelligit iudiciū qd̄ ē s̄m̄ legē z futurū. **A**u.
n. lex maledicōtē deū occidi iubeat: i hoc legis scōe
excusationē nō h̄z. oīs autē q̄ baptizat extra hoc se
culū fit. **M**arebat autē iudeos remissio^o que fit p̄ bap
tismū. **Q**ui ergo miracula z demonū eiectionē que
solū sūt p̄p̄ia sp̄s sancti: demoni appropriat: nullo
la excusatio sibi de blasphemia reliquet. **S**ed neq;
blasphemia talis cū sit cōtra spiritū sanctū remitti
videt. vñ expōnēs: subdit: **Q**m̄ dicebat: **S**piritū h̄c
imūdū. **T**HEOPH. **E**st autē itelligēdū q̄ veniā
nō cōsequēt nisi peniteat. **A**u vero i carne christi
scādalizant etiā si nō peniterēt aliqd̄ excusationis
habebāt: z remissioīs aliqd̄ cōsequēbāt. **H**IERO.
Uel hoc dicit q̄ nō merebit p̄niam agere vt reci
piat q̄ christū itelligēs principē demonioz eē dice
bat. **B**EDA: **N**eq; tñ h̄i q̄ sp̄m̄ sanctū nō eē deū
credūt irremissibilis blasphemie crimie tenent: q̄
n̄ iuidētia diabolica: sed hūana ignorātia ducti h̄
faciūt. **A**VG. de v̄bis dñi: **U**l ip̄a ipenitētia ē blas
phemia sp̄s sancti que nō remittit. **C**ōtra enī sp̄
ritū sanctū quo peccata dimittit: verbū dicit siue
cogitatioē siue ligua: q̄ sibi eoz ipenitēs thesaurizat.
Subiūgit autē qm̄ dicebat sp̄m̄ imūdū h̄z: vt oñdes
ret h̄c fuisse exortā cām vt hoc diceret: eo q̄ dice
rēt eū i beelzebub demonē expellere: nō q̄ eēt blas
phemia q̄ nō remittit: cū z hoc remittat si recta pe
nitētia cōsequat: s; hinc eā extitit vt a dño illa sen
tētia p̄feret facta mētiōe sp̄s imūdi que aduersus
seipm̄ diuisum dñs oñdit p̄pter spiritū sanctū: qui
etiaz quos colligit efficit idiuisos: peccata q̄ aduer
sus se diuisa sūt dimittēdo: cui dono remissioīs nō
resistit: nisi q̄ duritiam cordis ipenitētis habuerit.
Nā alio loco dixerūt iudei de dño q̄ demoniū ha
beret: nec tñ ibi aliqd̄ dicit de blasphemia sp̄s sancti:
q̄m̄ nō ita obiecerūt sp̄m̄ imūdū: vt i se diuisis
et ore eoz posset ostendi sicut beelzebub: a quo dei
thones eijs posse dixerunt.

Ut venerūt mater eius z frēs: z
foris stātes miserūt ad eū: nocātes
euz. **E**t sedebat circa eū turba z ol
cūt ei: **E**cce mater tua z frēs tui fo

ris q̄rūt te. **E**t r̄ndēs eis ait: **Q**ue
est mater mea z frēs mei? **E**t circū
spiciēs eos q̄ i circuitu ei^o sedebant
ait: **E**cce mat̄ mea z frēs mei. **Q**ui
eni fecerit voluntatem dei: hic frat̄
meus: z soroz mea z mater mea ē.

THEO. Quia p̄p̄inq̄ dñi venerāt tenere eū tan
quā i furā v̄sum: mater ei^o amoris cōpassioe detē
ta venit ad ipm̄. vñ d̄r: **E**t venerūt mat̄ ei^o z frēs z
foris stātes miserūt ad eū vocātes eū. **C**HRYS. **E**t
B̄ autē manifestū sit q̄ nō semp cū eo erat frēs eius
z mater: q̄ vō dilect^o erat ad eū p̄pter reuerētiā z
affectū veniūt de foris expectātes. vñ sequit^o: **E**t sede
bat circa eū turba z dicit ei: **E**cce mater tua z frēs
tui foris querūt te. **B**EDA: **F**rēs dñi nō filiū sem
per v̄gis marie iuxta heluidū: **N**ec filii Ioseph et
alia vxore iuxta quosdā putādi sūt: s; ei^o pot^o itelli
gēdi sūt eē cognati. **C**HRYS. **A**lter autē euāgelista
dicit: q̄ frēs ei^o nōdū credebāt i eū: **E**t in cōueniētiā qd̄
h̄ d̄r. q̄ eū querebāt de foris expectātes. z s̄m̄ eādē
intētiōe dñs eoz nō sicut p̄p̄inquo: meminit.
vñ sequit^o: **E**t r̄ndēs eis ait: **Q**ue ē mater mea z frēs
mei: **H**oc autē nō dixit matrē z frēs oīno reproban
do: s; oñdens q̄ sup̄ omnē cognitionē tēporālē q̄
p̄p̄iā animaz p̄honorare. vñ conueniēter hoc d̄r
his q̄ vocabāt ad p̄p̄inquo: colloctionē q̄st ad ali
qd̄ vtili^o q̄ sit doctrina salutis. **B**EDA: **R**ogāter
go officio vbi dissimulat egredi: nō matrem refer
tās obsequiū pietatis: s; paternis se mysteriis ap̄l^o
q̄ maternis debere mōstrat affectib^o. **N**ec iniurio
se frēs cōtēnit: s; op^o spiritale carnis cognatiōis pec
feret religiosiorē cordiū copulā docet esse q̄ corpo
rū. vñ sequit^o: **E**t circūspic. eos qui i circū sedebāt
ait: **E**cce mat̄ mea z frēs mei. **C**HRYS. **I**n quo do
min^o ostēdit q̄ oīs eos q̄ fidei sūt p̄p̄inq̄ oībus cō
sanguineis honorare. **I**esu quidez aliq̄ mat̄ efficit
p̄dicādo: q̄st enī parit oīm̄ que cordi audieris iū
derit. **H**IERO. **S**ciam^o autē nos eē frēs ei^o z soroz
res: h̄ voluntatē p̄ris iplenerim^o: vt coheredes simus
ei^o. vñ sequit^o: **Q**ui. n. fecerit voluntatē dei hic frat̄
me^o z soroz mea z mater ē. **T**HEO. **N**ō ergo nei
gās matrē hoc dixit: s; oñdes q̄ nō solū ē digna ho
nore. p̄pter hoc q̄ genuit christū: s; z p̄pter omnē
aliā v̄tutē. **B**EDA: **D**ixit autē mater z frēs ei^o
sū sūt i synagoga ex cui^o carne ē edit^o z popul^o iudo
rū: q̄ saluatore int^o docētē: veniētes intrare nequāt
cū spiritualit̄ itelligere dicta nequeūt. **P**roocipias
autē turba igredit^o: q̄ differēte iudca: gētilitas sicut
ad christū. foris. n. stātes volūt oīm̄ videre cognati
ip̄s^o: cū iudei se ad custodiā lre foris fixerūt: z christū
stū pori^o ad carnalia docēda cogūt exire q̄ se ad oi
scēda spiritalia cōsentitū igredi. **S**i ergo foris stātes
nec ip̄i agnoscent^o parētes quēadmodū nos agno
scamur h̄ foris stem^o. int^o. n. ē v̄bit^o ē lūm̄. III.

Et iterū cepit docere ad ma
re: z cōgregata ē ad euz tur
ba multā: ta ut i nauiz ascē
dēs sederet i mari. z oīs turba circa

ma...
i...
p...
q...
s...
t...
u...
v...
w...
x...
y...
z...
aa...
bb...
cc...
dd...
ee...
ff...
gg...
hh...
ii...
jj...
kk...
ll...
mm...
nn...
oo...
pp...
qq...
rr...
ss...
tt...
uu...
vv...
ww...
xx...
yy...
zz...
aaa...
bbb...
ccc...
ddd...
eee...
fff...
ggg...
hhh...
iii...
jjj...
kkk...
lll...
mmm...
nnn...
ooo...
ppp...
qqq...
rrr...
sss...
ttt...
uuu...
vvv...
www...
xxx...
yyy...
zzz...
aaa...
bbb...
ccc...
ddd...
eee...
fff...
ggg...
hhh...
iii...
jjj...
kkk...
lll...
mmm...
nnn...
ooo...
ppp...
qqq...
rrr...
sss...
ttt...
uuu...
vvv...
www...
xxx...
yyy...
zzz...

mare sup terrā erat: ⁊ docebat eos
 i pabolis multa: ⁊ dicebat illis i do
 ctria sua: **Audite**: **Ecce** exijt semi
 nās ad seminādū. **Et** dū seminat a
 lind cecidit circa uiā: ⁊ uenerūt uo
 lucref celi ⁊ comederūt illud. **Aliō**
 uero cecidit sup petrosa ubi n̄ hūit
 terrā multā: ⁊ stati exortū ē: qm̄ n̄
 hēbat altitudinē terre: ⁊ qn̄ exortū
 ē sol exstauit: ⁊ eo q̄ nō hēbat ra
 die exaruit. **Et aliō cecidit i spias:**
 ⁊ ascēderūt spie ⁊ suffocauerūt illō
 ⁊ fructū nō dedit. **Et aliud cecidit**
 i terrā bonā: ⁊ dabat fructū ascēdē
 tē ⁊ crescentē: ⁊ afferebat unū trice
 simū: ⁊ unū sexagesimū: ⁊ unū cen
 tesimū. **Et dicebat**: **Qui** hz aures
 audiēdi audiat. **Et cū** esset singula
 ris: interrogauerunt eū hī q̄ cum eo
 erāt duodeci pabolam. **Et dicebat**
 eis: **Globis** datū ē nosse mysteriū re
 gni dei: illis autē q̄ foris sūt i pabol'
 oia sūt: ut uideātes uideāt ⁊ non ui
 deāt: ⁊ audiētes audiāt ⁊ nō intelli
 gāt: ne qn̄ cōuertant ⁊ dimittāt eis
 pctā. **Et ait illis**: **Nescitis** pabolaz
 hāc: **Et quō** omēs pabolaz cogno
 scētis: **Qui** semiat: uerbu3 semiat.
Ipsi autē sūt q̄ circa uiā ubi semiatu3
 uerbu3: ⁊ cū audierit cōfestim uenit
 sathanas ⁊ aufert uerbu3 qd̄ semina
 tū ē i cordib' eoz. **Et hi** sūt similiē
 q̄ sup petrosa seminant: q̄ cū audie
 rit uerbu3: stati cū gaudio accipiunt
 illud ⁊ nō hnt radicē i se: sed tēpora
 les sunt: deide orta tribulatiōe ⁊ p
 secutiōe ppter uerbu3 cōfestim scā
 dalizant. **Et alij** sunt q̄ i spinis semi
 nant. **Ipsi** sunt q̄ uerbu3 audiunt ⁊
 erumne seculi ⁊ deceptio diuitiaz
 ⁊ circa reliq̄ cōcupie itroeuētē suffo
 cāt uerbu3 ⁊ sine fructu efficiūt. **Et**
 hi sūt q̄ sup terrā bonā semiatū sunt

q̄ audiūt uerbu3 ⁊ suscipiūt ⁊ fructi
 ficāt: unuz tricesimuz: ⁊ unuz sexa
 gesimum: ⁊ unū cētesimum.
THEO. Licet matrē dñs supius negligere uide
 ret: tñ reueret eā. **Propf** eā nāq3 egredif circa ma
 re. **vñ of:** **Et iterū** cepit iesus docere ad mare. **BED**
DA: Si. n. euāgelii **Mathei** ispicim' p3 hāc doctri
 nā dñi ad mare eadē die qua supiore i domo cele
 bratū ē smonē. **termiato. n. p̄io** smone continuo
 subiūxit matthe' dicens: **In illo** die exiēs d̄ domo se
 debat ad mare. **HIERO.** **Cepit** autē docerē ad ma
 re ut loc' docēdi idiceret auditores amarus fuisse ⁊
 istabiles. **BEDA:** **Relicta** etiā domo cepit docerē
 re ad mare: q̄ relicta synagoga ad colligēdā p apo
 stolos ppli gētilis multitudinē uenit. **vñ Sequif:**
Et cōgre. ē ad eū turba mul. ita ut i nauē ascēdēs se
 deret i mari. **CHRY.** **Quod** nō sine cā factū o3 in
 telligi: s3 ut post se neminē dimitteret: s3 oēs audito
 res añ facies h̄ret. **BEDA:** **P̄figurabat** autē bec
 nauis ecclesiā i medio nationū edificādā: i q̄ domi
 nus dilectā sibi cōsecrat māsonē. **Sequit:** **Et dice**
 bat illis i para. mul. **HIERO.** **Parabola** ē reru3
 natura discrepātū sub aliq̄ similitudinē facta com
 patio. **Execo. n. uocabulo of** similitudo qn̄ illud qd̄
 itelligi uolum': p̄ comptōdes aliq3 idicam'. **Sic. n.**
 ferreū quēpiā dicim': qn̄ durū ac fortē desideram'
 itelligi: cu3 uelocē uētis aut auid' cōparam'. **Loq3**
 tur autē turbis i parabol': mox puidētie sue: ut q̄
 celestia cape nō poterāt: p̄ similitudinē terrenā au
 dita percipe potuissēt. **CHRY.** **Erigit. n. p** para
 bolā audiētū mentē ut manifestiore smonē faces
 ret res uisui oīdēs. **THEO.** **Et ut** attētiōres face
 ret auditores primā parabolā pponit de semie qd̄
 ē uerbu3 dei. **vñ sequif:** **Et dicebat** ill i doctria sua n̄
 moyse: nō p̄betari: q̄ suū p̄dicat euāgelii. **Exiit** se
 minās ad seminādū. **Seminās** autem christus ē.
CHRY. **Nō** autē loco exiuit q̄ p̄ns extitit oib' ⁊ i
 pier: s3 hitu ⁊ dispēsatiōe q̄ nobis fact' ē p̄p̄iūoz
 p̄ carnis amictū. **Quia. n. nō** ualebam' ire ad eū pec
 catis ipediētib' iter nostrum: ipe exiit ad nos. **Exiit**
 autē p̄dicās pietatis semiare smonē quē copiose lo
 quebat. **Nō** autē iculcat smonē eūdē i eo qd̄ dicit:
Exiit seminās ad seminādū. **exiit** enī aliqñ seminās:
 aut ut faciat nouale: aut herbas malas euellat: aut
 aliqd̄ aliud opet. **Iste** autē exiit ad seminādū. **BED**
DA: **Uel** exiit ad seminādū cū p' uocatā ad fidem
 suā partē synagoge electā ad uocationē quoq3 gēs
 tiū grē sue dona diffudit. **CHRY.** **Sicut** autē ses
 minās nō discernit terrā subiectā: s3 simplicie ⁊ abs
 q3 discretiōe semē mittit: sic ⁊ ipe oēs alloquit'. **Et**
 ad b̄ significādū subdit: **Et dū** semiat aliud cecidit
 circa uia. **THEOPHI.** **Uide** q̄ nō dixit q̄ pie
 cit illud i uia: s3 q̄ cecidit. q̄ enī semiat quātū i se est
 i terrā bonā picit: s3 illa si sit mala corūpit uerbu3.
Uia autē christ' ē. **ifideles** autē sūt circa uiam. i extra
 christū. **BEDA:** **Uel** uia ē mēs sedulo malarū co
 gitatiōnū motu trita: ne uerbi semē i ea germiare
 sufficiat. **Et iō** quicqd̄ boni semis uicinia tal' uie cō
 tigerit perit: ⁊ a demonib' rapit. **vñ sequif:** **Et uer**
 ne. uolu. ce. ⁊ cōme. illud. **Recte** autē demonēs uo

lucres celi dicuntur: siue qz celestis spiritalisq; sūt nature: siue qz i aere habitāt. Uel q; sūt circa viā sūt negligētes & desides. Sequit̄: Aliud vō cecidit supra petrosa. Petra dicit duriciā pterue mētis: terrā leuitatē aie obediētis: solem feruore psecutiōis seuētis. Altitudo ergo terre que semē dei debuerat accipere pbitas ē ai dīsciplinis celestib⁹ exercitati: atq; ad obediēdū diuini eloq;is regularib⁹ iūstituti. Petrosa aut̄ loca q; vīm radicis suscipiēde nō habēt il la sūt pcorā que dulcedie tñ auditi smonis ac pmissis celestib⁹ ad horā delectant̄ s; i tpe tētatiōis recedūt: qz parē ē i eis salutaris desiderij qd semē vite cōcipiat. **THEOPHI.** Uel petrosi sūt q; modi cū adberētes petre. i. christo inq;itum ad tēpus verbū recipiūt: postmodū abiiciūt recedētes. Sequit̄: Et aliud cecidit iter spinas. p qd significat̄ anime multa curātes: Spine enī cure sūt. **CHRY.** Uteriq; vō ponit terrā bonā dicēs: Et aliud cecidit i terrā bonā. Scdm enī cōditionē terre ē differētia fructuū. Multa ē aut̄ dilectio seminātis ad homines qm̄ & p̄mos cōmēdat: & fecundos nō reuicit: & tertijs tribuit locū. **THEOPHI.** Vide etiā quomō mali sūt plurimi: & pauci q; saluant: quarta enī pars seminis occisiōe amittit̄ seminātis: s; terre recipiētis. i. aie audiētis. & quidē materialis agricola s; mō seminādo cōgrue i curare. **Nō.** n. ignorat lapidē aut viā aut terrā spinosam: terrā pingue nō fieri. In rationabilib⁹ vero nō ē sic. Petra. n. possibile ē fieri terrā pingue: & viā nō cōculcari & destrui spias: qd si fieri nō possēt: nō ibi seminasset. Per h̄ ergo nobis tribuit p̄nie spem. Sequit̄: Et dicebat q; h; aures audiēdi audiat. **HIERO.** Quotiēs bec admonitio i euāgelio aut i apocalypsi Johānis inponitur: mysticū h̄ qd d̄ atq; ad audiēdū discēdūq; iūnuat. Aures. n. audiēdi sūt cordis & sensus iterioris aures obediēdi & faciēdi que iussa sūt. Sequit̄: Et cū eēt singularis interrogabāt eū hi q; cū eo erāt. xij. parabolā exponere. & dice. eis: Uobis datū ē scire mysteriū regni dei. illi autē q; foris sūt i para. oia sūt. **BEDA:** Quasi dicet: vos q; estis digni oia que ad p̄dicatiōem sūt cōgrua edoceri: parabolaz m̄ifestationē addiscetis. Ad istos aut̄ pabolis vsus sūt: qz diuini n̄ sūt addiscere pp̄ eoz maliciā. q; enī legis quaz acceperāt obediētā nō tenebat: iustū fuit vt noui smōis p̄cipationē nō haberēt: s; ab vtroq; sūt alieni. **Onidit.** n. p̄ discipuloz obediētā q; p̄ s̄rū iūdis gni facti sūt reliq; mystice doctrine. Postea vō induc̄tōe vocis p̄phetice eoz cōfundit neq;ciā tāq; a lōge cōfutatā. vñ sequit̄: Ut vidētes vidēt & nō vidēt & audiētes audiāt & nō itelligāt. Quasi. d. vt p̄phetia i pleat̄ q; h̄ p̄dicat. **THEO.** De⁹ n. eos fecit vidētes. i. itelligētes bonū. Ipsi vō nō vidēt voluntarie se fingētes nō videre ne quertāt & corrigāt se tāq; sue salutē iūiderēt. Sequit̄: Neq; conuer. & di. eis pec. **CHRYSO.** Sic ergo vidēt & nō vidēt: audiūt & nō itelligūt. **Nō.** n. vidēt & audiūt: cōtigit eis ex grā dei. s; qd vidēt & nō itelligūt: cōtigit eis: qz grātā recipere nolūt: s; oculos claudūt & fingūt se nō videre: neq; dictis acquiescūt: & sic a peccatis nō mutāt p̄ h̄ qd vidēt & audiūt: s; cōtrariū patiūt. **THEO.** Uel p̄t aliter itelligi q; reliq; loq;bat i pabolis: vt vidēt

tes nō vidēt: & audiētes nō itelligūt. De⁹. n. dat viū sūz & itellectū his q; petūt: reliquos aut̄ obecat: ne i maiore redargutiōe sit eis: qd cū itelligēt: noluēt erūt facere q; oz vñ se q̄t: Neq; conuer. & di. e. pec. **AVG.** de cōcordātia euā. Uel h̄ itelligūt peccatū sūt meruisse vt nō itelligēt: & tñ h̄ ipm̄ misericordite: eis factū vt peccata sua cognoscerēt: & cōuer si veniā mererēt. **HIERO.** Illis ergo q; foris sūt i pabolis oia sūt: & facta. i. vba saluatoris q; neq; i bis que opabat̄ vt utib⁹ neq; i eis q; p̄dicabat acbanis eū cognoscere deū valēt. Iq; ad remissionem peccatoz attingere nō valēt. **CHRY.** Qd aut̄ nō loq;bat̄ eis nisi i pabol: nec oīno loq; desitebat: dēnōstrat q; his q; bono p̄pinq; sūt: & si i seipis bonū nō habeāt: occultū tñ eis onidit. Cū aut̄ aliq; cū reuētia ac recto corde accedit: occultoz reuelationes cōsequit̄ abundāter. Cū aut̄ nō sana sēt: nec bis que multis facilia sūt digni fiet: nec ēt eoz auditu. Sequit̄: Et ait illis nescitis pabolā hāc: & quō oēs pabolaz cognosceretis? **HIERO.** Poterat h̄ qd vt illi q; bus i pabolis loq;bat̄: requirēt qd nō itelligerēt: & p̄ ap̄stolos quos cōtēptos habeat̄ dicerēt mysteriū regni qd ipi nō habeat̄. **GLO.** h̄ vō oīs bec dicēs: onidit oportere eos & hāc p̄mā & oēs dītes pabolaz itelligere. p̄pter qd exponēs subdit: Qui semiat vbū semiat. **CHRY.** Et qd em p̄bete doctrinā ppli plātatiō vinee cōparauit: h̄ vō seminatōi: m̄ifestās p̄ h̄ q; breuioz ē nūc & facilioz obediētā & statim fructū dabit. **BEDA:** In hac aures oīs expositiōe oēs eoz q; audire vba salutis potuerūt si ad salutē puenire nequeūt vītātia cōpobēdiē. Sūt nāq; q; verbū qd audiūt: nulla fide: nullo itellectu: nulla saltē rēdi vtilitatis occasiōe pepiunt. de q; bus dicit: Hi aut̄ sūt q; circa viā. Cordibus enī eoz m̄adatū vbi: cōfestim iūmū spūs q̄i vite vite volucres semē eripiūt. Sūt q; audiri vbi & vilitatē pbāt & desiderij gustāt. sed ne ad id qd pbāt pueniāt: alios h̄ vite aduerā terredō: alios p̄pera blādiēdo retardāt. de quoz p̄mis d̄: Et hi sūt simi liter q; supra petrosa. De aliis d̄: Et alii sunt q; i spinis. Spine aut̄ diuinitē vocat̄: qz cogitationū suarū pactiōib⁹ mētē lacerāt: & cū vsq; ad peccatū petra hūitlq; i iūcto vulnere cruentāt. Dicit aut̄: Et erunt secl̄i & deceptio diuinitaz. Quēciq; n. supra cū d̄: vinitiaz decipit appetit⁹: necesse ē mox curarū crima cōtinuaz affligat. Addit aut̄: Et circa reliq; uocātie q; q; m̄adatis dei cōtēptis circa reliq; cōcupiscōis aberrat: ad gaudiū beatitudinis nō p̄t attingē. Quō focāt aut̄ hui⁹ mōi uocātie vbū: q; bonū desiderij ad qd itrare nō sinūt: q̄n additū flat⁹ vitalē necant. Excipiūt aut̄ ab his hominū differētis gētilos qui nec audire vba vite merēt. **THEO.** Eoz vō q; sūt suscipiūt cōueniēter rur⁹ tres sūt grad⁹. vñ sequit̄: Et hi sūt q; sup̄ terrā bonā semī. Qui i centū fructificāt: sūt q; p̄fectā & obediētē hūt vitā vt v̄gias & heremite. Qui aut̄ i. lx. q; mediocriter: se hūt vt cōtēpti: & q; i cenobio sūt. Qui aut̄. xxx. q; p̄i qd ē sūt fm̄ p̄ priā v̄ritē fructū ferētes: vt laici & q; in cōiugio sūt. **BEDA:** Uel. xxx. fructificat̄ eoz aliq; fide sancte trinitatis electoz cordib⁹ iūnuat. lx. cū p̄fectionem docet bōe opatiōis: cētū cū celestis regni p̄ntia eoz mōstrat. Cētū nāq; cōputādo i dextera trāfirūt.

Marcus... lucer... vobis dat... dicit... et... et... et...

vñ recte i significatiōe ponit ppetue britudis. Ter
ra aut bōa ē electo: cōscia que oib' p'dictis tribus
terris ōia facit: qz z cōmēdatū sibi semē vbi libenē
excipit: z exceptū iter aduersa z p'spa cōstanter ad
fruct' v'qz ad t'pa cōseruat. **HIERO.** Vel fruct'
terre i. ecc. z. l. z cōtēstimo cōtinetur: hoc est lege z
p'pberia z euangelio.

**Et dicebat ill': Nūqd uēit lucer
na ut s' modio ponat' aut s' lecto?
Nonne ut sup candelabrū ponat'?**
**Ad ē. n. aliqd absconditū qd nō ma
nifestet: nec factū ē occultū qd non
uēnt i palā. Sigs hz aures audien
di audiat. Et dicebat ill': Videte qd
audiat: In q mēsurā mēsi fueritū
remetiet uob: z adijciet uob. Qui
eniz habet dabiē illi: z qui non habz
etiam qd habet auferetur ab eo.**

CHRY. Post interrogatiōē discipuloz de pabo
la ac e'plationē bñ subiūgit. **Et dicebat ill': Nūqz
qd uēit lucerna ut sub modio ponat' aut sub lecto:
nō se ut supra cā. po. q'si. o. pp b' pabola dicta ē: nō
ut manifesta maneat aut occulta t'qz sub modio
aut sub lecto: s' ut dignis m'ifestet. Lucerna i no
bis ē intellectual natura q' fm p'portionē illumiat
o'nis aut clare apparet: aut ob'cure. Si. n. meditati
ones que nutriūt lumē: ac recordatiōes i' ob' lucez
na tal' accēdit: negligat: mor' extinguit. **HIERO.**
Vel lucerna vbi ē de trib' semib'. **Modi'** aut **lec
to'** audit' ē iobediētū. **Candelabrū** apli sūt quos il
lumiant vbi dei. vñ seqt'. **Nō ē. n. aliqd ab cō. Ab
scōditū z occultū: pabola semis ē. In palā vō uēit
o'ia a d'no tractat'. **BEDA:** Vel h' d'ns discipulos
monet lucidos eē scōm vitā z quersationē. q. o. Si
cut lucerna ad lucēdū ponit sic ad vitā n'fam oēs
repiēt. Itaqz studete bonā vitā h're z nō i angul
sedetis: s' lucerna estote. **Lucerna. n. nō sub lecto:
s' supra candelabrū posita lucet. Quā qdē lucernā ne
cesse ē ponere s' candelabrū i. i altitudinē cōuersatiō
nis que fm deū ē: vt z aliis lucere valeat: non sub
modio. i. circa gulā: neqz sub lecto. i. ocio. **Nemo. n.
qd' eis studet z requiē diligit: pōt eē lucerna oib'us
lucēs. **THEOPHI.** Vel qz tēp' vite n're sub ceru
ta d'nie pul'iois mēsurā cōtinēt: recte modio cō
par'. **Lect'** vō aie corp' ē i quo tēporaliter habitās
q'ciet. **Qui ergo amore vite tēporalis z illecebrarū
carnaliū occultat vbi dei: modio vel lecto lucernā
opit. **Supra candelabrū aut ponit lucernā: q' corpus
sui m'isterio vbi dei subiicit. vñ his v'bis t'ypice figu
rā docet p'dicādi. vñ seqt'. **Nō. n. aliqd ē absconditū
qd nō reuelat: neqz factū ē occultū qd nō i palam
uēit. **Quasi. o. nolite erubescere eu'gelii: s' iter te
nebras p'ecutorū lumē vbi dei supra corpis v'ri can
delabrū leuate: sicut m'ete retinētes illū diē quo illu
miabit de' abscondita tenebrarū. **Lūc. n. z vos laus
z aduersarios pena m'eterna. **CHRY.** Vel ali
ter: **Nō ē aliqd absconditū. q. o. Si vos cu diligitia********************

vitā dixeritis: accusatiōes lucernā v'ram nō potes
rūt obūbare. **THEO.** Unusqzqz. n. n'rm seu bo
nū aliqd seu malū i p'eterito fecerit manifestat i p'ren
tia z multo magis i futuro. **Quid. n. ē deo occultū:
s' tñ z ipe manifestat' ē in carne. **Seqt': Sigs hz au
res au. audi. **BEDA:** Id ē si q's hz sensū itelligēdi
vbi dei: nō se subtrahat. nō auditū ad fabulas con
uertat: s' bis q' vitas dicit: accōmodet aures scrutan
di: man' iplēdi: ligūā p'dicādi. **Seqt': Et dice. illis:
Videte qd audiat. **THEO. CHRY.** Ut. i. nihil
eoz que vobis a me dicūt subterfugiat. **In q mē
sura mēsi fueritis: remetiet vobis. i. quātūlibet mēs
surā itētiōis itroduceris: tātā recipietis vtilitatez.
BEDA:** Vel alr si solerē oia q' valetis bona face
re ac p'ris itiare studeritis: aderit diuina pietas que
vobis z i p'renti sensū altiora capiēdi ac potiora ge
rēdi effectū cōserat: z i futuro eternā retributionē
adiūcet. **Et iō subdit: Et adijciet vobis. **HIERO.**
Vel alr fm mēsurā fidei vnicuiqz diuidit itelligen
tia mysterioz: z sciētie enī adijciet v'tutes. **Seqt'
Qui. n. hz dabiē ei. i. q' fide: h'z bebit v'tute: z q' habet
op' vbi bebit z itelligētā mysteriū. **Et q' nō hz ecōs
tra fidē: deficit v'tute. z q' nō hz op' vbi: ei' itelligē
tia caret. z q' nō itelligit tā auditū pdidit. **CHRY.**
Vel alr: **Qui hz. s. affectū z volūtātē audiēdi z petē
di: dabit ei. **Qui vō nō hz diuini audit' desideriu: z
qd' p'rigit h're scripture legis auferet' ab eo. **BEDA:
Nō nūqz enī lector: ingeniosus negligēdo se: puat se
sapia: quā tard' ingenio studioz' elaborādo degu
stat. **CHRY.** Pōt aut iō dici q' nō hz: qz vitatē n'
hz. dicit aut qd hz pp b' q' iudaciū hz. putat. n. aliqd
se h're q' mēdaciū itellectus existit.******************

**Et dicebat: Sic ē signū dei: que
admodū si hō iactet semen i terraz
z dormiat z exurgat nocte z die: et
semē germiet: z irescat dū nescit il
le. **Altro. n. terra fructificat p'muz
herbā: deide spicā: deide plenū fru
mētū i spica. **Et cū ex se p'duxerit
fructus statim mittit falcem: quo
niam adest messis.******

CHRY. Postiit supra pabolā de trib' semib' di
uerimode pditis: z vno saluato: c' fm p'portionē
fidei z opatiōis tres differētias ostidit. h' vō pabolā
ponit solū de saluatis. vñ dicit: **Et dicebat: Sic ē re
gnū dei queadmodū si hō iactet semē i terra. **HIE
RO.** Regnū dei eccleā ē que regit a deo: z ipa re
git homies: z ōias v'tutes z vicia calcat. **CHRY.**
Vel regnū dei dicit fide que ē i ipm ac disp'atiō
nē hūanitatē: qd qdē regnū ē sicut si iactat hō. **Ip
se. n. enī de' z dei fili' hō icōmutabiliter fact' p
nobis: terrā seminauit i totū mūdū vbo diuine cogni
tiōis illuminauit. **HIERO.** Semē. n. verbū vite ē:
terra corda hūana: z dormitio homis mors ē salua
toris. **Exurgit semē nocte ac die: qz p' somnū chris
ti: numer' credētū p aduersa z p'spa magis magis
qz germiabat i fide: z creuit i ope. **CHRY.** Vel ex
urgit ipe chris' q' sedebat e. pectas p lōganimitas******

declinare iussit discipulos suos transfretare. Sequitur: Et dormit. tur. assu. e. ita ut erat i nauu. **CHRY.** Discipulos qdē assupit dñs ut visores fieret futuri mis racti: s; solū ipos assumit: ne alii cognosceret ipsos eē tā modice fidei. vñ ad oñdēdū q; sepati alij trās fretabūt: subiungit. Et alie na. e. cū illo. Ne at sup birēt discipuli q; eos solos assupserat: piclitari eos p mittit. Et vt et p h dīsceret tētatiōes viriliē sustine re. vñ seq̄. Et fa. ē. pro. ma. Ut aut futuri miraculi maiorē eis imōt at sēsu: dat tpa tiorū doomiēdo. vñ se. jē. Et erat ip. i pup. su. cer. doz. Si. n. vigilasset: aut n̄ tūmūlēt neq; rogasset tēpestate orta: aut eū ali qd tale facer nō putasset. **THEO.** Dimisit ḡ eos i cidere i tiorē piclitiōis: vt ei? v̄tūtē i seipis cogno scerē: q; alios ab eo h̄ficiatos videbūt. Dormiebat aut sup cer. nauis lignēū siqdē. **CHRY.** Dñdens su i hūilitatē: et ec h̄ multā sapiam docēs. Nōdū at discipuli q; circa eū erant: it ei? gloriā cognoscebūt. et qdē q; surgēs poterat vētis ipare credebūt: s; q; q̄lēs seu doomiēs neq; q̄. Et iō seq̄. Et ercūt it euz et dicit ei. **Magr n̄ ad te p̄inet q; pim?** **THEO.** Ipe aut erurgēs cōminat p̄mo qdē vento: q; maris tēpestatē et fluct? faciebat: et h̄ ē qd subdit: Et erurgēt cōmi. ē. vēto. deide vō p̄cipit mari. vñ se. jē. Et dicit mari: tace. obmutesce. **GLO.** Ex cōmotiōe. n. maris qdā sonit? cōiurgit: q; videt eē qd i maris locutio piculi cōminat: et iō cōueniēter sub qdam methaphora trāq̄llitatē im̄pat taciturnitatis vocabulo: sicut et i cōhibitiōe vētorū q; sua violētia mare cōturbat: cōmiatiōe nōtāuit. Solēt. n. p̄tātē h̄nt tes eos q; violētia pacē hominū cōturbāt: cōminatōe penaz refrenare. Per h̄ ḡ dat̄ itelligi: q; sic rec aliq; pōt cōmiatiōe violētos cōpmere et suis edictis munitur subiecti ppli mitigare: ita christ? rec emūere creature enis: sua cōmiatiōe ventoz cōhibuit violētiā et mari taciturnitatē idicit: et statū ē ef fecit? secūt? Seq̄. n. Et cessauit vē. cui. s. fuerat cōminat? Et facta ē trāq̄llitas magna. i. i mari: cui ta citurnitatē idixerat. **THEO.** Cōminat? ē et et dicit scipul tāq; fidē n̄ h̄bit? Seq̄. eni. Et ait ill: Quid timidi estis: necdū hētis fidē? Si. n. habuisset fidez credidisset q; et doomiēs fuare eos potuisset icolumes. Seq̄. Et timuerūt tiorē magno: et dicebūt ad alterutrū: Quis putas ē iste: q; vēti et mare obediūt ei? Etenī onbie habebāt se erga eū. Inquātū enī ius su mare placuit: nō baculo vt moyses: nō p̄cib? vt belis? iordanē: neq; archā vt iesus nauē: s; h̄ vē de? eis videbat: sm vero q; doomiēbat hō. **HIERO.** Dñstice eniuero puppis eccle ē initiū: i q; dñs cor palit dormit: q; nūq; dormit q; custodit israel. puppis. n. mortuis pellib? viuos cōtinet: et fluct? arcet: et ligno solidat. i. cruce et morte dñi eccle saluatur. **Cernical** corp? dñi ē cui dinitas sic caput icliata ē. **Uent?** aut et mare. demōes et p̄secutores sūt: q; dñs dicit: q; cōpescit edicta regnū iniquoz vt voluerit. **Trāq̄llitas** magna ē par eccle p̄ssurā: sicut the oica p? vitā actiua. **BEDA:** vt nauicla quā ascē dit: passiōis arbor itelligit p quā fideles ad securitātē securi littois pueniūt. **Alie** naues q; fuisse dicit cū dño illos significāt q; fide dñice crucis ibut i sūt: nō tñ turbie tribulationū pulsati. **Uel** p? tē tationū pcellas serenitate pacis vtūt. Discipulis at

nauigātib? christ? obdormiuit: q; fidelib? futuri regni q̄etes; meditātib? tps dñice passiōis aduenit. vñ h̄ sero factū fuisse phibet: vt veri sol occubitu n̄ sola dñi doormitio: s; ipa dīscēdētis lucis hora significet. **Ascēdēte** aut illo puppis crucis: fluct? blasphemitiū p̄secutorū assurgūt: demoniacis excitati pcellis: q; tñ nō ipi? patiētia turbat: s; discipuloz imbecillitas cōcutit. **Erūt. at** aut dīscipuli dñm: q; cui? mortē viderāt: maris votis resurrectionē q̄rebant. **Vēto** erurgēs cōminat? ē: q; resurrectionē celebrata diaboli supbiā strauit. **Dare** silere p̄cepit: q; iudeorū rabiē resurgēdo deiecit. **Discipuli** aut arguūt: q; p? resurrectionē exprobat: aut eis incredulitatē eozū. et nos quoq; cū signo dñice crucis ibuti: seculū relinq̄re disponim? nauē cū iesu conscēdim?: mare trāsire conamur. s; nobis nauigātib? inter equozū frenit? obdormit: qñ iter medios vtutū vit? vel i mūdoz spiritūū vel hominū prauoz vel ipaz n̄ az cogitationū iper? amoris flāma refrigescit. **Uel** in ter h? mōi pcellas illū sedulo excitemus: mor tēpestatē cōpescet: refundet trāq̄llitatē: portum salutis indulgebūt. **Capitulū V.**

Et uenerūt trās fretū maris i regione gerasenoz. Et ex eūti ei de nauī stati occurrit dō monūntis hō i spū imūdo: q; do miciliū hēbat i mōūntis. Et neq; cathenis iā qsq; potat eū ligat: qm sepe cōpedib? et cathēis uici? dirupisset cathēas et cōpedes p̄minuissz: et nemo poterat eū domaf. Et sp̄ die ac nocte i mōūntis et i mōtib? erat clamās: et p̄cides se lapidib?. **Uidēs** aut iesuz a lōge cucurrit et adorauit eū: et clamās uoce magna dixit: qd mibi et tibi iesu fili dī altissimi? **Ad iuro** te p̄ deuz ne me torq̄as. **Dice** bat. n. illi: **Exi** spūs imūde ab hoie isto. **Et** iterrogabat eū. **Qd** tibi nomē ē? **Et** dicit ei: **Legio** mibi nomē ē: q; ml̄ti sum? **Et** deprecabāt eū ml̄tū ne se expelleret extra regionem. **Erat** at ibi circa mōtē grex porcoz magn? pascēs i agris. **Et** deprecabāt eū spūs: dicētes: **Mitte** nos in porcos: ut i eos itroeam?. **Et** p̄cessit eis stati ies?. **Et** exētes spūs imūdi introierūt i porcos: et magno impetu grex p̄cipitat? ē i mari ad duo milia et suffocati sūt i mari. **Qui** at pasce

bāt eos fugerūt: et nūcianerūt i cini-
tatē et i agros. Et egressi sūt uiderē
qd eēt facti: et uenerūt ad iesū: et ui-
dēt illū: q a demōio uexabat sedētē
uestitum et sane mētis: et timuerūt.
Et narrauerūt ill' q uiderāt qlic fa-
ctū eēt ei q demōiuz habuerat: et de
porcis. Et rogare ceperūt eū: ut di-
scederet o' finib' eorū. Tūqz ascēde-
ret nauī: cepit illū deprecari q a dōmo-
nio uexat' fuerat ut eēt cū illo: et nō
admisit eū: s; ait illi: Uade i domū
tuā ad tuos: et ānūcia ill' quāta tibi
dñs fecerit: et misit' sit tui. Et abiit
et cepit pdicare i decapoli quāta sibi
fecisset iesus: et oēs mirabantur.

THEO. Quia q i nauicla erat cōgrebāt adinū-
cē: Quisputas ē iste: iūmicorū testionio firmat' s;
eēt. Accessit. n. demoniac' dñs ipm eē filiuz dei.
Ad qd narrādū euāgelista accedēs. vi. Et uene. trās
fre. ma. i regi. gerazenoꝝ. BEDA: Geraza ē urbs i
signis arabie trās iordanē iuxta mōtē galaad: quaz
tenuit trib' manasse: nō lōge a stagno tyberiadis: i
qd porci pēcipitati sūt. CHRYS. S; tū neq; geraze-
noꝝ neq; gerazinoꝝ exq̄sita sc̄ptura dicit: s; gerge-
noꝝ. geraza. n. ciuitas ē iudee: et neq; i ea ē mare. ge-
rasa uo arabie ciuitas ē: neq; mare neq; stagnum pro-
ximū hñs. Et ne tā euidēs mēdaciū euāgeliste dixit
se uideāt: uiri tā diligēt sciētēs que circa iudeā erāt:
gergese qdē aq; gergei ātiq; ciuitas fuit: nūc tyberi-
as nūcupata: circa quā pēcipitiū ē circūpositū stagnum
Seq̄t: Et ere. ei. de. na. sta. occur. ei. de. monu. hō.

AVG. de cō. euā. Tū Matthe' dicit duos fuisse:
mare et lucas unū cōmemorat: ut intelligas unū eo-
rū fuisse p̄sone alie' clarioris quē regio illa marie
dolebat. CHRYS. U' uider' q mare et lucas illud
qd erat mirabili' narrauerūt: et pp h' diffusi' qd il-
li p̄tangebāt enarrāt. Seq̄t. n. Et neq; cathe. iam q̄s;
eū po. ligare. Dixerūt q̄ simplr demoniacū: nūerū n̄
q̄redo: uel ut uirtutē maiorē cōsiderēt opantis. Nā q
unū talē curauerat: n̄ erat ei impossibile mltos alios
curare. nec tū h' dissonātia demōstrat. Nō. n. dixē-
rūt q; un' sol' erat: qd si dixisset: Mattheo d̄dicere
uiderēt. Habitabāt aut i mōumētis demōes: erro-
neū dogma mult' uolētēs imittere q; decedētū aie
i demōes cōuertebāt. GREGO. Nisse. Parauē-
rat aut se cer' demonū ad resistēdū diuie pt. āti. Tū
aut appropinq̄ret q; ptatē h; sup oīa exclamāt emi-
nētē e' uirtutē. un' seq̄t: Uidēs aut iesū a lon. cucuz. et
adorn. eū: et cla. uo. magna et di. ei. qd mi. et tibi iesū
fili dei altissimi. CYRIL. Uide demōne duplici
passiōe diuisū: audacia et timore reluctat' et orat. q̄n q
stidēm aliq; itēt. as uult scire qd sibi et iesu cōe. q. d.
q; de cā eiūcis me ab hōib' cum sūt mēi. BEDA
Que aut ipietas ē iudeoꝝ eū dicere i p̄ncipe demo-

nioꝝ eiecisse demōia: quē et ipa demōia fatēt nihil
secū hñe cōe. CYRIL. deide orās subiūgit: Adiu-
te p; deū: ne me torq̄as. emissiōe. n. reputabat totū
tū: uel etiā inuisibilē torq̄bat. CHRYS. Quātus eni
mali sūt demōes: sciūt tū q; ipos pp peccata expo-
erat vltio aliq; p̄ca. q; uo nodū eis tps vltie pene ad-
uenerat: firmissime cognoscebāt: marie cū p̄missus
eēt eis hōib' cōmiseri. S; q; chūst' cōmpēderat
eos tāta mala ppetrare: putabāt q; pp factoz exel-
sum vltimū punitiōis tps mime expectarēt: pp hoc
supplicāt ne torq̄ant. BEDA: Magnū. n. totū tū
est demōia lesiōe hōis celtar: et tāto dimittit gau-
q̄nto possidet duri'. Seq̄t. n. Dice. eni illi: Eri sp̄s
im. ab ho. isto. CYRIL. Attēdas iexpugnabilē vi-
tutē xpi: cū q̄ssat sathanā: cui vba chūsti sūt ignis et
flāma: s; q; psalmista dicit: Liq̄facti sūt mōtēs a fa-
cie dei. i. sublimes et sup̄e v̄tutes. Seq̄t. Et it. eū qd
tibi nomē ē. THEO. Interrogat qdē oris n̄ et ip-
se sciret: s; vt ceteri sciat mltitudinē habitāriū demo-
nū. CHRYS. Ne si ipse diceret q; multi sūt: icreū-
bile fieret. vult q; q; ipi cōfiteāt: q; mlti erāt. vñ loq;
tur. Et oi. ei. legio mi. nō. ē. q; mil. sum'. Nō dē ee
ēmīatū nūer' s; multitudinē. nō. n. p̄dest ad scias ee
q̄s̄tio nūer'. BEDA: d̄fessa at publice peste quā
fures tolerabat: uirt' curātis gratior apparet. S; e-
nri tps sacerdotēs q; p; exorcismi gr̄as enicere nouit
solēt dicer' patiētes n̄ alr ualēt curare: nisi q̄ntū su-
per possūt oē qd ab imūdiū spiritib' v̄strā auditu q;
stū: tactu: uel alio quolib; corpis aut ai sēsu uigilan-
tes dormiētē sue ptulerit: d̄fēdo patēt exponāt.
Seq̄t: Et p̄ca. eū ml. ne se expel. eē regioes. CHRYS.
Aut vt lucas dicit: i abyssū. Abyssus. n. ē sepiatōb'
mūdi. p̄merēt. n. demōes mlti ad tenebras extēso-
res diabolo et suis āgel' p̄paratas. Doc. aut ip̄s facē-
poterat: p̄misit tū eos i hac ira eē ne abētia tēto-
ris: hōies corona victorie p̄uaret. THEO. Et vt
nobiscū pugnātes: nos pitiores cōstruāt. Seq̄t. ei
Erat at ibi cir. mō. gret. por. mag. pascel. AVG. de
cō. euā. Qd h' dicit mare' circa mōtes fuisse gregē:
Lucas at imōte: nihil repugnat. Hret ei porcos;
tā magn' fuit vt aliqd ei' eēt i mōte: et aliqd circa
mōtē. Seq̄t: Et de p̄ca. eū spi. di. Mitte nos i por. et
i eos itroeam. TREML. sup mattheū: Icirco aut
itranerūt i porcos nō spōte: s; petierūt vt eis conce-
deret: vt demōstraret q; nō possūt nocere hōib':
nisi p̄missiōe diuina. Iō aut n̄ petierūt mitti i hōies:
q; illū e' v̄tute torq̄bant: hūanā speciē gestare uide-
bāt. nec petierūt vt i pecora mitterēt: q; uelut mun-
da aialia i tēplo dei offerrebāt. Petierūt vt i porcos
mitterēt: q; nullū aial ē imūdi' porco: et demones
semp i spurcijs delectāt. Seq̄t: Et cōcessit eis sta-
tim iesus. BEDA: Iō qdē p̄misit: vt p̄ iūfectiō-
nē porcoꝝ hōib' salutis occasio p̄beat. CHRYS.
Uolēs furiā quā hōies hñt demōes oib' demōi-
strare: et q; multo peiora uellēt hōib' iūgere si pos-
sent: v̄tute non ipediti diuina. Et q; i hōib' hāc co-
mōstrationē fieri ei' pietas nō ferebat: ipos i por-
cos itrare p̄misit: vt i illis v̄tus et furor demōniū u-
deat. Sequit: Et ere. spiritus immundi. TITVS
Fugā autem arripuerūt pastores: ne cū porcis peri-
rēt: et huiusmodi terroꝝ ciuib' itulerūt. vñ sequit:
Qui aut pasce. eos. Illos aut ad saluatoꝝ adduxit

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text. The text is dense and difficult to read due to the cursive handwriting and some fading.

oāni necitas frequēti. n. cū de hoies dānat i reb⁹
 possessis: ofert bñficiū aiab⁹. vñ seq̄t. Et ve. ad Je. z
 vi. illū q̄ a de. vera. se. sicut pedes a qb⁹ nact⁹ erat sa
 lutē: quez ātea nec cathene cōpescere poterāt: vesti
 tū z sane mētis q̄ continuo nud⁹ erat: z obstupuerūt.
 vñ seq̄t. Et ti. hoc igit̄ miracūm p̄i vñ: p̄i vñbis cō
 piūt. vñ seq̄t. Et nar. illi q̄ vide. THEO. Stupētes
 aut̄ p̄i miracūm qd̄ audierāt timuerūt: z p̄i b̄ de
 p̄cans ip̄m vt ab eoz recedat finib⁹. z b̄ est qd̄ sub
 dit: Et rogare eū cepe. vt disce. a fin. eoz. timebāt. n.
 ne aliqñ tale aliqd̄ patecēt. **A**ōtristati. n. de porcōz
 p̄ditōe: p̄ntiaz remiūt saluatoris. **B**EDA. Ut ōscij
 fragilitat̄ p̄p̄e: p̄ntia dñi se iudicabāt idignos. Seq̄
 tur. Cūq̄ ascē. na. ce. illū dep̄. q̄ a demo. vera. fue. vt
 et. cō. illo. **T**HEO. Timebat. n. ne aliqñ inueniētes
 eū demones retrarēt in eū. dñs vō remittit eū i do
 mū suā: inuēs ei q̄ q̄uis ip̄e p̄ns nō eēt: tū sua virt⁹
 ip̄m custodier. fil̄ etiā vt curat⁹ alijs p̄it. vñ seq̄t. Et
 nō adm. eū: s̄ aut̄ illi: vade i do. tuā ad tu. z nūcia il
 lis q̄ta ti. dñs fece. z mis. fit tui. **V**ide saluatoris hu
 militatē. nō dicit: denūcia oīa q̄ feci tibi: s̄ oīa q̄ feci
 tibi dñs. sic z tu cū aliqd̄ boni fecer̄: nō tibi s̄ deo
 attribuas. **C**HRY. Licz aut̄ alijs sanat̄ p̄cepit ne
 mini dicere: nūciēt tū huic p̄cepit q̄ annūciat. qm̄
 oīs illa regio demonib⁹ detēta sine deo manebat.
THEO. Ipe igit̄ p̄cepit p̄dicare: z oēs mirant̄. z b̄
 est qd̄ seq̄t. Et cep. p̄dicare. **B**EDA. **D**ystice aut̄
 geraza sine gergeze vt qd̄az legit̄: colonū eiiciēs sine
 aduene appropinq̄ns iterprat̄: qz gentiū p̄p̄s z ho
 stē de corde repulit: z q̄ erat loge fact⁹ ē p̄p̄. **H**IE
RO. Dic aut̄ damonia⁹: de sp̄atissim⁹ gentiū p̄p̄s
 est: nec lege nāc: nec dei: nec hūano timore alligat⁹.
BEDA. Qui in monumēt̄ hitabat: qz i mortuis
 opib⁹: b̄ est i peccat̄ delectabat. semp nocte ac die
 furebat: qz i p̄sp̄r̄ z aduersa fuitio malignoz sp̄ū
 uz nō cessabat: s̄ p̄ opez feditatē q̄ i monumēt̄ face
 bat. p̄son sup̄bie i mōtib⁹ errabat. p̄ vba durissime
 infidelitat̄ q̄ i lapidib⁹ se deiebat. **D**icit aut̄: Legio
 mihi nomē est: qz p̄p̄s gentiū diuers̄ idolatrie cult̄
 tib⁹ erat mācipat⁹. **Q**d̄ aut̄ exētes sp̄ūs imundi ab
 hoie intrāt porcōs quos i mare p̄cipitat: significat
 q̄ liberato p̄p̄o gentiū a dñiatōe demonuz q̄ chry
 sto credere noluerūt: i abdit̄ agūt sacrilegos rit⁹.
THEO. Vel p̄ b̄ significat q̄ demones intrāt i ho
 mīes ad modū porcōz viuētes: z volutabro volu
 ptati se iuolūtes. p̄cipitant eos p̄cipitio i mare vi
 te ist̄ z suffocāt. **H**IERO. Vel suffocāt in iser̄
 no sine resp̄cū m̄i cordie p̄ impetū mature mort̄ a
 qd̄ fugiūt multi: qz flagellato stulto: sapiēs p̄udēt̄
 os sit. **B**EDA. **Q**d̄ aut̄ dñs volentes eē cū illo nō
 admittit: significat q̄ q̄scq̄ itelligat post remissionē
 peccatoz i grediendū sibi eē in ōsciaz bonā: z fuit
 dū euāgelio p̄pter alioz salutē: vt deinde cū christo
 req̄scat. **G**REGO. vij. moral. **Q**u. n. quantūlibet
 par̄ de diuina cognitiōe p̄cepim⁹: redire iam ad hu
 mana nolūm⁹: q̄etē otemplatiōis q̄rentes. s̄ dñs p̄
 cipit: vt mens p̄us erudet in ope: z postmodū refici
 debeat p̄ otemplatiōē. **H**IERO. **P**omo aut̄ sas
 nat⁹ predicabat in decapoli: dum a romano nunc
 regno iudci conuertunt̄: qui in littera tñ pendent
 decalogi.

Et cū ascēdisz iesus i nauī rursus

trās fretū puenit turba mlt̄a ad eū
 z erat circa mare. **E**t uenit qd̄az de
 archisynagogis noie Jair⁹: z uidēs
 euz p̄cidit ad pedes ei⁹: z deprecabat⁹
 eū multū dicēs: qm̄ filia mea i extre
 mis ē: ueni ipone manū tuā sup̄ eā:
 ut salua sit z uiuat. **E**t abiit cū illo
 z seq̄bat eū turba multa: z cōprime
 bāt eū. **E**t mulier q̄ erat i p̄fluuiō s̄a
 guis ānis. xij. z fuerat mlt̄a p̄p̄essa
 a cōplib⁹ medicis: z erogauerat oīa
 sua: nec qcq̄z p̄fecerat: s̄ magis de
 teri⁹ hēbat: cū audisset de iesu: uenit
 i turba retro: z tetigit uestimētū ei⁹.
Dicebat. n. qz si uel uestimētū ei⁹ te
 tigero: salua ero. z p̄festiz siccāt⁹ est
 fons sanguis ei⁹. z sēsit corpe qz sa
 nata eēt a plaga. **E**t statim ies⁹ cogno
 scēs i semetip̄o uirtutē q̄ exierat de
 illo: p̄uersus ad turbā aiebat: **Q**uis
 tetigit uestimēta mea? **E**t dicebāt ei
 discipuli sui: **V**ides turbā p̄primētē
 te: z dicis: qz me tetigit? **E**t circū
 spiciebat uidere eā que hoc fecerat.
Mulier uero timens z tremēs: sci
 ens qd̄ factū eēt i se: uenit z p̄cidit an
 tē: z dixit ei oēs ueritatē. **I**esus au
 tē dixit ei filia fides tua te saluā feci
 nade i pace: z esto sana a plaga tua.
THEO. **P**ost miracūm dñi: aliud miracū
 lū dñs opat̄: filiā. s. archisynagogi resuscitāt̄: ad cui⁹
 miraculi narrationē euāgelista accedēs dicit: **E**t euz
 ascē. ie. in na. rur. trās fretū. **A**VG. de cō. euāg.
Intelligendū est aut̄ qd̄ de archisynagogi filia sub
 dit factū esse eū trāscendisset iesus i nauī rursus trās
 fretū: s̄ quantū post nō apparet. nisi. n. fuisse iter
 uallū: nō eēt qm̄ fieret qd̄ narrat matthe⁹ de quino
 dom⁹ sue: post qd̄ factū nihil aliō continuo seq̄t q̄ il
 lud de archisynagogi filia. sic. n. ip̄e cōterit: vt ip̄e
 transit⁹ apte idicet hoc osequēntē narrari qd̄ osequē
 ter est factū. **S**eq̄t. **E**t ve. qd̄ de archisyn. noie iair⁹.
CHRY. **N**omē posuit p̄p̄ iudeos q̄ tūc erāt: vt no
 mē miraculi fieret oīsiuū. **S**eq̄t. **E**t vi. eū. p̄ci. ad pe.
 ei⁹: z dep̄. eū. mul. dicēs: **Q**m̄ filia mea i extremis ē.
Et qd̄ matthe⁹ narrat archisynagogū puellā mor
 tuā nūciasse: **M**arc⁹ vō grauiē infirmatā: sed post
 modū archisynagogō cū quo dñs ire debebat nun
 ciatū fuisse puellā mortuā eē. **M**atthe⁹ s̄ eandē rē
 s̄l̄t significat. qz. i. mortuā suscitauerit: breuitatis cā

ea dicēs obisse: quā stat mortuā suscitātā fuisse.
AVGV. de cō. enā. **Attēdit.** n. nō vbo p̄ris d̄ filia
 s̄ qd̄ est potissimū: volūtātē ita eīz desperauerat: vt
 poti⁹ eā veller reuiuiscere: nō credēs vniū posse iue-
 niri quā morientē reliq̄rat. **THEO.** Fuit aut̄ hic
 vir ex parte fidel̄ inq̄stuz cecidit ad pedes iesu. inq̄-
 tuz vō dep̄cat vt veniat: nō quantā oportebat hēre
 fides oīdit. Oportebat. n. dicere: Dic vbo: z sanabit
 filia mea. **Seq̄:** Et abiit cū illo: z seq̄. eū tur. mltā: z
 cōprimebat eū. z mulier q̄ erat ī p̄flu. san. xij. ānis.
CHRY. Mulier ista famosa z nota oib⁹: pp̄ hoc
 ad saluatores in manifesto accedere non audebat:
 neq̄ ante eum venire: quia scdm̄ legē immūda erat
 p̄pter hoc retro tetigit z nō ante: qz nec hoc facere
 audebat: s̄ vestimētoz fimbriā. nō aut̄ fimbria s̄ ei⁹
 cogitatio eā saluā fecit. **Seq̄:** Dicebat. n. qz si vel ve-
 stiūta ei⁹ tetigero: salua erō. **THEO.** Fidelissima
 quidē est hec mulier q̄ a fimbriis curatidēz sperauit
 pp̄ qd̄ seq̄ sanitatē vñ seq̄: Et p̄feti sic. est fons
 sā. ei⁹ z fēt̄ cor. qz sa. es. a plaga. **CHRY.** Ip̄s aut̄ q̄
 fide tangūt christū: vtutes ei⁹ cū eā sua volūtate do-
 nāt. vñ seq̄: Et statī. Je. cog. ī semetipso vir. q̄ exi. d̄
 eo: ouer. ad tur. vi. Quis teti. vesti. meū: Virtutes q̄
 dē saluator] creūt ab eo nō localr̄ aut corpāl̄: ip̄m
 mō aliq̄: reliquētes. icorpales. n. cū sint ad alios ex-
 eūt aliisq̄ donāt: neq̄ tñ eū sūt a q̄ erire oīr: sic
 scie q̄ a doctore discētib⁹ tribuūt. **D̄ g.** Loḡscēs ī se
 metipō vti. q̄ exi. d̄ eo. vt itelligē: qz eo sciētē n̄ igno-
 rātē mulier salutē recepit. **Interrogabat vō:** q̄s me te-
 tigit: h̄ sciret t̄ agentē: vt mulierē veniētē manifestet
 z ei⁹ publicet fidē: z ne virt⁹ miraclofi op̄is obliuioi
 tradat. **Seq̄:** Et dice. ei. dis. sui. vides tur. cōpri. te. z
 d̄. q̄ me tetigit. **Querierat aut̄ oīs:** q̄s me tetigit. i. co-
 gitatōe z fide. nō. n. sp̄mētes turbe me t̄gūt: qz nō
 cogitatu z fide accēdit. **Seq̄:** Et circūspi. vi. eā q̄ B̄
 fecerat. **THEO.** volebat. n. oīs ml̄ierē māifestare
 p̄mo qd̄ vt fidē approbet mulier]: deinde vt archi-
 synagogū ad p̄fidētā puocaret: qz sic ei⁹ filia cura-
 ret: silq̄ vt mulierē solueret a timore. **Enī timebat**
mulier: qz furata fuerat sanitatē. pp̄ qd̄ seq̄: **Mu-**
lier aut̄ tremēs z ti. sci. qd̄ fac. eēt ī se. ve. z pci. añ eū
z dixit ei oēs veritatē: **BEDA:** Ecce quo tēdebat
 iterrogatio: vt. i. mulier p̄fiteat veritatē diurne in-
 fidelitat]: subite credulitat] z sanatois. z ita ip̄a cō-
 firmat in fide z alijs p̄bet exēplū. **Seq̄:** Ille aut̄ d̄
 xit ei: filia si. tua te sal. fec. vade ī pa. z esto sa. a pla-
 tua. **Nō dixit:** fides tua te sal. factura ē: s̄ te saluā fe-
 cit. q. d. in eo qz credidisti iaz salua scā es. **CHRY.**
Filia vō vocat saluatā fidei rōne. fidel̄. n. ch̄stī dei
filiatidēz p̄stat. **THEO.** Picit aut̄ ei: vade ī pace. i.
 ī req̄z. q. d. vade req̄scice: qz bucusq̄ fuisti ī angusti-
 is z turbatōib⁹. **CHRY.** Vel dic: vade ī pace mit-
 tēs eā in finē bonoz. ī pace. n. de⁹ bitat: vt coḡscat
 qz nō solū corpore curata ē: s̄ etiā a caus̄ corpozal̄
 passōis. i. peccat] mutata. **HIERO.** Mystice aut̄
 post p̄dicta venit iair⁹ archi-synagog⁹: qz cū intraue-
 rit plenitudo gentiū: tūc oīs isrl̄ salu⁹ fiet. **Iair⁹** siue
 illuminās siue illuminat⁹ iterptat. i. iudaic⁹ p̄pls vni-
 bra l̄re deposita: sp̄ū illustrat⁹ z illuminās p̄cidens
 ad pedes vbi. i. ad incarnationē Iesu se hūilians: ro-
 gat p̄ filia: qz q̄ sibi vniū: alios viuere facit. **Abraam**
ēt z moyēs z samuel rogāt. p̄ plebe mortua: z seq̄

Iesus p̄ces eoz. **BEDA:** Ad puellā aut̄ sanandā
 p̄gens oīs a turba cōprimē: qz gēti indee salutaria
 monita p̄bens: noxia carnaliū p̄p̄oz est p̄sternēdie
 ḡtauat. **Mulier aut̄ sanguie fluēs:** s̄ a d̄no curata
 eccl̄a est cōgregata de gētib⁹. **flur⁹. n. sanguis z sup**
idolatrie pollutōe: z sup̄ his q̄ carnis ac sanguis de
 lectatōe gerūt: pōt recte itelligi. **S̄ dū verbū dei in**
deā saluare decerneret: plebs gentiū paratā p̄missā
 qz alijs p̄cipuit spe certa salutē. **THEO.** Vel p̄ mu-
 lierē q̄ emorroisā erat itelligas humana naturā. p̄
 fluebat. n. peccatū qd̄ aiaz occidēs q̄si sanguine flu-
 dit aiaz n̄ az. **Hec a plurib⁹ medicoz:** sapientuz dico
 hui⁹ mūdi z leg] z p̄p̄baz curari nō valuit: mor vt
 fimbriā ch̄stī tetigit. i. carnē ei⁹ sanata est. q. n. cre-
 dit filiū dei incarnatū: h̄ est q̄ vestimētoz fimbriā t̄-
 git. **BEDA:** Cū vna credula mulier oīs t̄gūt: tur-
 ba cōprimē: qz q̄ diuersi heresib⁹ siue p̄uersi morib⁹
 grauat: solo eccl̄ie catholice corde fidelit̄ venerat.
Venit aut̄ eccl̄a gentiū retro: qz p̄itez ī carnē oīm
 nō vidēs: pact] iaz sacris incarnationis illi: ad fidei
 ei⁹ gr̄az puenit: sicq̄ dū p̄cipatōe sacroz ei⁹ saluari
 a peccat] meruit: q̄si tactu vestimētoz ei⁹ fontē sui sa-
 guis siccauit. **Aircūspiciebat at̄ oīs videre eā q̄ h̄ fe-**
cerat: qz oēs q̄ saluari merent: suo dignos intuitu
 ac miseratiōe iudicat.

Adhuc eo loquēte: ueniūt nūcij
 ad archisynagogū dicentes: qz filia
 tua mortua ē: qd̄ ultra uexas magi-
 str⁹. **Iesus aut̄ audito uerbo qd̄ di-**
cebant: ait archisynagogo: **Moli ti-**
mere: tñ modo crede. **Et nō admi-**
sit quēq̄z seq̄ se: nisi petz z iacobuz
 z iohannē fr̄ez iacobi. **Et ueniūt in**
domū archisynagogi. z uidit tumē-
 tū z flētes z ciulātes multū. **Et in-**
gressus ait illis: **Quid turbamini z**
p̄lozatis? **Puella nō est mortua sed**
dormit. **Et irridebāt eū.** **Ipe uero**
eiectis oib⁹: assumit p̄rez z m̄rez pu-
 elle z q̄ secū erāt: z ingrediūt ubi pu-
 ella erat iacēs: z tenēs manū puelle
 ait illi: **Tabitacumi:** qd̄ est iterp̄ta-
 tū: puella tibi dico surge. **Et p̄feti**
surrexit puella z ambulabat. **Erat**
aut̄ annoz. xij. **Et obstupuerūt stu-**
pore magno. **Et p̄cepit ill̄ uehemē-**
ter: ut nemo id sciret. **Et iussit illi**
dare manducare.

THEOPHI. Ibi q̄ circa archisynagogū erat ebrai-
 stū vniū ex p̄p̄betis eē credebāt: z pp̄ h̄ eū dep̄catū
 dū putabāt: vt veniēs sup̄ puellā otaret: qz vō ī co-
 pirauerat puella: putabāt nō eē p̄cidēs: et iō dicit:

[Marginal notes in a smaller script, likely from another edition or commentary, partially obscured and difficult to read.]

THEO. Post pmissa miracula dñs in pñiam suā reuertit: nō ignorās qñ sperneret eū: s; vt occasiōes nō hērent vltēri? dicēdū: q; si venisses credidissē? tibi. vñ dñ: Et egres. in obijt i pa. su. z se. il. disci. sui.

BEDA: Patriā ei? nazareth dic. in q̄ erat nutrit? S; quātā nazareoz cecitas q̄ eū quē v̄bis factisq; il li? ch̄istū cogicere poterāt: ob solam gētis noticiā otēnūt. **S**eq̄: Et scō fab. cepit i syna. do. z mul. au. admī. in doc. ei? di. vñ huic bec oīa: z q̄ est sa. q̄ da. ē illi: z vir. ta. q̄ p ma. ei? efficiūt: Sapiāz ad doctrinā virtutes referūt ad sanitates z miracula q̄ faciebat. **S**eq̄: Nōne iste est faber. fili? Marie? **AVGV.**

de cō. euāgē. **M**atthe? qdē fabri filiū eū dñm eē dic nec mirandū est cū vtrūq; dici potuerit. eo. n. fabri credebāt quo z fabri filiū. **HIERO.** Fili? qdē fabri **I**esus vocat: s; fabri q̄ fabricat? est aurora z solē .i. ecclāz p̄mā z sequentē: in q̄z figura mulier z puella sanat. **B**EDA: Nā zsi hūana nō sint cōpan da dñis: typ? tñ iteger est q̄ p̄ ch̄risti igne opat? z spū. **S**eq̄: Frat iacobi z ioseph z iude z simōis. nō ne z sorozes ei? h nobiscū sūt: Frēs z sorozes ei? cū eē testanf: q̄ tñ nō liberi ioseph aut Marie iur̄ hereticos sūt putādī: s; poti? iur̄ mozē sacre scriptu re cognati sūt intelligēdī: quō abraā z loth frēs ap pellāt: cū eēt loth fili? fratr̄ abrae. Et sc̄idalizabāt i illo. **S**candalū z error iudeoz sal? nra est: z hereti coz odēnatio. **I**ntantū. n. spernebāt dñm Jesū ch̄istū: vt eū fabz z fabri vocarēt filiū. **S**equit̄: Et dice bat eis **I**esus: Quia nō ē ppha sine hono. nisi i pa. sua z cogna. sua z i do. sua. **P**rophetā dici i scriptu ris dñm Jesū etiā **M**oytes testis ē: q̄ futurā ei? in carnatiōez p̄dicēs filijs isrl̄ ait: **P**rophetā vobis sus scitabit dñs de vester de fratrib? vris. **N**ō solū aut ipse q̄ dñs ē pphaz: s; z helias: hieremias: ceteriq; p phete minozes i p̄ria sua q̄ in exteri ciuitatib? hūi sūt: q; p̄pmodū nāc est ciues semp ciuib? inuidere. nō enī p̄siderāt p̄ntia viri opa: s; fragilē recordāt in fantiā. **HIERO.** Comitaf etiā sepe vilitas origi nē: vt ē illud. Quis ē fili? ysai: q; hūilia dñs respicit z alta a lōge cognoscit. **T**HEO. Siue ēt p̄claros s̄anguineos ppha hēat: ciues odiūt eos. z p̄pter h̄ dehonozat pphetā. **S**eq̄: Et nō pote. ibi vir. vllā fa cere nisi pau. isrl̄. ipo. ma. cura. **N**ō aut oīc. nō potat intelligere oz nō acceptabat: q; nō ipse ipotēs: s; illi ifideles erāt: q̄ ibi nō operat virtutes: parcēs eis ne maiori rep̄hensiōe digni eēt: etiā facti miracul nō credētes. **V**el alr: i miracul faciēdis necessaria ē vir t? opant? z recipientiū fides: q̄ ibi deficiebat. vñ nō acceptabat **I**esus ibi signa facere. **S**eq̄: Et mira. p pter icre. illoz. **B**EDA: Nō q̄si iopinata z iproui sa miraf q̄ nouit oīa anteq; fiāt: s; q̄ nouit occulta cordis: qd mirandū intimare vult hoibus: mirari se cozā hoib? oñdit. iudeoz. n. mirāda notaf cecitas q̄ nec pph̄is suis credere d̄ ch̄risto: nec ipi iter se nato voluerūt credere ch̄risto. **M**ystice aut **I**esus despici cit in domo z i p̄ria sua: h̄ est i p̄plo iudeoz. z ideo pauca ibi signa fecit: ne penit? excusabiles ibi fierēt **M**aiora aut signa quotidie i gentiū p̄plo facit: nō tam i sanitate cozpoz: q̄ in aiap salute.

Et circuibat castella i circuitu do cens. **E**t puocauit duodeci: z cepit

eos mittere binos: z dabat illis po testatē spūuz imundoz. **E**t p̄cepit eis ne qd tollerēt i uia nisi uirgā tñ nō perā neq; panē: neq; in zona es s; calciatos sandalijs: z ne induerēt duab? tunicis. **E**t dicebat eis: Quo cūq; itroieritis i domū illic manete donec exeat is ide. z q̄cūq; nō rece perit uos nec audierit uos: exētes inde excutite puluerē de pedib? vris i n̄ testioniū illis. **E**t exeuntes p̄dica bāt ut p̄niaz agerēt. z demonia mul ta eijciebant: z ungebant oleo mul tos egrotos z sanabantur.

THEO. Nō solū in ciuitatib? p̄dicabat dñs: s; i castell: vt dīscam? parua nō spernere: neq; magnas semp q̄rere ciuitates: s; verbū dei i vicis abiecti z i lib? seminare. **V**ñ dñ: Et circui. castell. i circuitu do.

BEDA: Benign? aut z clemēs dñs ac m̄r nō i uidit suis atq; discipul suis vtutes suas. z sic ipse ca rauerat oēs languozē z oēs ifirmitatē: apl̄is quoq; suis dedit p̄tatez. vñ seq̄: Et duo. xii. z ce. eos mit. bi. z da. ill. po. spi. imū. **S**z multa distātia ē inē donare z accipe. **I**ste qdēcūq; agit p̄tate dñi agit. illi s̄c̄d fa ciūt: imbecillitatē suā z vtutes dñi ofiterē: dicētes **I**n noīe Jesu surge z ambula. **T**HEO. Binof au te apl̄os mittit vt fierēt p̄mptiores: q; vt air eccl̄is astes: **M**eli? est sil duos eē q̄z vni. Si aut plures q̄z duos misisset: nō eēt sufficiēs nūer? vt i plura castel la mitterēt. **G**REGO. i ho. Binof etiā i p̄dica tiōē discipulos mittit: qñ duo sūt p̄cepta chara tis: dei videlz amor z p̄mi: z min? q̄z iur̄ duos cha ritas h̄ri nō p̄t. p hoc ḡ nobis imit: q; q̄ charitatē erga altez: nō hēt: p̄dicatōis offiū suscipe nullaten? ez. **S**eq̄: Et p̄ce. eis ne qd tol. i uia nisi virgā tñ: nō pe. nō pa. nō i zona es: s; cal. san. z ne idu. du. tunicē

BEDA: Iāta. n. p̄dicatozi i deo debz eē fiduci: vt p̄ntis vite sup̄t? q̄ntis nō puideat: tñ bos sibi nō deesse cētissime sciat: ne dū mens ei? occupaf ad te poralia: min? alijs puideat eina. **C**HR̄Y. hoc etiā eis dñs p̄cepit: vt p bitu? oñderet quantū a diuinit rū desiderio distabat. **T**HEO. Instruēs etiā eos p hoc nō eē amatores muner: z vt vidētes eos p̄dica re paupratē acq̄fiscant: cū apl̄i nihil hēant. **AV**

GV. **V**el q; cū fm mattheū dñs otinuo subiecit: **D**ign? est. n. operari? cibo suo. sat? oñdit cur eos p̄o fidere hoc aut ferre noluerit: nō q; necaria nō sūt necitati h? vite: s; q; sic eos mittebat: vt eis hoc ede ri demōstraret ab ill? qd? euāgeliū credētib? nuncia rēt. vñ apparet hoc nō ita p̄cepisse dñs: tanq; euāge liste viuere aliūde nō debeāt: q; eis p̄bentib? qd? an nūciāt euāgeliū: alioqñ h̄ hoc p̄ceptū fecē apl̄s q̄ v̄ ctū de manuū suaz labore trāfigebat: s; p̄ntem eos disse i q̄ sc̄irēt sibi ista debz. **S**oler itē qñ quō mar the? z lucas cōmemorauerit diceisse dñs dūcipul vt nec virgā ferrēt: cū dicat **M**arc? **E**t p̄cepit eis: ne

eos mittere binos: z dabat illis po testatē spūuz imundoz. **E**t p̄cepit eis ne qd tollerēt i uia nisi uirgā tñ nō perā neq; panē: neq; in zona es s; calciatos sandalijs: z ne induerēt duab? tunicis. **E**t dicebat eis: Quo cūq; itroieritis i domū illic manete donec exeat is ide. z q̄cūq; nō rece perit uos nec audierit uos: exētes inde excutite puluerē de pedib? vris i n̄ testioniū illis. **E**t exeuntes p̄dica bāt ut p̄niaz agerēt. z demonia mul ta eijciebant: z ungebant oleo mul tos egrotos z sanabantur.

THEO. Nō solū in ciuitatib? p̄dicabat dñs: s; i castell: vt dīscam? parua nō spernere: neq; magnas semp q̄rere ciuitates: s; verbū dei i vicis abiecti z i lib? seminare. **V**ñ dñ: Et circui. castell. i circuitu do.

BEDA: Benign? aut z clemēs dñs ac m̄r nō i uidit suis atq; discipul suis vtutes suas. z sic ipse ca rauerat oēs languozē z oēs ifirmitatē: apl̄is quoq; suis dedit p̄tatez. vñ seq̄: Et duo. xii. z ce. eos mit. bi. z da. ill. po. spi. imū. **S**z multa distātia ē inē donare z accipe. **I**ste qdēcūq; agit p̄tate dñi agit. illi s̄c̄d fa ciūt: imbecillitatē suā z vtutes dñi ofiterē: dicētes **I**n noīe Jesu surge z ambula. **T**HEO. Binof au te apl̄os mittit vt fierēt p̄mptiores: q; vt air eccl̄is astes: **M**eli? est sil duos eē q̄z vni. Si aut plures q̄z duos misisset: nō eēt sufficiēs nūer? vt i plura castel la mitterēt. **G**REGO. i ho. Binof etiā i p̄dica tiōē discipulos mittit: qñ duo sūt p̄cepta chara tis: dei videlz amor z p̄mi: z min? q̄z iur̄ duos cha ritas h̄ri nō p̄t. p hoc ḡ nobis imit: q; q̄ charitatē erga altez: nō hēt: p̄dicatōis offiū suscipe nullaten? ez. **S**eq̄: Et p̄ce. eis ne qd tol. i uia nisi virgā tñ: nō pe. nō pa. nō i zona es: s; cal. san. z ne idu. du. tunicē

BEDA: Iāta. n. p̄dicatozi i deo debz eē fiduci: vt p̄ntis vite sup̄t? q̄ntis nō puideat: tñ bos sibi nō deesse cētissime sciat: ne dū mens ei? occupaf ad te poralia: min? alijs puideat eina. **C**HR̄Y. hoc etiā eis dñs p̄cepit: vt p bitu? oñderet quantū a diuinit rū desiderio distabat. **T**HEO. Instruēs etiā eos p hoc nō eē amatores muner: z vt vidētes eos p̄dica re paupratē acq̄fiscant: cū apl̄i nihil hēant. **AV**

GV. **V**el q; cū fm mattheū dñs otinuo subiecit: **D**ign? est. n. operari? cibo suo. sat? oñdit cur eos p̄o fidere hoc aut ferre noluerit: nō q; necaria nō sūt necitati h? vite: s; q; sic eos mittebat: vt eis hoc ede ri demōstraret ab ill? qd? euāgeliū credētib? nuncia rēt. vñ apparet hoc nō ita p̄cepisse dñs: tanq; euāge liste viuere aliūde nō debeāt: q; eis p̄bentib? qd? an nūciāt euāgeliū: alioqñ h̄ hoc p̄ceptū fecē apl̄s q̄ v̄ ctū de manuū suaz labore trāfigebat: s; p̄ntem eos disse i q̄ sc̄irēt sibi ista debz. **S**oler itē qñ quō mar the? z lucas cōmemorauerit diceisse dñs dūcipul vt nec virgā ferrēt: cū dicat **M**arc? **E**t p̄cepit eis: ne

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

quod tolli via: nisi virga tui. Ad ita soluit ut intelligat
 m^o sub alia significatiōe dicta virga: q^o fm Marcū
 ferēda ē: et sub alia illā q^o fm mattheū et lucā nō est
 ferēda. Potuit. n. sic breuiter dici: Nihil necessarioz
 vobiscū ferat nisi virgā tui: vt illō qd dicitur ē: Nec
 virgā: intelligat nec mīmas qdē res. Ad vero adiuu
 cū ē: Nisi virgā tui: intelligat q^o p p^o tates a dño rece
 peā que virge nomie significata ē: etiā que nō pos
 sant nō deerūt. Utrūq; ergo oīs dicit: sed q^o nō v^o
 tūq; v^o euāgelista cōmemorauit: putat ille q^o vir
 gā cū alia significatiōe positā tollēda dicit: ei q^o vir
 gā mīris aliō significatē nō tollēda dicit eē cōtra
 r^o: s; iam rōe reddita non putet. Sic et calciamēta
 cū dicit Matthe^o i via nō eē portāda: curā phiber:
 q^o id cogitant portāda ne desint: s; de duab^o tu
 nicis intelligēdu est: ne quiscūq; eoz p^oter eā q^o eēt idu
 tus: aliā portāda curaret: sollicit^o ne opus eēt cū ex
 illa p^ote possēt accipere. p^onde Marcus dicēdo cal
 ciam eos sandals vel soleis: aliqd h^o calciamtū my
 stice significatiōis h^ore admonet: vt pes neq; tectus
 sit desup: nec nud^o ad terrā. i. nec occultet euāgelii:
 nec terrenis cōmodis innitatur. et q^o nō haberi v^o por
 tari duas tunicas: s; exp^osius idui phiber: quid eos
 monet nisi nō dupliciter: s; simpl^or abulare. Quiscūq;
 aut putat nō potuisse oīs i vno smone qdā figura
 te qdāz p^orie ponere eloq^o: cetera ei^o inspiciat: et v^o
 debet q^o h^o temere ac inerudite arbitret. **BEDA:**
 In duab^o aut tunicis videt mibi duplex ostēdere ve
 stimētū: nō quo i locis scythie glaciali niue rigētib^o:
 vna q^o tunica debeat eē cōtēt^o: sed i tunica vesti
 mentū intelligat^o ne aliud vestitū: aliud vobis futu
 roz tiorē fuerit. **CHRYS.** Uel alr: Matthe^o et lu
 cas nō calciamēta neq; baculū portare pmittit: qd
 oīsō pfectissimū eē. **Marc^o** vō baculū iubet assu
 mere et sandals calciari: qd dicitur ē pmissus. **BE**
DA: Allegorice aut p perā onera secti: p pane deli
 cōteporales: p es i zona occultatio sapie designat^o
 quia quiscūq; officii doctoris accipit: neq; onerib^o
 secularū negocioz dep^omi: neq; desideris carnalis
 b^o resoluit: neq; cōmissū sibi talentū vbi: sub ocio o^o
 lēti coepis abscōdere. **Sequit^o:** Et dice. eis quocūq;
 itro i. do. m. i. illic do. ex. ide. Ubi dat cōstātīe genes
 rale mādātū: vt hospitalis necessitudinis iura custo
 diat: alienus a p^odicatore regni celestis astruēs cur
 sitare p domos. **THEO.** Ne. s. de gula cōtingeret
 eos repēdi: ab aliis i alias trāsēites. **Sequit^o:** Et q^o
 q^o nō re. vo. nec au. vos ere. ide. ex. pul. de pe. vestrif
 i testi. illis. Doc autē oīs pcepit vt ostēderet q^o lon
 gā ppter eos viā ambulauerūt: et nihil eis profuit.
 Uel q^o nihil ab eis acceperūt etiā neq; puluerē: sed
 et hūc exēcuti v^o h^o sit i testimoniū illis. i. i redargu
 tiōne illis. **CHRYS.** Uel vt sit i testimoniū labor
 nis vie quā sustinebāt. p eis: aut tāq; puluis peccat
 oz p^oditū cōuertat i ipos. **Sequit^o:** Et exē. p^odi. vt
 p^onam agerēt: et demonia multa eiecibāt et vngē
 bant oleo multos egrotos et sanabant. q^o oleo v^o
 gerēt solus **Marc^o** enarrat. **Jacob^o** aut i epla sua
 canonica similia dicit. **Oleū.** n. et labores curat: et lu
 minis et hilaritatis cā erisit. **Significat aut oleūz**
victiōis dei misericordiā: i. i. firmitatis medelā: et coz
dis illuminationē: qd totū o^o opat. **THEO.** Si
 gnificat etiā grām spūs sancti: p quā a laborib^o trās

mutamur: et lumē et leticiā spiritalē suscipim^o. **BE**
DA: U^o p^o ab ipis apostol^o hūc sacre ecclie mores
 eē traditū: vt energumini vel alii qlibet egroti v^o
 gantur oleo pōticiali bndictione cōsecrato.
Et audiuit herodes rex: manife
stū. n. scim ē nomē ei^o. et dicebāt: qz
Johānes baptista resurrexit a mor
tuis: et p^opea opant uirtutes in illo.
Alij aut dicebāt qz helias ē. Alij ue
ro dicebāt: qz ppheta ē qsi un^o ex p
phetis. Quo audito herodes ait:
Quē ego decollauī Johānes: hic a
mortuis resurrexit.
GLO. Post p^odicatiōē discipuloz christi: et m^o
 raculoz opationē cōueniēter euāgelista subiungit
 de fama que surgebat i p^op^o. v^o dicit: Et audiuit
 Herod. rex. **CHRYS.** Herodes iste fili^o erat p^omi her
 rodis sub quo ioseph Jhm duxerat in egyptū. **Es**
t archā aut Matthe^o noiat hūc atq; lucas tāq; p^o
 cipatē sup q^ortā p^ote regni p^oris sui. **Romani.** n. post
 mortē p^oris regnū i p^otes q^otuor dimiserūt. **Marcus**
 vō regē eū vocat: aut p^oris s^ouetudie: aut q^o h^o loco
 ei^o cōgnū existebat. **HIERO.** **Sequit^o:** Manifestū
 enī factū ē nomē ei^o. **Lucernā.** n. sub modio absco
 di fas nō ē. **Et dicebāt.** s. aliq^o de turba: qz **Johes ba**
ptista resur. a mor. et p^opea opant vir. in illo. **BE**
DA: Quāta. n. fuit iudeoz iuidia docemur. **Ecce. n.**
Johem de quo dicitur ē: qz signū fecit nullū a mor
 tuis potuisse resurgere: nullo attestate credebāt. **Je**
 sum aut approbatū a deo vtutib^o et signis e^o resur
 rectionē āgeli: apostoli: viri ac femie p^odicabāt: nō
 resurrexisse: s; furti eē ablatū credere maluerūt. qui
 cū dicerēt Johem resurrexisse a mortuis: et p^opea
 vtutes opatas eē i illo: bñ de vtute resurrectionis sēs
 ferūt: q^o maioris potētie futuri sūt sacri cū a mor
 tuis resurrexerit: qz fuerūt cū carnis adhuc i^ofirmi
 tate grauaret. **Sequit^o:** Alij at dice. qz h^o ē. **THEO.**
Cōfutat. n. mltos hoies Johes qñ dicebat: h^o
 nimina vipaz. **Sequit^o:** Alij aut dicebāt: qz ppheta ē
 qsi vn^o ex pphetis. **CHRYS.** **Mibi** qdē videt hūc
 pphaz dicere de q^o moyses dicit: **Prop^ohaz** suscita
 bit vobis de^o de frīb^o v^oris. **Recte** qdē: s; qz māifeste
 dicere trepidabāt h^o ē christ^o. **Moyse** vtebant voce
 p^oriā suspiciōne velātes p^opositoz suoz tiorē. **Seq^o**
tur: Quo audito: Herod. ait: Quē ego de col. Jo. h. a
mor. resur. Per ironiā h^o Herodes exp^ose p^onciat.
THEOPHI. Uel alr: **Sciēs** Herodes q^o Johes
 iustū exites in cā occiderat: credebāt eū a mortuis
 resurrexisse: et q^o ex resurrectione suscepisset miracu
 loz opationē. **AVG.** de cō. euā. In his aut v^obis
 Lucas **Marco** attestat: ad h^o dūtaxat q^o alij dice
 rit nō Herodes Johem surrexisse: s; hesitātē Lucas
 cōmemorauit **Herodē:** vbaq; ei^o ita posuit dicētis:
Johannem ego decollauī: **Quis** autem est iste de
 quo audio talia: **Intelligendum** est autē post h^oc
 hesitationem confirmasse in animo suo q^o ab aliis
 dicebat: cum ait pueris suis: sicut **Matthe^o** narrat
 h^o est Johānes baptista: ipse surrexit a mortuis. **Aut**

Marginal notes on the left side of the page, including the word 'Marcus' at the top and various scriptural references and commentary fragments.

ita pnucianda sut bec vba: et hesitantē ad huc indi
cēt. pftim qz z Marc' q' sup' dixerat ab alijs dictū
fuisse: q' Jobes a mortuis resurrexerit: i extremo tñ
ipm herodē dixisse: Non tacet quē ego decol. Jo. h
a mor. resur. Que itez verba duob' modis pnuciari
pnt: vt aut cōfirmātis: aut dubitātis itelligantē.

Ipsē. n. herodes misit ac tenuit
Jobānez: z uixit eū in carcerē ppē
herodiadē uxorez philippi fr̄is sui:
qz duxerat eā. Dicebat. n. iohānes
herodī: Non licet tibi hēre uxorez
fr̄is tui. Herodias autē isidiabat illi
z uolebat occidere eū nec poterat.
Herodes autē metuebat iohannē
sciēs eū uirū iustū z sc̄m: z custodie
bat eū: z audito eo mlt'a faciebat: z
libent' eū audiebat. Et cuz dies op
portun' accidissz: herodes natal' sui
cenā fec' pncipib' z tribunis z p̄mis
galilee. Cunqz itroisset filia ipsi' he
rodiadis z saltassz z placuisset hero
dī: simulqz recumbētib' rex ait puel
le: Perte a me qd' uis z dabo tibi. et
iurauit illi: qz qcqd' petieris dabo ti
bi lz dimidiū regni mei. Que cū ex
isset: dixit m̄ri sue: Quid petā? At
illa dixit: Caput iohānis baptiste.
Cūqz itroissz statī cū festinatōe ad
regē petiuit dicēs: uolo ut p̄tin' des
mibi i disco caput iohānis baptiste.
Et tristat' est rex. Propē iusurā
dū z ppē sil' discubētes noluit eā cō
tristare: sz misso spiculatore p̄cepit
afferri caput iohānis i disco z decol
lauit euz i carcere. Et attulit caput
ei' i disco: z dedit illud puelle: z pu
ella dedit m̄ri sue. quo audito disci
puli eius uenerūt z tulerūt corpus
ei': z posuerūt illud in monumēto.

THEO. Ex p̄miss' mare' euāgelista occasiōez su
mēs: hic de morte comēorat p̄cursoris oicēs. Ipe. n.
herodes misit ac tenuit Jobez. z uixit eū in carcerē
ppē herodiadē vxorez fratris sui: qz duxit eā. **BE**
DA: Uer' narrat hystoria philippū herodis maioris
filii sub quo dñs fugit i egyptū: fr̄ez h' herodis sub
q' passus ē chris' duxisse herodiadē vxorez filiā regē
arethe: postea vō socep' ei' exor' qbusdā 3 genēz fil
tatib' tulisse filiā suā: z i uolozē mariti p̄oris iūnici

eius nuptijs copulasse. q' Jobes baptista arguit ho
rodē z herodiadē q' illicitas nuptias fecerit: z nō
liceat fr̄e uiuēte germano illi' vxorez ducere. **T**HE
O. Lex et p̄cipiebat q' fr̄ vxorez fr̄is acciperet: cū uen
tē plē nō hēret. Ibi autē erat filia: ppē qd' erāt nup
tie scelerate. **S**eq̄: Herodias autē in filiā: z uole. oc
eū: z nō poterat. **B**EDA: Timebat. n. herodias ne
herodes aliqñ respiceret: vel philippo fr̄i suo am
c' fieret: atqz illicite nuptie repudio soluerēt. **S**eq̄
Herodes autē metu. Jo. qz sciebat eū uirū iustū z sc̄m

GLO. Timebat in quā eū reuerēdo. sciebat. n. euz
eē iustu quo ad hoies: z sc̄m quo ad deū. Et custodi
ebat euz. ne. f. ab herodiade interficeret. Et audito eo
multa faciebat. qz putauit eū sp̄uē loq. Et libentē
eū audiuit. qz reputabat uilia q' ab eo dicebat qf.

THEO. Uide autē quantū opaf' cupiscētie rabies
qz cū herodes tantā circa Jobez hēbat reuerētiā: z
timorē: hoz' sit inemor: vt sue fornicatiōi p̄uideret.
REML. sup' Matthei: Libidinosa. n. uolūtas eum
coegit i illū manū mittere: quē sciebat iustū z sc̄m.

At p' hoc dat' itelligi qz min' p̄cni' fa' est ei cū ma
ioris peccati: fm̄ illō: Qui i fordid' est: fordeat ad
huc. **S**eq̄: Et cū di. oppoz. acci. hero. nata. sui. cū se.
p̄n. z tri. z p̄mis ga.

BEDA: Soli mortaliū herodes z pharao legit' diez natal' sui gaudijs festinis
celebrasse. sz vterqz rex in fausto hospitiō natūritatē
suā sanguine fedauit. vtz herodes tāto maiore ipse
tate q̄to sc̄m z innocētē doctozē ueritatē occidit: z
hoc p' voto ac petitiōe saltatric. **S**eq̄: enī. Cūqz i
tro. filia ip. hero. z sal. z plac. hero. silqz recit. rec. ait.

Perte a me qd' uis z dabo tibi. **T**HEO. Dū. n. an
uū fit: sathanas p' puellā saltat: z iusurandū pficiē
sceleratū. **S**eq̄: enī. Et iura. illi qz qcqd' pet. da. tibi.

lz dimi. regni mei. **B**EDA: Nō excusat ab homi
cidio p' iuramentū. ideo. n. forte iurauit vt occasiōez
iueniret occidēdi. z si p̄ris aut m̄ris intentū postu
lasset: nō vtiqz ocessissz herodes. **S**eq̄: Que cū uis.
di. ma. sue: qd' petā: At illa di. La. Jo. ba. digno op̄i
saltatōis: dignū postulat' s̄guis p̄mū. seq̄. Cūqz iur.
statī cū ses. ad. re. pe. di. vo. vt. p. oes. mi. i. oi. ca. io. da.

THEO. Maligna mulier p̄tin' sibi caput Jobis
dari petit. i. statī in illa hora. Timebat. n. ne herodes
respiceret. **S**eq̄: Et tristat' est rex. **B**EDA: Cō
suetudis ē scripturaz: vt op̄ionez multoz sic narrat
hystoric': quō eo tpe ab oib' credebat: sic z Ioseph
ab ipsa quoqz Maria appellat' p̄ Iesu: ita z nunc
herodes dī tristat': qz hoc discubentes putabant.
dissimilator. n. mētis tristiciā pferebat i facie: cū lo
ticiā hēret i mēte: scelusqz excusat iuramēto: vt sub
ocasiōe pietatis impi' fieret. Uñ seq̄: Propē iusu
randū z ppter sil' discubentes noluit eā tristari.

THEO. Herodes quidē nō sui cōpos sz uoluptuo
sus iusurandū impleuit: z iustū interim. Decebat
autē magi i hoc piurare z nō tantū scel' opari. **B**E
DA: Ad autē subdit: Et pp sil' recubētes. uult oēs sce
ler' sui eē rsortes: vt i luxurioso ipuzoz quuio cru
ēte epule deferēt. vñ seq̄: Sz mis. spi. p. af. ca. io. i. oi.

THEOPHI. Spiculator carnis ex oicē q' consili
tuis ad hōies itersiciēdū. **B**EDA: Nō aut herodes
puduit caput occisi hōis āte uiuas iserre. p̄ba
rao vō nil talis uesanie comississe legit'. Ex vtroqz ta
men exēplo. p̄bat' utili' eē nobis diē mortis futurę

[Marginal notes in a smaller, cursive hand, partially cut off and overlapping the main text.]

tenendo: et caste agendo sepi i memoriam reuocare:
 q̄ oīem naruitatis luxuriādo celebrare. **Dō. n. ad**
labore nascit i mudo: et electi ad requie p morte trā
scit e mudo. Sequit: Et decol. eni i carcere: et attu.
caput ei i disco: et de illō puelle: et puella dedit ma
tri sue. GREGO. iiii. moral. Non sine grauissima
admiratione ppēdo q̄ ille pphetic spū itra mris vte
rū ipler: quo iter natos muliez nemo maior surze
rit ab iniqs i carcere mittit. et p puelle saltatu capi
te trūcat. et vir tate seueritatis p vsu turpiū moie.
Rūq̄ credim aliqd fuisse qd i ei vita: illa sic de
specta mors tergeret. S; qn̄ ille vel i cibo peccauit:
q̄ locustas solūmō et mel siluestre edit: Qū uersa
tionē sua offendere potuit q̄ de eremo nō recessit:
Quidē q̄ oipotēs de sic uehemētē i h̄ sclo despi
cit: quos sic sublimē an̄ seclā eligit: nisi h̄ qd̄ pietas
ti fidelū p; qm̄ iccirco sic eos pmit i iūmif: q̄ uidet
q̄ nō remuneret i iūmif: et foras vsq; ad despecta
oenit: q̄ it vsq; ad icōprehēbilia pducit. Dic er
go om̄i q̄ colligat: qd̄ illic passuri sint quos repro
bor si h̄ sic crurat quos amat. Sequit: Quo audito
discipuli ei uenerūt et rulerūt corp ei: et postueūt
illud i monumēto. Narrat Joseph victus: Jobem
i castellū macherōta adductū: ibiq; trūcatū. narrat
yo ecclāstica historia sepultū eū i sebastie palestie: et
be que quondā samaria dicta ē. Decollatio aut Jo
hānis: inuentionē fame illi q̄ christi a pplō cre
debat iūmif: sicut exaltatio saluatoris i cruce pfe
ctū designabat fidei: q̄ i tpe q̄ pus a turbis pphē
ta ē credebat: dei fili: a cūctis fidelib; ē agnit. vñ
Jobes que oportebat m̄mū: cū duntur nū lumen
decretere icipit nat: ē oīs aut eo tpe āni quo dis
es cretere icipit. THEO. Mystice aut hero. qui
iterpaf pollicēs: popul: ē iudeoz q̄ habebat vrozē
simāne gloriā: cui filia saltat et mouet etiā nūc cir
ca iudeos. f. falsis intellect: scripturaz. decapitane
rū siquidē Jobem. i. verbū ppheticū: et sine capite
christo habet eū. HIERO. Vel afr: Caput legis
qd̄ ē christi de coipe abscidit. pprio. i. iudaico po
pulo: et daf gētili puelle. i. romane ecclēsie: et puel
la dat matri sue adultere. i. synagoge crediture in fi
ne. Corp Jobis sepelit. Caput i disco collocatur.
Littera huata regie. spūs i altari honorat et sumit.
Et cōueniētes apli ad iesū: renū
ciauerūt ei oia q̄ egerāt et docuerāt.
Et ait illis: Uēite seorsuz i desertū
locū: et regescite pusillū. Erāt. n. q
ueniebāt et redibāt multi: et nec spa
ciū māducādi hebāt. Et ascēdētes
i nauī abierūt i desertū locū seorsuz.
Et uiderūt eos abeūtes: et cogno
uerūt multi: et pedestres de oib; ci
uitatib; cucurrerūt illuc et preuene
rūt eos. Et exiēs uidit turbā mul
tā icl: et misit ē sup eos: qz erāt sicut
oues nō habētes pastorem: et cepit

illos docere multa.
GLO. Postq̄ euāgelista narrauit mortē Jobis
 narrat ea que christi cū suis discipul p mortē Jo
 hānis egerit dicēs: Et cōue. apo. ad iesū renū. ei oia
 que ege. et docue. **HIERO.** Ad locū. n. vñ exerunt
 flumina reuertunt. deo sp̄ referūt grās missi sup bis
 que acceperāt. **THEO.** Discam aut et nos cū i m̄
 nisteriū aliqd mittimur nō elōgari: et vltra cōmīs
 sum officiū nō offerri: s; mittētē uisitare et renūcia
 re ei oia que egim et docuim. **BEDA:** Nō eni
 solū o; docere s; facere. non solū aute que ip̄s ege
 rāt et docuerāt apostoli dño renūciant: s; etiā que
 Jobes cū i docēdo occupatis sit passus. et sui et Jo
 hānis discipul dño renūciāt: sicut Matthe descri
 bit. Sequit: Et ait illis: Uenite seorsuz i desertū lo
 cū: et req. pu. **AVGV.** de co. euā. Hoc cōtinuo p
 Jobis passionē factū esse cōmemorat. vñ post hoc
 facta sūt illa que pmo narrata sūt: q̄bus mor? hero
 des dixit: Dic ē Jobānes bap. que ego decollauī.
THEOPHI. In desertū aut recedit locū pp̄ hū
 litatē. Quiescere aut facit christi suos discipulos: et
 addiscāt ppositi: q̄ laborāt i ope et smone requie
 pmerēt: et q̄ nō debēt continue laborare. **BEDA:**
 Que aut necessitas fuerit cōcedēde req̄e discipulis:
 ostendit cū subdit: Erāt. n. q̄ ve. et redi. multi: et nec spa
 ciū māducādi hebāt. vbi magna tps illius felici
 tas de labore docētū simul et discentiū studio de
 monstrat. Sequit: Et ascē. i. na. abierūt i desertū locū
 seorsuz. Nō discipuli solt: s; assūpto dño ascēdētes i
 nauim: locū petiere desertū vt Matthe demonstrat.
 Letat aut fidē turbaz. petēdo. n. solitudinē: an seq̄
 curēt explorat. Ille sequēdo et nō i iūmētis aut ves
 bicul ouerf: s; ppo labore pedū quātā salutis sue
 curā gerāt ostendit. Sequit: Et uiderūt eos abeū. et cog.
 niti: et pedest. de oib; ciuitatib; cucurrerūt illuc et p
 ue. eos. Nū pedestres eos puenisse dicūt: ostendit q̄
 nō i aliā maris sine iordāis ripā nauigio puenierūt
 discipul cū dño: s; p̄ia eiusdē regiōis loca adierūt
 quo et idigene pedestres poterāt puenire. **THEO.**
 Ita tu christū n̄ expectās q̄ ip̄e reuocet: s; p̄cūres
 eū puenias. Sequit: Et exiēs vi. tur. ml. Iesus et mis.
 ē sup eos: qz erāt sic oues n̄ h̄ntes pastore. P̄barisei
 lupi exites rapaces: nō pascebāt ppl; s; deuorabāt
 pp̄ h̄ ad christū veni cōgregāt pastore q̄ tradidit il
 lis cibū spiritale. s. vbi dei. vñ seq̄: Et cepit eos doce
 re multa. Vidēs. n. eos q̄ miraculoz occasiōe eū seq̄
 bāt p lōgitudie vie fessos eoz misert: voluit eoz sa
 tisfacere voluntati docēdo eos. **BEDA:** Matthe
 dicit q̄ curauit lāquidos eoz. H̄ ē. n. veraciter pau
 perū misereri: eis vitatis vñ docēdo apire: et mole
 stias corpales auferere. **HIERO.** Mystice aut se
 orsuz ducit dñs quos elegit: vt iter malos viuētes:
 mala nō intendāt: vt loth i sodomis: et iob in terra
 bus: et abdiās i domo achab. **BEDA:** Derelicta
 etiā iudea i deserto ecclēsie p̄dicatores facti q̄ apd̄ iu
 deos tribulationū sarcina p̄uehāt: de grā fidei gē
 tib; collata requie nacti sūt. **HIERO.** Pusilla tū
 ē h̄ factis req̄es: lōg? labor. s; p̄ca dī ill: vt req̄escāt
 a laboribus suis. Sicut antes in archa noe animas
 lia que itus erāt foris mittebātur: et q̄ foris erāt itro
 enipebāt: sic agit i ecclā. iudas fecit. latro accessit.

Marcus
 ad huc indi
 alius vici
 tremo tū
 uol. Jo. b
 puicari
 ganf.
 tenuit
 rē pp̄
 ris sui:
 obānes
 urcoz
 abaz illi
 poterat.
 iobannē
 custodie
 ciabat: et
 dies op
 natal sui
 et p̄mis
 ip̄i be
 rbero
 pucl
 et
 no ti
 et
 At
 uhe.
 ad
 des
 p̄tite.
 uisurā
 it cū cō
 p̄cipit
 decol
 et caput
 e: et pu
 to dūā
 copus
 mēto.
 uisurā
 s: p̄c. n.
 in carcere
 BE
 is maocul
 cocis sub
 filiā regi
 gemes
 uisūmici

si qd diu recedit a fide i eccia no est reget sine mero
re. Rachel. n. ploras filios suos noluit solari. no e
etia B quinu in quo bibit vinu nouu: cu cantabit
canticu nouu ab hoib' nouis: cu mortale hoc idue
rit imortalitate. **BEDA:** Chistu aut petentē des
ta gentiu: multa fidelium caterue relictis menib' pri
sce querlatōis sequuntē.

¶ Et cū iam hora multa fieret: ac
cesserūt discipuli ei' dicētes: Deser
t' est loc' hic: et iam hora pteriuuit: di
mitte illos ut eūtes i p'ximas uillas
et uicos emāt sibi cibos quos mādu
cent. **¶** Et rīdēns ait illis: Date illis
māducare. **¶** Et dixerūt ei: Euntēs
emam' ducentis denarijs panes: et
dabim' illis māducare. **¶** Et dicit eis
Quot panes habetis? **¶** Ite et uidete
¶ Et cū cognouissent dicunt: quinqz et
duos pisces. **¶** Et p'cepit illis ut accū
bere facerēt oēs s'm p'tubernia sup
uiride fenū. **¶** Et discubuerūt in p'tel'
p' centenos et p' quinquagenos. **¶** Et ac
ceptis quinqz panib' et duob' piscibus
intuēs i celū: bñdixit et fregit panes
et dedit discipul' suis ut ponerēt an
cos: et duos pisces diuisit oib'. **¶** Et
māducauerūt oēs: et saturati sunt.
¶ Et sustulerūt reliqas fragmētozū
duodeciz cophinos plenos: et de pi
scibus. **¶** Erant autē q manducaue
runt quinqz milia uirozū.

THEO. Preponēs dñs qd vtili' est. s. cibū fmo
nis dei: deinde etiā corporalē cibū p'buir turbe: ad
cui' narrationē euāgelista accedit dicēs: Et cū iam
hora multa fieret: accē. oisē. ei' oī. Deser. lo. est hic.
BEDA: Hora multa vespertinū t'ps die. vñ Lucas di
cit: Dies aut cepat declinare. **THEO.** Et de autē
quō discipuli Chisti circa hoīz amorē pficiūt. tur
bar. n. misti accēdūt ad Chistu: et p' eis intercedūt.
Dñs aut tētāuit eos si ei' virtutē tantā eē coguerāt
q turbas pascere possz. vñ seqf. **¶** Et rīdēns ait ill: Da
te eis man. **¶** **BEDA:** Proouocat etiā aplos: hoc di
cēs ad fractionē panis: vt illis se nō hēre testātib':
magnitudo signi notior fieret. **THEO.** Discipuli
aut arguebāt ei tanqz ignorātes qd illis eēt necessa
riū ad tantā mltitudinē turbaz pascendā. vñ turba
ti rīdent. **Seqf. n. Et dixit ei: Euntēs emam' de. ou.
pa. et dabi. ill' man. ¶** **AVGV.** de cō. euā. **¶** Hoc p'bis
lipp' apud Iohēz rīdet. s. **¶** Marc' a discipul' n'sum
eē cōmēmorat: volēs itelligi hoc ex ore ceteroz phi
lippū rīdisse: qd qz et pluralē nūez p' singulari v'itaz
n'sime ponere potuerit. **Seqf. Et dicit eis: Quot pa**

habere. ite et vi. **¶** Hoc a dño factū eē ceteri euāgeliste p'
termiserūt. **Seqf. Et cū cog. dicūt: quinqz et du. pl. qd
andreas apud Iohēz de quinqz panib' et duob' pisci
b' suggesterit: hoc ceteri euāgeliste pluralē nūez p'
singulari ponētes: ex discipuloz p'sona retulerūt. **¶**
qf: **¶** Et p'ce. ill' vt accū. fa. om. s. ztu. sup. vi. fe. ztūca.
i p'tes p' cen. et quinqz. **¶** Quō autē Lucas dicit quinquagenos
iussos esse discubere: **¶** Marc' dō quinquagenos et ce
tenos: id nō hic mouet: qz vn' partē dicit alter totū.
¶ Qui. n. de ceteris retulit: h' retulit qd ille p'ermittit.
THEO. Per hoc aut oaf' itelligi q' scōstrati oib'
cubuerūt p' p'tes et p'tes. in greco. n. qd h' dō s'm p'tu
bernia duplicat: ac si diceret: p' p'tubernia. **¶** Seqm:
¶ Et accē. quinqz panū. et duob' pisciū. itens i ce. bñdixit et
fregit. pa. et de. ois. suis vt po. an. eos: et duos pisces con
sit oib'. **¶** **CHRY.** Decentē aut in celū asperit: qz i de
fco māna accipiētes iudei: de deo dicere attētāu
rūt: **¶** Nūqd poterit dare panē: Ne dō hoc oriat an
qz faceret ad p'ez retulit qd erat factur'. **THEO.**
Intuet' etiā in celū: vt nos instrueret a deo pascere
escam et nō a diabolo: sicut faciūt illi: qui alienis i
iuste laborib' nutriunt. **¶** Et hoc etiā turbis tūc inuit
q' nō eēt deo dñis: s' deū inuocaret. **¶** Dat aut panē
discipul' apponēdū turbis: vt tractādo panē nō ou
biū s' miraculū videat'. **¶** Seqm: **¶** Et mā. oēs. et fa. s'is.
et sustu. reli. frag. xij. cophi. **¶** Duodeci cophini supaba
dant fragmētoz: vt quolibz aploz vñ cophinū su
p' hūez appoztāre: ineffabile miraculū videat'. **¶** Supa
būdantis. n. v'itū' erat nō solū tot hoīes pascere: s'
tantā supabūdantiā: relinqre fragmētoz. **¶** **Doctus**
. n. et māna dabat: s' ynicuiusqz nēcitatē illū largi
bat. supflūū dō vermib' scaturiebat. **¶** **Iohēs** etiā: vo
duā pascēs: q' tūz ei erat sufficiens tribuebat. **¶** **Iohēs** vo
tanqz dñs supabūdantē opabat'. **BEDA:** **¶** **Avv.**
ce aut die declinata turbas saluator retulit: qz vel si
ne scloz p'pinqz: vel cū sol iusticie p' nobis occu
buit: a spiritalis iēdie sum' t'abe saluati: puocat apo
st'los ad fractionē panis: infinuās q' quotidie p' col
ieiuna sūt corda n'ra pascēda: cor. s. i'ris et exomplis.
¶ Per quinqz panes quinqz mo'arice leg' libi: p' duos pi
scez palmi sūt et p'pbe figurati. **THEO.** Vel quo
piscēs sūt piscatoz s'mones. s. eplē et euāgelizū. **BE**
DA: Quia vero quinqz sunt exterioris hominis sentie
quinqz milia viri dñm secuti designāt eos q' in scu
lari adhuc hitu positi: exteriorib' bñ vti no'puit.
GREGO. ex. moza. **¶** **Diueri** quinuantiū discubūt' vñ
functiones eccēlāz q' vñā catholicā faciūt designant.
¶ **Jubilee** aut reget quinquagenarij nūcri mysterio ori
nef. et quinquagenari' bis ducit vt ad ceteranū p'p
nias. **¶** Quia s' p' a malo q'escit ope vt p' aia plen'
q'escat i cogitatioe: alii quinqgenarij: alii centū oīcū
būt'. **BEDA:** sup fenū aut discubere: oīcū p'fici
tur alimētis: q' p' p'ntinētiaz calcat' occupatēris audi
ēdis iplendiqz dei v'bis operaz ipendūt. **¶** Saluatoz
autē nō noua creat cibaria: quia ventēs i carne nō
alia qz p'dicata sūt p'dicat: s' leg' et p'pbar scripta qz
grauida sint mysterijs grē demōstrat. **¶** Intuet' i celū
vt ibi lucē doceat eē q'rendā. **¶** Frāgit et an turbat po
nēda distribuit discipul': qz sacra p'pberie sacris oī
ctoib' q' bec toto orbe p'dicēt patefecit. **¶** Quō turbas
supest a discipul' tollit: qz sacratiora mysteria q' a ru
dib' capi nequeūt: nō negligēt omittēda: s' sūt iqua**

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

reda pfectis. Na p cophinos. xij. apostoli z sequen
tes doctores figurant: foris quide hoib' despecti:
s; itus salutaris cibi reliquijs cumulati. Costat eni
cophinos opa serulia geri solere. **HIERO.** Uel
duodeci cophini pleni fragmetis colligunt: cu sint
sup thronos iudicantes. xij. tribus israel: qui sut frag
meta abraam: isaac: z iacob: quando ex israel relv
que salui fient.

**Et statim coegit discipulos suos
ascendere navi ut pcederet eu trans
fretu ad bethsaida: du ipe dimitte
ret populu. Et cu dimisisset eos ab
ijt mote orare. Et cu sero cet erat
nauis i medio mari: z ipe sol' i terza
Et uides eos laborates i remigan
do: erat. n. uet' cotrari' eis: z circa
qrtā uigilia noctis uenit ad eos am
bulas supra mare: z uolebat pterir
eos. At illi ut uiderut eu abulātez
supra mare putauerut fatasma esse
z exclamauerut. Oēs. n. uiderunt
eu: z coturbati sut. Et stati locut'
e cu eis: z dixit eis: Confidite: Ego
su. Nolite timere. Et ascendit ad il
los i nauis: z cessauit uet'. Et plus
magis itra se stupebat. No enim i
tellerut de panibus. Erat. n. cor
eorum obcecatuz.**

GLO. Dns quide i miraculo panu q' eet edito:
reponit: nuc aut ambulado sup vndas q' haberet
corp' ab omniu peccatoru gauedie liberu edocuit
i placido retos: vndaruq' rabiē sedado q' elemen
tis onāref mōstrauit. vii diei: Et statim coe. oisc.
suos asc. na. vt pre. eu tras fretu ad Beth. du ipe di
mit. populu. **CHRY.** Dimittit quide populu i bñ
dictioe z aliqb' curatioib'. Coegit autē discipu
los: q' no de facili ab eo poterat separi: z h quidez
tu ppter nimiu affectu que ad eu habebat: tu quia
solicitabant qualie ad eos ueniret. **BEDA:** De
rito autē mouet quomō **Marc'** dicit pacto mira
culo panu: discipulos uenisse tras fretu ad bethsai
dam: cu uideat lucas dicere q' i locis bethsaidae fa
ctū fuerit miraculu illd. nisi forte itelligam' q' lu
cas ait i desertu locu q' e bethsaida: no ipi' intima
ciuitatis: s; loca deserti ad ea prinētis esse designa
ta. **Marc'** autē dicit vt pcederet eu ad bethsaidaz
vbi ciuitas notat. Sequit: Et cu di. eos. abiit i mo
tem orare. **CHRY.** No decet itelligere de christo
fm q' e hō. hoc etiā fecit iustruēs nos affduos esse i
oratioe. **THEO.** Dimissa autē turba ascendit oras
re. requie em' z siletu oratio exigit. **BEDA:** No
ois autē q' orat ascendit i mote: s; q' bñ orat: q' de um
ozido qrit. Qui eo de diuitis aut honore secl' aut

de inimici morte obsecrat: ipe i infimis iacēs uile
ad deū pces mittit. Quare autē oīs dimisso popu
lo i mote oratur' abierit: **Johes** declarat dicēs: Je
sus ergo cu cognouisset q' ueturi eēt vt raperent
eu: z faceret eu regē: fugit itez i mote ipe sol'. **Seq'**
tur: Et cu sero esset: erat nauis i medio ma. z ipe sol
lus in terra. **THEO.** Permisit autē oīs picitari
discipulos vt patietes fierēt. vñ no stati eis astirit:
s; p totā noctē picitari pmisit: vt doceret eos pati
enter expectare: z no a pncipio spare i tribulatioib'
bus subfidu. **Seq'tur** eni: Et uides eos labo. i remi.
erat. n. uetus cotrari' eis: z circa quartā uigi. noctis
uenit ad eos amb. sup ma. **CHRY.** Quatuor uigi
lias noctis dicit sacra scriptura: vñ aquaq' diuidēs
i tres horas. vñ quartā uigilia dicit: que e post hor
rā nonā. i. i hora. x. uel posteriori hora. **Sequit:** Et
uo. pte. **AVG.** de cō. euā. Quo aut h itelligere po
tuerit: nisi q' i diuersis ibat: eos uolēs pterire taq'
alienos a qbus ita no agnoscebat: vt fantasma pu
taref. **Sequit:** At illi ut vi. eu. am. sup ma. pu. fan. ef
se: z exclama. oēs eni eu uide. z tur. sut. **THEO.**
Uide autē qm cu christ' debebat eoz picula cope
scere: tūc maiorē eis scuit timorē. S; stati p uoces
cōfortauit eos. **Sequit.** n. Et stati locut' e cu eis. z
dixit eis: Confidite: ego sum. no. timere. **CHRY.**
Stati aut i uoce cognouerut eu z timor solut' est.
AVG. de con. euā. Quo ergo eos uolebat pterire:
quos pauētes ita cōfirmat: nisi q' illa uolūtas ptes
reundi ad eliciēdu illū clamorē ualebat: cui subue
niri oportebat. **BEDA:** Scripsit aut **Theodorus**
saratani quodā eps: corpale pōd' no habuisse do
minū fm carnē: s; asq' pōdere sup mare abulasse: s;
fides catholica pōd' fm carnē hēre eu p'dicat. **Ait.** n.
Dionysius: Ignoram' qlic no ifusus pedib' corpale
pōd' hñtib' z materiale on': deambulāt i hūidā z
istabile substātiā. **THEO.** Deide p itroitū i nauis
culā oīs opescuit tēpestatē. **Seq't.** n. Et ascē. ad ill.
i na. z cess. uet'. Magnū qdē miraculū e q' abulat
oīs sup mare: s; tēpitas z ueti dretas opposita fu
erūt pp mai' miraculū. Ap'li eni ex miraculo qnq'
panu n itelligētes christi potētiā: nuc ex maris mi
raculo pleni' cognouerut. vñ seq't: Et pl' itra se stu
pebat. **No.** n. itelle. de panib'. **BEDA:** Stupebat
quidē carnales adhuc discipuli: vñ tūc magnitudi
nē: necdū tñ i eo uitate diuine maiestatis cognosce
re ualebāt. vñ sequit: Erat. n. cor eoz obcecatū. **My**
stice autē labor discipuloz i remigado z uetus cot
trari': labores sancte ecclesie designat: que iter vni
das seculi aduersantes: z imūdoz flat' spirituū: ad
quietē patrie celestis puenire conat. **Pene** aut of:
q' nauis erat i medio maris: z ipe sol' i tra: q' no
nūq' ecclesia tātis gētiliū p'ssuris afflicta ē: vt redē
ptoz ipi' eā p'sus deseruisse uideret. S; uidet oīs
suos laborates i mari: q' eos ne i tribulatioib' desi
ciāt: sue respectu pietatis corroboret: z aliqui mani
festo adiutorio liberat. Quarta aut uigilia uenit ad
eos diluculo appropinquate: q' hō mētem cū ad sus
pni lumen p'sidii erexerit: aderit oīs z tērationū pi
cula sopient. **CHRY.** Uel prima uigilia ē vsq' ad
diluuū: secūda vsq' ad moysen: tertia vsq' ad aduē
tū oīi. in q'rtā uenit oīs z discipulis locut' ē. **BE**

DA: Sepe aut fideles i tribulatioe positos: supna pietas deseruisse visa e: vt qñ laborates i mari disci pulos pterire iesus voluisse putaret. Adhuc aut be retici putat fantasma fuisse dñm: nec verã assupsi se carne de vginẽ. HIERO. Dicit aut eis: A fidis te: ego sũ: qz videbim eũ sicuti e. Resauit aut vet? z pcella iesu sedere. i. regnate i nauis que e vniuersa ecclesia. BEDA: In quocũq; etiã corde p graz sui adest amoris: mox vniuersa vitioz z aduersatis mudi siue spirituũ malignoz bella cõpssa q̃scũt.

Et cũ trãssretassẽt uenerũt i ter rã genezareth: z applicuerunt. Cũ qz egressi eẽnt d nauis p̃tinuo cogno uerũt eũ: z pcurrẽtes uniuersaz re gionẽ illã ceperãt i grabatis eos q se male hebãt circũferre ubi audiebãt eũ eẽ. Et quocũq; itroiebat i uicos uel i uillas aut citates: i plateis po nebãt ifirmos: z depcabãt eũ ut ul fimbriã uestimenti ei? tangerẽt. Et quotquot tãgebãt eũ salui fiebant.

GLO. Quia euãgelista exposuerat piculũ qd di scipuli i nauigãdo sustinerãt: z quõ fuerãt libera ti: nũc oñdit quo nauigãdo puenerit: dicẽs: Et euz trãssre. pue. in terrã gena. z applicuerunt. THEO. Post magnũ aut spaciũ tẽporis ad p̃dictũ locũ do min? trãssretauit. Et iõ euãgelista subdit: Cumq; egressi eẽnt de nauis cõtinuo cognouerũt eũ. f. i. co/ le. BEDA: Cognouerũt aut eũ rãore nõ facie vel p signoz magnitudie z vultu plurimis not? erat. Glide aut quãta fides sit hominũ eẽ genasaret: vt nõ p̃sentũ tñ salute cõtenti sint: s; mitt. it ad alias p circuitũ citates: quo oẽs currãt ad medicũ. vñ se/ quie: Et pcur. vniuer. regi. illã: ceperũt i graba. illos d se male habebant circũferre ybi audi. eum esse.

THEO. Nõ. n. ad domos iuitabãt eũ vt curaret: s; magis ipi male hñtes afferebant ad eũ. vñ etiã seq/ tur: Et quocũq; itroi. i uicos aut i vill. aut i ciui. in plateis ponebat ifirmos z depca. eũ: vt vel fimb. ve sti. ei? tangerẽt. Miraculũ eni qd circa mulierem hemorroisiam cõtingerat: ad aures multoz deuene/ rat: z multã fidẽ eis dabat ex q sanabant. Sequit/ eni: Et quotquot tãgebãt eũ. salui fiebãt. BEDA: Mystice aut fimbriã uestimẽti ei? mĩnũ mãdatũ itellige: qd quicũq; trãsgressus fuerit: mĩnũ? voca biẽ i regno celoꝝ: vel assũptionẽ carnis p quã veni mus ad verbũ dei: z illi? postea fruimur maiestate.

HIERO. Nõ at of: Et quotquot tãgebãt eũ: sal ui fiebãt. i. plebiẽ qñ fugiet dolor z gemit? VII.

Et cõuenerũt ad eũ pharisei z qdã de scribis: uenientes ab hierosolymis. Et cũ ui diffet quosdã ex discipul? ei? cõibus manib? .i. nõ lotis mãducare panes uitupauerũt. Pharisei. n. z oẽs iu

dei nisi crebro lauauerit man? nĩ mã ducãt: tenẽtes traditionẽ senioꝝ: z a foro nisi baptizent: nõ cõedũt: z alia multa sũt q tradita sũt illis sua re: baptismata calicum z urceoz: z eramẽtoꝝ z electoz. Et interroga bãt euz pharisei z scribe: Quare di scipli tui nĩ abulãt iuxta traditionẽ senioꝝ: s; cõib? manib? mãducant panẽ? Ait ille rñdẽs dixit eis: Nĩ pphetauit Isaias d uobis hypocri tis: sicut scriptũ e: Popul? hic labijs me honozat: coz at coꝝ lõge e a me In uanũ aut me colũt docẽtes do ctrias z p̃cepta hominũ. Reliquen tes eni mãdatũ dei tenetis traditio nes hominũ: baptismata urceoz z calicuz z similia his facitis multa. Et dicebat ill: Nĩ irrituz fecistis p̃ ceptuz dei: ut traditionẽ usãm fue tis. Moyses. n. dixit: Honora pa trẽ tuuz z matrẽ tuã: z q maledixe rit p̃ri uel matrĩ morte moriatur. Glos at dicitis: Si dixerit hõ patri aut m̃ri corban: qd e donuz qdẽcum qz ex me tibi pfuerit: z ultra nõ di mittitis eũ qcũq; facere p̃ri suo aut m̃ri: rescidẽtes uerbũ dei p traditio nez uestrã quã tradidistis. Et simi lia huiusmõĩ multa facitis.

BEDA: Homies ire genasareth q min? cocti uẽ debant: nõ solũ ipi ueniũt: s; z suos ifirmos addu cũt ad oñm: vt vel fimbriã ei? mereant cõtingere. Al vo pharisei z scribe q doctores eẽ ppli reuerũt nĩ ad querẽdũ medelã: s; ad mouẽdas questionũ pu gnas ad oñm cõcurrũt. vñ of: Et cõuenerũt ad euz pha. z quidã de scri. ve. ab hiero. z euz vi. quosdã de pisc. ei? cõibus ma. i. nõ lotis mã. pa. uitupauerunt.

THEO. Discipuli nãq; oñi istructi ea q ṽtutis tñ sũt opari nĩ lotis manib? simpliciẽ comedebãt. phari sei aut volẽtes occasione huenire: B accepẽtũ: z nõ vtiq; uitupabãt eos vt legis trãsgressores: s; quia traditioes senioꝝ trãsgrediebant. vñ sequit. Phari sei. n. z oẽs iudei nisi crebro lauẽt ma. nõ mã. te. ma di. senioꝝ. BEDA: Spiritualia eni p̃betaz verba carnaliẽ accipiẽtes: q illi de cordis z opis castigati one p̃cipiebãt: dicẽtes: Lauamini z mudi estote: z mudamini q fertis vasa oñi. isti de corpe solo lauã do suabãt. Superstiosa ergo e hominũ traditioe

Ca. VII. ... non solum ipse ...

mel lotos ob m aducidū panē crebri latrare: et a fo
 ro nisi baptisem nō cōedere. S; necessariū ē eos q̄
 panē de celo descēdētē p̄cipare desiderāt: crebro
 elemosinis lachrymis et alijs iusticie fructibus sua
 opa purgare. **Necessariū etiā ē inq̄namēta que ex
 tempalib; negocior; curis quicquā cōtraxerit: suby
 sequēti bonar; cogitationū et actiū p̄mūdet instā
 tia. Frustra autē iudei lauāt man; et a foro bapti
 sant: q̄dū contēnūt fonte ablui saluatoris. inua
 num baptisima seruāt vasor; q̄ corpor; suoz et cor
 diū negligūt abluere sordes. Seq̄t: Et iter. eū pha. et
 scri. di. Quare dicit. tui nō am. iurta tra. se. sed cōmu
 nib; manib; mā. pa. **CHRY.** sup. Mattheū. **MDi**
 ra phariseor; scribarūq; stulticia: dei filiū arguūt q̄
 re traditiōes hominū et p̄cepta nō fuer. **Q̄dē** autē h
 p̄mūdo ponit. popul; enī iudeor; partē dē se eē
 uent. is. cōes cibos vocat. q̄bus oēs utunt. **HIE**
RO. phariseor; autē supflūū latratū furca ratiōis
 edūdit. i. moysi et esaię itēptatiōe: ut nos aduersā
 tes hereticos vbo scripture vicam; vñ sequit. **At il**
le ridens ait: Dñi prophē. de vobis hypo. **Ja.** sicut
 scriptū est: **ps̄ls** hic labijs me honozat: cor autē eor;
 lōge ē a me. **CHRY.** Quia enī nō de legis trans
 gressiōe: s; senior; discipulos accusabāt: inuiriōse ip
 sos cōfundit hypocritas vocās. q̄si cōmendātes eū
 reuerētia quadā id q̄d nō cōueniebat. **Sup** addit
 autē **Jaie.** p̄bete verbū q̄si de eis dictū: ac si dice
 ret: **Sicut** hi de q̄bus dicit q̄ deū labijs honozant
 cor autē eor; ab eo lōge ē: iuanū pietatē custodire
 se dicunt: doctrias hominū honozātes: ita et vos q̄
 dereliquis id q̄d iteri; curabile ē: et insticiā colētes
 accusat. **HIERO.** Traditio autē pharisaica i mē
 sis et vasis abscidēda ē et radēda. **Sepe** enī traditio
 nib; hominū mādāta dei cedūt. vñ sequit. **Derelin**
quētes mādā. dei te. tra. hominū: baptisima vreceor;
CHRY. Ut autē eos arguat tāq; dei reuerētiā nō
 seruātes. p̄pter traditiōē a senior; factā diuinis
 scripturis oppositā subiūgit. **Moyse** ei dicit: **hō**
noza patrē et ma. tu. et q̄ maledixerit pa. vñ ma. mor
 te mozar. **BEDA:** Honor i scripturis nō tātum
 i salutatiōe et officiis deserēdis: q̄rtum i elemosyna
 ac munerū collatiōe sentiē. honora inq̄t apostol;
 viduas q̄ vere vidue sūt. **CHRY.** Tali autē existēte
 diuina lege ac talib; ministris trāsgrediētibus illas
 tis: vos de leui diuinū trāsgredimū p̄ceptū: obser
 uātes senior; traditiōes. vñ seq̄t. **Uos** autē di. **Si** di
 re bō pa. et ma. **Corbā:** q̄d ē donū q̄d cūq; ex me ti
 bi p̄derit. **supple.** liber erit ab obseruatiōe p̄missi mā
 dati. vñ seq̄t. **Et** vltra nō dimitt. eū q̄c. fa. pa. suo aut
 matri. **THEO.** Volētes enī pharisci que offeres
 bant cōedere: instruebāt filios q̄ cū peculia aliq̄ ha
 bebāt: et parētes hec peterēt: niderēt illis: **Corbā.** h
 ē donū quod a me petis: lā obtuli dño: et ita hec nō
 cōgrēret: q̄si dño oblata. i. ad salutē parētū. p̄ficiat:
 et sic decipiebāt filios: ut parētes nō honozarent: et
 ipsi oblata deuozarēt. **Doc** ḡ dñs exprobrat eis: q̄a
 pp̄ luerū legē diuinā trāsgrediebāt. vñ seq̄t. **Reli.**
vbi dei p̄tradi. vestrā q̄ tra. et multa similia h; mōi
 facitis. **strāsgrediētes** p̄cepta dei: ut obseruetis hōiū
 traditiōes. **CHRY.** Uel pōt dici q̄ pharisei inue
 nes docebat: q̄ siq; p̄ iniuria patri aut matri illas
 ta mun; offerat deo: erat imūnis: q̄si deo dās mu**

nera que patri debent. et h; dicētes: parētes honoz
 rari nō p̄mittebāt. **BEDA:** Pōt autē et hūc breui
 ter h̄c sensū: **Mun;** q̄d ex me ē tibi p̄derit. **Q̄dē** pel
 litis inq̄t filios: ut dicāt parētib; suis: **Q̄dē** q; dor
 nū oblatur; erā deo: i tuos cōsumo cibos: tibiq; p̄
 dest o p̄ et ma. q̄si dicit: nō p̄dest: ut sic illi timen
 tes accipent q̄d deo videbāt mādipatū: iōpē magis
 vellēt vitam ducere q̄s edere de cōsecratis. **HIE**
RO. Mystice autē discipulos nō lotis manib; mā
 ducare futurā gētū cōionē significat. **Mūditia** et
 baptisima pharisaicū sterile ē. cōicatio nō lota apo
 stolica extēdit palmites suos vsq; ad mare.
Et aduocās itez turbā dicebat
 ill: **Audite** me oēs et itelligite. **Ni**
 bil ē extra hominē itroiēs i eū quod
 possit eū coingnare: sed q̄ de hoie p̄
 cedūt illa sūt q̄ coingnāt homines.
Sigs h; aures audiēdi audiat. **Et**
 cū itroiss; i domū a turba: iterroga
 bāt eū discipuli eius pabolā. **Et** ait il
 lis: **Sic** et vos iprudētes estis: **Nō**
 itelligitis: qz oē extrifec; itroiēs i ho
 minē nō pōt eū coingnare: qz nō in
 trat i cor ei;: s; i uētrez uadit et in se
 cessuz exit purgās oēs escas. **Dice**
 bat autē: qm̄ illa q̄ de hoie exeūt illa
 coingnāt hoiez. **Ab** it. n. de corde
 hominū male cogitatiōes p̄cedūt:
 adulteria: fornicatiōes: homicidia:
 furta: auaricie: neqcie: dol;: ipudici
 tie: ocul; mal;: blasphemia: supbia:
 stulticia. **Oia** hec mala ab itus p̄ce
 dūt et coingnant hominē.
CHRY. Iudeis cōsiderātib; corpālē mūdiciā le
 gis et de hac murmurātib;: dñs cōtrariū vult itro
 ducere. vñ of: **Et** aduo. iterū tur. di. illis: **Audite** me
 om. et itel. **Nihil** ē extra ho. itro. i eū. q̄d pof. eū cor
 ingnare: s; que de ho. p̄ce. illa sūt que coing. ho. i. i
 mūdū faciūt. **Ea** enī que christi sūt itra hominē cō
 siderant. ea vō que legis sūt: magis cernūtur extra
 hominē: q̄bus q̄si corpālīb; crux christi finē i breui
 dare debebat. **THEO.** Doc autē dñs dicit volēs i
 struere homies: q̄ obseruatiōes escarū q̄s lex cōme
 morat nō o; corpāliter itelligere: et ex h̄ itentiōē
 legis eis manifestare iceptit. **CHRY.** Subiūgit autē
Sigs h; aures au. au. **Nō.** n. manifeste apparuerat
 q̄ essēt illa q̄ de hoie p̄cedebāt et hominē coingnāt
 et p̄pter h̄ verbū apostoli crediderūt q̄ aliq̄d aliud
 pfundū p̄dicit; dñi s̄mo inueret. vñ seq̄t: **Et** cū in
 tro. i domū a tur. itez. eū disci. ei; para. **Parabolam**
 autē imāifestū s̄monē vocabāt. **THEO.** Dñs autē
 p̄t; icrepat. vñ seq̄t: **Et** ait ill: **Sic** et vos ipru. estis.
BEDA: Uicifus enī ē auditor: q̄ obscura mani

fecte aut manifeste dicta obscure vult intelligere.
THEO. Deinde dñs manifestat id qd erat occultu di
cēs: **Nō** itelli. qz oē ex. itro. i bo. nō pōt eū coinqui
nare. **BEDA:** Iudei. n. se patrē dei iactātes cōes
cibos vocāt qb̄us oēs homies vtant: vt ostrea lepo
res et b̄mōi aialia: nec etiā idoloricū iquātū cibū
et dei creatura ē: s; demoniū iuocatio s̄ facit imū
dū. Et cām subdit dicēs: Quia nō itroīt i cor eius.
Anime loc⁹ p̄cipalis iurta platonē i cerebro: s; iu
xta ebāstū i corde ē. **GLO.** Dicit ergo i cor ei⁹. i.
i mētē que ē p̄cipal ps aīe ex q̄ tota hōis vita de
pēdet. vñ s̄m eā necesse ē hominē mūdū vel imū
dū elsiari. et sic ea que ad mētē nō pueniūt nō pos
sūt hōi imūdicā afferre. Cibi ergo qz ad mētē nō p
tēniūt: s̄m suā naturā hominē in q̄nare nō possūt.
s; iordiat⁹ ciboy vsus q̄ ex iordiatōe puenit mens
tis: ad hōis imūdicā p̄tinet. **Nō** autē cibi ad mētē nō
p̄tēniūt: oñdit p̄ id qd subdit: dicēs: S; i v̄. vadit.
et i seces. ex. pur. oēs escas. **Nō** autē dicit ne itelliga
tur q̄ ide ex cibis i coxpe maneat. **Nanē.** n. qd est
necessariū ad corpis nutrimentū et augmētū. **Exgredi**
tur autē qd ē supflūū q̄si purgatio quedā iteri⁹ res
manētis nutrimenti. **AVG.** i libro. lxxiij. q̄stio
nū: Quidā. n. sic accedūt et etiā mutēt et mutent: si
cū et ipe cib⁹ amittēs speciē suā i corp⁹ n̄m vertit⁹
et nos refecti i robur mutamur. **S;** et tenuissim⁹ bu
mor: cū i venis et alijs arterijs cocta fuerit esca et di
gesta: p occultos meat⁹ quos greci poros vocāt di
labit⁹: et i secessū vadit. **BEDA:** Sic ergo cibi nō fa
ciūt hoies imūdos: s; malicia que opaf passiōes ab
iterioib⁹ p̄cedētēs. vñ se q̄tur: Dicebat autē: qm̄ que
de ho. ere. illa coin. ho. **CHRYS.** Qui rōnē signifi
cat cū subdit: Ab it. n. de cor. ho. cogi. ma. p̄cedūt.
Et sic ps q̄ male cogitatiōes ad mētē p̄tinet: que h
cor nomināf: scdm quā hō oī bon⁹ vel mal⁹: mun
d⁹ vel imūd⁹. **BEDA:** Dic autē arguit q̄ cogitati
ones a diabolo imitti putāt: nō ex. p̄pa nasci volū
tate. **Diabol⁹** itentor et adiuor malay cogitationū
eē p̄t: et auctor eē nō p̄t. **GLO.** Et mal⁹ aut cog
itatiōib⁹ vltēri⁹ mali act⁹ p̄cedūt: de qb⁹ subdit:
Adulteria: q̄ i violatiōe alieni thori cōsistūt. **Forn**
cariōes: que sūt illiciti coit⁹ p̄sonay matrimōio so
lutay. **Homicidia:** qb̄us i p̄sonas primoy nocumē
tū iferēt. **Surta:** qb̄ res subtrahūt. **Auaricie:** i q̄ntū
aliq̄ iuste retinēt. **Neqtie:** q̄ consistūt i p̄rioꝝ calum
nijs. **Dol⁹** i cor⁹ deceptiōe. **Impudicitia** quantū ad
q̄libet corruptionē mtis i corpis. **THEO.** **Ocul⁹**
mal⁹. i. odiū et adulatio. nā q̄ odit oculū malū et iui
dū h̄ ad eū quē odit. et adulator n̄ recto oclō vidēt
q̄ sūt p̄mi: ad malū ipm̄ oeducit. **Blaſphemie.** i. i
inrie i deū. **Supbia.** i. dei d̄mpt⁹: oū. i. q̄s bonū qd
opaf n̄ deo: s; sue vtuti ascribit. **Stulticia.** i. iuria i
p̄cimū. **GLO.** Vel stulticia ē cū n̄ recte de deo se
tis. **Contrariat.** n. sapie q̄ ē diuiny rez cognitio. **Se**
quif: **Oia** bec ma. ab it. p̄ce. et col. bo. **Doc.** n. i cul
pā hōi iputaf qd i sua p̄tate existit. **Talia** at sunt q̄
p̄cedūt ab interiori voluntate: per quam homo est
suozum actuum dominus.

Et ide surgēs abijt i fines tyri et
sidonis. **Et** igress⁹ domū neminez
voluit scire et n̄ potuit latere. **Qu**

liet. n. stati ut audiuit d̄ eo cui⁹ filia
habebat spiritū imūduz itrauit et p
cidit ad pedes ei⁹. **Erāt.** n. mulier
gētīl syrophenissa genere. **Et** roga
bat eū: ut demoniū eijceret de filia
ei⁹. **Qui** dixit illi: Sine p̄us satura
ri filios. **Nō** ē. n. bonū sumere pa
nē filioꝝ: et mittere canib⁹. **At** illa
r̄ndit: et dixit illi: **Atiqz** dñe. naz et
catelli cōedūt sub mēsa de micis pu
erorū. **Et** ait illi p̄ hūc s̄monē: ua
de: exijt demoniū a filia tua. **Et** cū
abisset domū: iuēt puellā tacētē su
pra lectū: et demoniū exijſſe.
THEO. P̄ q̄ de ecclis dñs docuerat: vidēs iero
dulos eē iudeos: fines igredit⁹ gētū. **Iudei.** n. i fide
lib⁹ exūtib⁹: sal⁹ ad gētēs cōuertit⁹. vñ oī: **Et** ide sur
gēs abijt i fi. ty. et si. **CHRYS.** In⁹ et sidō loca cha
naneoꝝ erāt. v̄it igit ad eos dñs: non tāq̄ ad p̄p
quos: s; tanq̄ ad eos qb⁹ nihil ē cōe ad p̄es qb⁹ p
missio facta ē. **Et** id sic v̄it vt aduēt⁹ su⁹ tyris et si
donijs n̄ appareret. vñ se q̄: **Et** igress⁹ domū nemi
scire. **Nō** dū enī t̄ps aduenerat vt cū gētib⁹ b̄taret:
et eos ad fidē adduceret. h⁹ ei t̄ps d̄bitū erat p̄ cu
cē et resurrectōz. **THEO.** Vel iō clā igredit⁹: ne oc
casiōne iudei sumeret⁹ eum: tāq̄ ad imūdas gētēs
trāſisset. **Se q̄:** **Et** n̄ potuit latere. **AVG.** de queſ.
eua. **Si** at voluit et n̄ potuit: ifirmata voluntas ei⁹
vidēt. **Impossibile** ē at vt saluatoris voluntas nō im
pleat⁹: nec pōt velle qd sic fieri n̄ debet. **Accro**
factū ē: s; voluisse dicēd⁹ ē. **Aduertēdū** ē at q̄ vltō i
finib⁹ gētū ē gētīliū: qb⁹ adhuc t̄ps p̄dicandi n̄ erat:
vltro t̄n veniētēs ad fidē: n̄ suscipe indie erat. **Sic** g
factū ē vt saluator a discipul⁹ p̄dit⁹ n̄ ēēt: ab alijs t̄n
q̄ igreditē domū viderāt. p̄dit⁹ ē: et icipit sciri q̄ ei
set i domo. **A** suis q̄ voluit p̄dicari. req̄ri autē se vō
luit: et ita factū ē. **BEDA:** Ingressus etiā domū p̄
cipit discipul⁹: ne se cuiq̄ i regiōe ignota qd eēt ap
perirēt: vt erēplo ei⁹ discerēt qb⁹ sanādi ifirmos gra
tā cōferret. **In** exhibitōe miraculoꝝ hūani fauor
ris gloriā quātū possēt decliare: nec t̄n a pio stūit
ope cessare: qm̄ h̄ fieri v̄l fides bonoy iuste meret⁹.
ifidelitas prauoy necessario cogeret. **Ipe** ei s̄m illo
itroītū gētīli femie et qb̄uscūq; voluit publicauit.
AVG. de queſ. no. et ve. test. **Deniq;** mulier ebana
nea audiēs de illo itrauit ad eū que nisi p̄ subicēf
set se deo: indeoy b̄ficiū d̄secuta nō eēt. de q̄ se q̄:
Mulier. n. stati vt au. de eo. e⁹ fi. ba. spi. imū. itra. et
pci. ad pedes ei⁹. **CHRYS.** Per h̄ at voluit oīē ei
scipulis oñdere: q̄ et gētīb⁹ apuit hostiū salutaris. n̄
et mulieris genus describit cū subdit: **Erāt.** n. muli.
gē. syro. ge. i. de syria phenicis. se q̄: **Et** rogauit eū vt
demoniū eijceret de filia ei⁹. **AVG.** de queſ. eua.
Vidēt at afferre aliq̄ repugnātie q̄stionē: q̄ dicit
i domo fuisse dñs: cū ad illū v̄it mulier p̄ filia sua
rogās. **S;** qm̄ matthe⁹ dicit discipulos dñō ita ing

... deo ...
... iudaeos ...
... gētib⁹ ...
... dicit ...
... et ...
... ad mare galilee ...

gessisse. **Dimitte illā** quoniā clamat p^o nos. nihil a
 lind videt significare q^o p^o ābulātē dñm mulierē il
 lā dēpatorias voces emisisse. Quō g^o i domo: nisi qz
 itelligēdū ē dicitur qdē marci: qz intraverit vbi ē Je
 sus: cū eū dicitur fuisse i domo. **S; qz matthe^o** ait
 Nō rōdit ei vbi. dedit agnoscere i eo filētio egressū
 fuisse Jesū de domo illa: atq; ita cetera dixerunt: q
 iā i nullo discordāt. **Seq^o:** Qui dixit illi: Sine p^o sa
 turari filios. **BEDA:** Quasi. d. futur^o ē vt etiā vol
 q^o de gētib^o estis salutē cōsequamī: s; p^o o; iudeos q
 merito ātq; dilectōis filioz dei solēt nōie ceteri: pa
 ne celesti refici: sic tādē gētib^o vite pabula mīstra
 ri. **Seq^o:** Nō est ei bonū, sumere pa. fi. z mit. ca.
CHRY. Doc at vbi dicit: nō q^o i eo sit defect^o v
 tatis ad bñficiēdū oib^o: s; qz bñficiū e^o distributuz
 iudeis z gētib^o: cōionē inē se nō hñtib^o: puocationē
 magis oparet. **THEO.** Lanes vocat gētiles: tāq;
 a iudeis sceleratos reputatos. **Panē** vō dicit bñfici
 cū: qd filius. i. iudeis dñs pmisit: Est g^o sēsus: qz nō
 decet gētiles bñficiū p^oio esse p^oicipes: qd iudeis p^o
 cipalit^o pmisū ē. **Jo** aut dñs nō statim exaudit: s; ga
 tiā differt vt etiā oñdat mulieris fidē cōstātē: et vt
 oiscam^o nō statim deficere cū oram^o: s; vt istam
 donec recipiam^o. **CHRY.** Similit^o ē vt iudeis oñ
 deret: qñ eqliē eis dabat z alienigēis sanitatē: z vt
 patefacta mulieris fide: magis patefieret ifidelitas
 iudeoz. **Mulier.** n. n. graui^o tulit: s; vocē dñi cū mī
 ta reuerētia firmavit. vñ seq^o: **Et illa rōdit z dicit**
 ei: Utiq; dñe. nā z catel. cō. sub mē. de micis puero
 rī. **THEO.** Quasi. d. **Judei** panē totū hñt. i. dēscē
 dētē de celo: z tua ē bñficia. ego micas postulo. s.
 modicā bñficiū p^ore. **CHRY.** Nō g^o i ordie canū se
 reputat reuerētie ē: qñ dicit: p g^ora habeo etiā i nu
 mero canū eē: z nō ab aliena: s; a p^opa mēsa cōdes
 re oñant. **THEO.** Quia g^o mulier sapiētissime nī
 debat: obtinuit qd optabat. vñ seq^o: **Et ait illi.** Nō
 dicit: v^o mea te salua fecit: s; pp hūc sīmonē. i. pp fi
 dē tuā q^o h sīmonē demōstrat. **Clade:** exiit demo. a fi
 lia tua. **Seq^o:** **Et cū abisset i do. su. iuc. pu. ia. su. le. z**
 demo. exiit. **BEDA:** Prop^o hūlez. n. m^oris fidelē
 qz sīmonē filiā dēfuit demoniū: vbi daf exēpluz cas
 tberisādi: z baptisādi ifātes: qz videlicet p fidē z cō
 fessionē pentū i baptisimo liberāf a diabolo puuli
 q nec de se sapere: vel aliqd agere bōi possūt vel ma
 li. **HIERO.** Mystice at mulier gētili q^o p filia ro
 gat: ē mar nra rōana ecclesia. **Nata** e^o demoniaca
 barbarica ē occidentāl natio: c^o fides fecit de cane
 ouē. **Micas** at spiritalis intellect^o: nō panē ifractus
 lire sumere cupit. **THEO.** Anusq; etiā n^om cuz
 peccat: mulier ē aia ei^o. **Infirmā** vō filiā h; bec aia
 act^o prauos: que filia demoniū h; nā act^o prauū de
 moniū fuit. **Peccatores** at exñtes nūcupāt catuli i
 pletū imūdicij. **Prop^o** qd nō sum^o digni panē dei re
 cipe aut p^oicipes fieri imaculatoz mysterioz dei.
Si vō cognoscētes nosmetipos p hūilitatē eē catu
 los: cōfiteamur peccata nostra tunc sanabitur fis
 lia. i. operatio praua.

Et itez exiēs de finib^o tyri uēit p
 fidonē ad mare galilee iter medios
 fines decapoleos. **Et adducunt ei**

furdū z mutū. **Et dēpabāt** cū ut i
 ponat illi manū. **Et apphēdēs** eū d
 turba seorsū misit digitos suos i au
 rricula ei^o: z expuēs tetigit lignā ei^o.
 z suspiciēs i celū igemuit z ait illi:
Effeta qd ē adapire. **Et statim** apte
 sūt aures ei^o: z solutū ē niculū ligue
 ei^o: z loqbat recte. **Et pcepit** ill^o ne
 cui dicerēt. **Quāto** at eis p^oicipiebat
 tāto magis pl^o p^odicabāt z eo āplius
 admirabāt dicētes: **Dñ** oia fecit: z
 furdos fecit audir: z mutos loq.

THEO. In gētiliū locis morā dñs facere nō vo
 lebat: ne occasione iudeis daret: vt trāsgressorē lez
 gis eū estiarēt: qz se gētib^o admiscebat: z iō cōfessiz
 reuertit. vñ of: **Et iteruz** eti. de fi. Tyri ve. p. fido. ad
 ma. gali. iter me. fi. decapoleos. **BEDA:** Decapol
 lis ē regio. i. vrbū trās iordanē ad orientē s galileā.
Qd g^o of qz dñs venit ad mar galilee iter medios fi
 nes decapoleos: nō ipos fines decapolis intrasse sū
 gnificat. neq; enī mare nauigasse of: s; poti^o ad ma
 re vsq; uēisse atq; ad ipm puenisse locū: qz medios fi
 nes decapol^o lōge trās mar positos respiciebat. **Se**
 quit: **Et addu. ei. su. z mu. z dēpca. eū** vt ipo. illi ma
 nū. **THEO.** Qd recte p^o demoniace liberationē
 ponit: ex demonio ei tal passio erat. **Seq^o:** **Et apphē**
 eū. de tur. seoz. misit oi. su. i auri. ei^o. **CHRY.** Seoz
 sū a turba oblatū furdū z mutū apphēdit: vt diuina
 miracula nō faceret māifeste: instruēs nos vanam
 gloria eijsēf z tumorē. nihil ei ē ex quo aliqz mirā
 cula opet: sicut si hūilitatē colat: z modestiā seq^o.
Misit vō digitos i auriculā potēs verbo sanare: vt
 oñderet qz diuina v^otute dicitū erat corp^o diuinitati
 vnitū: z opatio ei^o. **Quia** ei pp trāsgressionem ade:
 natura hūana multā icurrerat passionē: ac mēbro
 rū z sensū lesionē: veniēs christ^o i seipo pfectionē
 demōstrauit hūane nāe: z pp hoc digitis aures ap
 puit: z sputo loqlā dedit. vñ seq^o: **Et expu. te. lin. e^o.**
THEO. Ut. s. oñderet qz oia mēbra sacri corpis
 e^o diuina existūt z facta: sicut z sputū qd vīculū lin
 gue dissoluit. **Etenī** oē sputū supfluitas ē: s; in oñio
 oia diuina fuerūt. **Seq^o:** **Et suspiciēs** i celū igemuit
 z ait: **Effeta:** qd ē adapire. **BEDA:** Susperit qdē
 i celū: vt ide mutis loqlā: ide auditū furdū: ide cun
 ctis ifirmātib^o medelā doceret eē q^oredā. **Ingemuit**
 at: nō qz ipi op^o eēt cū gēitu aliqd petēf a p^ore: qz cū
 cta petētib^o donat cū p^ore: s; vt nobis gemēdi dary
 exēpla: cū vel p n^ori: vel p n^oroz erratib^o p^oroz sup
 ne pietatis p^ofidia iuocam^o. **CHRY.** Simul ē in
 gemuit: n^oam cām suspiciēs i seipo: z nature misit^o
 hūane: vidēs miseriā i quā hūanū gen^o inciderat.
BEDA: Qd at ait: **Effeta.** i. adapire: ad aures p^ope p
 tinet. aures. n. ad audiēdū apiēde: ligua vō vt loqui
 possēt: a retiaculis erat sue tarditatis solūda. vñ se
 quit: **Et statim** ap. sūt au. ei^o. z solu. ē vin. lin. ei^o: z loq
 que. recte. **Ubi** vtraq; natura vni^o z eiusdē: **Christi**
 māifeste distincta ē. **Suspiciēs** qdē in celū: qñ hō

deū dēpcurat? igemuit: s; mor vno smōe qñi potēs
 diuina maiestate curauit. **Seq̄t.** Et pcepit eis ne cui
 dicerēt. **HIERO.** Per qđ nō i virtutib; gloriādū
 eē docuit: s; i cruce z hūiliatiōe. **CHRY.** Pcepit
 etiā miraculū occultare: ne ate ips accēderet iu
 deos ad homicidiū p inidiā pperādū. **HIERO.**
 Quis at in mōte posita vndiq; circūspecta abscō
 di n̄ pōt: z hūilitas semp pcedit gloriā. vñ seq̄t. **Quā**
autē eis p̄cipiebat: tāto magis pl; predicabāt.
THEO. Docemur at ex h; cū alicui bñficia elargi
 mur: mīme applaus; z laudes petē: cum vō accipi
 m; bñficia bñfactores pdicare z laudare q̄uis nos
 lit. **AVG.** de cō. euā. Si at sciebat eos sicut ille q
 notas habet z p̄fetes z futuras hominū volūtates
 tāto magis pdicatos: q̄nto magis ne pdicaret eis
 p̄cipiebat: vt qđ h; p̄cipiebat: nisi pigris volebat oñ
 dere q̄nto gaudiosi: q̄nto seruēti; cū pdicare debe
 ant: qđ iubet vt pdicēt: qñ illi q; phibebāt tacere n̄
 poterāt. **GLO.** Et pdicatōe at saluator; a xpo: cre
 scbat admiratio turbaz; z cōfessio bñficioz xpi. vñ
 seq̄t. Et eo apli; admira. di. Bñ oia fecit. B. f. surdof
 fecit audire z mutos loq̄. **HIERO.** Mystice aut
 tyr; iterptat; āgustia: z significat iudeā: cui oñs vic
 Roāgustatus ē stratū a q; trāffert se ad gētes alias.
 Sidō vēatio iterptat. Sera at idomita n̄a natio
 ē z mare: qđ fluctuosa volubilitas ē. In; mēdos at
 fines decapoleos: qđ iterptat; decalogi mādata:
 saluator; ad saluādas gētes venit. **Sen;** at hūanū p
 multa mēbra: qñ vñ; hō varia peste absūpt; enūe
 rat; i ptoplasto: cecaf; dū male vidit: surd; fit cū au
 dit: obmutescit cū loq̄. **Dep̄cant;** at eū vt iponat il
 li manū: q; icarnatū fore oñm multi iusti z p̄riar;
 che cupiebāt z optabāt. **BEDA.** Uel surd; z mu
 t; ē q; nec aures audiēdi vba dei h; nec os apit pro
 loq̄ndis: q̄les necē ē vt h; q; loq̄ iā z audir; vna elo
 q̄a didicerūt: oño sanādos offerat. **HIERO.** Ses
 oris; at semp a turbulētis cogitatioib; z actib; ins
 ordiatis s̄monibus; icōpositis educit: qui sanari
 meref. **Digit;** at q; i aures mittit: vba v; dona spiri
 tus sūt. de quo d̄r. **Digit;** dei ē h;. **Sput;** at diuina sa
 piētia ē q; soluit viculū labioz hūani generis: vt d̄r
 car. **Crede;** i deū patrē omni. z reliq;. **Suspiciēs** aut
 i celū igemuit. i. gēmet nos docuit z i celū thesau
 ros cordis n̄ri erigere: q; p gemitū cōpūctōis int̄
 me friuola leticia carnis purgat. apte sunt aut au
 res ad imnos z cātica z psalmos. **Soluit** linguā vt
 eructet v̄bū bonū: qđ nō possūt nec v̄bera cohibē.
Lap̄lm. VIII.

In dieb; ill; itez; cuz turba
 mlta eēt cū iesu nec hērent
 qđ māducaret; puocatis di
 scipul; ait ill; **Disior** sup turbā: qz
 ecce iā triduo sustinent me: nec hnt
 qđ māducēt. z si dimiserō eos icu
 nos i domū suā deficiēt i uia. **Qui**
dā ei ex eis de lōge uenerūt. **Et rñ**
derūt ei discipuli sui: **Un** illos q; po
 terit hic saturare panib; i solitudine?

Et interrogauit eos: quot panes ha
 betis? **Qui** dixerūt: **Septes.** **Et p**
cepit turbe discūbere sup trā. **Et ac**
cipiēs vij. panes gr̄as agēs fregit: z
 dabat discipulis suis ut apponerent
 z apposuerūt turbe. **Et hēbāt** pisci
 clos paucos z ipos bñdixit: z iussit
 apponi. **Et māducauerūt** z saturati
 sūt. **Et sustulerūt** qđ superat de fra
 gñtis vij. sportas. **Erāt** at q; mādu
 cauerāt q̄i. iiii. millia: z dimisit eos.

THEO. Postq; oñs sup; miraculū de multipli
 catiōe panū pperasset: nūc iterū occasiōe bita cōs
 guēti adducit simile miraculū opari. vñ d̄r. In vi
 ill; itez; cū tur. mul. ef. cū **Jesus:** nec haberēt qđ man.
 cō. oīc. ait illis: **Mise.** su. tur. qñ ecce iā tri. iust. me.
 nec ha. qđ mā. **Nō.** n. semp circa alimēta miracula
 faciebat: ne pp cibū ipm sequerēt. **Et** nūc igif; h; mi
 raculū nō fecisset nisi q; videbat turbis piculū inu
 miner. vñ seq̄t. **Et** si dimi. eos. i. i. do. su. def. in. via.
Quidā. n. ex eis de lō. **ve. BEDA.** Quā triduo su
 stinēt de lōge veniētes: matthe; pleni; dicit sic: **Et**
 ascēdēs i mōte sedebat: z accesserūt ad eū turbe ml
 te: hntes multos ifirmos z piecerūt eos ad pedes
 ei; z curauit eos. **THEO.** Discipuli adhuc nō i
 telligebāt nec vtuti ei; pp p̄ora miracula credebāt.
 vñ seq̄t. **Et** rñderūt ei discipuli sui. vñ istos q; pote. hic
 fatu. pa. i. foli. **Psē** at oñs nō eos vituparet; h; istru
 ens nos q; n̄ debem; ignorātib; z nō itelligētib;
 graui irasci: s; eoz ignorātie cōpati. **Un** seq̄t. **Et** in
 ter. eos: **Quot** pa. ha. **Qui** dix. vij. **REMI.** super
 matthei: **Nō** iō interrogauit q; ignoraret quot ha
 berēt: s; vt dū illi rñdent. vij. quo pauciores eēt: eo
 magis miraculū diffamaret. z notius fieret. **Seq̄t.**
Et pce. tur. oīc. sup. terrā. **In** supior; relectōe supra
 fenū discubuisse dicit: hic vō sup trā. **Seq̄t.** **Et** ac
 ci. vij. pa. gra. agēs fre. **In** eo q; gr̄as egit: nobis rell;
 q̄t exēplū: vt de oib; donis nobis celū collatis v
 li gr̄as referam; **Et** notādū q; oñs panes nō dedit
 turbe: s; discipul;. discipuli at viderūt turbis. **Seq̄t.**
n. **Et** oā. oīc. su. vt appo. z appo. turbe. **Nō** solū pa
 nes: s; z pisciculos bñdicēs iussit apponi. **Seq̄t. n.**
Et habe. pisc. pau. z ipos bñdixit. z iussit ap. **Et** mā
 du. z sat. sūt. **BEDA.** In hac ergo lectiōe cōfide
 rāda ē i vno eodeq; redeptore n̄ro disticta opatio
 diuinitat; z hūanitat; atq; euticetis erro: q; vñ d̄m
 i christo opationē dogmatizare p̄sumit: pel a chri
 stianis finib; expellēd;. **Quis.** n. nō videat h; q; sup
 turbā miseret; oñs affectū eē z passionē hūane sa
 gilitatis. **Qđ** at septē panib; z piscicul; paucis qua
 tuoz milia hoīm satiauit: diuie op; eē vtur;. **Seq̄t.**
Et su. qđ supe. de fra. vij. spor;. **THEO.** Turbe cōc
 dētes z saturate nō secū tollūt panū reliq̄as: s; ipas
 discipuli sustulerūt: sicut z sup; cōpbios. **In** quo
 s̄m historiā discim;: qñ oz nos his q; sufficit eē cō
 tētos: z nō q̄rere vltra. **De** oē nūc; māducātiū de
 scribit; cū d̄r. **Erāt** at q; mā. qñ q̄tuoz milia. z dimi.

52

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible]

tes: pauciora reliquerunt. In isto ei miraculo. vij. spoz
 te remanet: in miraculo at qnqz panu. xij. copbiu:
 qz qnqz milia erant. i. qnqz sēsb⁹ fueres. et pp b nō
 potuerūt cōedere: s; paucis contenti: multe super
 abūdāt reliquie fragmentorum.

¶ Et statī ascēdēs nauī cū discipul⁹
 suis: uēit ī ptes dalmamitha. Et ex
 ierūt pharisei et ceperūt cōgrere cū
 eo: q̄rētes ab illo signū de celo tētā
 tes eū. Et igemiscēs spū ait: Quid
 generatio ista signū q̄rit? Amen di
 co uob si dabit generatōi istī signūz
 Et dimittēs eos ascēdit itēz nauī:
 et abiit trās fretū. Et oblitī sunt pa
 nē sumere: et nisi unū panē n̄ hēbāt
 secū ī nauī. Et p̄cipiebat eis dicens:
 Videte et caueate a fermēto pharise
 orū: et fermēto herodis. Et cogita
 bāt ad alterutrū dicētes: qz panes
 n̄ hēm. Quo cognito: ait ill' iesus:
 Quid cogitatis: qz panes n̄ hētis?
 Mōdū cognoscitis nec itelligitis?
 Adhuc cecatū hētis cor ur̄m: Ocu
 los h̄ntes n̄ uidetis: et aures h̄ntes n̄
 auditis: Nec recordami qn̄ qnqz
 panes fregi in qnqz milia et quot co
 phinos fragmentoz plenos sustuli
 stis? Dicunt ei: Duodeci. Qn̄ et se
 ptē paues in q̄tuor milia: quot spoz
 tas fragmētoz tulistis? Et dicunt
 ei: Septem. Et dicebat eis: Quo
 modo nondum itelligitis?

¶ THEO. Postq̄ oīs opat' ē miraculū panū: sta
 tim ī aliū secedit locū ne pp miraculū ipm turbe ca
 perēt: ut facerēt regē. vñ dr: Et sta. ascē. na. cū disci.
 su. ve. ī par. dal. **AVG.** de cō. euā. In mattheo at
 legit: qz uēit ī fines magedā. Nō at dubitādū ē eun
 dē locū eē sub vtroqz noīe. Nā pleriqz codices nō
 h̄nt etiā fm marcū nisi magedā. Seq̄: Et exi. pha.
 et cepe. conq. cū eo qren. ab il. sig. de ce. tēp. eū. **BE
 DA:** Pharisei siq̄dē signū q̄rūt de celo: ut q̄ multa
 hominū milia secūdo de paucis panib⁹ saturauit:
 nūc ī exēplo moȳsi māna celit' missa: et p oīa passiz
 disp̄sa: pplm oēm ī vltio tpe reficiat: qd ī euāgelio
 Ioh̄is q̄rūt dicētes: Ad sig. fa. ut vide. et cre. ti: Pa
 tres n̄si m. i. māna ī des̄to. sicut scriptū ē: Panē de
 celis de. eis m. idu. **THEO.** Uel q̄rūt signū de ce
 lo. s. vt solē et lunā sifteret: gradinē peteret: et aerē ī
 mutaret. Credebāt ei qz de celo signa facere n̄ pote
 rat: s; qz ī beelzebub solū poterat facere signū ī tra.

BEDA: Sicut at turbā supra credētē refectur⁹ gras agebat: ita nūc ob stultā phariseorū petitiones gemit: qz hūane nature circūferēs affectus: sicut de hominū salute letas: ita sup eorū dolet errorib⁹. vñ seq̄: **Et** ige. spū ait: Quid generatio ista sig. querit: Amē dico vo. si dabi. gene. isti signū. i. nō dabi: iuxta illō i psalmo: Semel iuravi i sc̄o meo: si dauid mētiar. i. nō mētiar dauid. **AUG.** de cō. euā. Nō aut moueat qz marc⁹ nō dicit n̄sum eē q̄rētib⁹ signū de celo idē qd matthe⁹ de iona: s; ait dñm n̄ disse: Signū n̄ dabi ei. itelligēdū ē ei q̄le petebāt: B ē de celo. **Prætermisit** aut dicere de iona qd matthe⁹ cōmemorauit. **THEO.** Jō at eos dñs nō ex audit: qz aliō ē tps signorū celestiu. s. tps aduēt⁹ secū di cū vtutes celoz cōmouebūt: z luna nō dabit lumē suū. **Tēpore** aut p̄mi aduēt⁹ nō fiūt talia: s; oīa māsfuetudie plena. **BEDA:** Nō ēt dādū erat celeste signū generatiōi tētātiuz dñm. **Retēz** generatio nī q̄rētū dñm signū de celo oīdit: qñ cernētib⁹ apostol⁹ ascēdit i celū. **Seq̄:** Et dimitt. cof. asc. ite. na. z abijt trās fretū. **THEO.** Dimittit qdē dñs phariseos qñ icōrectos. nam vbi spes ē cōrectiōis: ibi morādū ē. vbi vō malū icōrigibile ē: ide recedēdū. **Seq̄:** Et ob. sūt pa. su. z nisi vnū pa. n̄ ha. secū i nau. **BEDA:** Querit aut aliq̄s: Quō panes n̄ hēbāt q̄ statū ipletis septē sportis ascēderūt i nauiculam: S; scriptura testat qz obliuī sūt eos secū tollere: qd iudiciū ē q̄ modicā carnis curā haberēt i reliq̄s: qz b⁹ ipa reficiēdi corpis necessitas itētōe dñici comitat⁹ mēte exēserat. **THEO.** Dispētatīe ēt panes sumere discipulī sūt obliuī: vt rep̄hēsi a xpo fierēt meliores: z ad vtut⁹ xpi noticiā puērēt. **Seq̄.** n. Et p. eis di. **Uī.** z ca. a fer. pha. z fer. hero. **CHRY.** Matthe⁹ dicit a ferūto phariseorū z saduceorū: Lucas vō phariseorū solū. tres g phariseos nōiant qñ pncipales. **Matthe⁹** vō z marc⁹ sibi secundarios diuiferūt. **Lōgue** at marc⁹ posuit: herodis: qñ flicl a mattheo herodiāt i supplementū narratōis ipi. **Doc** at dicēs: paulatī iduc discipulos ad sc̄sū z fidē. **THEO.** Sermitū phariseorū z herodianorū vocat doctrinā eoz q̄ si dānosā z corruptiūā z malitiā veteri plenā herodiāt. n. doctores erāt q̄ herodē xps eē dicebat. **BEDA:** Ut fermitū phariseorū ē dēta legi diuine traditiōib⁹ hoīm p̄poner. legē vbi p̄dicat: z facti ipu gnar: dñs tētā: doctrie e⁹ aut opib⁹ n̄ creder. **Fermitū** at herodis ē adulteriū: bōicidiū: temeritas iurādī: simulatio fligiōis: z odiū i xpm z p̄cursozē e⁹. **THEO.** Ipi at discipulī d fermito panū dixisse dominū putauerūt. vñ seq̄: **Et** cog. ad al. di. qz pa. nō ha. **Doc** at dicebat: qñ n̄ itelligētes xpi vtutē: qz potat p̄as facer ex n̄ ente. vñ dñs eos rep̄hēdit. **Seq̄.** tur. n. **Quo** cog. iel⁹ ait il. **Quid** cogi. qz pa. n̄ hēt. **BEDA:** Per occasionē at p̄cepti qd saluator iussē rat dicēs: **Sauete** a fermēto phari. z fer. hero. docet eos qd significēt qnq; p̄as z septē: de qb⁹ subdit: **Nec** recorda. qñ qnq; p̄as fregi: **Si** n. fermitū p̄cū etū traditiōes puerfas significaret: qre cibi qbus nutrit⁹ ē populis dei: non verā doctrinā significet. **Et** ueniūt bethsaida: z adducūt ei cecum: z rogabant eum ut illum

tangeret. **Et** apprehensa manu eci eduxit cum extra vicum: z expubus suis: interrogauit eum si aliqd uideret. **Et** aspiciens ait: **Video** bo mines uelut arbores ambulantes. **Deinde** iteruz imposuit manus super oculos eius z cepit uidere: z restitutus est: ita ut clare uideret omnia. **Et** misit illum in domuz suam dicens: **Clade** in domuz tuam: z si in uicuz introieris: nemini dixeris. **GLO.** **Præfectoz** turbaz euāgelista d̄ illuminatiōe ceci subiūgit dicēs: **Et** uēiūt bethsaida z adducit ei cecū z roga. eū vt illum tāgeret. **BEDA:** sciētis qz tact⁹ dñi sic leprosi mūdār: ita ceci illuminar ualēt. **Seq̄:** **Et** app. ma. ce. edu. eū eē vici. **THEO.** Cū nāq; bethsaida mlta ifidelitate fuisse ifecta. vñ oīs exprobrat ei: veb tibi bethsaida qz si i tyro z sidone zē. **In** hac g adductū cecū eē vici educit. nō. n. eū vā adducētū fides. **Seq̄:** **Et** expu. i. oca. e⁹. ipo. ma. suis iterro. eū si ali. vide. **CHRY.** Spuit qdē z manus iponit ceco: volēs oīder qz vbi dñm opatio nī adductū mirabilē pficit. **Man⁹.** n. opatio ē oīfina: spū vō fmōis ex ore. plati. **Interrogat** at si aliqd uideret: qd i alijs factis n̄ fecit: significat p̄ imperfectā adducētū fidē: ac ipi⁹ ceci oculos e⁹ n̄ eē oīno aptos. vñ seq̄: **Et** aspi. ait: **Video** bo. re. arbo. am. **Quia.** n. i ifidelitate adhuc detinebat: obfcre se uider⁹ boies declarabat. **BEDA:** Formā qdem cozpoz inē ymbz aspiciēs: s; nulla mēbroz linia mēta visu adhuc caligāte discernere valēs: qles cōdēse arbores a lōge spectātib⁹. **I** luce nocturna solēt apparer: ita vt non facile: arbo: an hō sit possit dinosci. **THEO.** Jō aut n̄ statū eū p̄fecte facit eū dē: s; i pte qz nō p̄fectā fidē hēbat. **Nā** fm fidē oatur medela. **CHRY.** Deducit aut eū ab initio sen sus redditi i fidē apphēsiōe: z sic fecit eū p̄fecte uiderē. vñ seq̄: **Deinde** itēz ipo. ma. sup. oca. e⁹ z cepit uidere. et postea subiūgit. **Et** resti. ē ita vt vi. da. oia. sensu. s. z itellectu p̄fecte curat. **Seq̄:** **Clade** eū i do. su. di. **Clade** i domū tu. z si i vici itro. ne. oz. **THEO.** **Hoc** qdē p̄cepit ei qz ifideles erāt vt cecū ē: ne forte ab eis i aia lederet: z ipi nō credētēs qz ui⁹ crimē icurrāt. **BEDA:** **Uī** exēplū suis tribuit ne d̄ his q̄ faciūt mirādus: fauozē vulgi regnāt. **Stice** aut bethsaida dom⁹ vallis itēptat. **I** mūd⁹ q̄ ē vallis lachrymaz. **Adducit** aut ad oīm cecū: i. nō videt quid fuit: qd ē: z qd erit. **Rogāt** illū vt eū tāgeret. **Quis** enī est qui tangit: nisi qui cōpungit. **BED.** **Tāgit** ei nos oīs cū mētē afflatū iustis illustrat: atq; ad agnitōem nos p̄pe ifirmitatē iustū diūq; bone actōis accēdit. **Apphēdit** manū cecū vt eū ad executōem bone opatōis confortaret. **HIE.** **Et** quē eū eē vici. i. ciuitatē maloz. **Expuit** at i oculos ei⁹ vt uideat volūtātē dñi p̄ statū spūfci. **Impo**

Ca. V
 Et ueniūt bethsaida: z adducūt ei cecum: z rogabant eum ut illum tangeret. Et apprehensa manu eci eduxit cum extra vicum: z expubus suis: interrogauit eum si aliqd uideret. Et aspiciens ait: Video bo mines uelut arbores ambulantes. Deinde iteruz imposuit manus super oculos eius z cepit uidere: z restitutus est: ita ut clare uideret omnia. Et misit illum in domuz suam dicens: Clade in domuz tuam: z si in uicuz introieris: nemini dixeris. GLO. Præfectoz turbaz euāgelista d̄ illuminatiōe ceci subiūgit dicēs: Et uēiūt bethsaida z adducit ei cecū z roga. eū vt illum tāgeret. BEDA: sciētis qz tact⁹ dñi sic leprosi mūdār: ita ceci illuminar ualēt. Seq̄: Et app. ma. ce. edu. eū eē vici. THEO. Cū nāq; bethsaida mlta ifidelitate fuisse ifecta. vñ oīs exprobrat ei: veb tibi bethsaida qz si i tyro z sidone zē. In hac g adductū cecū eē vici educit. nō. n. eū vā adducētū fides. Seq̄: Et expu. i. oca. e⁹. ipo. ma. suis iterro. eū si ali. vide. CHRY. Spuit qdē z manus iponit ceco: volēs oīder qz vbi dñm opatio nī adductū mirabilē pficit. Man⁹. n. opatio ē oīfina: spū vō fmōis ex ore. plati. Interrogat at si aliqd uideret: qd i alijs factis n̄ fecit: significat p̄ imperfectā adducētū fidē: ac ipi⁹ ceci oculos e⁹ n̄ eē oīno aptos. vñ seq̄: Et aspi. ait: Video bo. re. arbo. am. Quia. n. i ifidelitate adhuc detinebat: obfcre se uider⁹ boies declarabat. BEDA: Formā qdem cozpoz inē ymbz aspiciēs: s; nulla mēbroz linia mēta visu adhuc caligāte discernere valēs: qles cōdēse arbores a lōge spectātib⁹. I luce nocturna solēt apparer: ita vt non facile: arbo: an hō sit possit dinosci. THEO. Jō aut n̄ statū eū p̄fecte facit eū dē: s; i pte qz nō p̄fectā fidē hēbat. Nā fm fidē oatur medela. CHRY. Deducit aut eū ab initio sen sus redditi i fidē apphēsiōe: z sic fecit eū p̄fecte uiderē. vñ seq̄: Deinde itēz ipo. ma. sup. oca. e⁹ z cepit uidere. et postea subiūgit. Et resti. ē ita vt vi. da. oia. sensu. s. z itellectu p̄fecte curat. Seq̄: Clade eū i do. su. di. Clade i domū tu. z si i vici itro. ne. oz. THEO. Hoc qdē p̄cepit ei qz ifideles erāt vt cecū ē: ne forte ab eis i aia lederet: z ipi nō credētēs qz ui⁹ crimē icurrāt. BEDA: Uī exēplū suis tribuit ne d̄ his q̄ faciūt mirādus: fauozē vulgi regnāt. Stice aut bethsaida dom⁹ vallis itēptat. I mūd⁹ q̄ ē vallis lachrymaz. Adducit aut ad oīm cecū: i. nō videt quid fuit: qd ē: z qd erit. Rogāt illū vt eū tāgeret. Quis enī est qui tangit: nisi qui cōpungit. BED. Tāgit ei nos oīs cū mētē afflatū iustis illustrat: atq; ad agnitōem nos p̄pe ifirmitatē iustū diūq; bone actōis accēdit. Apphēdit manū cecū vt eū ad executōem bone opatōis confortaret. HIE. Et quē eū eē vici. i. ciuitatē maloz. Expuit at i oculos ei⁹ vt uideat volūtātē dñi p̄ statū spūfci. Impo

fit: sicut manibus interrogat eum si videret: quia pro opera domini videret maiestas eius. **BED.** Uel expulsi in oculos ceci ipse non vidit manibus suas ut videret: quia cecitas huius generis et per insensibilia dona: et per sacramenta assupte humanitatis extersit. Sicut enim quod de capite hominis procedit: gratia spiritus sancti designat. Sed que vno verbo totum simul curare poterat: paulatim curat: ut magnitudine humane cecitatis ostendat: que vix et quasi per gradum ad lucem redeat. Et gratiam suam nobis indicat: per quam singula perfectio incrementa adiuvat. Quisquis autem ita longi temporis obscuritate cecus fuit: et in bonum et malum discernere nesciat: quasi ambulantes huiusmodi in similitudine arborum: quia omnes homines existimat se super oculos. **THE.** Uel postquam sanauit mittit in domum suam: ut in eorum finibus videret in se quod ante non vidit. **N**on enim putat hoc desperans de salute omnino posse quod illius facile potest fieri. **THE.** Uel postquam sanauit mittit in domum suam: ut in eorum finibus videret in se quod ante non vidit. **N**on enim putat hoc desperans de salute omnino posse quod illius facile potest fieri. **THE.** Uel postquam sanauit mittit in domum suam: ut in eorum finibus videret in se quod ante non vidit. **N**on enim putat hoc desperans de salute omnino posse quod illius facile potest fieri.

Et ingressus est iesus et discipuli eius castella cesaree philippi: et in uia interrogabat discipulos suos dicens eis: Quem me dicunt esse homines? Qui responderunt illi dicentes: Alii iohannem baptistam: alii heliam: alii uero quasi unum de prophetis. Tunc dicit illis: Vos uero quem me esse dicatis? Respondens petrus ait ei: Tu es christus. Et comminatus est eis: ne cui dicerent de illo. Et cepit docere eos: quoniam oportet filium hominis pati multa: et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis occidi: et post tres dies resurgere: et palam uerbis loquebatur. Et apprehendens eum petrus: cepit increpare eum: Domine propitius esto tibi: nam hoc non erit. Qui conuersus et uidens discipulos suos comminatus est petro dicens: Glade retro me sathana: quoniam non sapis que dei sunt: sed que sunt hominum.

THEO. Postquam eduxit legem a iudeis discipulos suos: tunc de seipso interrogat: ut non timere iudeos et respondeat ueritate. Unde dicit: Et ingressus est iesus et

disci. eius in castel. cesar. phi. **THEO.** Philippus iste fuit frater herodis de quo supra diximus: qui in honore tyberii cesaris cesaream philippi: que nunc panas dicitur appellauit. Sequitur: Et in uia inter discipulos. **Q**uem me dicunt esse homines? **CHRY.** Scies quidem interrogat: quia decebat ut discipuli quique eum melius laudaret quam turbe. **BEDA.** Unde primum hominum sententiam interrogat: discipulorum fide exploratur: ne illorum confessio vulgi uideretur opinione firmata. Sequitur: **L**ui res illi dicit. **Alii ioh. ba. alii helia: alii uero quasi unum de prophetis.** **THEO.** Multi namque putabant quod iohannes a mortuis resurrexisset: sicut et herodes credebat: et post resurrectionem suam miracula perpetrasset. Postquam uero ab eis sciscitatur: et aliorum suspitionem: ipsos interrogat quid de hoc in eorum mente consistat: unde sequitur: **T**unc dicit illis: **V**os uero quem me esse dicatis? **CHRY.** Ex ipso autem interrogatus modo: in maiore eos reducit sensum ad maius aliquid estimandum de eo: ne cum turbis conueniant. **Q**uid uero uerter discipulorum os apostolorum interrogatis omnibus responderit: manifestat cum subdit: **R**espondit petrus ait ei: **T**u es christus? **THEO.** Confiteor quidem illum esse christum a prophetis denunciatum. Sed quid ad confessionem petri responderit dominus: qualiter ipsum beatificauit: **M**arcus euangelista praestitit: ne huiusmodi narrando: petro suo magistro gratiam prestare uideretur. **M**attheus autem hoc plane tractat. **O**rigenes super mattheum. Uel quia marcus et lucas scripserunt petrus respondente: **T**u es christus? non adiacentes quod positus est in mattheo: **F**ilius dei uini. propterea non scripserunt ad confessionem relata beatitudine. Uel communi est illis ne cui diceretur de illo. **E**heio. Uolebat enim interrim suam gloriam occultare: ne multi scandalizarent de eo: et pena mererentur maiorem. **CHRY.** Uel ut scandalum crucis completo pura infigat fide in mente eorum post enim passionem perfecta: circa ascensionem dixit eis: **E**ntes docete omnes gentes. **THEO.** Postquam autem dominus confessionem discipulorum acceptauit dicitur uerum dei: tunc ipse reuelat crucis mysterium. Unde sequitur: **E**t cepit docere eos: quoniam os filium hominis multa pati: et repro. a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis occidi: et post tres dies resur. Et palam uerbis loquebatur. **f.** de futura passione. Non autem intelligebant discipuli ordinem ueritatis: neque resurrectionem comprehendere poterant. sed putabant esse melius quam non patere. **CHRY.** **P**redixerat tamen hoc eis dominus hac occasione: ut ostenderet quod oporteret post crucem et resurrectionem christum a testibus predicari. **R**ursum petrus existens feruidus solus de his sumit audaciam disputandi. **U**nde sequitur: **E**t apprehendens eum petrus: cepit increpare eum: **D**omine propitius est mihi: nam hoc non erit. **H**oc autem amantis affectu et optantis dicit: quasi diceret: **H**oc non potest fieri: nec recipiunt animes mee ut dei filius occidatur sit. **CHRY.** **S**ost. **Q**uid est autem hoc: quod petrus qui reuelatione patris potitus erat sic uelociter cecidit et instabilis est effectus? **S**ed dicimus non esse mirum si hoc ignorauit qui de passione reuelationem non accepit. **Q**uod enim christus filius dei uini esset: reuelatione didicerat: mysterium uero crucis et resurrectionis nondum ei fuerat reuelatum. **I**pse uero ostendens quod oportere ad passionem uenire: petrus increpauit.

vñ seq: Qui ouer. di. oi. su. omi. e. pe. di. Uade retro me satha. THE. Dñs nāq; volēs ondere q; pp saluē hōim dēbat ei passio fieri: et q; solus sathanas christū pati nolēbat: vt gen^o nō saluaret hūanū: petru sathanā noiauit: eo q; sapet q; sunt sathane: nō lēs christū pati: s; aduersās eidē. Sathanas enī aduersari interpretat. CHRY. Demoni at ipm tētati nō ait: Uade p^o me: s; petro dicit: Uade retro me. i. se qre me: et volūtario mee passiois oñlio nō iustas. Se qd: Quñ nō sa. ea q; dei sūt: s; q; hōiū. THEO. Que hominū sunt dicit petru sate fm q; affectōnes carnales quod. imodo sapiebat: volebat enī petr^o q; si bi christus p̄staret requie et nō crucifigere.

Et puocata turba cū discipul^o suis: dixit eis: Siqs uult me seq: denegat semetipm: et tollat crucē suaz et seqt me. Qui ei uoluerit aiā suā saluā facere pdet eaz. Qui at pdiderit aiā suā pp me et euāgelii: saluā faciet eaz. Quid enī pderit hōi si lucret totū mūdū et detriūtū aie sue faciat? Aut qd hō pmutatōnis dabit p aiā suā? Qui ei me p̄fessus fuerit et uerba mea ignātōne ista adultera et peccatrice: et fili^o hois p̄fitebitur eū cū uenerit i glia pris sui cum angel^o scis. Et dicebat ill^o: Amē dico uob: q; sūt qdā de hic stātib^o qui nō gustabūt mortē donec uideāt regnū dei ueniētis i uirtute.

BED. Postq; discipul^o mysteriū sue passiois et resurrectionis ondit: hortat eos vna cū turba ad sequēdū sue passiois exēplū. vñ seqt: Et cō. tur. cū disc. su. dixit eis: Siqs uult post me seq: denegat semetipm.

CHRY. Quasi diceret ad petru: Tu qdēz icrepas me passionē sustinere uolētē: ego at dico tibi q; nō solū phibere me pati nociuū ē: s; neq; saluari poteris nisi ipse moriar. Dicit at: Siqs uult p^o me seq. q. d. ad bona uoco q; q; uelle d; nō ad mala et grauiā vt cogar. Qui ei ifert uolētā frēq; ipedit: q; vō auiditōre i libertatē dimittit: mag; attrahit ipm. Aliqs at abnegat seipm: cū nullā sui corpis curā h; vt sine flagellef: sine aliqd sile patiat: sustineat patienter.

THE. Nā sic q; abnegat alter frēm aut prēm: q; nis vulnerēf et moriāf nō opatit nec imitatur: sic et nos dēm^o spnere corp^o nrm: vt si vulnerari origat: l aliqd sile pati: nō cūrem? CHRY. Nō at ait q; pcat sibiipi: s; qd apli^o ē q; abnegz semetipm: qñ nihil cōe ad se bēat s; picul^o expōat: et circa ea sic dispōaf ac si ali^o pateret: et B sibiipi peere: q; p̄s tūc liberis suis igiscūt: cū tradētes eos doctozib^o ill^o iubeat nō p̄ci. Usq; aut oporteat seipm abnegare ondit cū subdit: Et tol. cru. su. q. d. v. q; ad mortē exprobra bilissimā. THE. Nā tūc crux exprobrabil^o uideat: q; in ea malefici agebāt. HIE. Uel aliē: Sicut gu

bernator: pit^o tēpstatē i trāqllitate p̄cauēs: nantat suos uult eē patos: ita et oñs dicit: Siqs uult me seq: dene. semet. i. alē ex alio fiat. BED. Tūc ejs nosip^o sos abnegam^o cū uitam^o qd p ueritatē suam: et ad B nitimur qd p nouitatē uocamur. Crux at tollit: cū aut p abstinētā afficit corp^o: aut p passionē p ximi affligit anim^o. THE. Quia vō p^o crucē utatē aliā nos hre o; adiecit: Et seqt. CHRY. Doc aut dicit: q; otigit aliquē patiētē nō seq christū. Aliqs nō patit pp christū. Seqt et christū q; p^o ei abulat: q; morti ei^o se oformat: pncipes et et p̄tates otenens sub qb^o an christi aduētū peccabat. Seqt: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. Qui at p. ani. su. pp. me. et pp. euā. sal. fa. eā. q. d. Dec uobis mado qñ uobis p̄cēs: et eni q; filio suo p̄cit: pdit eū. q; vō nō p̄cit: saluat. O; q; r̄hos eē ad mortē o; tinue p̄patos. Si ei i mālīb^o plus q; patius ē ad mortē melior ē alijs: nullo p^o mortē eū r̄scitare ualēt: mlto mag; i spiritalib^o plus cū spes tāta resurrectōis existit: q; q; pōit aiā suā i mortē: saluā fac eā. REMI. Nā at B loco itelligēda ē uita p̄is: nō at ipā substātia aie. CHRY. Quia g dicit rat: Qui uo. ani. su. sal. fa. p. eā. ne q; pditōem dāe et salutē illā estiet eglē: subiūgit: Quid enī p. bo. si lu. to. mū. et def. fa. aie sue: Aut quā da. hō. omu. p. aia sua: q. d. ne dicat qñ aiā suā saluauit: q; crucē effugit picula. Quñ ei cū aiā suā. i. uita ista lucret aliquis o; bē ēre: qd apli^o erit ei aiā peite: Nūqd aliā habet aiā p aiā dare: Preciū. n. p. omo pōt aliqs cōmutare: aiāz vō p̄cēs: aliā aiāz dare nō pōt. Laue at dicit: Aut quā omu. da. ho. de. n. pp. n̄rāz salutē dedit pmutatōem p̄ciosū sāguine iesu christi. BE DA. Uel B dicit: q; p̄secutōis tpe ponēda ē aiā: p̄cēs at tpe frāgēda sūt desideria trena: qd significat cū dicit: Quid. n. pderit hōi rē. Plep̄q; at uerēcūdie vsu p̄p̄dimar: vt rectitudinē quā suam^o mēte nō exp̄mere ualeam^o i uoce. Et iō subdit: Qui ei me cō. fu. et v. me. in gene. ista adul. et pec. et fi. bo. o. i. e. u. i. ve. in glo. pa. su. cū ang. su. THEO. Nō. n. ē sufficiens fides q; solū in mente oñstitit: s; et ois p̄fessionem oñs req̄rit: sanctificata. n. p. fidē aiā: o; et corp^o p cōfessionē sanctificari. CHRY. Qui at B uidit subicit se cū desiderio ad B q; sine oñfusiōe ip; cōfiteat^o dr at adultera gnā^o q; deū uer. aie spōsi uerelip: et nō ē secuta christi doctrinā: s; demōib^o p̄strata: s; mina ipietat^o suscepit: pp qd et peccatit of. Qui g inē hos christi oñatōem negauerit et vba dei i euāgelio reuelata: dignā ipietat^o penā suscipiet: audies i secūdo aduētū: Nō noui uos. THE. Qui g confusus fuerit crucifixū eē suū uer: et tpe oñfudet illū: nō h; ubi reputat christ^o paup^o et mis: s; i glia et cur; mltitudine angloy. GRE. Sūt aut nōnulli q; christū iō oñfēt: q; cictos ch̄stianos esse oñficiūt. Nō g ad pbatōem fidei uox sufficē quā defēdit a uerēcūdia. p̄fessio gnālitat^o. Pacis g tpe ē aliud ubi oñdā uobis. ueremur sepe a pris despict: odignamur iurrias vbi tolerare. Si otigerit iurgii fortasse cū pri mo: erubescim^o p̄ores satisfacere. Cor ōppe carnale oū h^o uire gliaz q̄rit: hūilitatē respuit. THE. Quia vō de sua glia dixerat: uolēs ondere q; nō fama p̄mittebat: subdit: Et dic. il. Amē. di. vo. q; sūt qdā de hic stantibus: qui non gusta. mor. do. uid. re. dei ueniēt. in yture. Ac si diceret: quidā. i. petrus et iacob^o

... vobis... dicit... petrus... iacob... mor. do. uid. re. dei ueniēt. in yture. Ac si diceret: quidā. i. petrus et iacob^o

et iohanes non gustabit mortem: donec eis ostendam in transfiguratione cum quibus gloria veterum sum in secundo adventu. Non est erat aliud transfiguratio: nisi secundi adventus: purgatio: in quo et ipse christus et sancti lucebunt.

BEDA: Dia vero purgatio facta est: ut contemplatione spiritus sancti gaudium ad breve momentum delibata: foris ad mansuetudinem: intus ad beatitudinem perveniret.

CHR. Non autem eorum quod ascensuri erant noia declamant: ne reliqua disciplina aliqua pateretur humanum. primum autem ut dociliores circa hominum contemplationem fierent.

BEDA: Vel regnum dei patris ecclesia vocatur. Aliqua autem et discipulorum visum in corpore victuri erant: ut ecclesiam et discipulorum visum in gloria erectam. Discipulorum structura respiceret: et mundi gloriam erectam. Discipulorum et mundum de puritate vita aliqua puritatem fuit: ut possent robusti futuro solidari.

CHR. Mystice autem videri ta christi: mors vero diabolus. Sustulit autem mortem quod peccatis imoratur: adhuc ois homo habens dogmata bona aut prava: videtur autem videri panem degustat. Et quidem minus malum est videre mortem: malum autem est ea gustare: sed adhuc peius est sequi pessimum autem est supplicium.

Ca. IX.
Et post dies sex assumpsit iesus petrum et iacobum et iohannem: et ducit illos in montem excelsum solos: et transfiguratus est coram ipsis. Et vestimenta eius facta sunt splendens et candida nimis velut nix: quia fullo non potest super terram candida facere. Et apparuit illi helias cum moysi: et erant loquentes cum iesu. Et respondit petrus ait iesu: Rabbi: bonum est nos hic esse: et faciamus tibi tabernaculum: tibi unum: et moysi unum: et helii unum. Non enim sciebat quid diceret. Erat ei timore exterriti. Et facta est nubes obumbrans eos: et venit vox de nube dicens: Hic est filius meus carissimus: audite illum. Et statim circumspicientes: neminem apertum viderunt nisi iesum tantum secum.

THE. Post assumptionem crucis: gloria resurrectionis ostendit: ut non timeret obprobria crucis: quod oculis suis videri erant gloria resurrectionis future. vni dicitur: Et post dies sex assumpsit petrum et iacobum et iohannem. Et facta est nubes obumbrans eos: et venit vox de nube dicens: Hic est filius meus carissimus: audite illum. Et statim circumspicientes: neminem apertum viderunt nisi iesum tantum secum.

CHR. Quod autem lucas dicit post octo dies: non transfiguratus. Lucas enim et dicit quod christus predicta locutus fuerat: et dicit in quo eos assumpsit numeravit. Quod autem post sex dies eos assumpsit: ut vehementiori repleti desiderio in horum diebus spacio vigilanti et sollicita mente ea quae videbantur audiret.

THE. Assumit autem tres vices apostolorum: petrum et iacobum et iohannem: et diligenter: iohannem tamquam dilectum: iacobum vero tamquam altiuocum et theologum. Intum enim ei grauis erat iudeis: ut herodes volens iudeis placere: ipsum occideret.

CHR. Non autem in domo sua gloria demonstrat: sed in monte excelsum illos assumit: quoniam motus sublimitas conveniens erat ad gloriam sublimitatem ostendendam.

THE. Secus autem eos dicit: quod debebat eis mysteria revelare. Transfigurationis autem ois intelligere: non figure immutationem: sed quod manente ut prius erat figura: appositio

tio facta est cuiusdam inenarrabilis claritas. **CHR.** Neque quod decet aliqua figure transformationem in regno dei esse futuram: aut circa ipsum salvatorem: aut circa eos qui assimilabunt: sed apponem claritatem.

BEDA. Transfiguratus igitur salvator non substantiam vere carnis amittit: sed gloria future sue lumen in resurrectione ostendit: quod quod tunc apostolis apparuit: talis post iudicium cunctis apparet electis.

SECT. Et vest. e. fa. sut sple. **GRE.** xxij. mor. Quia in summe claritatis culmine ei vite iusticia fulgētes adhibebunt: vestium ei noie iustos quos sibi adiungit immutat. **SECT.** Et appa. il. he. cu moy. et erat lo. cu ie.

CHR. Moysi et heliam in monte introduit: post quod quod turbe dicebant christum heliam aut unum prophetarum: apostolus se cum eis ostendit: ut differentia suorum et omnium cerneret. Et est quod de transgressione legis iudei christum accusabat: et blasphemum eum putabat: tamquam sibi gloria patris attribueret eos qui in utroque fulserunt in medium dicit. Et ei moyses legem dedit: et helias glorie dei zelator fuit. vni enim non assisteret: si deo et legi eius non essent. Et ut sciret quod vite praeferat et mortis habere: post heliam et moysen quod mortuus erat: et heliam qui non dum mortem passus fuerat: in medium introducit. Itaque per heliam significavit quod doctrine legis christi per prophetarum doctrina pedagogus fuit. Significat etiam iudicium omne novum et veteri testamento. Et quoniam in resurrectione cum per prophetas apostolus coniungitur: et vna erit obuiatio regi cōi. **SECT.** tur. Et res. pe. ait ie. Rabbi: bonum est nos hic esse: et faciamus tibi tabernaculum: tibi unum: moysi unum: et helii unum. **BEDA.** Si tamen transfigurata christi humanitas: duorumque societas scilicet ad punctum visum delectat: ut eos ne discedat etiam obsequio petri consistere velit: quanta erit felicitas visum dei talem in angelorum choros adeo perpetuo. **SECT.** Non est scire. quod dicit. Et si ei petrus per stuporem humane fragilitatis nesciat quid dicat: insit tamen sibi vult effectus iudicium nesciebat ei quod diceret: quod oblitus est regnum factum a domino non alicubi terrarum: sed in celis esse promissum: nec recordatur esse suosque coepulos mortali adhuc carne circumseptos immortalis vite statum subire non posse: cui etiam mente excesserat: quod in domo patris qui in celis est domus manifesta necessaria non sit. Sed et visus nunc ipse nota quod legis prophetarum et euangelio facta tabernacula facere cupit: cum heliam ab iniuncto nullatenus valeat separari.

CHR. Non est intellexit petrus quod ad demonstrationem vere glorie transfigurationem dominus operatur: neque quod post doctrinam hominum facta ciebat. nam plerumque erant relicturi multitudinem in eremo habitantes. **SECT.** Erant ei timore exterriti. Erant autem timore summe de cōi mente in statum eleuabatur meliore: quod non in exterioribus videbat moyses et helias erat. Ducebat autem anima ad quendam diuinum affectum quasi ex diuina visione ab humano sensu abstracta.

THEO. Vel aliter petrus timens a morte descendere: quod iam patris erat quod christus crucifigi debebat dixit: Bonum est nos hic esse: et non illuc descendere in medium. scilicet iudeorum. Si autem hic veniet furctus et tibi hominum moysen qui egyptios debellavit hēim: et heliam qui igne eduxit de celo et quod quod genos destruxit.

ORIGE. sup mat. Marc' autem ex persona sua dicit: Non enim sciebat quod diceret. Ubi considerandum ne forte per excessum mentis hec loquatur: motus quodam spiritu alieno: ne forte. scilicet ille spiritus qui voluit quantum ad se christum scandalizare: ut recederet a passione omnium hominibus salutari. Ipse operans etiam hic se ductorie vult euellere christum sub colore boni: ut non condescendat hominibus: nec veniat ad eos: nec suscipiat mortem pro eis.

BEDA: Quia vo petr^o male q̄sūt tabernaculus
 r̄ubis accepit ymbra culū: vt dīcat in resurrectōe
 nō tegmine domoz s̄ spūs sci gl̄ia eos eē p̄tegēdos
 vñ seq̄t: Et sc̄a ē nubes obū. eos. Quia vo ip̄udent
 int̄rogauerūt p̄p̄ca r̄iñsionē dñi nō merēt: s̄ p̄ r̄i
 det p̄ filio. vñ seq̄t: Et vēit vox de nube dicēs: Dic ē
 fili^o meus charis. ip̄m au. **CHRY.** Nube q̄dē vox
 emittit in q̄ de^o appere cōsuevit vt crederēt q̄ vox il
 la ferret a deo. In hoc at̄ q̄ dic̄: Dic ē fi. me. charis.
 vñā volūtātē p̄ri z filio p̄stāt: z q̄ salua filiatiōe
 q̄tū ad oīa cū eo q̄ genuit vñū eē. **BED.** Quē at̄
 moyses cū venerit in carne audiētū ab oī aīa que
 saluari velle p̄dixit hūc iā veniētē in carne de^o p̄
 audiētū discipul̄ oñdit. Seq̄t: Et sta. cir. ne. am. vi.
 nisi ie. tñi. secu. Ubi enī cepit fili^o designari mor sui
 discesserūt: ne ad illos p̄na vox emissā putaretur.
THEO. Mystice at̄ p̄ cōsumatiōem h^o sc̄i qd̄ in
 sex dieb^{us} factū ē: assumet nos iesus si ei^o sum^o disci
 puli in mōte excelsū. i. in celū: z tē videbim^{us} ei^o gl̄iaz
 singlarē. **BED.** Vestimēta aut̄ dñi r̄ce sci ei^o acci
 piūt q̄ nouo cādore fulgebūt. Fullo at̄ itelligēd^o ē
 cui psalmista loq̄t: Ampli^o laua me ab iniq̄. mea: z
 a deli. meo mū. me. q̄ nō pōt suis fidelib^{us} dare clari
 tatē in terra: q̄ eis cōsuata manet in celis. **REMI.**
 sup mat. Uel p̄ fullonē sci designant̄ p̄dicatores: z
 aīaz purgatores: quoz in hac vita null^o ita viuere
 valet vt alie^o pcti macul^o nō obfuscef. In futura ei
 resurrectōe sci ab oī macula pcti purgabūt. Tales
 ḡ eos faciet dñs: q̄les ne ip̄i mēbra sua castiganda
 nec yll^o p̄dicatoz suo l^o exēplo l^o doctrina facere p̄t.
CHRY. Uel vestimēta alba euāgelica sūt z apl^o
 ca sc̄pta oīm clarissima: q̄b^{us} filia null^o expositoꝝ fa
 cere pōt. **ORIGE.** sup mat. Uel forsitā fullones
 sup trā possūm^{us} moral^o existimare sapiētes sc̄i h^o:
 q̄ putāt ornare etiā turpes itellēs z dogmata falsa
 fullonitātē ingenij sui: sed illoꝝ ars fullonica pōt
 facere aliqd̄ silē simoni q̄ oñdit spiritaliū itellectuū
 splēdore in dict^o sc̄pturaz ip̄it: q̄ a plūmis cōtēnēt.
BED. Moyses z belias quoz vñū mortuū z aliū
 in celū raptū legim^{us}: futurā oīm scōꝝ gl̄iaz signifi
 cat: q̄ videlz tpe iudicij: vel viui in carne repiēdi: vel
 ab oī gustata morte resuscitādi z p̄f sūt regnaturi
 cū illo. **THEO.** Uel h^o significat q̄ in gl̄ia videbi
 m^{us} z legē z p̄phas cū ip̄o loq̄ntes. i. q̄ p̄ eū fuerunt
 oīa p̄ moysen z alios p̄phas: tūc videbim^{us} eē cōso
 na reb^{us}: z tūc audiem^{us} vocē p̄nā. s. reuelātē. s. nobis
 filiū p̄ris z dicētē: qm̄ h^o ē fili^o me^o: obūbrante nube
 .i. spū scō q̄ ē sapientie fōs. **BED.** Et notādū sicut
 dñs in iordane baptizato: sic z in mōte clarificato
 toti^o scē cōnitat^o mysteriū dectaf: q̄ gloriā ei^o quā in
 baptisimo credētes cōfitemur: in resurrectōe vidētes
 collaudabim^{us}. Nec frustra spūs scūs h^o i lucida nu
 be: illic appuit in colūba: q̄ nūc simplici corde fidē
 quā p̄cepit suat: tūc luce apte^o visib^{us} qd̄ crediderat
 cōreplab^{is}. Cū at̄ fieret vox sup filiū inuēt^o ē ip̄e sol^o
 q̄ cū māifestauerit seip̄m elect^o: erit de^o oīa i oīb^{us}: i
 mo cū suis p̄ oīa christ^o caput cū corpe splēdebit.
**Et descēdētib^{us} ill^o de mōte p̄cepit
 ill^o ne cuiq̄z q̄ uidisset narraret: nisi
 cū fili^o hoīs a mortuis resurrexerit**

z uerbū cōtinuerūt apud se cōgrētes
 qd̄ esset cū a mortuis resurrexerit.
**Et int̄rogabāt eū dicētēs: Quid er
 go dicūt pharisei z scribe: q̄ beliaz
 oz uēire p̄mū? Qui r̄is ait ill^o: Ide
 lias cū uenerit p̄mo restituet oīa: z
 quō sc̄ptuz ē i filiū hoīs: ut ml̄ta pa
 tiat^o z cōtēnat. Sed dico uobis: q̄ z
 belias uenit: z fecerunt illi q̄cunq̄z
 uoluerūt: sicut sc̄ptuz est de eo.**
ORI. sup Mat. P^o mysteriū oñsuz in mōte de
 scēdētib^{us} de mōte discipulis: p̄cepit vt ei^o trāfigura
 tio nō māifestet̄ aī gl̄iaz passiōis z resurrectōis ip̄i
 vñ oī: Et desc. il. de mō. p. il. ne. cu. q̄ vi. nar. nisi. cum
 fi. ho. a. mor. resur. **CHRY.** Ubi nō simpl^o silere uo
 bet: s̄ passiōes insinuas: cāz insinuat p̄ quā silere de
 bebūt. **THE.** Re. s. homies sc̄dalyzēt: audietes b
 chris̄to tā gl̄iosa q̄ eū crucifixū erāt uisuri. Nō ignē
 erat cōgruū talia de chris̄to dicere aīq̄z patere p̄
 resurrectōes vo credibile videbat. **CHRY.** Illi vo
 resurrectōis mysteriū igr̄ates: vñū qd̄ retinētis im
 cē disputabāt. vñ seq̄t: Et v. cō. apō se cō. qd̄ eēt cū
 a. mor. re. **HIE.** Doc qd̄ p̄pe marci est: id significat
 q̄ cū absoꝝpta fuerit mors i victoriā: nō erit i mēoria
 poza. Seq̄t: Et it. eū di. Quid ḡ oī p̄ba. z scri. q̄ de.
 oz ve. p. **CHRY.** Intētio qd̄ disciploꝝ sup hac u
 t̄rogatoe tal̄ mihi eē vñ: Nos qd̄ belia tecū uisim^{us}
 z pus te uisim^{us} q̄z belia. Scribe vo pus belia uēre
 docēt: credim^{us} itaq̄z eos mēdaciū p̄uulisse. **BED.**
 Uel ita est iabāt discipuli trāfformatōes gl̄ie hāc esse
 quā i mōte uiderāt: z dicūt: Si iā uisū i gl̄ia: quō
 p̄cursoꝝ tu^o nō appz: maxie q̄z belia uiderāt fecisse
CHRY. Quid aut̄ ad h^o chris̄t^o r̄iderit: appz per b
 qd̄ subdit: Qui r̄is ait: De. cū ve. p. re. om. In q̄ oī
 dit q̄ belias uēiet aī secūdiū aduētū. Sc̄pture ei vo
 os aduēt^o chris̄ti p̄nūciāt: vñū. s. q̄ fac^o ē: z alū q̄ r̄e
 tur^o ē. Dñs at̄ secūdiū aduēt^o belia asserit p̄cursoꝝm
BED. Restituit aut̄ oīa: vtiq̄z illa q̄ mala chris̄t^o oī
 dit dicēs: Ecce ego mittā uobis belia p̄phas: vt cō
 uertat cor p̄m ad filios: z cor filioꝝ ad p̄ris eoz re
 stituet: z i h^o q̄ morti debet ac oīū uiuēdo distat.
THEO. P̄ponit at̄ h^o oīs ad restitūdiū opioni
 phariseoz: q̄ tenebāt q̄ p̄mi aduēt^o p̄cursoꝝ erat be
 lias: q̄si ad icōueniēs ducēs. vñ subdit: Et quō sc̄r
 ptū est in fi. ho. vt mul. pa. et cō. Ac si dicat: Belias
 t̄besytes cū uenerit pacificabit iudeos: z ad fidem
 adducet ip̄os: ita vt sit secūdiū aduēt^o p̄cursoꝝ: Si ḡ
 p̄mi aduēt^o belias est p̄cursoꝝ: quō sc̄ptū ē q̄ filius
 hoīs oz pati. ex his ḡ duob^{us} vñū erit: aut q̄ si sit p̄
 mi aduēt^o belias p̄cursoꝝ: z sc̄pture erūt v̄e. aut p̄cur
 soꝝ p̄mi aduēt^o: z sc̄pture nō erūt uere q̄ dicūt q̄ o
 chris̄tū pati: cum belias debeat omnia restituere: z
 non debeat esse iudeus aliq̄s incredulus: sed om̄es
 credere debeāt ad p̄dicatiōem eius quicunq̄z audi
 ent eū. **BED.** Uel ita z quō sc̄ptū ē. i. quō de chri
 sti passiōe multifarie p̄phete multa sc̄pserūt: sed et
 belias cū uenerit multa passur^o ē z cōtēnat^o ab ip̄is

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible due to fading and bleed-through.]

CHRY. Sic at omis secudi aduet' belia afferuit p
 curio: sic t' dicit affert iobane ee pcurioze pmi ad
 act' vii subdit: q' di. vo. q' z belias ve. **GLO.** For
 bine vocat belia: no q' belias erat i psona: s' q' be
 lie miteru adiplebat. sic eni ille pcurioz erit secudi
 aduet' sic iste fact' e pmi. **THEO.** Erat et ioban
 nes redargutor zelotes z eremita vt belias: non tñ
 audierit illi sic belia audiet. nefario vo ludo euz
 occiderit: caput illi' apurates. vii seqt. Et se. il. q. vo.
 sic seqt' de eo. **CHRY.** Vel alie interrogabant di
 scipuli iohis: quid scipm e pati filii hois. Ad b at qñ
 nis dicit. Sic ad i' studine belie iob. ines venit z ei
 mala inlerit: sic fm septuras os filii hois pati.

Et uenies ad discipulos suos uidit
 turbā magnā circa eos: z scribas cō
 grētes cū illis. **Et p'festi ois ppl's ui**
 des iesu stupefact' est z expauerit: z
 accurretes salutabāt eū. **Et ieroga**
 uit eos: **Quid inē uos p'q'ritis?** **Et**
rīdens un' d' turba dixit: Magr' at
tuli filiū meū ad te hñtē spm mutū
q' ubiqz eū apphēderit allidit illū
z spumat z stridet dētib': z arefcit.
Et dixi discipul' tuis ut eijcerēt illū
z nō potuerit. Qui rīdens eis dixit
Qñatio incredula: qz diu apud uos
ero: Qdū uos patiar? **Afferte illū**
ad me. z attulerit eū. Et cū uidisset
eū statī spūs p'turbauit illū: z elisus
in trā uolubaf' spumās. Et inbro
gauit p'z ei': Quātū t'pis ē ex quo
ei hoc accidit? At ille ait: Ab ifātia
Et frequē eū i ignē z i aqm misit
ut eū p'deret. S'z siqd potes adiuua
nos misr' nri. Iesus at ait illi: si po
tes credere: oia possibilia sūt credēti
Et p'nuo exclamās p' pueri cū la
chymis aiebat: Credo dñe: adiuua
incredulitatē meā. Et cū uidisset ies'
p'currentē turbā cōminat' ē spūi im
mūdo dicēs illi: Surde z mute sps
ego p'cipio tibi: exi ab eo: z apli' ne i
trocas i eū. Et exclamās z mltū di
scerpēs eū: exijt ab eo: z fact' est sic
mortu': ita ut mlti dicerēt: qz mor
tu' ē. Iesus at tenēs manū ei' eleua
uit eū z surrexit. Et cū itroissz i do

mū: discipuli ei' secreto inezogabāt
 eū: **Quare nos nō potuim' eijcere?**
Et dixit ill': Hoc gen' in nullo pōt
exire: nisi in oratione z ieiunio.

THEO. Postq' gl'az suā trib' discipulis in mōte
 oñderat: reuertit ad alios discipulos q' cū eo nō ascē
 derāt i mōte. vii cr. Et ve. ad. di. su. vi. tur. mag. circa
 eos: z scri. cō. cū il. Pbarisei nāq' capt'ates horz i cū
 pñs nō extiterat chust': accesserūt vt ipos ad se attra
 beret. **HIER.** Nō ē at hōi regēs sub sole: sp pui
 los occidit uindicta. magnos pcutiūt fulgura mōtes
 alij oiscētes cū fide vt turbe: alij inuidētes cū fastu
 vt scribe ad ecclesiā ueniūt. **Se. ff. Et ofe. d. po. vi. ie.**
stu. ē z ex. BED. Notādū i oib' loc' distātiā mē
 tis scribāz z turbe. **Scribe** ei nihil deuotōis: fidei:
 hūilitat': z reuerētie ei exhibuisse narrāt: s'z ueniete
 oño mor omis turba stupefacta expauit: eiqz salu
 tās accurrūt. vii seqt. **Et ac. fa. eū. THEO.** Affecta
 bāt. n. turbe eū uidere: ita vt eū ueniete a lōge salu
 tarēt. **Quidā** vo dicit q' aspect' ei' ex trāfiguratiōe
 speciosior fact': turbā ad salutatiōez ei' attrahēbat.

HIE. Ppls at uidēs: stupefact' ē z expauit: nō di
 scipuli: qz nō ē tior i charitate. tior ē fuo: z stupefce
 re stultoz. **Seqt. Et inē. eos. Quid inē uos cō. Quid**
.f. oñs inezogat: vt cōfessio pariat salutē: z murrur
cordis nri fmōib' pijs soluat. BED. pōt vo: nisi
 falloz: itelligi d' b' qōnē fuisse mōtā: qre ipi cū eēt
 discipuli saluatoris: saluare demoniācū q' i medio
 erat posit' nō possēt: qd ex seqntib' pōt uici cū dē
Et nrs yn' de tur. di. Magr' attu. fi. me. ad. te. ha. spi.
mu. CHRY. Hūc hoies scptura infirmū i fide oñ
 dit: ex b' qd chust' oie. **Qñatio incredula. z p' b' qd**
subdit: Si potes credere. S'z rñ infidelitas ei' occas
sio extiterit demōnē nō pellēt: incusat tñ discipu
los. vii subdit: Et dixi uis. tu. vt. ei. z nō po. Uide at
isti' insipiētā. Iesu i medio turbāz p'cat discipulos
incusās. vii z oñs corā plebe mltō magr' ei iputat
nō solū i psonā ei' accusatōez itēdēs: s'z i psonā oiz
iudeoz. pbabile ei' ē mltos pñtiū scādalaros: ea q'
nō cōueniebāt de discipulis cogitasse. vii seqt: Qui
eis nrs dixit: Qñā' icre. qz diu apō uos ero: qz diu
uos patiar. In q' oñdit: z mortē se desiderare: z gra
ue ei eē cū ill' cōuersari. BED. Inmū aut nō ē hōi
 iratus: s'z vitio vt statī itulerit. **Afferte illum ad me:**
z at. eū. Et cū uidit. il. sta. spi. cōtur. illū: z eli. in terrā
uolu. CHRY. Hoc at oñs pmissit pp p'z pueri: vt
 cū uerātē demōnē uideret: ad fidē futuro miraclo
 traheret. **THE.** Permittit etiā uerari puez: vt ex
 b' scirem' demōis ipietatē: q' occidit eū nisi fuisz a
 oño adiut'. **Seqt. Et inē. pa. ei'. Quātū tē. ē ex q' b'**
ei acci: At ille ait: Ab infan. z freq. eū in ig. z aq. mi.
vt eū p' BEDA: Erubescat iulian' q' dicere audet
 oēs hoies absq' pcti cōtagiōe nasci in carne tāqz i
 nocētes p oia: vt fuit adā qñ creat' ē. **Quid ei hūit**
iste puer vt ab infātia demōio ueraret' acerbissimo
si nullo origial' pcti uictō tenebat: qz stat illū ad
huc ppū nō hre potuisse pctm. GLO. Expm at at
 in ebis sue petitōis fidei defectū. vii subdit: **Sed si**
quid po. adiuua nos mi. no. Cū eni dicit: Siqd po.
manifestat se de eius potentia dubitare: qz uiderat

ampnata illū. Bonū ē tibi claudū in
troire i uitā eternā: q̄z duos pedes
habentē mitti i gehēnā ignis iextin
gubilis ubi uermis eoz nō morit̄:
τ ignis nō extinguit. Qd̄ si ocul' tu'
scandalizat te eijce eū. Bonum ē tibi
luscū itroire in regnū dei: q̄z duos
oculos habētē mitti i gehēnā ignis:
ubi uermis eoz nō morit̄: τ ignis
nō extinguit. Dis enim igne saliet̄: τ
ois uictia sale saliet̄. Bonum ē sal:
Qd̄ si sal isulfum fuerit: i quo illud
cōdictis. Hō ēte in uobis sal: τ pacē
habete inter uos.

BEDA: Quia supra docuerat oīs ne scandaliza-
rem eos q̄ credūt i eū: nūc cōsequēter admonet q̄z
nō cauere debeam' eos q̄ scandalizare nos. i. uerbo v'f
exēplo suo ad ruinā peccati ppellere certāt. vñ dī-
cit: Et si scī. re. ma. tu. abs. ill. **CHRY.** Nō de mē-
bris h' dicit: s̄ de ppinquis amicis: quos q̄stum ad
necessaria i mēbroz ordie nos habem'. Nihil enīz
tā nociuū vt pnciosa societas. **BEDA:** Manū
dōpe nostrā appellat necessariū amicu: cui' auri-
lio quotidiano op' habem'. s̄ si talis nos ledere in
cā aie uoluerit: excludēd' ē a nostra societate: ne si
cū pedito i hac uita partē habere uolum'. simul i fu-
turo cū illo peam'. vñ sequit̄: Hō ē ti. de. itro. i vi.
tū. ou. ma. ba. ire i ge. i. ig. in. **GLO.** Debile dicit
admonitō alic' amicu puatū. Nā meli' ē absq̄ ami-
co ire i uitā: q̄z cū eo ire i gehennā. **HIERO.** Uel
alī: Bonū ē tibi debile igredi i uitā. i. sine pncipal-
tū: q̄z duas man' habentē. Due man' pncipatus
sūt: bīlitas et supbia. abscede supbiā tenēs humiles
pncipati. **CHRY.** Deide testimoniū ppheticuz
ex p̄tia ppheta iducit dicens: Ubi uer. eo. nō mo. et
ig. nō er. Nō de sensibili uerme h' dicit: s̄ uermē cō-
scientia uocat mordentē animā q̄ nō s̄t op. ita bo-
nū. Unusq̄sq̄ n. s̄mpti' accusator fiet: rememorāz
q̄ gessit i uita mortali: τ sic eoz uermis imortalis p̄-
manet. **BEDA:** Sicut autē uermis ē dolor iterius
accians: sic ignis ē pena extrisec' seuiēs. Uel i uer-
me putredinē gehēne sicut i igne ardorē designat.
AVG. rē. de. ciui. dei. Utrumq̄ autē hoz ignē. i. ac
uermē q̄ uolūt ad aie penas nō ad corpis prinere:
dicit etiā vri dolore ai sero ac ifructuose penitenti-
tis eos q̄ fuerit a regno dei sepati. Et iō ignē p isto
dolore uerē nō incongrue poni posse cōtendūt: s̄m
illud apostoli: Quis scandalizat τ ego nō vroz: s̄m
qd̄ etiā uermē putat̄ itelligēdū esse: s̄m illud: Sicut
tinea uesituntus: τ uermis lignū: sic meror exercuciat
cor: vrit̄ q̄ si penas τ aie τ corpis i illo supplicio fu-
turas eē nō dubitat̄: igne vri corp': animā uero roz
di quodāmodo uerme meroris affirmāt. q̄ zsi debi-
luis or: q̄ absurdū est ibi dolore aut corpis aut aie
desertum. Ego tñ facili' estimo vt ad corp' vtrūq̄
uicā prinere q̄z neutri: τ iō tacitū eē in istis diuine

scripture uerbis ai dolore: qz cōsequēs eē intelligē
vt corpe dolēte anim' quoqz cruciet. Fligat ḡ quis
qz qd̄ placet: aut ignē tribuere corpi: aie uermē. s̄
pprie: illud tropice: aut vtrūqz pprie corpi. Possūt
enī aialia etiā i ignib' uiuere: i uisione sine cōsupti-
one: in dolore sine morte p miraculum potētissimi
creatoris. Seq̄t̄: Et si pes tu. scā. re. **BEDA:** Pes
amic' dī pp ministeriū discursus q̄n i nostris vsu
bus accōmodatos. Seq̄t̄: Quod si ocul. tu. scāda.
te. Ocul' dicit̄ amic' uilis atqz sollicit' τ accutus
ad p̄ficiendū. **AVG.** de cō. euā. Pic pfecto apy
paret: q̄ illi q̄ noīe christi sūt deuoti: τ priusqz chris-
tianoz numero socienē: uilioses sūt q̄z hi q̄ cū laz-
christiani appellenē: τ christianis sacramētis ibuti
sūt talia suadēt: vt q̄bus ea p̄suaserit: secū in eternā
penā p̄trahāt: quos mēbroz corporalū noīe tanq̄
manū uel oculū scandalizantē iubet erui a corpe: s̄
ē ab ipa uuitatis societate vt sine his poti' ueniat
ad uitā: q̄z cū eis eat in gehēnā. Docipo autē sepan-
tur a q̄bus sepanitur: q̄ eis mala suadētibus h' ē scā-
dalizantibus nō cōsentit. Et siquidē oibus bonis cū
q̄bus eis noticia ē de hac pueritate inorescunt: ab
oī penit' societate atqz ab ipa uininoz sacramen-
torū p̄cipatiōe sepenē. Si autē quibusdā ita notū
sūt: plurib' aut ista eoz ē ignota pueritas: ita toles
rādī sūt: vt neqz illis ad iniquitatis cōsione cōsentiat:
neqz pp̄ illos bonoz societas deserat. **BEDA:**
Quia uero oīs tertio mentionē uermis τ ignis fe-
cerat: τ h' ualeam' euitare tormētū: subdit: Omnis
ei igne saliet̄. Fetoz enī uermiū de corruptiōe solet
nasci carnis τ sanguis. iōqz caro recēs sale condit̄:
vt ericato humore sanguineo: uermescere neqant.
Et qd̄ qd̄ sale salit̄: uermis putredinez arcer. quod
vō igne salit̄. i. ignib' sale aspsis recōditur: nō solū
uermes abijcit: sed ipsam quoqz carnē cōsumit. Car-
ro ergo τ sanguis uermes creat: qz delectatio car-
nalis cui cōdimentū cōtinentie nō resistit: penā lu-
ruriosis generat eternā: c' fetozē quicqz uitare de-
siderat: τ corp' sale cōtinentie τ mentē studeat cō-
dinto sapie ab erroris τ uicioz labe castigare. Sal
enī dulcedinē sapie: ignis spūs facti grāz designat.
Dicit ergo: Oīs igne salit̄: qz oīs elect' sapia spūali
debet corruptiōe cōcupie carnalis expurgari. Uel
ignis ē tribulatiōis: quo patiētia fidelū vt pfectū
opus habere possint exerceat. **CHRY.** Simile autē
est huic qd̄ dicit apostol': Uniuscuiqz op' quas
le sit ignis p̄babit. Postea a leuitico testimoniū in-
troducitur. Et oīs uictia saliet̄. **HIERO.** Uictia
oīi ē gen' humanū: qd̄ hic ratiōe sapientie saliet̄: oū
corruptio sanguis custodia putredinis τ mater uer-
miū cōsumet: τ illic purgatorio igne examinabit.
BEDA: Possūm' τ ita itelligere q̄ altare dei sit
cor electoz hostie uero τ sacrificia i h' altari offerē-
da: bona sūt opa fidelū. In omnibus autē sacrificiis
sal debet offerri: qz nullū ē op' bonū qd̄ nō sal sa-
piētie: ab oī corruptiōe uane laudis: ceterisqz prauis
siue supfluis cogitatiōib' expurgat. **CHRY.** Uel
h' dicit̄ qz de mun' uictie nostre: qd̄ s̄m orationez
τ p̄mi subuētiōne salit̄ igne diuio de quo dī: Ig-
nē ueni mittere i terrā. de quo subdit: Bonū ē sal.
i. ignis dilectiōis. Qd̄ si sal isulfum fuerit. i. seipso p̄-
uatū: τ p̄pā q̄litate p̄ qm dī bonū i quo illō cōdie

tis: **S**ur enim sales sal habentes. q. f. hnt gre pleitudine. z sut sales sal no habetes. q. eni no sunt pacifici: sal sut isulsum. **BEDA:** Uel bonu e sal: bonu est dei verbu audire frequenti: z sale sapietie spiritalis cor dis archana codire. **THEO:** Sicut ei sal carnes cseruat: z vermes eas no sinit generare: sic z smoe doctoris si desiccatus erit: carnales homies cstrigit: z i eis inextinguibile verme no sinit generari. Si vero sit isulsum. i. si virtute desiccatus z cseruat tui no habeat: in quo codiatur. **CHRY:** Uel fm mattheu discipuli christi sut sal: q. totu orbe conferuat: resistetes putredini q. e ab idolatria z fornicatione peccator. **P**ot etia itelligi q. vnusquisq. no stru habeat tantu salis: q. tu capax e dei gratiaz. vñ z apostol. cõiungit gratiaz sal. di. Sermo vñ sit in gratia sale coditus. Sal etia e ois **I**esus christus q. fuit sufficiens tota terrã cseruare: z multos i terra fecit sales: quoz si aliq. marcescat: possibile est eni z bonos i putredine trãsmutari: dignu e vt foras mittant. **HIERO:** Uel aliter: Sal isulsum e q. amat picipatu: z itrepere no audet. vñ seqt: Dabe. i. vo. sal. z pa. ha. iter vos. vt. f. falsedine correptionis amor primi temper: z dilectione primi sal iusticie odiat. **GREG:** sup **E**zechie. Uel **B** dicit 5 quosda quos du maior cõsciencia erigit: a ceteroz societate disiumgit: z quo plus sapiunt: eo a cõcordie vtute respiscunt. **GREG:** i pasto. Qui et loq sapieter nitit: magno ope metuat ne ei eloquio audientiu vnitas cõfundatur: ne ois sapiens videri desiderat: vnitatis compage isipienter absicdat. **THEO:** Uel q. cõstrigit se viculo dilectionis ad primu: hic sale habet: z ex **B** pacẽ cu fratre suo. **AVG:** de cõ. euã. Dec **M**are? oim locutu fuisse cõtertum cõmoroat: z aliq. posuit q. nullus alius euãgelistarũ posuit: alia vero q. matthe? quoq. posuit: z aliq. que matthe? z lucas. sed illi ex alijs occasionib?: z i alio rerũ ordine. vñ de mibi videf etia hoc loco ois dixisse que alijs locis dixit: q. satis pertinebat ad hac ipam ei? sententiam: qua vetuit. phiberi virtutes i noie suo fieri: et ab illo q. cu discipul eu no sequebat. **X.**

Et ide exurges uenit i fines iudee ultra iordanẽ z puenit iterrũ turbe ad eu: z sic psuenerat itez docebat illos. **E**t accedetes pharisei introgabãt eu: si licet uiro uxore dimittere tãtãtes eu? **A**t ille rñdes dixit eis: **Q**uid uobis pcepit moyses? **Q**ui dixerũt: **M**oyse pmissit libellũ repudij scribere z dimittere. **Q**ui bus rñdens **I**esus ait: **A**d duritiã cordis nr̃i scripsit uob pceptũ istud **A**b initio aut creature masculinz z feminam fecit eos de. **P**ropẽ hoc reliquet hõ patrẽ suũ z matrẽ: z ad herebit ad uxore suã: z erũt duo in

carne una. **I**taq. iã no sunt duo: s. una caro. **Q**uõ ergo de? p̃iunxit: hõ no separet. **E**t i domo itez discipuli ei? de eodẽ itrogauerũt eu. **E**t ait ill: **Q**uicũq. dimiserit uxore suã z aliã duxerit: adulteriũ cõmittit sup eã. **E**t si uxor dimiserit uirũ suũ z aliã nupserit mechatur.

BEDA: Ducusq. mare? ea narrat de ois que in galilea fecit z docuit: hic icipit enarrare que in iudea fecit z docuit siue passus e: z pmo quide tãtã iordanẽ ad orientẽ. **E**t h e qd dicit: **E**t ide erit. vt in fi. in. vl. ior. Deide etia citra iordanẽ quãdo rãtã iericho: bethaniã: z hierosolymã. **E**t cu ois iudeoz puincia generalitẽ ad distinctionẽ alianũ gentiu iudea sit dicta: speciali? tñ meridiana ei? plaga appellabãt iudea ad distinctionẽ samarie: galilee: decapolis: z ceterarũ i eadẽ puincia regionu. **THEO:** Uisitãt aut regionẽ iudee: quã sepe ppter iudeoz emulationẽ reliqrat: q. passio i ea erat futura: non tamẽ ascẽdit tũc hierosolymã: s. iudee confinia vt turbe no maliciose pficeret. Hierosolyma eni erat opatrit ois neqcie ob maliciã iudeoz. vñ sequitur: **E**t cõue. ite. tur. ad eum: z sicut cõ. ite. doce. illos.

BEDA: Notãda e mentiũ distãtia i turbis z phariseis. hẽ cõueniũt vt doceant: z sui sanent iurim: sicut mathe. cõmoroat. illi accedit vt saluatoem tãtãdo decipiãt. vñ sequit: **E**t acce. pha. iter. cu li. viro vt. di. tẽ. eu. **THEO:** Accedũt quide no de seretes ei: ne turbe in eu crederet: sed cõtinue accedẽtes credebãt eu in dubitationẽ iducere: z eu per itrogatiões cõfundere: **P**roposuerũt aut ei questionẽ ex vtraq. pte p̃cipitiũ habentẽ: vt si dicat q. licet viro uxore dimittere: vel no licet: acularẽt ipsum cõtradicẽtes eidẽ ex dogmatib? moysi. **L**bas? igitur sapia ipa rñdit eis responsiõẽ: illoz laqueos fugientẽ. **CHRY:** Interrogat. n. si licet: no statim rñdit: no licet: ne tumultuenf: s. pmo eos legis sententiã voluit rñdere: vt qd eu dicere oportebãt hẽ illi responderet. vñ sequit: **E**t ille respõ. ait: **Q**uid vobis p̃cepit moyses? **S**equit: **Q**ui dixerũt. **M**oyse pmissit libellum repudij scribere z dimittere. **P**roposuit quide moysen hoc dixisse: aut ppter itrogationẽ saluatoris: aut volẽtes in eu virozũ multitudinem icitare. **E**teni hoc iudeis erat idifferẽs z omẽs hoc opabant tanq. a lege pmissus. **AVG:** de cõ. euã. **N**ihil aut ad rei veritatẽ interest: vtrũ ois sepationẽ phibeti: z sententiã suã de lege firmanti: ipsi turbe vt **M**attheus narrat intulerit questionem de libello repudij per eundẽ moysen sibi pmissõ: an hoc quide illi de pcepto moysi illos itrogati responderit: vt **M**arcus hic dicit. naz z voluntas eius ita se habebat: vt no eis redderet rationẽ: cur illud **M**oyse pmissit: nisi p̃i? ipsi hoc cõmoroarassent. **C**ũ ergo voluntas loquentiu: cui debet seruare ab euãgelista vtroq. mõstrata sit: nihil itrogatum est iã: licet diuersus inter ambos fuerit mod? narrandi. **P**otest etia hoc itelligi: q. sicut dicit **M**arc?

Ca. X.
 p̃iunxit: hõ no separet.
 itez discipuli ei? de eodẽ itrogauerũt eu.
 adulteriũ cõmittit sup eã.
 dimiserit uirũ suũ z aliã nupserit mechatur.
 Ducusq. mare? ea narrat de ois que in galilea fecit z docuit: hic icipit enarrare que in iudea fecit z docuit siue passus e: z pmo quide tãtã iordanẽ ad orientẽ.
 Et h e qd dicit:
 Et ide erit. vt in fi. in. vl. ior.
 Deide etia citra iordanẽ quãdo rãtã iericho: bethaniã: z hierosolymã.
 Et cu ois iudeoz puincia generalitẽ ad distinctionẽ alianũ gentiu iudea sit dicta: speciali? tñ meridiana ei? plaga appellabãt iudea ad distinctionẽ samarie: galilee: decapolis: z ceterarũ i eadẽ puincia regionu.
 THEO: Uisitãt aut regionẽ iudee: quã sepe ppter iudeoz emulationẽ reliqrat: q. passio i ea erat futura: non tamẽ ascẽdit tũc hierosolymã: s. iudee confinia vt turbe no maliciose pficeret. Hierosolyma eni erat opatrit ois neqcie ob maliciã iudeoz. vñ sequitur:
 Et cõue. ite. tur. ad eum: z sicut cõ. ite. doce. illos.
 BEDA: Notãda e mentiũ distãtia i turbis z phariseis. hẽ cõueniũt vt doceant: z sui sanent iurim: sicut mathe. cõmoroat. illi accedit vt saluatoem tãtãdo decipiãt. vñ sequit:
 Et acce. pha. iter. cu li. viro vt. di. tẽ. eu.
 THEO: Accedũt quide no de seretes ei: ne turbe in eu crederet: sed cõtinue accedẽtes credebãt eu in dubitationẽ iducere: z eu per itrogatiões cõfundere:
 Proposuerũt aut ei questionẽ ex vtraq. pte p̃cipitiũ habentẽ: vt si dicat q. licet viro uxore dimittere: vel no licet: acularẽt ipsum cõtradicẽtes eidẽ ex dogmatib? moysi.
 Lbas? igitur sapia ipa rñdit eis responsiõẽ: illoz laqueos fugientẽ.
 CHRY: Interrogat. n. si licet: no statim rñdit: no licet: ne tumultuenf: s. pmo eos legis sententiã voluit rñdere: vt qd eu dicere oportebãt hẽ illi responderet. vñ sequit:
 Et ille respõ. ait:
 Quid vobis p̃cepit moyses?
 Sequit:
 Qui dixerũt.
 Moyse pmissit libellum repudij scribere z dimittere.
 Proposuit quide moysen hoc dixisse: aut ppter itrogationẽ saluatoris: aut volẽtes in eu virozũ multitudinem icitare.
 Eteni hoc iudeis erat idifferẽs z omẽs hoc opabant tanq. a lege pmissus.
 AVG: de cõ. euã.
 Nihil aut ad rei veritatẽ interest: vtrũ ois sepationẽ phibeti: z sententiã suã de lege firmanti: ipsi turbe vt
 Mattheus narrat intulerit questionem de libello repudij per eundẽ moysen sibi pmissõ: an hoc quide illi de pcepto moysi illos itrogati responderit: vt
 Marcus hic dicit. naz z voluntas eius ita se habebat: vt no eis redderet rationẽ: cur illud
 Moyse pmissit: nisi p̃i? ipsi hoc cõmoroarassent.
 Cũ ergo voluntas loquentiu: cui debet seruare ab euãgelista vtroq. mõstrata sit: nihil itrogatum est iã: licet diuersus inter ambos fuerit mod? narrandi.
 Potest etia hoc itelligi: q. sicut dicit
 Marc?

ergo deus cōiunxit vnā faciēdo carnē viri & femiē
 hō nō pōt sepāre: sed sol' deus. Dō sepāre: quando
 ppter desideriu scōe vxoris primā dimittim'. Deū
 sepāre: quādo ex cōsensu ppter seruitutē dei sic has
 bemus vxores: quasi nō habētes. **CHRY.** Si autē
 duo quos de' cōiunxit sepāri nō debēt: multo ma
 gis ecclesiā quā de' chūsto cōiunxit: ab eo nō con
 uenit sepāre. **THEO.** Quia vero scādālizabantur
 discipuli: tanq̄ ex pdictis nō plene eis fuerit satisfā
 ctū: ppter hoc enī iter interrogāt. vñ sequit'. **Et ite.**
 i do. disc. ei' de eodē iter. eū. **HIERO.** Scōda iter
 rogatio ab apostolis iterū dicta ē: quia de eadē re
 de qua pharisei eū interrogauerūt. i. de cōiugij statu
 & hoc pprie. Iterata enī verbi snia: nō fastidiū sed
 esuriē & sitim pstat. vñ qui me comedūt: adhuc esur
 riēt: & q̄ me bibūt adhuc sitiēt. Melliflūa enī sapiē
 tie eloquia gustata: diligētibus multimodū sapore
 reddūt. vñ dñs iterato discipulos instruit. nam sequi
 tur: **Et dixit ill':** Quicūq; dimi. vr. su. & al. dux. adul.
 com. su. eā. **CHRY.** Adulteriū vocat nō cū sua sū
 mul esse: Nō enī ē sua quā accepit pria derelicta: &
 ppter hoc cōmittit adulteriū sup eam. i. sup scōdam
 quā itroducit. Idē autē est & de muliere. vñ sequit':
Et si vr. oi. virū suū: & alij nup. mechaf. Nō enī alte
 ri vt pprio viro pōt cōiungi: si ppriū derelinquat.
Et quidē lex phibuit adulteriū manifestū: saluator
hoc nō manifestū: neq; ab oibus notū: nature con
trariū. **BEDA: In mattheo vero scriptū est ples**
nus: Quicūq; dimiserit vxorē suā nisi ob fornicati
onē. Vna ergo solūm carnalis est causa: fornicas
tio. Vna spiritalis: timor dei: vt vxor dimittat: sicut
multi religiōis cā fecisse legunt'. Nulla autē cā est
dei lege pscripta: vt viuēt ea que relicta ē alia ad
ducatur. **CHRY. Quod autē Matthe' dicit pha**
riseis hec verba dixisse: Marcus vero discipulis: nō
est cōtrariū. cōtingit enim hec & his & illis deā eē.

Et offerebāt illi puulos: ut tāge
ret illos. discipuli autē cōminabant
offerētibus. Quos cuz uideret Je
sus: idigne tulit. Et ait illis: Sini
te puulos uenire ad me: & ne probi
bueritis eos: taliū enī ē regnū dei.
Amē dico uobis: q̄sq; nō receperit
regnū dei uelut puulus nō itrabit i
illud. Et cōplexās eos & imponēs
manus super illos: bñdicebat eos.

THEO. Ostēsa supius nequitia phariseorū chū
 stū tētantū: nūc ostēditur multa fides turbaz: que
 tñ manuū impositiōe putabant chūstus bñdicere
 puulos quos illi offerebāt. vñ dicit': **Et offe. illi par**
uu. vt tā. eos. **CHRY. Sed discipuli phibebāt of**
ferētes ppter chūsti dignitatē. Et hoc ē quod sub
ditur: Disci. autē. cō. offe. Saluator autē erudiēs disci
pulos sapere moderata: & timorē cōculcare mūdas
num: accipit pueros & eis pnuunciat regnū dei. vñ
sequit': Et dixit illis: Sinite paruū. ve. ad me. & ne
ph. eos. **ORIGE. Siquis ergo eorū q̄ doctrinā**

ecclesiasticā pfitentur: videat aliquē offerētē quof
 dā stultos mūdi ⁊ ignobiles ⁊ infirmos: q̄ ppter h̄
 appellati sūt pueri ⁊ infantes: nō phibeat quasi sine
 iudicio facientē eū qui offert talē saluatori. Post
 hec exhortat discipulos suos tā viros cōstitutos cō
 descēdere vtilitatibus puerorū: vt sūt pueris quasi
 pueri: vt pueros lucrētur. Nam ⁊ ipse cū in forma
 dei esset: humiliās se fact⁹ est puer. vñ subdit: Taliū
 ē enī regnū. **CHRY.** Enī ab oibus passionibus
 pura existit aīa pueri: ppter hoc oꝝ vt hec ex volun
 tate opemur: que pueri habēt p naturā. **THEO.**
 Unde nō dixit: bonū ē regnū dei: sed Taliū. s. habentī
 tū ⁊ studio ⁊ labore innocētīā ⁊ simplicitatē quā
 habēt pueri ex natura. Puer enī nō odit neq; ma
 liciose aliqd opatur: neq; verberat⁹ a matre discer
 dit: sed ⁊ si eū vilibus iduat vestimentis: pferet ea res
 galib⁹ indumētis: sic ⁊ ille q̄ viuūt sm virtutē eccle
 sie matris sue nihil huic phonorat: neq; etiā reginā
 multoꝝ voluptatē. vñ ⁊ dñs subdit: Amē dico vo
 bis: Quisq; nō rece. reg. dei velut puu. nō intrabit
 illud. **BEDA.** i. nisi talē habueritis innocentīā ⁊
 animi puritatē sicut puulus h̄: regnū celoz nō po
 teritis intrare. **Aliter:** regnū dei. i. doctrinā euange
 lij: sicut puul⁹ recipere iubemur: qz quomō paru
 lus in discēdo nō cōtradicit doctorib⁹: neq; rōnes
 cōponit ⁊ verba eis resistēs: sed fideliter suscipit q̄
 docet: ⁊ cū metu obturpat ⁊ discit: ita ⁊ nos obe
 diēdo simpliciter ⁊ sine vlla cōtradictiōe verbū dō
 mini suscipere debem⁹. **Sequit⁹:** Et cō. eos. ⁊ im. ma.
 sup il. bñ. illos. **CHRY.** Bñ aut amplexat⁹ eos ad
 benedictionē tāq; i. ppiū sinū eleuās. ppiat⁹ fa
 cturā suā ab eo cadentē ab initio ⁊ diuisa. **Impōit**
 aut puulis man⁹ docēs diuie virtutis opationes.
Et quidē sm cōsuetudinē alioꝝ man⁹ iponit: s; nō
 sm cōsuetudinē opatur. **De⁹** enī existēs: hūanum
 modū suabat tāq; ver⁹ hō fact⁹. **BEDA:** Aōples
 rus etiā bñdixit puulos: vt hūiles spū sua bñdictio
 ne ⁊ grā ⁊ dilectiōe dignos esse significet.

Et cū egressus eēt i uia pcurrēs
 quidā genuflexo añ eū: rogabat eū
 dicēs: Magister bone: qd faciāz ut
 uitā eternā papiā? **Jesus** aut dixit
 ei: Quid me dicis bonū? **Nemo** bo
 nus nisi un⁹ de⁹. **Precepta** nosti: **Ne**
 adulteres: ne occidas: ne fureris: ne
 falsum testimoniū dixeris: ne frau
 dē feceris. honora patrē tuū ⁊ ma
 trē. **At ille** rñdens ait illi: **Magist⁹:**
 hec oīa obseruauī a iuuetute mea. **Je
 sus** aut intuit⁹ eū dilexit eū: ⁊ dixit
 ei: **Unū** tibi decet: **Et** de quecunq;
 habes uēde ⁊ da paupibus: ⁊ habe
 bis thesaurū i celo: ⁊ neni seqre me
Qui cōtristat⁹ i uerbo: abijt merēs.

Erat enī habēs mltas possessiōes.
Et circūspiciēs iesus: ait discipulis
 suis: **Q**uod difficile q̄ pecunias hnt in
 regnū dei introibūt. **Discipuli** aut ob
 stupescbāt i uerbis ei⁹. **At** **Jesus**
 rursus rñdēs ait illis: **Filioli:** q̄s dif
 ficile ē cōfidētes i pecunijs i regnū
 dei introire. **Facil⁹** ē camelū p fora
 men ac⁹ trāsire: q̄s diuitē intrare i re
 gnū dei. **Qui** magis admirabant
 dicentes ad semetipos: **Et** q̄s pōt
 salu⁹ fieri? **Et** itūēs illos **Jesus**
 ait: **Apud** hoies ipossibile ē: s; non
 apud deum. **Omnia** enim possibi
 lia sunt apud deum.

BEDA: Audierat quidā a dño tñ eos qui pau
 uulorū uolūt esse similes: dignos esse introire regnū
 celoz: iō pōcit sibi exponi nō pabolis: s; apē. qui
 bus operū meritis uitā eternā cōsequi possit. vñ dī:
Et cū egressus eēt i uia pcur. q̄ genu. ante eū roga
 eū: dicēs: **Ma. bo.** quid fa. vt vi. eter. pē. **THEO.**
Uir de hoc iuue. q̄ oibus alijs p ifirmantib⁹
 ad christū accedētib⁹: hic uite eterne possessionem
 postulat cū maligna sit passio auaricie. ppter quā
 postmodū cōtristat⁹ ē. **CHRY.** Quia q̄o accesser
 rat ad christū: tāq; ad hominē ⁊ ad unū iudicem
 doctor: christ⁹ tāq; hō rñdit eide. vñ sequit⁹. **Jesus**
 aut dixit ei: **Quid** me di. bo. **Nemo** bo. nisi un⁹ de⁹.
Hec aut dicēs: nō excludit hoies a bonitate: s; a cō
 patiōe bonitatis diuie. **BEDA:** Un⁹ aut de⁹ bo
 nus: nō p̄ sol⁹ itelligēd⁹ ē: s; ⁊ fili⁹ q̄ dicit: **Ego** sū
 pastor bon⁹: sed ⁊ spū sanct⁹: qz dī: **P̄** de celis uo
 bit spū bonū petētib⁹ se. **Ipa** enī vna ⁊ indiuisa
 trinitas p̄: fili⁹: ⁊ spū sanct⁹: sol⁹ ⁊ un⁹ de⁹ bon⁹ ē.
Nō igit bon⁹ se bonū negat: s; eē deū significat: nō
 se magister bonū nō eē: sed magistri abiq; oio nul
 lū bonū eē testat⁹. **THEO.** Uoluit igit oīs p̄ hec
 uerba mentē iuuenis facere altiorē: vt ipm cognos
 ceret tāq; deū. **Sed** ⁊ aliud quidē inuit i bis dōs:
 vt quādo debes cōferre cū aliquo: nō adulādo eis
 eo cōferas: sed respicias radicē bonitatis ⁊ fontem
 deū: ⁊ ei p̄tes honozē. **BEDA:** Notādū aut q̄ in
 sticia legis suo tpe custodita: nō solū bona tere: re
 rū etiā suis electoꝝ vitā cōferebat. **Eterna** quē
 ti cōsequēter dixit: **Precepta** nosti: **Ne** adulteres:
 ne occi. **Hec** enī pueril innocētia q̄ nobis imitāda
 pponit: si regnū dei uolum⁹ intrare. vñ sequit⁹: **Et** il
 le rñdēs ait: **Magist⁹** hec oīa ob. a iuue. mea. **Nō**
 ē putādus hō iste vel voto tētantis vt quidā putau
 ierūt dñm iterrogasse: vel de sua uita esse mēt⁹: s;
 simpliciter vt uixerat eē cōfessus: qd patet ex h̄ qd
 subdit⁹: **Jesus** aut intuit⁹ eū: dilexit eū: ⁊ dixit ei. **Et**
 aut mēdaciū aut simulatiōis noꝝa re⁹ teneretur: ne
 quāq; intuit⁹ archana cordis ei⁹ diligere uideretur
Jesus. **ORIGENE.** sup mat. In hoc enī q̄ dilexit eū

[Marginal notes in a smaller script, likely from a commentary or glossary, partially obscured and difficult to read.]

del oſcular? e cu: videt affirmaffe pfeſſione ei? qui dicit ſe oia iſta iplere. Intedes eni mēte in eum vidit hominē ex bona cōſciētia cōſitentē. **CHRY.** Dignū tñ ē inquirere q̄liter hūc dilexit: q̄ eū n̄ erat ſecur? Est aut h̄ dicere qm̄ quantū ad priora dilectus erat amor: que legis ſūt obſervās a iuuetute. circa finē vero neq̄ diminutionē p̄oris dilectionis cōſecur? ē: ſicut neq̄ p̄fectionē ſuſcepit. Et ſi enī nō exceſſerat menſurā: humanā chriſti p̄fectionē nō ſe quēs: nullo tñ crimine exiſtebat re: iuxta poſſibilitatē hominis legē obſervās. et i hac obſervatiōe chriſti? eū dilexit. **BEDA:** Diligit enī dñs eos q̄ m̄adata legis q̄uis miora cuſtodit: ſed nihilomin⁹ que in lege p̄n̄ fuerāt bis q̄ p̄fecti eē deſiderāt oñdit: q̄a nō venit ſolvere legē ſed adimplere. Un̄ ſequit: Et dicit: Unū tibi deſt. Uade quecūq̄ ha. vende et da pauperibus et ha. theſau. i celo. et veni et ſe. me. Quicūq̄ enim p̄fect⁹ eē voluerit debet viderē que h̄: nō ex p̄ſentat ananias fecit et ſaphira: ſ; totū. **THEO.** Et cū viderit dare paupib⁹: nō hiſtrionib⁹ et luxurioſis. **CHRY.** H̄n̄ aut nō fecit eterne vite mētio nē ſed theſauri: dicēs: Et habe. theſa. i celo. Quia. n. de pecuniis erat ſimo: et de abrenūciatiōe oiū: oſtēdit q̄ reddit plura bis que p̄cepit reliquere: quanto mai⁹ ē celū q̄ terra. **THEO.** S; q̄ multi ſūt pauperes nō humiles: ſed ebrū aut aliquā aliā habētes maliciā: p̄pter h̄ dicit: Et veni ſequere. **BEDA:** Sequit enī dñm qui imitator ei⁹ ē: et p̄ veſtigia ei⁹ gadiſ. Sequit: Qui cōtritaſt i verbo abiit merēs. **CHRY.** Et cūm tritiſcie ſubdit euāgelista dicēs: Erat enī poſſeſſiōes habēs multas. Nō enī eodem mō afficiunt q̄ pauca habēt et q̄ multa. Adiectio. n. acquiritariū diuitiarū maiore flāmā cupiditatis accēdit. Sequit: Et circū. Jeſus ait diſci. ſuis: Quādiſſi qui pecu. ha. i reg. dei itroi. **THEO.** Non h̄ dicit q̄ diuitie male ſint: ſed h̄ites ipſas vt cuſtodiat. doct enī nō ipſas habere. i. retinere et cuſtodire: ſ; eis i neceſſariis vti: et in fuitio hominis eē. **CHRY.** Dicit aut hoc dñs diſcipulis paupibus eritibus et n̄ bil poſſidētib⁹: inſtrues eos inopiā nō erubere: et quaſi excuſando eris rīdēs p̄ eo q̄ nihil eos habere cōſeſerat. Sequit: Diſcipuli aut obſtu. in verbis ei⁹. Maniſteſtū ē enī quoniā iopes erites p̄o alioq̄ ſalute dolebāt. **BEDA:** Sed q̄ iter pecuniis habere et amare multa diſtātia ē. vñ et ſalomō n̄ ait: Qui habet. ſed Qui amat diuitias: fructū nō caput eis. iō dñs obſtupēſcētib⁹ diſcipulis verba p̄miſſe ſine exponit. vñ ſequit: At Jeſus rur. rīdēs ait illis: Filioi: q̄ difficile eſt cōſi. in pe. regnū itroi re: Ubi notandū ē q̄ nō ait q̄ ipſoſſibile ē: ſ; q̄ diſſicile ē. quod enī ipſoſſibile ē. oino fieri nō poteſt. **CHRY.** Uel dicēs difficile oñdit eē ipſoſſibile: et n̄ ſimpliciter ſ; cū quadā intētiōe. et hoc oñdit exem plo. di. Facili⁹ ē came. p̄ ſora. acus trāſire q̄ diuitē itra. in regnū dei. **THEO.** Camelū ſiquidē oꝝ inuelligere aut ipm̄ aial aut funē illū groſſiuz quo naues magne vtiū. **BEDA:** Quomō ergo vel i euāgelio matthe⁹ et i oſeph: vel in veteri teſtamēto q̄ plurimi diuites itrauerūt in regnū dei: niſi forte q̄ diuitias vel p̄ nibilo habere vel ex toto relinquere dño inſpirate didicerūt. Altiore aut ſenſu facilius ē chriſtū pati p̄ dilectōib⁹ ſuis: q̄ dilectōres ſeculi

ad chriſtū poſſe cōuertī. Camelū enī nomie ſe itelli gi voluit: q̄ iſfirmitatis noſtre onera ſuſtulit. p̄ acū autē ſignificat dolores i paſſione ſuſceptos. **FORA** men ergo acus dicit anguſtias paſſiōis: qua ſciſa: noſtre quaſi veſtimēta nature quodāmō reſarcire dignat⁹ ē. **Sequit:** Qui mag. admira. dice. ad ſemet ipſos: Et q̄s pōt ſalu⁹ fieri: cū incōpabiliter maior ſit turba pauperū: que diuitib⁹ p̄ditis pōt ſaluari. i tellexerūt tamē cictos q̄ diuitias amāt: etiā ſi ad ipſi ſci nequeat: i diuitū numero deputari. **Sequit:** Et intues eos Jeſus ait: Apud homi. ipſoſſi. eſt: ſ; non apud deū. Quod nō ita itelligendū ē quaſi cupidi et ſupbi in regnū celozū ſint intraturi: cū cupiditas et ſupbia ad charitatē et humilitatē ouertat. **CHRY.** Ideo aut hoc opus dei eſſe dicit: vt oñderet q̄ multa opus ē illi gratia: qui ad hoc a deo dirigif. vnde mōſtrat q̄ nō pua merces ē diuitib⁹ valētib⁹ chriſti philoſophiā ſeq̄. **THEO.** Uel itelligendū ē q̄ dicit: Apud hoies ipſoſſibile ē: ſ; nō apud deū. q̄ cū deū audim⁹: hoc ſit poſſibile. cuz vero hūana ſapi mus: ipſoſſibile. **Sequit:** Omnia enī poſſibilia ſunt apud deū. Cuz oia dicit: entia ſubitelligas. peccatū enī nō eſt ens. Eſt enī res abſq̄ eſſentia et hypostas ſi peccatū. Uel aliter: Peccatū nō virtutis ſed infirmitatis ē. et iō peccatū ſicut et infirmitas ipſoſſibile ē apud deū. Sed nūquid de⁹ facere pōt vt id quod factū eſt: nō ſit factū: Ad q̄ dicit q̄ deus eſt ſūma veritas. facere aut quod factū eſt vt nō ſit factū: fal ſum ē. Qualiter ergo veritas faciet falſum: Prius igif deſtruet ppriā naturā: vt quidā dicūt. Nunqd pōt de⁹ nō eē de⁹: hoc enī ridiculū eſt.

Et cepit ei Petrus dicere: Ecce nos dimiſim⁹ oia: et ſecuti ſum⁹ te. Rīdēs Jeſus ait: Amē dico uob nemo ē q̄ reliquerit domū aut frēs aut ſozores aut patrē aut matrē aut filios aut agros pp̄ me et pp̄ter euāgelii: q̄ nō accipiet cēties tñm nūc in tpe hoc domos et frēs et ſozores et matres et filios et agros cū p̄ſecutio nib⁹ et in ſeculo futuro uitā eternā. Multi aut erunt primi nouiſſimi: et nouiſſimi primi.

GLO. Quia iuuenis audito cōſilio ſaluatoris de rerū dimiſſiōe: triſtis abceſſerat. Diſcipuli aut chri ſti p̄miſſum cōſiliū iā adimpleuerāt: ſollicitare ceperūt de p̄mio: eſtimātes ſe magnū aliqd̄ feciſſe: cū iuuenis q̄ p̄cepta legis ipluerat: hoc ſine triſticia nec audire potuerit. vñ Petrus p̄ ſe et alijs dñm iter rogat. Et h̄ ē q̄ dicit: Et cepit ei petrus dicere: Ecce nos dimiſim⁹ oia: et ſecuti ſum⁹ te. **HIERO.** Petrus et ſi pauca dimiſit: tñ hec oia vocat. Nā et pauca habēt vīculū paſſiōis: ita vt beatificet ille qui pauca relinq̄. **BEDA:** Et q̄ nō ſufficit tñm dimittes re: iūgit q̄ p̄fectū ē: Et ſecuti ſum⁹ te. q. d. fecimus

quod iussisti. Quid igit dabis nobis pmii? Petro autē de discipulis tm̄ interrogāte dñs vniversale respōsionē facit. vñ sequit̄: Rñdens Iesus ait: Amen dico vobis: nemo est q̄ re. do. aut fr̄s. Doc aut̄ oīs cēs: nō innuit vt patres reliquam⁹: nō adiuantes eos: neq; vt ab vxorib⁹ sepemur: s; nos instruit p̄ferre re honorē dei secularib⁹ reb⁹. CHR̄Y. Vbi at̄ vī def: q; i hoc itēdebat p̄secutiōes futuras occulte p̄ nūciare: q; futurū erat vt multi patres ad pietatem filios iducerēt: et vxores viros. Nō aut̄ differt dicere: Prop̄ nomē meū aut euangeliū: vt Marc⁹ dicit: aut p̄pter regnū dei: vt ait lucas. Atēni nomen christi virt⁹ euāgelij ē et regni. Euāgelij enī recipit̄ i nomie iesu christi: et regnū dei p̄ nomē ipi⁹ cognoscitur et venit. BEDA: Quidā aut̄ ex occasione h⁹ snie qua dicit̄: Accipiet cēties tantū: nūc i tpe hoc iudaicā mille annoꝝ fabulā post resurrectionē iustozū dogmatizāt: quādo oīa que p̄pter deū dimissus multiplici sūt fenore reddēda: isup et vita eter na donāda. Nec vidēt q; r̄ si i ceteris digna fit p̄missio: in vxorib⁹ tñ centenis iuxta alios euāgelij stas appareat turpitudine: p̄fertis cū oīs i resurrectiōe nubēdū nō eēt testet. et ea que p̄pter se dimissa fuerit: recipiēda in h̄ tēpore cū p̄secutiōib⁹ assuesceret: quas mille ānis suis abesse affirmat. CHR̄Y. Est quidē igit̄ centies tantū merces scōm cōmuni cationē et non scōm possessionē. B enī adimpleuit eis dñs n̄ corpalit̄: sed alio quodāmō. HIERO. Vxor enī i domo circa vīri cibū negotia et vestimēta. Vnde igit̄ h̄ et in aplis. Vulte enī mulieres sollicite erāt de eozū cibo et vestimētis et ministrabāt eis. Similiter et patres et matres plurimas apostoli habuerūt. eos q̄ ipos diligebāt: s; et petr⁹ vnā relinquēs domū postea omnium discipulozū domos habebat. Et mai⁹ ē: q; cū p̄secutiōib⁹ hec oīa possibebunt sancti: si p̄secutiōe sint passi et angustiati. p̄p̄t qd̄ sequit̄: Multi aut̄ erūt pm̄i nouissimi et nouissimi primi. Pharisei enī pm̄i existētes facti sūt nouissimi. Qui vero oīa reliquerūt: et christū secuti sunt fuerūt nouissimi i seculo isto p̄ angustias et p̄secutiōes: s; erūt pm̄i p̄ spem q̄ est i deū. BEDA: Pōt sane h̄ qd̄ ait Accipiet cēties tantū. alti⁹ itel ligi. Aētēnari⁹ quippe numer⁹ de leua trāslat⁹ i de xterā: s; eandē isleri digitorū videat̄ habere figurā: quā habuerat denari⁹ i leua: tñ quātitatis magnitudine sursum crescit: q; videlicet oēs qui p̄pter regnū dei tēporalia spreuerūt: et i hac vita p̄secutiōibus plenissima eiusdē regni gaudiuz fide certa degustāt: atq; i expectatiōe patrie celestis q̄ significatur i dextera omnium electozū delectatōe fruūt. Terū q; multi virtutū studia nō eadē qua icipiūt intētionē pietatis cōsumāt: mox subinfer̄: Multi aut̄ erūt r̄c. Quotidie enī videm⁹ multos i laico habitu cōstitutos: magnis vite meritis excellere: et alios a p̄ma etate spiritali studio feruentē: ad extremum ocio torpētē lascescere: atq; inertis stulticia qd̄ spiri tu cepere carne consummare.

Erat aut̄ i uia ascēdētēs hierosolymā: et p̄cedebat illos iesus. Et stupebāt: et sequētēs timebāt. Et assu

mēs itēz duodeci cepit ill⁹ dicere q̄ eēt ei uētura: Quia ecce ascēdim⁹ hierosolymā. et fili⁹ bois tradēt̄ p̄cipib⁹ sacerdotū et scrib⁹ et seniorib⁹: et dānabūt eū. mōte. Et tradēt̄ eū gentib⁹: et illudēt̄ ei et cōspuent euz et flagellabūt euz: et interficiēt eū: et tertia die resurget.

BEDA: Meminerāt discipuli sermōis quo dñs se passurū multa a sumis sacerdotib⁹ et scribis p̄dixerat: et iō hierosolymā tēdentes stupebāt. Et hoc ē qd̄ dicit̄: Erāt aut̄ i uia ascēden. hiero. et p̄ce. illos le sus. THEO. Ut oñdat q; ad passionē p̄currit: et q; nō refugit mortē p̄ nostra salute. Et stupe. et sequētēs time. BEDA: Ne vel ipi⁹ cū eo occiderent: vel saltē ille cui⁹ vita et magisterio gaudebāt: inimi corū manib⁹ occūberet. P̄uidēs aut̄ dñs ex passione sua discipulozū aios pturbādos: eis et passionis penā et resurrectionis sue gloriā p̄dicat. vñ sequit̄: Et assumēs iterū. xij. Et illis dicere que essent ventura. THEO. Ut. s. discipulozū corda cōfirmaret: et cū hec pauidēt̄ leui⁹ postmodū sustinerēt: et repentinis nō formidarēt: et etiā vt oñderet q; volūtarie patit̄. Qui enī p̄noicit et pōt fugere et nō fugit: manifestū ē q; volūtarie seipm̄ passionib⁹ tradidit. Seco sum aut̄ assumit discipulos: nāq; cōueniēs erat passiōis mysterium propinquitib⁹ sibi reuelare.

CHR̄Y. Rōmemorat aut̄ singula que passur⁹ erat ne si aliqd̄ p̄termisissuz remaneret: cernētēs postmodū illō subito turbarent. vñ subdit: Quia ecce ascēdim⁹ hierosolymā. GLO. Ad quē. spectinet̄ pati: naz diuinitas pati nō pōt. Tradet̄. i. a iuda p̄ncipis. et scri. et seniorib⁹: et cōdem. eū morte iudicantes eū eēt̄ reū mortis. Et tradēt̄ eū gentib⁹. i. pilato genitil. Et illudēt̄ ei. milites ei⁹. Et cōspuent̄ eū et fla. eū et in terfi. eū. CHR̄Y. Ut aut̄ cū fuerit cōtristat⁹ p̄pter passionē et mortē tūc et resurrectionē expectet̄: subdit. Et tertia die resurget. Cū enī tristitias et obprobria que cōtigerūt nō occultauerit: conueniēs erat vt ei et de reliquis crederent.

Et accedūt ad eū iacob⁹ et iohānes filij zebedei dicētēs: Magister uolum⁹ ut quocūq; petierim⁹ facias nob̄. At ille dixit eis: Quid uultis ut faciā nob̄? Et dixerūt: Da nob ut un⁹ ad dextraz tuā: et ali⁹ ad sinistrā tuā sedeam⁹ i glia tua. Iesus at̄ dixit eis: nescitis qd̄ petatis. Pote stis bibere calicē quez ego bibo: aut bap tismo quo ego baptizor baptizari? At illi dixerūt ei: Possum⁹. Iesus at̄ ait eis: Calicē qd̄ quez ego bibo bibetis: et bap tismo quo ego ba

[Marginal notes in a smaller Gothic script, including 'CHR̄Y', 'THEO', 'GLO', and 'BEDA' with commentary on the main text.]

Marcus

ptizoz baptizabimini: sedere aut ad dexteram meam uel ad sinistram non est meum dare uobis: sed quibus paratum est.

CHRY. Audiētes discipuli christum frequēter d suo regno loquētem putabāt qd hoc regnū post ei mortē nō esset: et iō nūc p nunciata christi morte: accesserūt ad eū ut honorib' regni statim fierēt dī gen. vii dī. Et accesserūt ad eū ia. 7 iō. fi. 3e. di. Magister 7o. ut quodcuq; pe. fa. nobis. Erubescētes enī qd ali quid humanū passi erāt: accesserūt ad christū seoz sum ei a discipulis assumētes. Saluator uero non ignoas quid petere debebat: sed ad respōdendum eos iudicēs interrogatōne subiūgit. At ille dixit eis: Quis uultis ut facia uobis? THEO. Credebāt autem p dicit discipuli qd ppter hoc hierosolymā ascēderet et regnaret: 7 postmodū pateref: que se passū nō p dicitat: 7 hoc cogitātes dexterā 7 sinistram sedē appēdebāt. vñ sequit. Et dixerūt: Da nobis ut vnus ad dexterā 7 alī ad sinistram sedeat i gloria tua.

AVG. de cō. euā. Hoc ab eis nō p eos ipos: s; p matrem dicit eē mathe' expsit: cū illa eozū uolūtate at traheret ad oīm. vñ magis ipos qd illā dixisse quod dicit eē Marc' breuē itimauit. CHRY. Uel cōueniēter dicit pōt vtrūq; factū eē. Vidētes enī se p aliis honoratos: p dicitā petitionē se cōseq estabāt: et ut facili' petitionē obtinerēt: matrē assūperunt: et cū hac simul christū p carent. AVG. d cō. euā. Deniq; 7 dñs etiā scdm Marcū 7 scdm Matheū ipos pōt qd matri rīdit. Nā sequit: Jesus autē dixit eis: Nescitis qd pe. THEO. Quasi d. Nō est hō qd creditis qd sim tpaliter i hierusalē regnatur' : sed oia hoc que. i. ad regnū meū prinēt supra intellectū sūt. Item sedere a dexteris meis tā magnū qd ē: ut excellat ordines angeloz. BEDA: Uel nesciūt qd petāt qd sedē glorie a dño quā nondū merebant in quirit. CHRY. Uel dicit: nescitis qd petatis: ac si diceret: Uos de honore loqimini: ego uero de agōnib' 7 sudorib' disputo. Nō enī ē hoc p miorū tempus sed occisōis: plioz: 7 piculoz. vñ subdit: Pote stis bibere ea. que ego bibi. aut bap. quo ego bapti. bap. prizari: Per modū interrogatiōis attrahit eos: ut ex cōmuniōe que ē ad ipz audiores fierēt. THEO. Calicē autē 7 baptismū crucē nomiat: calicē qd ex tanq; potū dulciter ab ipō susceptū: baptismū uero tanq; emūdatiōne nostroz facientē peccatoz: qui nō intelligētes qd dixerat: rīderūt. vñ sequit. At illi dixerūt: possum' . Credebāt enī qd de calice sensibilib' 7 baptismū quo iudei baptizari solebāt lauantes se anteoz cōederēt loquere. CHRY. Rīderunt autē tā p mpte expectātes i eo qd petierūt exaudiri. Sequit: Jesus autē ait eis: Calicē quidē que ego bibi bibi. 7 bap. quo ego bapti. baptizabimini. i. martirio digni eritis 7 patiemini sic 7 ego. BEDA: Querit autē quomō calicē martirij iacob' 7 iohānes dixerūt: aut quomō baptismū dñi fuerūt baptizati: cū scriptura narret iacobū tñ apostolū ab herode capite trūcatū: Iohānes autē p pta morte fini tūc viti. S; si legam' ecclesiasticas historias i qbus scrip' qd ipe ppter martirij i seruētis olei dolium missus sit: statiq; relegat' i patib' istula: sic videt bim' martirij aio nō defuisse: 7 bibisse iohāne ca

licē cōfessōis: que 7 tres pueri in camino ignis bibe rūt: 7 psecutor nō fuderit sanguinē. Sequit: Sede re aut ad dex. me. uel ad si. nō ē me. da. vo. sed quibus paratum est. CHRY. Ubi duo querūt. vñ ē: si paratum ē alicui sedere a dextris ei'. Alterū autē: si ofum dñs his quibus paratum ē potestātē tribuēdi non h; . Ad primū ergo dicim' qd null' a dextris neq; a sinistris sedet: inuius enī ē oī creature thronus ille. Quomō ergo dixit: Sedere ad dexteram meam uel ad sinistram nō ē meū dare uobis: quasi quibusdā sessuris. Ad suspitionē quidē interrogatū rīdit eoz intētio: nī cōdescēdes: neq; enī nouerāt illū thronū excelsum 7 cathedrā que ē a dextris patris: s; vñ solum petebāt. s. potiri pmatu 7 alijs pesse. Quidā enī aus diuerāt dictū de apostolis qd sup. xij. thronos eēt sessuri: qd esset qd dictū ē ignozātes: iter ceteros petierūt pmatū. Ad secūdū dicēdū ē qd tale donū p tatem filij nō trāscēdit: sed qd i matheo dī: Paratum ē a pte meo. idē ē ac si diceret: a me. vñ 7 marc' nō dicit hic: a patre meo. Nō ergo hic christ' dicit tale ē: Doremīni inq; ppter me: nō tamē h sufficit ad hoc qd vos primū ordinē obtineatis. Si enī aliquis ali' cū martyrio uenerit: omnē aliā vtutē possidēs multa uobis maiora possidebit. his enī parat pmatū qd opa possunt fieri pmi. Sic igit dñs sua mīstione eos instruit ut nī uane 7 inanē p pmatib' molestent: siml' autē 7 eos noluit cōtristare. BEDA. Uel non ē meū uobis dare. i. supbis: hoc enī ad huc erat. Alijs paratum ē: 7 uos alij estote. i. humiles: 7 uobis paratum est.

Et audientes decē indignati sunt de iacobo 7 iohāne. Jesus autē uocās eos: ait ill' : Scitis qd hi q uidentur picipari gētib' dominant' eis: 7 picipes eoz ptātē hnt ipoz. Nō ita ē aut i uob: s; quicūq; uoluerit fieri maior crit ut minister. Et quicūq; uoluerit i uob p m' cē: crit oīz ser uus. Nā 7 fili' hominis nō uenit ut ministrare ei: s; ut ministraret: 7 daret aiam suā redēptionem pro multis.

THEO. Quia reliq; apostoli uidēt iacobū 7 iohāne honore petere: patiēter ferre nō possūt. vñ dicitur: Et audie. decem indignati sūt de iacobo 7 iohē. Patiētes enī hīana iuidia mouebant: s; tūc pmo indignati sūt: cū uiderūt ipos a dño non susceptos. nō aut pri' idignabant: qd uidebāt ipos alijs pborozari. tūc igit sic ipfecte se habebāt apostoli: s; potestā i pmatib' sibi cedebāt adinuicē. christ' autē eos sanat: pmo quidē ad eoz cōsolationē eos iurta se adducēdo: 7 h significat cū dicit: Jesus aut uocās eos. deinde demonstrādo qd usurpare honore 7 desiderare pmatū gētiliū ē. vñ sequit. Ait illis: Scitis qd hi q uident p m. gen. 10. eis: 7 p m. eoz po. ha. ipsoz. Gentiliū picipes tyrānicē 7 dñabiliter ad picipatū se igerūt. Sequit: Nō ita ē aut i uobis. BEDA: In quo docet eū maiorē eē qd minor fuerit: 7 illum

omnium fieri quod omnium seruum sit. frustra igitur aut illi immoderata quaesierat: aut isti doleret super maiorum desiderio: cum ad summam virtutum non poterat humilitate veniat. Deinde proponit exemplum ut si dicta participaret: erubesceret ad opera. et dicit: Na et filii boni non vult ut ministra ei: sed ut mini. et da. ani. suam. redem. p. multis. THEO. Quod maius est quam ministrare. Quia enim aliquis pro eo cui ministrat moritur: quod isto potest esse maius et mirabilius: si tamen ista ministratio et humilitatis descensus gloria eius erat et omnium. Ante. n. quod homo fieret: solum ab angelis non est. Cuius autem factus est homo et crucifixus: non tamen ipse gloria habet: sed et alios in participatioe sue glorie suscepit: et donatus est per fidem orbis terrarum. BEDA. Non autem dixit animam suam redemptionem dare pro omnibus: sed pro multis. id est qui credere voluerunt.

Et ueniunt hierico. Et proficiscentem eo de hierico et discipulum eius et plurima multitudinem: filius thimei barthimeus cecus sedebat iuxta uiam mendicans. Qui cum audisset quod Iesus nazarenus: cepit clamare et dicere: Jesu filii dauid miserere mei. Et cominabantur illi multi ut taceret. At ille magis clamabat: filii dauid miserere mei. Et stans iesus precepit illum uocari. Et uocatus cecus: dicentes ei: Anime quod esto: surge uocat te. Qui pie cto uestimento suo: exiliens uenit ad eum. Et respondens iesus dixit illi: Quid tibi uis faciam. Cecus autem dixit ei: Rabboni ut uideam. Iesus autem ait illi: uade: fides tua te saluum fecit. Et conuersum uidit: et sequebatur eum in uia.

HIERO. Passio domini appropinquati: ciuitatis nomen nunciat. unde enim: Et ueniunt hiericho. Hiericho lumen siue anathema interpretatur. Defectus autem carnis christi preparatio est hierusalem celestis. Sequitur: Et proficiscentem eo de hierico. et discipulum eius et plurimam multitudinem. filius thimei barthimeus cecus: sedebat iuxta uiam mendicans. BEDA: Mattheus duos iuxta uiam sedentes et ad dominum clamantes: eos dicit esse illuminatos. Lucas autem cum appropinquaret hiericho pari ordine illuminatum ab eo tecum esse prohibet: ubi nemo saltem sapiens putet euangelistas sibi metum contraria scribere: si alium pleni scriberet quod alii omiserunt. Intelligendum est quod uerbum eorum fuisse potissimum: quod ex hoc apparet: et quod nomen eius et nomen patris eius. Marcus commemorauit. AVG. de eodem euangelio. Hic est quod ipsum solum uoluit commemorare marcus: et illuminatio tamen clara fama huic miraculo copauit: quod erat nota calamitas. lucas uero quibus omnino eodem modo factum: tamen in alio ceco intelligendum est par commemorare miraculum: et eodem miraculi modum pariter sequitur. Qui cum audisset quod iesus nazarenus: cepit clama. et dicere: Filius dauid iesu miserere mei

CHRYS. Filium dauid uocat cecus dominum: preteritis turbe laudem audiens: ac prophetarum expectatione completa certificatus. Sequitur: Et cominabantur ei multi ut taceret. ORIGENES. Laqueus si dicat: Qui primi crediderunt increpabant eum clamantem: Filius dauid: ut taceret et non appellaret eum contemptibili nomine sed diceret: Filius dei miserere mei. ille autem non destitit. unde sequitur: Ille autem magis clama. filii dauid miserere mei. Cuius clamore dormiens exaudivit. unde sequitur: Et stans iesus per illum uocari. Uide autem quod inferior est cecus de quo lucas loquitur: nam nec iesus eum uocauit ut mattheus dicit: nec iussit eum uocari ut hoc dicit: sed iussit eum ad se adduci. quod non potest per se uere. Iste autem cecus ad imperium domini uocatus. unde sequitur: Et uocatus eum dicentes ei: Anime quod esto: surge uocat te. Ille autem abiiciens uestimentum uenit ad eum. Sequitur: Qui pie cto uestimento suo uenit ad eum. Forte uestimentum ceci et medicamentis uelamentum intelligit cocuitatis et medicamentis quo fuerat circumdatus: quod abiiciens uenit ad iesum quem appropinquat omnibus interrogat. unde sequitur: Et respondens iesus ait illi: Quid tibi uis faciam. BEDA: Numquid quod lumen reddere poterat: quod uelut cecus ignorabat: Ad hoc ergo requirit ut petat. ad hoc requirit ut cor ad orationem excitet. CHRYS. Uel quod rit: ne. si aliquis estimaret quod aliud uolenti accipere aliquid daret. Etenim consuetudo erat eius uoluntate curadonum uniuersis facere manifesta: et tunc medellam induere et alios duceret in celum: et ut ostenderet eum quod curadonum gratie dono digne potiri. Sequitur: Cecus autem dixit ei: Rabboni ut uideam. BEDA: Paruipendit enim extra lucem cecus aliquid querere: quod tamen habere cecus quolibet potest sine luce non potest uidere quod hoc. HIERONIMUS. Considerans autem iesus promptam uoluntatem: completio desiderii remunerat. ORIGENES. super mattheum: Dignus autem est dicere Rabboni: uel sicut in alijs dicitur: quod filii dauid. unde per illud quod dicitur: filii dauid: non potest ei sanitate: sed per hoc quod dicitur: Rabboni. unde sequitur: Iesus autem dicit ei: Uade fides tua saluum te fecit. Et conuersum uidit: et sequebatur eum in uia. THEO. Grata enim est anima ceco in eo quod sanus effectus iesum non reliquit: sed secutus est eum. BEDA: Mystice autem hiericho que interpretatur lumen: defectum nostre mutabilitatis designat. appropinquans uero dominus hiericho lumen ceco reddidit: quod ueniens in carne et passio appropinquans: multos ad fidem adduxit. Non enim primis incarnationis sue temporibus: sed paucis antequam pateret annis: mysterium ubi mundo exhorruit. HIERONIMUS. Lectitas etiam ex parte facta iudeis illustrat. in fine quoniam eis mittit heliam prophetam. BEDA: Quod autem appropinquans hiericho unum illuminauit: ac proficiscentem de hiericho duos: hoc irimauit quod ante passionem suam unum tantum populo iudeorum predicauit: post resurrectionem uero atque per ascensionem suam per apostolos et iudeis et gentibus diuinitatis et humanitatis sue archana patefecit. quod uero Marcus unum illuminatum scribit ad gentium salutem respicit: ut eorum quos instituebat ad fidem saluationi figura conueneret. Mattheus uero quem creditibus et hebreis suum scribebat euangelium: quod in gentium quoque noticia erat peruenturi: recte duos dicit illuminatos: ut ad uerum quod populum fidei gratiam pertinere doceret. Proficiscentem igitur domino et discipulis eius et plurima multitudinem de hiericho: cecus sedebat iuxta uiam mendicans: quod ascendente ad celos domino et multis fidelium sequentibus: imo cunctis ab unum

Marginal notes in a smaller script, including 'C. XI.' at the top right and various commentary fragments.

rio mundi electi: vna cū illo ianuā regni celestis i gre
 diebis: mor gētiū ppls ceplr sue illuatōis spē hre:
 q̄ iudicat iurta viā sedēs: qz necdū it vitat] igrediēf
 ad hoc puenire oredir. **HIERO.** Popul' etiā iuv
 deoz q̄ scripturā oſuat nec oplet: iurta mēsurā mē
 dieis eſurit. **Clamat autē:** Fili dauid miſere mei. q̄a
 p̄ merita patriarchaz iudaic' ppls illuat. **Domina**
 tur aut ei multi vt taceat: qz pctā z demonia cōpes
 ſcit clamorē paupis: ſ; ille magis clamabat: qz igra
 neſcite bello: man' ad lapidē adiutorii ſ; eſt ieſum
 nazarenū cū clamorē leuāde ſunt. **BEDA:** ppls
 etiā gētiū agnita fama noīs chriſti p̄iceps ei' fieri
 oredir: cū cōtradicebāt multi: p̄mo iudei: deide et
 gētilē: ne illum ad' mūd' chriſtū iuocaret: nec tñ
 ipſigatiū ſuroz eos q̄ ad vitā erant p̄ordinati vale
 bar ſalutē p̄uare. **Clamāt autē:** cecū trāſiēs audiuit:
 qz p̄ h̄mānitatē ſuā miſe' ē: q̄ p̄ diuinitatē potētiaz
 mētis nre tenebras excluſit. q̄ enī p̄pter nos nat' z
 poſſus ē iēſus q̄n trāſit: qz bec actio t̄pal' eſt. **Stare**
 aut oei ē immutabilē cūcta diſponere. **clamāt autē**
 cecū oīs vocat: cū p̄plo gētiū p̄ p̄dicatores v̄bū ſu
 dei mittit: qui vocātes cecū anime q̄ozē eē z ſurget
 re atqz ad oīm venire p̄cipiūt: cū p̄dicādo indoctis
 ſpen eos ſalutis h̄re: ac de corpe viciozuz erigi: atqz
 ad ſtūū ſtudia ſe accigere iubent. **piecto aut veſti**
 mēto erilit: q̄ abiecit mūdi retinacul' expedito mēt'
 ḡſtitat largitorē etne lucis p̄pat. **HIE.** Venit
 etiā iudaic' ppls eriliēs nud' veteri hoīe vt binul'
 ſaliēs ſup mōtes: qz ſegniciē deponēs p̄phas ap̄los
 in alt' oſiderās ad ſupna ſe extēdit. q̄z ueniēs aut ē
 oedo ſalutē: audiuiū' p̄mo p̄ p̄betas: deide clama
 m' p̄ ſidē: poſtea vocamur p̄ ap̄los: ſurgim' p̄ p̄niaz
 enūm p̄ baptiſmū: in t̄rogamur p̄ volūtātē. **Lee'**
 autē in t̄rogat' h̄ redit: vt videat volūtātē domini.
BEDA: Amitemur ḡ z nos eū: nō diuicias: non
 terrena bona: nō honores a dño ſed lncē q̄ramus:
 quā videre cū ſolis angelis poſſumus. **Ad quā via ſi**
 des ē. **Thē** z ceco r̄ndet: **Fides tua te ſaluū fecit.** vi
 det aut z ſeq̄: **Qui bonū q̄d itelligit opaf.** **Jeſu. n.**
 ſequit' q̄ bonū q̄d itelligit opaf: q̄ imitat: q̄ p̄ſpari
 b̄ mūdo noluit: obprobria ac irriſiōes tolerauit. **Et**
 qz reu' corp' alii delectatōne a gaudiō in t̄no cecidi
 m': cū q̄ amaritudie illic redeat oſndit. **THE.** Diē
 aut qz ſecur' ē dñm i via. ſi hac vita: qz p̄ h̄ac exclu
 dit oēs q̄ h̄ eū nō ſequit' ad opāda mādata eius.
HIE. Vel via iſta ē q̄ dicit: **Ego ſū via vitas z vi**
 ta. **Hec eſt via anguſta q̄ ducit ad ardna hieroſoly**
 me z bethanie ad mōtē oliuarū qui eſt mōs lumis
 z conſolatiōis.

Capl'm. XI.

Et cū appropinquent hiero
ſolymer z bethanie ad mōtē
oliuarū mittit duos ex disci
pulis ſuis: z ait illis: Ite i caſtelluz
q̄d cōtra uos ē: z ſtati introcūtes il
lic inuenietis pullū ligatū: ſup quē
nemo adhuc hoim ſedit: Soluite il
lū: z adducite. Et ſiqs uob dixerit:
qd facitis: dicite qz dño neceſſari' ē

z p̄tinuo illū dimittet huc. **Et abe**
untes inuenerūt pullū ligatū āte ia
nuā foris in biuio: z ſoluūt eū. Et
qdā de illic ſtātib' dicebāt ill': Quid
facitis ſoluētēs pullū? Qui dixerūt
eis: ſic p̄cepit illis ieſus: z dimiſerūt
eis. Et duxerūt pullū ad ieſū: et ipo
nūt illi veſtimēta ſua: z ſedit ſup eū
Multi aut veſtimēta ſua ſtrauerūt
in uia: alij aut frōdes cedebāt de ar
borib': z ſternebāt i uia. Et q̄ p̄ibāt
z q̄ ſeq̄bāt clamabāt dicētēs: Oſāna
benedictus qui uenit in noīe domini
benedictū quod uenit regnū patris
noſtri dauid: oſanna in excelsis.

CHRY. Poſtq̄z dñs ſue v̄tuti: ſufficiētē expien
 tiā declarat: z crux iſtabat in ianuīs: oīa cū iā ma
 iori agit claritate q̄ aduerſarios inſlāmatura erant
 z ideo q̄uis multotiēs p̄us aſcēderit hieroſolymā:
 nūq̄z tñ cū tāta excellētia ſicut modo. **THE.** Ut
 ſi velir valeāt ḡſiam ei' agnoſcere z p̄ p̄phetias de
 eo opletas ſcīrēt q̄ ē ver' de'. **Si vō noluerit mai'**
 fieret eis iudiciū: qz tot claris miraculis nō credide
 rūt. **hui' igit' aduēt' claritatē euāgelīſta deſcribens**
dicat: Et cū appropi' hiero. z betha. ad mon. oli. mit
tit duos ex diſci. ſuis. BEDA: Bethania villula
 eſt ſue ciuitas in latere mōtis oliueti: vbi lazar' eſt
 ſuſcitatus a mortuis. **Quomodo autem diſcipulos**
miferit z ad quid: oſtendit ſubdens: Et ait illis: Ite
in caſtellum quod eſt contra uos. THEOPHI.
Conſidera uero quāta dominus diſcipulis p̄dixit
rit: ſcilz qz inuenirēt pullum. vñ ſequit': Et ſtati in
trocūtes illic inuenietis pullū ligatū ſup quēz ne
mo adhuc hominū ſedit: ſoluite illum z adducite.
et qz impediretur ab accipiēdo. Unde ſequitur:
Et ſiquis uobis dixerit: quid facitis: dicite quia do
mino neceſſarius eſt. z qz hoc dicto permittētur
accipere. Unde ſequitur: Et continuo illum dimiſit
ter huc. Et ſicut dominus p̄dixerat: ita impleſt.
Unde ſequitur: Et abēites inuenerūt pullum liga
tum ante ianuaz foris in biuio: z ſoluunt eum.

AVGVSTI. de concoz euangelīſtarū: **Matthe**
us aſnam dicit: z pullum: Ceteri autem de aſina
 tacent. vbi ergo vtrūqz factum poteſt intelligi: nul
 la repugnantia eſt: nec ſi aliū vnum: aliū alium
 commemoraret: q̄to minus moueri oportet ſi ali
 us vnum: aliū vtrūqz commemoraret. **Sequitur:**
Et quidam de illic ſtātibus dicebant illis: Quid
facitis: ſoluentes pullum: Qui dixerunt eis: ſicut
p̄cepit eis ieſus: z dimiſerūt eis. ſcilz pullum.
THEO. Non autem hoc permittētur: niſi diuī
 na virtus eis incumbet cogens illos: p̄ſertim
 quia rurales exiſtentes z coloni permīſerūt pullū
 auferre. **Sequitur: Et duxerunt pullum ad ieſū: et**
imponunt illi veſtimēta ſua: et ſedit ſuper eum.

CHRY. Nō quidē q̄ ex necessitate a mōte oliue
 ti viq̄ hierusalē sup pullū ire dñm oportebat: cū iu
 deā z oēm galileā pedes pambulauerat: sed signus
 erat qd̄ fiebat. **Seq̄:** Mlti aut̄ vestimēta sua stras
 uerūt in viā. **HIERO.** Sub pedibus pulli asine.
 Alij aut̄ fron. cede. de arbo. z sterne. in viā. **Magis**
 aut̄ ad ornatū z ad sacramtū ptinet: q̄ ad necitatē
Seq̄: Et qui p̄ci. z qui seque. clama. dicē. **Osanna**
 bene. qui ve. in no. dñi. **Multitudo** enī donec
 corrupta nō fuit cognouit qd̄ cōgruū erat: pp̄ qd̄
 honorificauit iesum vnusquisq̄ fm̄ pp̄am virtutē.
 vñ laudātes ip̄m: hymnū leuiticū assumpserūt dicē
 tes: **Osanna.** qd̄ fm̄ quosdā idē est q̄ saluū me fac:
 fm̄ vō quosdā idē q̄ hymnū. **Estimo** aut̄ p̄mū eē ve
 rius: nā in cētesimo decioseptio psalmo habetur:
Osne saluū me fac. qd̄ in hebraico scriptū est: **Osā**
na. **BEDA:** Est aut̄ osanna verbū hebraicū cōpo
 sitū ex duob̄: corrupto z integro. **Salua** nāq̄ siue
 saluifica apud eos dicit̄ osi: at vō anna interiectio
 est deprecātis quō apud latinos est dolentis beu.
HIERO. Osanna igit̄. i. saluifica dicit̄: vt hoīes
 saluent̄ ab eo bñdicto vincētē z veniētē in nomine
 dñi. i. patris sui: qm̄ filī de patre nomen suscepit: z
 p̄r de filio. **CHRY.** Sic ergo dāt deo gl̄iam dicēs
 tes: **Bñdicit̄** qui venit in noīe dñi. **Bñdicit̄** etiā re
 gnū ch̄risti dicēs: **Bñdicit̄** qd̄ venit regnū patris
 nostri dauid. **THEO.** Regnū aut̄ dauid: regnū
 ch̄risti dicebāt: z q̄ de semine dauid ch̄ristus dicebāt
 rat: simulq̄ q̄ dauid interp̄taf̄ manufactis. **Quis**
 enī fuit manufactis nisi dñs cui⁹ man⁹ tot z talia
 miracula opata est. **CHRY.** Unī z mltoties pp̄be
 te dauid ch̄ristū nūcupant: pp̄ originē ch̄risti ex da
 uid fm̄ carnē. **BED.** Legim⁹ aut̄ in euāgelio ioh̄a
 nis: q̄ ne faceret̄ eū regē i mōtē fugit. **Nūc** aut̄ vbi
 passur⁹ hierosolymā venit: nō refugit eos q̄ se regez
 nūcupāt: vt apte doceret q̄ nō t̄palis z terren⁹: sed
 eterni in celis rex eēt imperij: atq̄ ad regnū p̄ cōtē
 ptū mortis pueniret. **Notādū** aut̄ q̄ta fit r̄sonātia
 turbe cū voce gabrielis q̄ ait: **Dabit** illi dñs de sedē
 dauid patris sui: vt. i. gētē cui dauid quōdā t̄palis re
 gnū gubernacula p̄buit: hāc ip̄e v̄bis z factis ad re
 gnū celeste vocaret. **CHRY.** Et vltorius dāt gl̄iaz
 deo cū subdit: **Osanna i excelsis.** i. hymnū z gloria sit
 vniuersorū deo q̄ est i excelsis. **HIERO.** Ut osāna
 .i. saluifica i excelsis z imis. i. vt iusti edificēt̄ i ruinas
 angelorū z t̄reni z subterranei etiā saluēt. **Mystice**
 aut̄ appropinqt̄ dñs hierosolyme: q̄ ē visio pac̄. In
 q̄ manet̄ fixa imobilisq̄ felicitas q̄ fm̄ apl̄m ē oīm
 credētū. **BED.** Bethania aut̄ dom⁹ obediētie d̄r
 q̄ mltos an̄ passioēm suā docēdo domū sibi obedi
 entie effecit: z i mōtē oliueti posita eē d̄r: q̄ eccl̄iaz
 vniētōe spiritaliū charismatū: z sciētie pietatisq̄ lu
 ce refouet. **Misit** aut̄ discipulos i castellū qd̄ 5 eos
 erat: h̄ ē doctores q̄ idocta orbis loca q̄si cōtraposi
 ti castelli menia euāgelizādo penetrarēt destituit.
HIER. Bini vocāt̄ z bini mittūt̄ discipuli ch̄risti
 qm̄ charitas nō oñstitit cū vno vt d̄r: **Ueb soli.** Duo
 educūt̄ hebreos de egypto. **Duo** deportāt̄ botrū de
 terra sancta vt sp̄ p̄positi iūgāt op⁹ et sciam: z duo
 mādāta de duob⁹ tabul⁹ pferāt: z duob⁹ fōtib⁹ ably
 an̄t: z de duob⁹ vectib⁹ archā dñi portēt: z iter ou
 s cherubin deū cogicāt̄ spiritu z mēte psallētes.

THE. Nō aut̄ erat ei necessari⁹ pull⁹: h̄ eū d̄mit
 ondes q̄ debebat se ad gētē pplm̄ trāferre. **BE**
DA: Pull⁹ enī asine lasciu⁹ z liber pplm̄ nationū
 significat: sup̄ quē nemo adhuc boim̄ sedit: q̄ nō
 rōnabiliū doctoz frenū correctōis quo vel lingua
 cohibere a malo: vel i artā vite viā ire cogere vtilia
 suadēdo otulerat. **THE.** Inuenerūt aut̄ pullū li
 gatū an̄ ianuā foris: q̄ ppl̄s gētis ligat⁹ erat viculis
 p̄ctōz suoz an̄ ianuā fidei. i. extra eccl̄iam. **AM**
BRO. sup̄ lucā: **Uel** inuenerūt eū ligatū an̄ ianuā:
 q̄ extra ch̄ristū quicūq̄ est: foris est i via. qui autē in
 ch̄risto ē: foris nō est i trāitu siue in biuio. addidit
 vbi nulli⁹ certa possessio: nō p̄sepe: nō alimēta: non
 stabulū: misera fuit: cui vagū ius ē. **Plures** enī do
 minos h̄z q̄ vñ nō h̄z. **Alieni** alligāt vt possideant
 iste soluit vt teneat. **Uebemētiora** enī dona nouit
 esse q̄ viculū. **BED.** **Uel** recte i biuio stabat: q̄ si
 viā certā vite fideiq̄ tenebat h̄z p̄les dubiosq̄ secta
 rū calles sequebat̄ errone. **HIE.** **Uel** i biuio. i. in li
 bertate arbitrij dubitās iter vitā z mortē. **THE.**
Uel i biuio. i. i vita hac. solut⁹ ē aut̄ a discipul⁹ p̄
 p̄simū z fidē. **HIE.** Quidā aut̄ dicebāt: qd̄ facit⁹:
 ac si dicerēt: **Quis** pōt̄ omittere petā. **THEO.**
Uel phibētes sūt demōes qd̄ fuerūt apli fornosoz
BED. **Uel** magistr̄i errorū q̄ veniētib⁹ ad salutes
 gētū doctoz ob̄stebāt: at postq̄ fidei d̄nce po
 testas appuit̄ credētib⁹ aduertariorū q̄relis: liber cre
 dētū ppl̄s ad dñm quē corde portaret adducibāt
Vestimēta aut̄ aplorū q̄ illi iponūt̄: vel docina v̄tu
 tū vel discretio scripturarū vel eccl̄asticorū dogma
 tū varietates itelligi p̄t: qd̄ illi corda hoīm an̄ nu
 da z frigida q̄ ch̄risto cessore digna fiant operiunt.
HIE. **Uel** iponūt̄ vestimēta sua. i. stolā p̄mā im
 mortālitat̄ p̄ baptisimū sacramta afferūt. **Sedit** aut̄
 iesus sup̄ eū. i. in eis regnare cepit: vt n̄ regner̄ pet̄
 i lasciuā carne: h̄z iusticia z par z gaudiū i sp̄iūcto
Mlti aut̄ strauerūt vestimēta sua i via sub pedib⁹
 pulli asine. **Qui** sūt pedes: nisi extremi q̄ portāt qd̄
 ad iudiciādū ostituit apl̄s: q̄ i ipi est nō sūt oculos
 i quo sedit dñs: n̄ cū militib⁹ a ioh̄ane instruitur.
BEDA: **Uel** mlti vestimēta sua i via sternūt: q̄
 facti martyres pp̄ se carnis amictu exētes: simpli
 ciorib⁹ dei famul viā suo sanguie parāt. **Mlti** etiaz
 vestimēta sua i via sternūt: q̄ corpa sua p̄ abstīnē
 tiā domāt: vt dei il ad mōtē parēt: v̄l exēpla bona
 seq̄ntib⁹ p̄beāt. **Frōdes** aut̄ l ramos de arborib⁹ ce
 dūt q̄ i docina vitarū semina patri de eoz elodo ra
 piūt. z h̄ i via dei ad auditorū aīm veniēt: bñli ip̄i
 catōe submitūt. **THE.** **Sternam⁹** z nos viā vite
 n̄re: cedētes ramos de arborib⁹ scōs imitātes. **Plz**
 arbores sc̄i sūt: de qd̄ ille ramos cedit: q̄ v̄tūz imi
 ras eoz. **HIERO.** **Iusti** enī vt palma florebūt: an
 gusti radicib⁹: lati in floub⁹ z fructibus: qm̄ bonus
 odor ch̄risti sunt. **Sternūt** viā mādatorū dei bona
 fama. qui p̄xibūt pp̄be sunt: z qui sequebāt apli.
BED. **Et** quia omnes electi: siue qui in iudea eē
 poterant: siue qui nūc in eccl̄ia existūt: in mediā
 torem dei z hominum crediderunt z credunt. **Qui**
preunt z qui sequuntur **Osanna** clamabant.
THEO. **Sed** z qui preunt: z qui sequuntur nō
 strom̄ actuum ad laudem sint dei. **Quidā** enim
 in preterita vita bonum fecerūt initiū: seq̄es vero

[Marginal notes on the right side of the page, including 'C. XL' and various scriptural references.]

non est et prior: Neq; in laudem dei finita.
Et introiuit hierosolymā i tem-
 plū: et circūspectis oib; cuz iā uespa
 esset hora: exijt in bethaniā cū duo
 deci. Et alia die cum exirēt a betha-
 nia esuriit. Cūq; uidisset a longe fi-
 cū hñtē folia: uenit siquid forte iue-
 niret in ea. Et cū uenisset ad eaz: ni-
 bil inuenit pter folia. Non eni erat
 temp' ficozū. Et respōdēs dixit ei:
 Jam nō amplius in eternum ex te
 quisq; fructū manducet. Et audie-
 bāt discipuli eius.

BEDA: Appropinquate tpe passiois: appropin-
 quare uoluit dñs loco passiois: ut p b intimaret qd
 suam spōre morte subiret. vnde dicit: Et introiuit
 hierosolymā in templū. Quod aut ingressus ciuita-
 tem pmo templū adiit: formā nobis religiōis quaz
 sequimur pmostrat: ut cū forte quēlibet locū in quo
 sit dom' oratiois intram: pmo ad hāc diuertamus
 Doc quoq; intelligēdū est: qd tate dñs fuerit paup-
 tatis et ita nulli sit adulat: ut in uibe maria nullus
 hospite: nullā inueniret māsiōem: sed in agerulo p-
 uulo apud lazari sorore: qd ei habitaret. eozū dpe
 uic' bethania est. vnde seq̄. Et circūspect' omnib;
 siquis cū bospitio suscipet. Cuz iam uespa eēt hora
 erat in bethaniā cū duodeci. Nō h' semel fecit: sed
 per omnes qñq; dies: ex quo hierosolymā ascende-
 rat usq; ad temp' passiois hoc ipm semp agere sole-
 bat: ut p oie in tēplo doceret: nocte uo extēs moras
 res in mote oliuēti. Seq̄. Et alia die cū exiret a be-
 thania esuriit. **CHRY.** Qualiter aut mane esurie-
 bat ut matthe' dicit: nisi qd dispēsatue h' carni sue
 cōcessit. Seq̄. Cūq; uidisset a lōge ficū habentē
 folia uenit siquid forte inueniret in ea. Manifestū
 est aut qd h' fm suspitōz discipuloz dñ' qd estimabāt
 ppter h' cristū ad ficulneā accessisse: et pp h' ficul-
 neā ipam maledictā eē: qd in ea fructū nō inuenit.
 Nā sequit: Et cū uenisset ad eā: nihil inuenit pter
 folia. Nō eni erat tēp' ficozū. Et rñdēs dixit ei: Jam
 nō amplius in eternū quisq; ex te fructū manducet.
 Maledicit ergo ficulneā ppter discipulos ut cōfū-
 dit. Quia eni ubiq; beneficia tribuebat: nullumq;
 puniebat: oportebat aut ei' punitiue uirtut' demō-
 stratiōem pbere: ut discerēt qd posset etiā iudeos pte
 quētes ficcare: noluit h' demōstrare in hōib;. vnde
 in plāta sue punitiue uirtutis pbuit signū. vñ ostē-
 dit qd pncipaliter ppter h' ad ficulneā uenit: nō pp
 esuriē. Quis eni tam insci' est qd matutino tempe
 tali stimulare esurie: aut quid est qd impediret eū
 comedere aīq; domū exiret: Neq; pōt dici qd uisio
 fruct' excitauit in esurie appetitū: nō eni erat fico-
 rū temp'. Sed si esuriebat: cur de alio comedere nō
 querebat: sed de ficu fruct' ante tēp' tribuere nō ua-
 lere: Quia etiā pena erat dignū ficū fructū nō ha-
 bere ante temp'. Ideoq; ex his sufficiēter syllogiza-
 ri potest qd ppam uolebat demōstrare uirtutē: ut nō

frangerent animis in ei' passioe. **THEO.** Uolēs
 ostendere discipulis qd si uellet bos qui crucifigūri
 erant ipsum: in momēto posset exterminare. **MYS-**
 stice aut domin' introiuit in templū: sed rursus exi-
 uit ostēdēs qd ipm reliqueret desertū et in rapinam.
BEDA: Circūspicit aut omnia corda: et in cōtra-
 dicitib; ueritati: et nō inueniens ubi caput reclinet
 secedit ad fideles: et in eis qui obediūt māsiōem facē.
 Bethania nāq; dom' obediētie dicit. **HIERO.**
 Mane aut ad iudeos uenit: atq; nos in uespa mū-
 di uisitat. **BEDA:** Sicut aut parabolas loquitur
 ita et operat: ideo esuriēs in uicu fructū querit: cū
 nodū temp' esse nouit: et tamen eam ppetua sterili-
 tate dānauit: ut ostēderet plebē iudeoz ppter folia
 .i. uba iusticie que habebat sine fructu. i. bono ope
 nō posse saluari: sed scindi et in ignē mitti. Esuriēs
 ergo. i. salutē humani generis desiderās: uidet ficūz
 .i. iudeū habētē folia. i. eloquia legis et pphetari: et
 quesuit in ea fructū boni opis: docēdo: corripēdo
 miracula faciēdo: et nō inuenit: et ideo dānauit.
 Tu quoq; si non uis damnari a christo in iudicio:
 arbor sterilis esse cauto: sed poti' pauperi christo
 fructū pietatis quo indiget offer. **CHRY.** Est aut
 et aliter dicere qd dñs ante temp' fructū quesuit in
 ficu: et nō inueniēs maledixit: quia omnes qui mā-
 data legis adimplēt: isti suo tpe fructificare dicunt
 sicut est illud mādatū: nō mechaberis. Qui aut nō
 solū nō mechab' sed pmanet uirgo: quod est magis
 uirtutibus excedit. Domin' autem a perfectis non
 solum exigit ut uirtutes obseruent: sed supra māda-
 ta fructificent.

Et ueniūt itez hierosolymā. Et
 cū itroisset i tēplū cepit eijcere uedē-
 tes et emētes i tēplo: et mēsas nūmu-
 larioz et cathedras uedētū colūbas
 euerit. Et nō sinebat ut qsq; trāffer-
 ret uas p tēplū. Et docebat eos di-
 cēs: Nōne scriptū ē: qd dom' mea:
 dom' orōnis uocabit' oib; gētibus?
 Vos aut fecistis eā spelūcā latronū
 Quo audito pncipes sacerdotuz et
 scribe qrebāt quō eū pderēt. Time-
 bant eni euz: qm uniuersa turba ad-
 mirabāt sup doctrina ei'.

BEDA: Quia maledicēdo ficū infructuosam p
 figurā domin' fecit: hoc idē mor apert' ostēdit eis
 ciendo improbos de tēplo. Ficus eni nō peccauit
 si ante tēp' fructū nō habuit: s; sacerdotes. vnde dñ'
 Et ueniūt hierosolymā. Et cū introiit i tēplū cepit
 eijcere uenden. et emen. in templo. Et quidē creden-
 dum est qd ea tñ uendi uel emi repperit i templo: qd
 ad ministeriū templi necessaria essent. Si ergo ea
 que alibi libere geri poterāt: domin' in domo sua
 temporalia negocia geri non patit: qm magis per
 ea que nunq; fieri licet: plus celestis ire merentur:
 si in edibus deo sacratis aguntur. Seq̄. Et men-
 sas nūmularioz. **THEOPHI.** Numularios uo-

eat campores nūmōrū. Numm^o enim genus eris
 minuti est. Sequitur. Et cathe. venden. colū. euer-
 tit. **BEDA:** Quia spiritus sanctus in colūba sup-
 domini apparuit: recte per colūbas spiritus sancti
 charismata designantur. Columba igitur venditur:
 quādo manus impositio per quam spiritus sanctus
 accipitur: ad precium prebetur. Cathedras autē ven-
 dentiū columbas euertit: quia qui spiritalē gratiā
 vendunt: vel ante homines vel ante dei oculos sa-
 cerdotio priuātur. **THEOPHI.** Sed et si quis ba-
 ptismatis gratiā et puritatē tradiderit demoni per
 peccatū: suam columbā vendidit: et propter hoc fo-
 ras de tēplo eicitur. Sequitur. Et non sine. vt quis
 quis transfer. vas per templū. **BEDA:** De vasis il-
 lis dicit: que mercēdi gratia inferebātur. Ceterum
 absūt vt vasa deo dedicata domin^o eiceret de tem-
 plo: vel introferre prohiberet in templū: vbi futuri
 examinis pretēdit exemplū: quia de ecclesia repellit
 reprobos: et ne vltra ad inturbandā ecclesiā in-
 trent: eterno eos verbere compescit. Sed et peccata
 que cordibus fidelīū inerant: diuinitus immissa cō-
 punctio tollit: et ne vltra repetātur: diuina in eis
 gratia adiunat. Sequitur. Et docebat eos dicens:
 Nonne scriptū est: quia domus mea domus orati-
 nis vacabitur cūctis gentibus. **HIERO.** Juxta
 ysaiam: Vos autē fecistis eam spelunca latronum.
 iuxta hieremiā. **BEDA:** Omnib⁹ inquit gentib⁹
 non vnigenitū iudee: nec in vno hierosolyme vbis
 loco: sed in toto orbe terrarū: Et nequaquē thaurorū
 et hircorū et arietū: sed orationis. **THEO.** Spelun-
 cam autē latronū templū nominat propter lucrū.
 Genus nāq; latronū ad lucrū se congregat. Quia
 ergo illa animalia que ad sacrificium oblata erant
 causa lucri vendebāt: latrones ipos dixit. Ad hoc
 enim in templo erant: vel vt non dantes corporali-
 ter persequerētur: vel vt dantes spiritaliter nearent.
 Templū etiā et domus dei mens est et conscientia
 fidelīū: que si in lesione proximi peruersas cogitati-
 ones profert: quasi in spelunca latrones residēt. Er-
 go mens fidelīū spelunca latronis fit: quādo relicta
 simplicitate sanctitatis illud conat agere: quo va-
 leat proximis nocere. **AVGVSTI.** de con. euan.
 Johannes autē longe diuerso ordine hoc narrat.
 vnde manifestū est non semel sed iterū hoc eē a do-
 mino factū: sed illud primū cōmemoratū a iohāne
 hoc vltimū a ceteris tribus. **THEO.** Quod etiā
 est in maiorē redarguōem iudeorū: quia cū domi-
 nus hoc toties fecerit: ipsi minime se corxerunt.
AVG. de con. euan. In hoc etiā marc^o non eun-
 dem ordinē tenet cū mattheo: sed quia matthe^o ita
 cōnectit: Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem
 in bethaniā. vnde mane reuertētē in ciuitatē: arbo-
 ri maledixisse cōmemorat: probabili⁹ credidit ipse po-
 tius tenuisse ordinē tēporis de vendētib⁹ et ementi-
 bus et eiectis de tēplo. **Dixit** ergo marc^o qd
 prima die factū est: cū intrauit in tēplo: et recorda-
 tū interposuit cū dixisset qd nō inuenit aliqd in sū-
 culnea pter folia: qd secūdo die factū est sicut abo-
 testant. **GLO.** Quē autē effectū correctio dñi in
 ministris tēpli habuerit: ostendit euāgelista cū subdit
 Quo audito pnci. sacer. et scri. que. quō eū pderent.
 Scdm illud Amos: Odio habuerūt corpiētē in

porta: et loquētē pfecte abominati sunt. Ab B amē
 tam iniquo pposito ad tēp^o solo timore retrahētib⁹
 vnde subdit. Timebāt enī eū quoniā vniuersā tur-
 ba admirabatur sup doctrina ei⁹. Erat enī docēs eos
 sicut potestātē habēs: et nō sicut scribe eorū et phar-
 risei vt alibi dicit.
¶ Et cum vespera facta esset: egre-
diebatur de ciuitate. Et cum mane
transirent: viderūt ficum aridāz fa-
ctam a radicibus. Et recordat⁹ pe-
trus dixit ei: Rabbi: ecce fic⁹ cui ma-
ledixisti aruit. Et respōdens iesus
ait illis: Nō habete fidem dei. Amen
dico vobis: quia quicūq; dixerit bu-
ic monti tollere: et mittere in mari:
et non hesitauerit in corde suo: sed
crediderit quia quodcūq; dixerit fi-
at: fiet ei. Propterea dico vobis:
omnia quecūq; orantes petitis cre-
dite quia accipietis: et eueniēt vobis
¶ Et cum stabimus ad orandum: di-
mittite siquid habetis aduersus ali-
quem: ut et pater uester qui in celis
est dimittat vobis peccata uestra.
¶ Si uos non dimiseritis: nec pater
uester qui in celis est dimittet vobis
peccata uestra.
¶ HIERO. Relinquens domin^o post se tenebras
 in iudeorū cordibus: vt sol egrediebatur de ciuitate
 ad aliam que est beniuala et obediēs. Et hoc signifi-
 ficatur cum dicit: Et cum vespera esset facta egre-
 diebat de ciuitate. Sed occidit sol: et oritur sol. Tur-
 enī ablata a scribis: lucet in apostolis. vnde in ciui-
 tatem reuertitur: propter quod subdit. Et cū mane
 transiret scilicet in ciuitatē eūtes: viderūt ficum ari-
 dam factam a radicibus. **THEO.** Quod miracu-
 lum magnū videt in hoc qd tam humidā et viridem
 arborē siccauerit. Quāuis autē mattheus dicit su-
 culneas cōtinuo arefactā: et qd vidētes discipuli ad-
 mirati sunt: non admireris si nūc a marco audis si-
 cum in crastinū arefactā vidisse discipulos. Nam
 sic intelligendū est hoc quod dicit a mattheo. qd
 non statim viderūt sed in crastinū. **AVGVSTI.**
 de con. euange. Intelligit autē nō tūc aruisse quā-
 do viderūt: sed cōtinuo quādo maledicta est: neq;
 enim arefactē: sed penitus arefactā viderunt: ac si
 eam cōtinue in verbo domini aruisse intellexerūt.
¶ HIERO. Ficus autē arida a radicibus: synago-
 ga ē achā: et a ceteris a quib⁹ ois sanguis ab abel
 vsq; ad zachariā requirit. **BEDA.** Radicib⁹ autē are-
 facta est ficus: vt ostenderet gens impia: nō ad tem-
 pus vel ex pte corpiēda extenorū in cursib⁹: et per
 penitentiā liberanda sicut sepe factū est: sed eterna

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including references to other biblical passages and commentary.

omnino ferida vel arefacta est a radicibus: et ostendit non solum humano contritum: sed diuino iustis fauore refundit? desitueda. Na et vita pdit in celis: et partri in terris. **HIERO.** Petr? aut agnoscit arida et abscessam radice: cui succedit oliua fructifera puobca vocata a dno. vii sequitur: Et recoz pe. dixit ei Rabbi: ecce si. cui male. aruit. **CHRY.** Qd aut pe tr? alii discipuli mirati sut: no erat pfecte fidei: no em magni erat b deo. Quia ergo no manifeste no uerit ei? virtute: eozu ignoz itia fecit eos in admira toem pnpie. et io subdit: Et rudes iustus ait illis: Na beus fide dei: Ame di. vo. q: qui di. huic moti. q. d. no solum lignu fccare poterit: sed et mote iustu ac p eozu trāsmutare. **THEO.** Mirare aut diuinam misericordia qliter nobis appropiquatib? ad eu per fide miraculozu virtute codonat qua ipe possidet p nam: intui vt etia motes trāsmutare possum? **BEDA:** Soler aut getiles q cotra eccliam male dica scribere ipoperare nostris: qa no habuerit pleni fide dei: qui nuq motes trāsserre poterit. Quib? mōdū est: no oia scripta ee q in ecclia sunt gesta: sicut et de factis ipi? christi scriptura testatur. Sieri autē potuit: si necessitas id fieri poposcisset: quō factū legim? p eozu gregozii hemocefariensis: cu? ius p eozu mōs tati spaci reliqt structozib? ecclie: qz tu op habuerat. **CHRY.** Vel alie: Sicut ficu no pper se siccauit: sed in signū hienisale ad arefacti? ois pūture: et ad demōstratōem virtutis sue: sic i? telligēdi est et de pmissōe q est circa montē: qmuis hmoi trāsmutatio nō sit impossibilis sm dei vtute. **HIERO.** Christ? igit qui est mōs cresces de lapi de abfeto sine manibus: tollit et mittit in mare: qm apli dicit: Digne trāsseramur ad gētes altas: qa vos indignos iudicatis audietes verbū dei. **BEDA:** Vel quia mōtis noie diabol? significat pp supbiaz: mons ad pceptū eozu qui fortes sunt in fide tollit de terra. et in mare pūct cū pdicatib? verbū dei do: cōozib? sanctis: immū? spūs ab eozu corde repellit qui ad vitā sunt pordinati: et in turbulētis amar? qz infideliū mētib? vefania sine tyrānidis exercere per mittere. In quo tāto acro desinit: qto ampli? se do lar a lesōe pop? fuisse depulsi. Seq? : Propterea di. vo. oia que ozū. pe. cre. q: acci. et ve. vob. **THEO.** Qui n. ex affectu credit: manifestū est q: in deū eri gū cor suū et illi iungit: et certificat cor ei? calefactū quasi suā petidē iam psecutū: qd quidē intelligi ble est ei qui passus est h: et mibi quidē videt illos h pati qui mēsurā et modū attēdit. pp? h dñs dicit q: oia accipietis que cū fide petierit. Qui n. credit se totū dīponi a deo: cū lachrymis intercedēs: et qm oīū pedes in orōne tenere se cogitās: que iuste pos tular cōsequē. Vis aut et alie que petis accipere: cūmte siquid cotra te peccauerit frat tu? Et h est qd subdit: Et oū sta. ad orādū: di. siquid ha. aduer. aliquē: vt et p vester qui in celis est di. vo. pec. vra. **HIE.** Septē versus orōnis dñice mare? suo more in vna orōne pphēdit. Is aut cui dimissa sunt oia peccata qd amoli? rogabit: nisi vt psereret in eo qd obtinuit. **BED.** Notāda est aut distinctio depca? tuū. q pfecta h: fide q p dilectōes opa? : ille orādo vl etia iudēdo pōt trāsserre mōtes spirituales: quō fecit paul? de helima mago. qui vo tāte vestigiū pfectio?

nis necdū cōdescēdere queit: postulet sibi peccata dimitti et ipetrabit: si tñ in se peccatib? alijs primo ipi dimittat. Sin aut h facere cōtēnūt: nō solum orando vtutes facere: sed nec suozū pñt veniā consequi pctōz. Et h ē qd subdit: Qd si vos non admiseritis: nec p vester q in celis ē: di. vo. pec. vstra.

Et uenit rursus hierosolymā
Et cum ambularet in templo: accedunt ad eum summi sacerdotes et scribe et seniores: et dicunt ei: In q potestate hec facis? et quis dedit tibi hanc potestatem ut ita facias? Jesus autē respōdens ait illis: Interrogabo uos et ego unum uerbu: et respōdete mibi: et dicam uobis in q potestate hec faciam? Baptismum iohannis de celo erat: an ex hominibus? Respōdēte mibi. At illi cogitabant secū dicētes: Si dixerimus de celo: dicet nobis: Quare ergo nō credidistis ei? Si dixerimus ex hominibus: timem? populū. Omnes enim habebāt iohannē quia uere ppheta esset. Et respōdentes dicunt iesu: Nescimus. Et respōdens iesus ait illis: Neqz ego dico uobis i qua potestate hec faciā.

HIERO. Quia domini? de tēplo eiecerat eos: q templū quasi tabernā rerū uenaliū faciebant: irati fuerant: et io accedūt vt introgēt et tētēt. vii dñ: Et ueni. rur. hiero. et cū abu. in tē. ac. ad eū sū. fa. et scri. et se. et di. illi: In q po. h fac? et qs de. ti. po. vt ista faci as: q. d. Quis es tu q talia fac? Nuqz doctorē te stituis: et te ordinas pncipē sacerdotū? **BEDA:** Et qdē qm dicit: In q pte h facis: de dei dubita bāt pte: et subitelligi uolūt diaboli esse qd faciat. Addētes quoq: Quis dedit tibi hāc pte? manife festissime dei filiū negāt: que putāt nō suis: s; alie nis uirib? signa facere. **THE.** Hec aut dicebāt: cre dētes ipm in iudicatōem reducere: vt si diceret: In pte mea: ipm tenerēt. Si aut diceret: In pte al teri? ab eo discedere pplm. pcuraret: q ipm deū eē credebāt. Dñs yo illos introgat de iohāne: nō frustra neqz sophistice: s; qz de eo iohānes phibuerat testimoniu. vii seq? : Ille aut mōdē ait illis: Int. vos et ego. **BEDA:** Poterat quidē dñs apta niffione tētatōz calūnias cōsutare: sed prudēter interrogat vt suo vel silētio vel sentētia condēnent: quod ap paret ex eo qd subdit: Et illi cogi. secū di. Si dixerim? de celo. di. no. Quare g nō credit? ei: Quasi que stitemini de celo habuisse pphetiam: mibi testimo niū phibuit: et ab illo audistis: in qua ista facio pte. Seqūit: Si dixerim? ex hōib? Uiderūt g qd lib?

...m genis eria
 ...in colūna sup
 ...spiritali
 ...quar uenditur:
 ...spiritali
 ...dras autē uen
 ...spiritali gratia
 ...e dei oculos fa
 ...sed e fignis ba
 ...re demoni per
 ...propter hoc fo
 ...one sine. vt quif
 ...de uafis il
 ...Leterum
 ...eretur de tem
 ...pñt: ubi facturi
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam
 ...Sei et peccata
 ...mūs immūti cō
 ...ur: quina in dia
 ...tū ois ois: que
 ...na domus ois
HIERO. Iam
 ...ica latorum.
 ...quā qm dō?
 ...pñt: ubi facturi
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam
 ...Sei et peccata
 ...mūs immūti cō
 ...ur: quina in dia
 ...tū ois ois: que
 ...na domus ois
HIERO. Iam
 ...ica latorum.
 ...quā qm dō?
 ...pñt: ubi facturi
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam
 ...Sei et peccata
 ...mūs immūti cō
 ...ur: quina in dia
 ...tū ois ois: que
 ...na domus ois
HIERO. Iam
 ...ica latorum.
 ...quā qm dō?
 ...pñt: ubi facturi
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam
 ...Sei et peccata
 ...mūs immūti cō
 ...ur: quina in dia
 ...tū ois ois: que
 ...na domus ois
HIERO. Iam
 ...ica latorum.
 ...quā qm dō?
 ...pñt: ubi facturi
 ...e ecclia repellit
 ...indā eccliam
 ...Sei et peccata
 ...mūs immūti cō
 ...ur: quina in dia
 ...tū ois ois: que
 ...na domus ois

bonū respōdissent: in laqueū se castros: timētes la- pidatōem: sed magis timētes veritatis cōfessiōem . unde sequit̃: Et respōdētes: dicit̃ iesu: Nescimus.
BEDA: De lucerna inuidi obscurat̃ vt dicit̃: Pa- rani lucernā ch̃risto meo: inimicos ei⁹ induā cōfus- sione. Sequit̃: Respōdens iesus ait illis: Neq; ego dico vobis in qua prāte hec faciā. Quasi. d. Nō vo- bis dico qđ scio: q; nō vultis fateri qđ scitis. Notā dū aut̃ q; duas ob causas marie sciētia veritatis est occultāda querentib⁹. f. cū is qui querit: aut minus capax est ad intelligēdū qđ querit: aut cōtēptu ve- ritatis: aut aliquo alio indign⁹ est cui debeat aperiri quod querit. Capit. XII.

Et cepit illis in pabolis loq- uere. Vineaz pascinauit hō: et cir- cūdidit sepē et fodit lacum et edificauit turri et locauit eaz agri- colis: et pegre pfect⁹ ē. Et misit ad agricolas in tpe suū: ut ab agricolis acciperet de fructu uinee. Qui appre- hēsum eū ceciderūt: et dimiserūt ua- cuū. Et iterz misit ad illos aliū suū et illū in capite uulnerauerūt: et ptu- melijs affecerūt. Et rursus aliū misit: et illū occiderūt: et plēs alios quosdā cedētes: alios uero occiden- tes. Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimum et illū misit ad eos nouissi- mū dicit̃: qz reuerēbūf filiū suū. Co- lōi at̃ dixerūt ad inicē: Nō ē heres uenite occidam⁹ eū: et nostra erit he- reditas. Et apprehendētes eū occi- derūt: et eiecerūt extra uineā. Quid ergo faciet domin⁹ uinee? Veniet et pdet colonos: et dabit uineam alijs. Nec septurā hāc legistis: Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic fa- ctus est in caput anguli. a dño factū est istud: et est mirabile in ocul⁹ nris. Et qrebāt eū tenere: et timuerunt turbā. Cognouerūt. n. qm̃ ad eos parabolā hāc dixerit. Et relicto eo abierunt.

GLO. Postq; dñs prudēti interrogatiōe tēta- torii oza cōcluserat: cōsequēter eorū maliciā paboy- lice demōstrat. vnde dicit̃: Et cepit illis in pabolis loqui: Vineā pasci. hō. HIERO. Homo de⁹ pat- r̃s hūano affectu. vinea dom⁹ isrl̃ est. Sepis est cu- stodia angeloy. Lac⁹ est lex: turris templū: agricole

facerdotes. BEDA: Uel sepis mur⁹ est orbis: lac⁹ siue torcular altare: aut illa torcularia quouq; tres psalmi pnotant̃ titulo. THEO. Uel sepis est lex: p̃hibēs eos alienigenis admisceri. Sequit̃: Et pegre pfect⁹ est. BED. nō loci mutatiōe: sed abire videt̃ a vinea: vt uinitoyb⁹ liberū opandi arbitriū dedit̃ quāt. Sequit̃: Et misit ad agri. in tpe ser. vt ab agri. ac. de fructu uinee. Serui missi. p̃bet̃: fruct⁹ uinee obediētia est. De p̃bet̃is alijs celi: alijs vulnerati: alijs occisi sunt. vñ seq̃: Qui appre. eū ce. et dimi. cū vac. BED. Seru⁹ qui p̃mo missus ē: ip̃e legiser moyses intelligit̃. Sed celi eū dimiserūt vacuū: irritauerūt enī moysen in castris. Seq̃: Et iterz misit ad il. aliū suū: et illū in capite vul. et cōtu. affe. Seru⁹ alter da- uid regē et ceteros psalmistas significat: sed hūc as- sectū cōtumelijs in capite uulnerauerūt: q; psalmi- starū carmina quipēdētes: ip̃m dauid adiecerūt oi- cētes: Que nobis ps cū dauid: Seq̃: Et rur. ali. mi. et il. occi. et plures alios quosdā cedētes: alios vō oc- cidi. Tertiū cū suis socijs seruū: p̃bet̃az choꝝ itel- lige. Sed quē p̃bet̃az non sunt p̃bet̃az: h̃is sane trib⁹ seruoy gradib⁹: oim̃ sub lege doctoy figuram posse cōprehēdi domin⁹ alibi p̃nūciat dicit̃: qm̃ ne- cesse est impleri omnia que scripta sunt in lege et p̃phetis et psalmis de me. THEO. Uel aliter: p̃- primū seruū intellige p̃bet̃as qui circa temp⁹ heie fuerunt: qm̃ micheaz verberauerunt sedechias pleido prophetā. Secūdū vero seruū quē in capite uulner- auerūt. i. affecerūt iniuria: intellige p̃bet̃as q; fue- rūt circa temp⁹ oseę et ysaię. Tertiū vero seruū intel- lige prophetas qui fuerūt circa temp⁹ danielis et ezechielis. Seq̃: Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimū et illū misit ad eos nouissi. dicit̃: qz forte reuerbūf filij mei. HIERO. Fili⁹ charissim⁹. et nouissim⁹ vnigenit⁹. Nō aut̃ dicit̃: Uerēbūf filiū suū. p̃ ironiā h̃ dicit̃. BED. Uel aliter q; ait: qz forte vere. si. meū nō de igrātia d̃r: s; abigere d̃r de: vt libera uolūtas hōi reuerf. THEO. Uel alit̃: Nō igrās qđ futup- erat: h̃ dixit̃: s; ostendēs qđ erat decēs et agrūi eos opari. Coloni aut̃ di. ad inui. h̃ ē heres ve. et oc. cir: et nos. erit heres. BED. Manifestissime dñs p̃bet̃ iudeoy p̃ncipes nō p̃ igrātiā: s; p̃ iudiā crucificisse filiū dei. Intellererūt. n. hūc eē cū dictū ē: Dabo tibi gētes hereditatē tuā. Hāc occasione er⁹ mali col- loni p̃ripe moliebāf: cū crucifigētes eū iudei: fide q; p̃ eū ē extiguerē: et suā magi q; ex lege ē iusticiā p̃bet̃ re: ac gētib⁹ iudēdis conabāf infere. Seq̃: Et app. eū. occ. et eie. ex. vi. THE. Sc̃ extra hierusalē: extra ciuitatē q̃ppe crucifix⁹ ē dñs. HIE. Uel eiecerūt eū extra uineā. i. extra plebē dicit̃es: Samaritan⁹ et et demoniū habes. Uel q; q̃tū i se erat: ex suis. n. fini- bus excludētes: gētib⁹ suscipiendū dederūt. Seq̃: Quid ḡ faciet dñs uinee: Ue. et p. co. et da. vi. alit̃. AVG. de cō. euā. Et qđē matthe. illos ridisse sub- iūgit atq; dixisse: Malos male pdz. qđ mare⁹ h̃ nō ab ip̃is risū eē cōmēorat: s; dñm p̃ interrogatōz nūā ip̃m sibi quodāmodo ridisse. S; facile pōt̃ icelligi uel illoy vocē ita subiectā vt n̄ inponeret̃: illi rīderūt aut̃ illi dixerūt: sed tamē intelligeret̃: aut iō respon- sione istā domino poti⁹ attributā: qđ cū uerū dicit̃ rūt: etiā de illis hoc ip̃e respōdit qui ueritas est. THEO. Dñs ergo uinee est pater filij intercepti:

[Marginal notes on the right page, partially cut off]
... et p̃bet̃is alijs celi: alijs vulnerati: alijs occisi sunt. vñ seq̃: Qui appre. eū ce. et dimi. cū vac.
... HIERO. Homo de⁹ pat- r̃s hūano affectu. vinea dom⁹ isrl̃ est. Sepis est cu- stodia angeloy. Lac⁹ est lex: turris templū: agricole
... Et mittit ad eū quoddā ex p̃- bet̃is et berodiam ut acciperet in- ter. Qui uenerūt dicit̃ in. D. 1. p̃bet̃az choꝝ itel- lige. Sed quē p̃bet̃az non sunt p̃bet̃az: h̃is sane trib⁹ seruoy gradib⁹: oim̃ sub lege doctoy figuram posse cōprehēdi domin⁹ alibi p̃nūciat dicit̃: qm̃ ne- cesse est impleri omnia que scripta sunt in lege et p̃phetis et psalmis de me. THEO. Uel aliter: p̃- primū seruū intellige p̃bet̃as qui circa temp⁹ heie fuerunt: qm̃ micheaz verberauerunt sedechias pleido prophetā. Secūdū vero seruū quē in capite uulner- auerūt. i. affecerūt iniuria: intellige p̃bet̃as q; fue- rūt circa temp⁹ oseę et ysaię. Tertiū vero seruū intel- lige prophetas qui fuerūt circa temp⁹ danielis et ezechielis. Seq̃: Adhuc ergo unū hñs filiū cha- rissimū et illū misit ad eos nouissi. dicit̃: qz forte reuerbūf filij mei. HIERO. Fili⁹ charissim⁹. et nouissim⁹ vnigenit⁹. Nō aut̃ dicit̃: Uerēbūf filiū suū. p̃ ironiā h̃ dicit̃. BED. Uel aliter q; ait: qz forte vere. si. meū nō de igrātia d̃r: s; abigere d̃r de: vt libera uolūtas hōi reuerf. THEO. Uel alit̃: Nō igrās qđ futup- erat: h̃ dixit̃: s; ostendēs qđ erat decēs et agrūi eos opari. Coloni aut̃ di. ad inui. h̃ ē heres ve. et oc. cir: et nos. erit heres. BED. Manifestissime dñs p̃bet̃ iudeoy p̃ncipes nō p̃ igrātiā: s; p̃ iudiā crucificisse filiū dei. Intellererūt. n. hūc eē cū dictū ē: Dabo tibi gētes hereditatē tuā. Hāc occasione er⁹ mali col- loni p̃ripe moliebāf: cū crucifigētes eū iudei: fide q; p̃ eū ē extiguerē: et suā magi q; ex lege ē iusticiā p̃bet̃ re: ac gētib⁹ iudēdis conabāf infere. Seq̃: Et app. eū. occ. et eie. ex. vi. THE. Sc̃ extra hierusalē: extra ciuitatē q̃ppe crucifix⁹ ē dñs. HIE. Uel eiecerūt eū extra uineā. i. extra plebē dicit̃es: Samaritan⁹ et et demoniū habes. Uel q; q̃tū i se erat: ex suis. n. fini- bus excludētes: gētib⁹ suscipiendū dederūt. Seq̃: Quid ḡ faciet dñs uinee: Ue. et p. co. et da. vi. alit̃. AVG. de cō. euā. Et qđē matthe. illos ridisse sub- iūgit atq; dixisse: Malos male pdz. qđ mare⁹ h̃ nō ab ip̃is risū eē cōmēorat: s; dñm p̃ interrogatōz nūā ip̃m sibi quodāmodo ridisse. S; facile pōt̃ icelligi uel illoy vocē ita subiectā vt n̄ inponeret̃: illi rīderūt aut̃ illi dixerūt: sed tamē intelligeret̃: aut iō respon- sione istā domino poti⁹ attributā: qđ cū uerū dicit̃ rūt: etiā de illis hoc ip̃e respōdit qui ueritas est. THEO. Dñs ergo uinee est pater filij intercepti:
... Quid me feceratis: Afferte

et ipse filii interepti qui pder colonos: trades ipos romanis: et populu dabit alijs. I. apostolis perlegas act apostoloru et inuenies tria milia et quinq milia repete credetu et fructificantiu deo.

HIERO. Uel datur vinea alijs. I. ab oriente et occidente et austro et ab aquilone venientibus: et recis bēribus cui abraa ysaac et iacob in regno dei. BE DA. Hoc autē ita diuinit fuisse pcuratū pphético statim affirmat exemplo: subiciēs: Nec scrip. hāc

le. Ia. que repro. edi. hic fac. est in cap. anguli. q. d. quomodo implebitur hec ppheta: nisi quia christus a vobis reprobat et occisus: tradit est gentib pdis candus: et quasi lapis angularis duos populos cō dat in iuncturam: atq; ex utroq; populo vnā sibi fili deliu ciuitate: vni templū edificet. Eosdē enī syna goge magistros quos supra colonos dixerat: nunc edificites appellat: quia subitā sibi plebē ad ferendos vite fructus quasi vineā videbant excolere: ipsi quoq; hāc deo inhabitatoze dignā quasi domū cō struere atq; ornare pcepiebant.

THEO. Lapis er go que reprobauerit doctores: hic factus ē in caput anguli. I. in caput ecclesie. Angulus nāq; ecclesia est: quā coniūgēs iudeos et gētiles: hic autē angulus ecclesia a domino factus est: et est mirabilis in oculis nostris. I. fidelium: nā ab infidelib miracul detra hitur. Mirabilis quidē est ecclesia quasi miraculis fidens dno coopante apostolis et fmonē cōfirmā te sequētib signis. et hoc est quod dicit: A domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.

HIERO. Uel aliter: hic lapis reprobus que gestat angul coniūgēs in cena agniū cū pane: finis verus: nouū inchoās testamētū: pītās mira in ocul nris: et topazion. BED. Principes autē sacerdotū ostē debūt vera esse que dñs dixerat: quod patet ex hoc quod subdit: Et querebāt eū tenere. Ipe enī est heres cui iniustā necē dicebat esse vndicādā a patre. Moraliter autē cuiq; fidelium cū mysteriū baptisimī cōmittit: quasi vinea quā excolat local. S; missus fuis cōmunitatis affectus vel celsus eiciē cū sermo aut dñs vel contēniē: vel qd peius est etiā blasphemā.

Missum insup heredē quātū in se est occidit: qui filium dei cōculcauit. Perdito malo cultore vinea dāt alteri: cū dono gratie quod sup spreuit: hūmili quisq; vitabit. Sed et hoc qd pncipes sacerdotū manū mittere querebāt in iesum: timore turbe retinē: quotidie gerit in ecclesia: cū quib; solo noie sup eā quā non diligit: ecclesiastice fidei et paci vni tate ppter cōhabitatiū fratru bonoz multitudinē aut erubescit aut timet impugnare.

Et mittit ad eū quosdā ex pharisēis et herodianis ut eū caperēt in verbo. Qui ueniētes dicūt ei: Magister scim; qz uerax es: et nō curas queq;. Nec enī uides in faciē hoiz sed in ueritate uiam dei doces: Licet dari tributū cesari: an non dabit illis: Quid me tētatis? Afferte

mibi denariū ut uideam. At illi tulerunt ei. Et ait illis: Cui est imago hec et inscriptio: Dicūt ei: Cesaris. Respondens autē iesus dixit illis: Reddite igif que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Et mirabantur sup eo.

BEDA: Querētes dñm cōphēdere summi sacerdotes: timuerūt turbā: atq; ideo qd p se non potuerūt: terrenis ptatib; efficere tētābāt: ut vel ipsi a morte eius uiderent immunēs. Et ideo dicitur: Et mit. ad eū quosdā ex phari. et herod. ut eū caperēt in verbo. THEO. Dixim; alibi de herodianis: qd heres resis quedā noua erat dicētū christū esse herodem ppter hoc qd defecerāt successiōne regni iudeoz. Alij uero dicunt herodianos milites fuisse herodis quos pharisei p testib; inducebāt de his que dicebant a christo: ut eū caperēt et adducerēt. Uide aut eozū maliciā: qualis eū adulatōe christū decipe uolebāt. Nā sequit: Qui ve. di. ei. Magister: sci. qz. ve. es.

HIERO. Mellitis enī vbi eū interrogabāt: et circūdabāt eū sicut apes mel portātes in ore: aculeum in tergō. BEDA: Blāda aut et fraudulēta interrogatio illuc puocat respōdentē: ut magi deū qd cesarē timeat: et dicat nō debere tributa solui: ut statim audiētes herodianis: feditōis cōtra romanas auctozē habeāt. Et ideo subdit: Et nō curas queq;. nec enī uides fa. hoim.

THEO. Ita ut cesarē nō honores. I. cōtra ueritatē. Ideo subdit: Sed i. veri. uia dei do. Licet tri. dari. ce. an nō dabim;. Totum enī artificii eoz erat vndiq; pncipiū habēs: ut si diceret: qd licet cēsum cesari dari: puocēt cōtra eum plebē quasi in seruitutē reducētē ipsum populū. Si uo diceret qd nō licet dari: sic accusarēt eū tanq; excitaret populū cōtra cesarē: sed sapiētie fons fugit dolos eozū. vnde sequit: Qui sciēs ver. eozū: ait illis: Quid me ten. Afferte mibi denariū ut vi. at illi attu.

BEDA: Denari; est gen; nūmi: quod pro. x. nūmis imputabāt: et habebat imaginē cesari. vnde sequit: Et ait illis: Cui est imago hec et inscriptio: Dicūt ei: Cesaris. Qui putāt interrogatōem saluatozis ignorātiā esse nō dispēsatiōem: et hoc discāt qd potuit scire cui; imago esset: sed interrogat: ut ad fmonē eozū cōpetētē respōdeat. vnde sequit: Rñs dens aut iesus dixit illis: Reddite igif que sūt ce. cesari: et que sūt dei deo.

THEO. Quasi. d. Date qd imaginē habet imaginato. i. denariū. Potestis enī et cēsum cesari dare: et deo propa offerre. BEDA. Id est decimas et pmitias et oblatōnes et victimas: quomodo et ipse reddidit que dei sunt: patris faciēs uolūtātē. HIERO. Uel aliter: Nūmū habētē cesaris: imaginē reddite cesari: uosipos libēt deo reddite. Signatū est enī super nos lumē uult; tui dñe: nō cesaris. THE. Quasi cesar etiā ē uniuscuiusq; nostrū corporū inenitabilis necessitas. Iubet ergo domin; dari corporū cibaria ppria et uesitū: et que sunt dei deo. Sequit: Et mirabant sup eo. Qui credere debuerāt: ad tantā sapientiam sunt mirati: qd calliditas eozū nō inuenisset locū.

Et uenerunt ad eum saducei qui dicunt resurrectionem non esse: et interrogabant eum dicentes: Magister moyses nobis scripsit: ut si frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem: et filios non reliquerit: accipiat frater eius uxorem ipsius: et resuscitet seminem fratri suo. Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem: et mortuus est sine relicto semine. Et secundus accepit eam et mortuus est: et nec iste reliquit semen. Et tertius similiter. Et acceperunt eam filii septem: et non reliquerunt semen. Nouissime omnium defuncta est et mulier. In resurrectione ergo cum resurrexerint: cuius de his erit uxor. Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens Iesus ait illis: Nonne ideo erratis: non scientes scripturas neque uirtutem dei? Cum enim a mortuis resurrexerint: neque nubent neque nubentur: sed erunt sicut angeli dei in celis. De mortuis autem quod resurgant non legistis in libro moysi super rubum: quod dixerit illi deus inquitus: Ego sum deus abraam et deus ysaac et deus iacob. Non est deus mortuorum: sed uiuorum. Vos ergo multum erratis.

GLO. Postquam dominus sapienter phariseorum callidam tetardem euitauit: ostendit quod etiam saduceos tetardes confundit. unde dicitur: Et uenit ad eum saduci. qui crederentur non esse. **THEO.** Veritas quodammodo in deorum erat: qui dicebant saducei: et hi resurrectionem negabant: et dicebant quod non sit angelus neque spiritus. **THEO.** Ergo accedentes ad iesum: dolose narrationem quadam inquisierunt per quam ostenderet resurrectionem non esse nec factam nec fieram. Et ideo subdit: Et inter eum dicit. Magister. In qua quidem narratione septem ponit qui mulierem acceperat: ut magis rem trabant a resurrectione.

BEDA. Recte enim istiusmodi fingunt fabulam que deliramentum arguat eos qui resurrectionem asserunt corporum. Potest autem fieri ut vere in gente eorum aliquid quando hoc acciderit. **HIERO.** Mystice autem mulier sterilis non relinquitur seminem ex septem fratribus nouissime moriens: quid aliud significat quam iudaicam synagoga relictam a spiritu septiformi: qui uelut priarchas impleuit: qui non reliquerunt ei seminem abraam: quod est iesus christus. licet enim puer natus est illis: nobis tamen gentibus datus est: que mulier mortua erat christo: nec cuiquam patriarche de. vii. in resurrectione coniungetur. Septenas

rio namque numero diuersitas perfectorum significatur ut uersauit per ysa. dicitur: Apprehendit. vii. mulieres uirum unum. i. vij. ecclesie quas dominus amat arguit et castigat: cum una fide adorant. unde sequitur: Et respondens iesus ait illis: Nonne ideo erratis: non sci. scrip. neque uirtutem dei? **THEO.** Quasi. d. Vos non intelligitis qualis resurrectionem scriptura annunciet. Creditis enim quod restauratio corporum talium sit futura: qualia nunc sunt: non autem sic erit. Sic igitur ignoratis scripturam: si etiam uirtutem ignoratis diuinam. Vos enim consideratis quia si difficile dicentes: Qualiter poterit membra dissoluta coniungi et aiab' adunari: hoc enim respectu diuine potestatis quasi nihil est. Sequitur: Cum ergo a morte resur. neque nubent neque nubentur: sed sunt sicut angeli dei in celis. **Quasi. d.** Diuina quedam erit uirtus restauratio et angelica cum ulterius non corrumpentur: sed eodem modo manebunt: et propter hoc nuptie auferentur. Nam nuptie quidem nunc sunt propter corruptionem: et per successioem generis pristam et non deficiam: tunc uero sicut angeli erimus: qui sunt sine successioe nuptiali et nunquam desinant. **BEDA.** Considerandum est quod latina consuetudo hic greco idiomati non respondet. **Nubere** enim proprie dicitur mulieres: et uiri uxores ducere: sed nos simpliciter dictum intelligamus: ut nubere de uiribus: et nubere de uxoribus scriptum sit. **HIERO.** Sic igitur erratis non intelligentes scripturas: quia in resurrectione homines erunt sicut angeli dei. i. nemo ibi moritur: nemo ibi nascitur: nec infans est ibi nec senex.

THEO. Et aliter etiam decipiunt non intelligentes scripturas. Si enim has intellexerint: intelligeret quomodo per scripturas resurrectio mortuorum possit probari. unde subdit: De mortuis quod resur. non legitur in libro moysi super rubum: quod dicit illi deus inquitus: Ego sum deus abraam deus ysaac et deus iacob. Dico autem super rubum: in quo est similitudo uestra: in quo ignis ardebat: sed non eius spinas consumebat: sic vos inflammat eloquium meum: nec spinas uestras sub maledicto geminatas absumit. Dicit autem: Ego sum deus abraam deus ysaac et deus iacob. **Quasi. d.** deus uiuentium. unde subdit: Non est deus mortuorum: sed uiuorum. Non enim dicit: ego fui: sed ego sum: tanquam illi patres existant. Sed forte aliquis dicit quod hoc dicit solus deus deus abraam: non de corpore ad quod dicimus: quod abraam uirumque importat. s. corpus et anima: ut et corpus ipse sit deus: et corpus uiuat apud deum. i. in dei ordinatione.

BEDA. Uel quia cum peruenit aetas permanere post mortem: neque enim poterat fieri: ut eorum esset deus qui nequaquam subsisterent: consequenter introduceretur et corporum resurrectio: que cum aiabus bona malaque gesserunt. **HIERO.** Cum autem dicit: Deus abraam deus ysaac et deus iacob: ter deum nominando: trinitatem intinuit. Cum autem dicit: Non est deus mortuorum: unum deum iteratis: unam substantiam significauit. Uinit autem qui nec uendicant portum quam elegerant. Mortui autem sunt: qui quod uendicauerunt perdidit. Uos igitur multum erratis. **HIERO.** Quia uidelicet et scripturis contradicebat: et uirtuti dei derogabat.

Et accessit unus de scribis: qui audierat illos querentes: et uidens quod bene illis responderit interrogauit eum

CA. XI. Et accessit unus de scribis: qui audierat illos querentes: et uidens quod bene illis responderit interrogauit eum

quod esset primū oīm mandatoꝝ
 Iesus autē rēdit ei: qꝫ primū oīm
 mādatuz est: Audi isrl' dñs de' tu'
 de' un' est: ⁊ diliges dñm deū tuuz
 ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aia tua
 ⁊ ex tota mēte tua: et ex tota uirtu
 te tua. hoc est p̄mū mādatū. Secū
 dū autē sile est illi: Diliges p̄ximū
 tuū tanqꝫ teipm. **Q**uā' hōꝝ aliud
 mādatū nō ē. **E**t ait illi scriba: **D**ñ
 m̄g' in ueritate dixisti: qꝫ un' ē de'
 ⁊ nō est ali' p̄ter eū. **E**t ut diligatur
 ex toto corde: ⁊ ex toto intellectu: et
 ex tota aia: ⁊ ex tota fortitudine: et
 diligere p̄ximū sicut seipm: maius
 est oib' holocaustomatibus ⁊ sacrifi
 cijs. Iesus autē uidēs q' sapiēter rñ
 disset dixit illi: **N**ō es lōge a regno
 dei. **E**t nēo iā audebat eū itrogare.
GLO. Postq' dñs s'utauit phariseos ⁊ saduceos
 tētes: hic ostēdit quōd satisfecit scribe querēti. vñ dñ
 est accep' m' de scri. qui au. il. cō. ⁊ vi. qm̄ bñ illis rñ
 dit: itē. eū qd' eēt p̄mū oīm mādatoz. **H**IERO.
 Quid est hec qd' p̄blematis qd' ē cōe oib' peritis i
 lege: nisi q' diuersa in erodo ⁊ leuitico ⁊ deuteroy
 nomio ordināf mādata. vñ nō vñū: sed duo intulit
 mādata: qd' q̄si duob' vberib' sup' pecc' spōse eleua
 tis nra all' infantia. **E**t iō subdit: Prīmū oīm man
 datū est: Audi isrl' dñs de' tu' vñ' est. Prīmū oīm
 maxim' mādatū dicit hoc est qd' ante oia debem' i
 corde singl' q̄si vnicū pietatis fundamētū locare. i.
 cognitio atq' p̄fessio diuine vnitatis cū executione
 bone opatōis q' in dilectōe dei ⁊ p̄ximū pficit. vnde
 subdit: **E**t dicit. de. tu. er. to. cor. tu. ⁊ ex to. ani. tu.
 ⁊ ex to. mē. t. ⁊ ex to. vir. tu. hoc ē p̄mū mā. **T**HE.
 Antēde qualit' oēs aie vires enumerauit. **E**st. n. vñ'
 aie aialis quā expedit in dicendo: **E**t tota aia tua:
 ad quā p̄tinet ira ⁊ desiderii: q' oia tribui vult diuini
 no amor. **E**t ⁊ alia vis que dñ' nālis: ad quā p̄tinet
 nutritiua ⁊ augmētatiua. ⁊ ista ē etiā dāda dño to
 ta: p̄pter qd' dicit: **E**t toto cor. **E**st ⁊ alia vis rōnal'
 quā mētem vocat: ⁊ ista etiā est danda deo tota.
GLO. Ad autē subdit: **E**t tota fortitudine. ad vi
 nis corpales referri pōt. **S**equit': **S**ecūdu autē sile
 est hūc: Diliges p̄ximū tuū sicut teipm. **T**HEO.
 P̄p̄ hoc dicit eē simile: qꝫ hec duo mādata alē
 natum sunt sibi cōsona: ⁊ reciproce cōuertūf. nā q'
 diligit deū: diligit ⁊ facturā suā. p̄ncipale autē facto
 rī ē est homo. vnde qui diligit deū: diligere debet
 oēs hoies. qui vero diligit p̄ximū: qui multoties dat
 cū scādali: mltomagis eū debet diligere q' sp' p̄stat
 beneficia: ⁊ iō p̄p̄ coherētiā hōꝝ mādatoz subdit:
Quā' hōꝝ aliud mādatū nō est. **S**equit': **E**t ait illi
 scri. Bene magister in veri. dixisti. **B**EDA: **O**sten

dit ex hoc qd' dicit: **Q**uā' ē oib' holocaustomatibus
 ⁊ sacrificijs. graue sepe inē scribas ⁊ phariseos qd'
 nē esse verfatā qd' esset mādatū p̄mū siue maxim' di
 uine legis: q̄busdā videlz hostias ⁊ sacrificia laudā
 tib': alijs vō fidei ⁊ dilectōis opa p̄ferētib': eo q'
 plurimi patrū ante legē ex fide tñi q' p' dilectōnem
 opaf' placerent deo. **I**n hac snia scriba iste se fuisse
 declarat. **S**equit': Iesus autē vi. q' sapi. rñ. dixit illi:
Nō lōge es a regno dei. **T**HEO. **I**n quo nō euz
 esse p̄fectū testat. nō enī dixit: **I**ntra regnū celozū
 es: sed nō lōge es a regno dei. **B**EDA: **I**deo autē
 nō fuit lōge a regno dei qꝫ sententia illius q' noui te
 stamēti p' euāgelicā p̄fectōem est p̄p̄ia: fautor exti
 tisse p̄bat' est. **A**VGV. de con. euā. **N**ec moueat
 qd' math. dicit tētātē fuisse: a quo dñs itrogat'
 est. **F**ieri enī pōt vt q̄uis tētās accesserit: dñi tñ rñ
 siōe correct' sit. **A**ut certe ipam tētātē nō accipia
 m' malā tanqꝫ decipe volētis inimici: s' cautā pō
 tius tanqꝫ expiri amplius volētis ignotū. **H**IER.
Uel nō est lōge qui venit callide. **L**ongior nāq' est
 ignorātia a regno dei q̄ sciētia. vñ supra saduceis:
Erratis inquit nesciētes scripturā neq' virtutē dei.
Sequit': **E**t nemo aude. iaz eū itrogare. **Q**uia enī
 in sermonib' cōfutati sunt: vltra non itrogant:
 sed aptissime cōprehēsum ratōne tradant p̄tati. **E**t
 quo intelligim' venena iuidie posse quidē supari:
 sed difficile cōquiescere.
Et rñdēs iesus dicebat docens
 in tēplo: **Q**uō dicūt scribe christuz
 filiū esse dauid? **I**p̄e. n. dauid dic' i
 spirituscō: **D**ixit dñs dño meo: se
 de a dextris meis: donec ponaz ini
 micos tuos scabellū pedū tuozuz.
Ip̄e ergo dauid dicit ipm dñm: et
 unde est filius eius? **E**t mltā turba
 eum libenter audiebat.
THEO. **Q**uia christ' ad passiōem vēturus erat:
 opinionē falsam corrigi iudeoz q' christū filiū Da
 uid esse dicebat non dñm ei'. vñ dñ: **E**t rñdēs iesus
 di. do. i tēplo. **H**IE. i. palā eis de se loq' vt inexcus
 sabiles sint. **S**equit'. n. **Q**uō dicūt scribe christū filiū
 dauid eē. **T**HEO. **O**ndit vō christ' se eē dñm per
 verba dauid: **N**ā sequit' **I**p̄e. n. dicebat in spūsācto:
Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. q. d. **N**ō po
 testis mihi dicere q' dauid absq' grā spūsācti hoc
 dixerit: sed in spūsācto vocauit eum dñm. **E**t q' sit
 dñs ostēdit p' hoc qd' subdit: **D**onec po. ini. tu. sca. pe
 dū tuozū. **I**p̄si enī erāt inimici ei' quos de' paf' pō
 suit scabellū christi. **N**ō autē a p̄fe subiiciūt ei iūmici:
 nō infirmitatē filij s' vnitatē nāe q' in altero alter
 opaf' significat. **N**ā ⁊ fili' subiicit iūmicos patri: qā
 patrē clarificat super terrā. **G**LO. **S**ic ergo dñs
 ex p̄dictis cōcludit dubitabile questionē. nam ex
 verbis dauid p̄missis habet q' christ' sit dñs dauid:
 ex dicto autē scribarū habet q' sit fili' eius. **E**t hoc ē
 quod subdit: **I**p̄se ergo dauid dicit eum dominū:
 ⁊ vnde est filius eius? **B**EDA: **I**nterrogatio iesu
 nobis p̄fuit vsq' hodie cōtra iudeos. ⁊ hi enim qui

...interro
 ...mortu
 ...filios nō
 ...uxoz
 ...ratri suo
 ...primus
 ...relictō
 ...ca ⁊ mo
 ...femen.
 ...perūt cam
 ...rūt semen.
 ...ta est ⁊ mu
 ...go cū refer
 ...utro. **S**e
 ...Et rñs
 ...errans in
 ...tūc dei?
 ...erunt:
 ...erūt si
 ...ortuis
 ...n libro
 ...t illi de
 ...eam ⁊
 ...est deū
 ...hos ergo
 ...calidz
 ...aducos tē
 ...ia dū qui
 ...mādoz erāt:
 ...negabūt:
 ...ergo acc
 ...inquirent
 ...esse nec faci
 ...di. **M**agist
 ...qui multozem
 ...interro
 ...fabulā que
 ...dem afferunt
 ...eē cōi ali
 ...stia autē m
 ...fratib' nō
 ...iudicā s'v
 ...p̄riarchas
 ...q̄ dicit scias
 ...is tñ gentib'
 ...ne cū q̄
 ...Seporay

confitent christu esse venturu homine simplice et sanctu viru asserunt de genere dauid. Interrogem ergo eos docti a domino: si simplex homo est: et tñ filius dauid: quò vocet eū dauid dominu suū i spū sancto. Nō aut reprehēdunt q̄ dauid filiu dicunt: sed q̄ dei filiu eū esse nō credūt. Seq̄: Et mlt̄a tur. libe. eū au / GLO. Quia. s. videbāt eū sapiēter ridē rem et interrogantē.

Et dicebat eis in doctrina sua: Cauete a scribis: q̄ uolūt i scholis ambulare: et salutari in foro: et i pri mis cathedris sedere in synagogis: et p̄mos discubīt in cenis. Qui de uozāt domos uiduaz sub botentu plixē orōnis: hī accipient prolixius iudiciū.

HIERO. Cōfutat̄ scribis et pharisēis: vt ignis eozū arida exēpla incēdit. vnde dicit: Et dice. eis in doc. sua: La. a scri. qui vo. in sch. am. / BED. Ambulare in scholis: cultiozib⁹ vestimētis indutos ad publicū p̄cedere significat: in quo int̄ cetera diues ille qui epulabatur quotidie splēdide peccasse describit. / THEO. In scholis autē venerabilib⁹ ambulat̄ et hoc volētē p̄honorari: et filiter alia appetebant que cedūt ad gl̄iam. Nam sequit̄: Et salutari in foro: et in pri. cathe. sede. in syna. et p̄mos discubi. in ce. s. volūt. / BEDA: Notādū aut̄ q̄ nō salutari in foro: nō p̄mos sedere vel discubere vetat eos q̄ bus hoc officii ordine cōperit: sed eos qui hec sine habita siue nō habita indebite amāt: a fidelib⁹ quasi improbos docet esse cauēdos: animū videlicet nō gradū redarguēs: h̄ culpa nō caret: si iudez in foro litib⁹ interessent: qui in cathedra moysi synagoge magistri cupiūt appellari. Duplici sane rōne vane glorie cupidis attēdere iubemur: ne scilz eozum vel simulatōe seducamur: estimātes bona esse que faciunt: vel emulatōe inflāmēmur frustra gaudētes in bonis que laudari simulant. / THEO. Sp̄alr̄ etiā ap̄los docet vt nullā cū scribis habeāt cōuersatōez sed ip̄m christū imitenē: ordināsqz ip̄os magistros in his que sunt circa vitā agēda: alios eis sup̄dōit.

BEDA: Nō solū aut̄ laudes ab hōib⁹: verū etiā pecunias querūt. vnde sequit̄: Qui deuo. do. vidua rū sub obtē. plixē orōis. Sūt enī qui se iustos simulant a peccatorū suozū cōsciētia turbatis: quasi patroni. p̄ eis in iudicio futuri pecunias accipere nō dubitāt: et cū poxecta man⁹ paupi p̄ces iuuare soleat: illi ob hoc maxime in p̄cib⁹ p̄noctāt vt paupi nummū tollāt. / THEO. Accedebāt aut̄ scribe ad has mulieres: que sine p̄tectoē viri manebāt: quasi earū fierēt p̄tectozes: et simulatōe orōis et habitu nerētie et hypocrisi viduas decipiebāt. et sic etiā de uozabāt diuitū domos. Seq̄: Di acci. plix. iudiciū. s. q̄ ceteri iudeozū peccatiū.

Et sedēs iesus cōtra gazophylatiū aspiciēbat quò turba iactaret es in gazophylatiū: et multi diuites iactabāt multa.

Cū uenisset autē una uidua paup: misit duo minuta: q̄ est quadrās. Et cōuocās discipulos suos ait illis: Amē dico uobis qm̄ uidua hec paup pl⁹ oib⁹ misit qui miserūt in gazophylatiū. Oēs enī ex eo quod abūdabat illis miserūt: hec uero de penuria sua oia que habuit misit totū in uictū suū.

BEDA: Domin⁹ qui appetituros p̄mar⁹ et vane glorie cauēdos esse monuerat: etiā dona serētes in domū dñi certo examine discernit. vñ of. Et sedens iesus cōtra gazo. aspi. quò tur. iac. es in gazo. Seru mone greco philare seruare of: et gaza p̄fica lingua diuitie vocant. vnde gazophylatiū loc⁹ appellari solet quo diuitie seruant: quo noīe et arca in qua donaria populi cōgregabāt ad vsu tēpli necessarios et portie in quib⁹ suabant appellabant. Dabes et emplū de porticib⁹ in euāgelio: Dec inquit vbi locut⁹ est in gazophylatio docens in tēplo. Dabes et de arca in libro regū: Et attulit ioiada pōtifer gazophylatiū vñū. / THEO. Erat autē laudabilis consuetudo apud iudeos: vt scilz habētes et volētēs alii quid in gazophylatio ponerēt qd̄ esset p̄ sacerdotibus et paupib⁹ et viduis vt ex inde nutirēt. vñ subdit: Et multi oi. iac. mlt̄a. Mult̄ aut̄ hoc faciēdo accessit et vidua: oīdēs affectū in oblatōe pecunie fin p̄pam vtutē. vñ subdit: Lū. ve. aut̄ vna vi. paup misit duo mi. qd̄ ē quadrās. / BEDA: Quadrās vocant calculatozes q̄rtā p̄te cuiuslibet rei videlicet et loci: aut t̄pis aut pecunie. Fozit̄ ergo hoc loco q̄rtā p̄te sici. i. q̄nqz obolos significat. Seq̄: Et cō. disci. su. ait illis: Amē di. vo. qm̄ vi. hec pau. pl⁹ oib⁹ misit q̄ mise. in gazo. De enī nō substantiā offerētū sed cōsciam p̄sēt: nec p̄pedit q̄tū in ei⁹ sacrificio: h̄ ex q̄to. p̄ferat. vñ subdit: Oēs enī ex eo qd̄ abūda. illis mi. hec vō in pe. sua oia q̄ ba. mi. to. uictū suū.

HIERO. Mystice autē diuites sunt q̄ p̄ferit de thesauro cordis sui noua et vetera: q̄ sunt incerta et occulta sapie diuine vtriusqz testi. paupcula autē q̄ est vt ego et mei similes: qui mitto quod possum: et desidero quod non possum vobis explanare: nam non quātū vos audistis: sed ex quanto considerat deus. Unusquisqz autem quadratē p̄t̄ offerre q̄ est volūtas p̄mpta que of quadrās: quia cum trib⁹ cōsistit. s. cogitatu. verbo: et facto. Quod dicit: Totū victū suū misit: hoc significat: qz tota voluntas corporis in victu cōsistit. vñ of. Tot⁹ labor boīs i ore suo est. / THEO. vel aliter: Vidua ista anima boīs est: relinqns sathanā cui fuerat aduēta: que mittit in tēpli erario duo minuta: carnē. et mentē carnē quidē p̄ abstinēt: a: mentē vō p̄ humilitatē vt sic audire valeat qz totū victū suū posuit et factū fecit: nihil de suo mudo relinqs. / BED. Allegorice autē diuites qui in gazophylatiū munez mitterāt iudeos de iusticia legis elatos designāt. Vidua paup: ecclie simplicitatē designat. paup quidē: qz sp̄m sup̄bie vel cōcupiscētias ip̄atiū abiecit. vidua

...Cōspiciēbat autē una uidua paup: misit duo minuta: q̄ est quadrās. Et cōuocās discipulos suos ait illis: Amē dico uobis qm̄ uidua hec paup pl⁹ oib⁹ misit qui miserūt in gazophylatiū. Oēs enī ex eo quod abūdabat illis miserūt: hec uero de penuria sua oia que habuit misit totū in uictū suū. / BEDA: Domin⁹ qui appetituros p̄mar⁹ et vane glorie cauēdos esse monuerat: etiā dona serētes in domū dñi certo examine discernit. vñ of. Et sedens iesus cōtra gazo. aspi. quò tur. iac. es in gazo. Seru mone greco philare seruare of: et gaza p̄fica lingua diuitie vocant. vnde gazophylatiū loc⁹ appellari solet quo diuitie seruant: quo noīe et arca in qua donaria populi cōgregabāt ad vsu tēpli necessarios et portie in quib⁹ suabant appellabant. Dabes et emplū de porticib⁹ in euāgelio: Dec inquit vbi locut⁹ est in gazophylatio docens in tēplo. Dabes et de arca in libro regū: Et attulit ioiada pōtifer gazophylatiū vñū. / THEO. Erat autē laudabilis consuetudo apud iudeos: vt scilz habētes et volētēs alii quid in gazophylatio ponerēt qd̄ esset p̄ sacerdotibus et paupib⁹ et viduis vt ex inde nutirēt. vñ subdit: Et multi oi. iac. mlt̄a. Mult̄ aut̄ hoc faciēdo accessit et vidua: oīdēs affectū in oblatōe pecunie fin p̄pam vtutē. vñ subdit: Lū. ve. aut̄ vna vi. paup misit duo mi. qd̄ ē quadrās. / BEDA: Quadrās vocant calculatozes q̄rtā p̄te cuiuslibet rei videlicet et loci: aut t̄pis aut pecunie. Fozit̄ ergo hoc loco q̄rtā p̄te sici. i. q̄nqz obolos significat. Seq̄: Et cō. disci. su. ait illis: Amē di. vo. qm̄ vi. hec pau. pl⁹ oib⁹ misit q̄ mise. in gazo. De enī nō substantiā offerētū sed cōsciam p̄sēt: nec p̄pedit q̄tū in ei⁹ sacrificio: h̄ ex q̄to. p̄ferat. vñ subdit: Oēs enī ex eo qd̄ abūda. illis mi. hec vō in pe. sua oia q̄ ba. mi. to. uictū suū. / HIERO. Mystice autē diuites sunt q̄ p̄ferit de thesauro cordis sui noua et vetera: q̄ sunt incerta et occulta sapie diuine vtriusqz testi. paupcula autē q̄ est vt ego et mei similes: qui mitto quod possum: et desidero quod non possum vobis explanare: nam non quātū vos audistis: sed ex quanto considerat deus. Unusquisqz autem quadratē p̄t̄ offerre q̄ est volūtas p̄mpta que of quadrās: quia cum trib⁹ cōsistit. s. cogitatu. verbo: et facto. Quod dicit: Totū victū suū misit: hoc significat: qz tota voluntas corporis in victu cōsistit. vñ of. Tot⁹ labor boīs i ore suo est. / THEO. vel aliter: Vidua ista anima boīs est: relinqns sathanā cui fuerat aduēta: que mittit in tēpli erario duo minuta: carnē. et mentē carnē quidē p̄ abstinēt: a: mentē vō p̄ humilitatē vt sic audire valeat qz totū victū suū posuit et factū fecit: nihil de suo mudo relinqs. / BED. Allegorice autē diuites qui in gazophylatiū munez mitterāt iudeos de iusticia legis elatos designāt. Vidua paup: ecclie simplicitatē designat. paup quidē: qz sp̄m sup̄bie vel cōcupiscētias ip̄atiū abiecit. vidua

vor: q vir eius p ea morte ptulit. **Dec** in gazaphylas
 tuu duo minuta mittit: q dilectionem dei z primi
 seu fidei z orōis munera defert: q ofideratu pprie
 fragilitatis minuta: s: merito pie intētiōis accepta:
 cūctis supbiētib' iudeorū opib' pstat. ex abūdāti s:
 bi iude' mittit in munera dei q de iusticia sua pstat
 mit. Qm aut victū suū in dei munera mittit eccle
 sia: qz omne qd vivit: non sui meriti sed diuini mu
 neris esse intelligit. **Laplm. XIII.**

Et egressus de templo ait illi unusquisque discipulis suis
 Magister aspice quales lapides et quales structure. Et respondens
 iehesus ait illi: Quides has omnes magnas edificatioes?
 Non relinquitur lapis super lapidem qui non destruatur.

BEDA: Quia fundata ecclesia christi: iudea di
 gnas sue fidei penas erat luitura: apte dñs p' lau
 data in paupe vidua deuotōem ecclesie egreditur de
 templo: ruinaq: ei' futurā atq: edificia nūc admiran
 da: nō multo p' cōtēnēda eē pdixit. vñ dñ: **Et cum**
 egre. de tēp. ait illi vñ' ex di. su. **Mgr** aspi. qles la. z
 q structure. **THEO.** Quia enī mltā circa destruc
 tōem hierusalē dñs locut' fuerat: discipuli ei' mi
 rabant' q tam magna z pulchra edificia destrui de
 berēt. z ppter h' oñdūt ei' tēpli decorē: q nō solū ait
 hoc destrueda fore: sed z q in eis lapis sup lapidēz
 nō relinqret. vñ seqē: **Et nñ.** iehesus ait illi: **Quides** has
 oēs mag. edifica. **Nō** relin. la. su. lapi. q nō destruaf.
 S: oicerēt aliq q mltē reliquie māserūt: vt christū
 mēdācē nitant' oñdere: sed nequaq: est h'. **Esti** enīz
 aliq reliquie remāssent: nñ vsq: ad vile ssummatū
 onē nō relinq lapis sup lapidē. **Preterea** narraf
 q badi' badrian' ciuitatē z tēplū a fūdāmētō euer
 titū qz verbū dñi qd hic dñ' sit impletū. **BEDA:**
 diuini' aut' pcurati est: vt patefaca p orbem fidei
 etiā gelice grā tēplū ipm cū cerimoniis tolleret: ne
 qz forte puul' in fide si videret illa pmanere que a
 deo sunt instituta: paulati a sinceritate fidei que ē
 i christo iesu ad carnalē laberef iudaismū. **HIE.**
 In h' etiā enumerat oñs cladē notissimū tps. i. de
 structōem tēpli cū plebe z littera sua: de qua lapis
 sup lapidē nō relinqē. i. testimonia pphaz sup eos
 in quo iudei petozābāt ea vt in esdrā z zorobabel z
 machabeos. **BEDA:** Recedēte etiāz dño d tēplo
 oia legis edificia z copositio mādatozū ita destrus
 ta ē vt nihil a iudeis impleri possit: z capite subla
 to: vniuersa inter se mēbra opugnāt.

Et cum sederet in monte oliuaz cōtra tēplū interrogabāt euz sepati petrus z iacob z iohānes z andreas: Dic nobis quā ista fiet: z quod signum erit quā hec oia incipiet cōsummari. Et rōdēs iehesus cepit dicere ill': Uidete ne qs uos seducat. Multi enī ueniēt in noie meo: dicentes qz ego

sum: z multos seducēt. **Uz** audieritis autē bella z opiones belloz ne timueritis. **Qz** enī hec fieri: sed nō dū finis. **Exurget** ei gēs cōtra gētē z regnū sup regnū: z crūt tremot' p loca z fames: inītiuz dolorū hec.

BEDA: Quia laudatib' quibusdā edificatioes tēpli: oñs palā mderat hec eē oia destrueda: disci
 puli secreto tēp' z signa pdicte destructōis interro
 gāt. vñ dñ: **Et cū** sederet in mōte oli. cōtra tē. inē. eū.
 Sederet dñs in mōte oliuarū cōtra tēplū: cū de rui
 na z excidio templi disputat: vt etiā ipō corpis fitū
 vñbis q loquit' agruat: mystice designās qz qētus ma
 nēs in sanctis: supbozū detestat amētiā. **Mōs** enīz
 oliueti fructifera: desig nat sacre ecclesie celsitudinē

AUG. Inrogatib' autē eū discipul': ea rōdit dñs
 q iā ex illo tpe fuerat secutura: siue d excidio hieru
 salē vñ orta ē ipi' interrogatōis occasio: siue de ad
 uētū suo p ecclesiam in q vsq: ad finē venire n cessat
 In suis enī ueniēs agnoscat: oū ei' quotidie mēbra
 nascūt: siue de ipō fine in quo appebit viuos iudi
 catur' z mortuos. **THEO.** S: anteq: eis ad itēz
 rogata rōdeat: mētē eozū cōfirmat vt nō seducant'
 vñ sequif: **Et nñ.** iehesus cepit di. il. **Uide.** ne quis vos
 seducat. **Hoc** autē dicit quia incipietib' circa iudeā
 passioib': insurrexerūt quidā q se doctores esse dice
 bāt. vñ sequif: **Multi** enī ve. in noie meo di. qz ego
 sum. **BEDA.** Multi enī imminēte hierosolymozū
 excidio extirere qui se esse christos dixerūt: tēpusq:
 libertatis iam appropinqre. **Multi** etiā in ecclesia
 ipis etiā tpb' aplozū heresiarche pdicere. **Mōti** etiā
 in noie christi uenere antichristi: quozū pm' ē simō
 mag': cui sicut in actib' aplozū legit' auscultabāt
 q in samaria erāt dicētes: **Hec** est virt' dei q vocaf
 magna. vñ z hic subdit: **Et** mul. sedu. **A** tpe autē dñi
 ce passionis in populo iudeozū qui latronē seditio
 sum elegerūt: z christū saluatozē abiecerūt: nec hos
 stitū: nec seditōes ciuū cessauerūt. vnde sequif: **Uz**
 autē au. bella z opi. bel. ne ti. **Sed** bis aduētātibus:
 apostoli ne terreant: ne hierusalē iudeāq: deserant
 admonētur: quia uidelicet nō statim finis: qn poti'
 in quadragesimū differēdū sit annū. **Et** hoc qd sub
 ditur: **Oporet** enī hec fie. sed nondū finis. i. desola
 tio puītie vltimūq: vrbis ac tēpli disceditū. **Seqē:**
Exurget autē gens cōtra gentē: z reg. cōtra regnū.

THEO. Id est romani cōtra iudeos: qd ioseph'
 narrat ante destructōem hierusalē factū. **Cum** enī
 gens iudeozū tributū nō redderet: romani uenerūt
 turbati. **Sed** quia tunc tēporis romani misericor
 des erant: cepissent quidem eozum spolia: nō fuisse
 tamen destructio hierusalē. sed qz deus contra ius
 deos preliaref: ostendit per id quod subdit: **Et** erūt
 terremotus per loca z fames. **BEDA:** Constat
 autē hoc tempore iudaice seditōis ad litterā con
 tigit. **Potest** vero regnum super regnū: z pestilen
 tia eozū quozū sermo serpit vt cancer: z fames au
 diendi uerbum dei: z cōmotio vniuersē terre: z a se
 vera fide separatio in hereticis magis intelligi qui
 cōtra seinuicē dimicantes: ecclesie uictoriā faciūt.

Videte autē uosmetipōs: tradēt enīz uos in cōcilijs: ⁊ in synagogis uapulabitis: ⁊ an p̄sides ⁊ reges stabitis pp̄t me i testimoniū illis. Et i oēs gētes p̄mū oz p̄dicari euāgelīū. Et cū duxerit uos tradētes: nolite p̄cogitare quid loq̄mini: s̄z qd̄ datū fuerit uobis in illa hora id loq̄mini. Nō enī uos estis loquētes: s̄z sp̄s sanct̄. Tradz autē fr̄ fratrē i mortē: ⁊ pater filiū: ⁊ cōsurgēt filij in parētes: ⁊ morte afficiēt eos. Et eritis odio oib̄ pp̄ter nomē meū. Qui at̄ sustinuerit in finē: hic salu⁹ erit.

BEDA: Quo merito hierosolymis ac puicie in deon̄ uniuēse irrogāda tot fuerūt aduersa dñs manifestat cū dicit: Videte autē uosmetipōs. Tradent enī uos in cōcilijs ⁊ i syna. uapu. Ea q̄ppe iudaice genti maria causa erat excidij: q̄ post occidēz saluatoris noīs quoqz ac fidei ei⁹ p̄cones ip̄ia crudelitate uocabāt. **THEO.** Lōueniēter aut̄ p̄posuit narratio nē de his q̄ circa ap̄los erāt: ut in p̄p̄is tribulatiōibus aliquale d̄solatiōem hērent ex cōib̄ tribulatiōibus ⁊ passiōib̄. Sequit̄ enī: Et an̄ re. ⁊ p̄. sta. pp̄t me: in testi. illis. Reges autē ⁊ p̄sides dicit: sic agrip̄ p̄a neronē ⁊ herodē. Nō autē dicit: An̄ re. ⁊ p̄. sta. p̄. me. nō modicā eis d̄solatiōem dedit: q̄. f. pp̄ter euz erant passuri. Nō autē dicit: In testimoniū illis. sic intelligit̄. i. in p̄iudiciū eozū ut. scēnt inexcusabiles q̄. f. ap̄lis laborātib̄ illi nō potuerūt uitati cōiūgi. Deinde ut crederēt q̄ pp̄ter tribulatiōes ⁊ picula p̄dicatio impediret subdit: Et in om. gē. p̄mū oportet p̄dicare euā. **AVGV.** de con. euan. **Matthē** ad dicit: Et tūc ueniet d̄summatio. Sed h̄ qd̄ marc⁹ ait: P̄mū: signat utiqz anteqz ueniat cōsummatio.

BEDA: Hoc ita fuisse cōpletū eccl̄iastice testaf̄ h̄storie: in quib̄ refer̄ q̄ ap̄li oēs m̄lto an̄ excidij iudee puicie ad p̄dicandū euāgelīū toto orbe fuerūt disp̄si: excepto iacobo zebedei: ⁊ iacobo fratre dñi q̄ in iudea p̄ uerbo dñi pus sanguinē fuderāt. Qū ḡ nouerat dñs corda discipulozū de excidio ac p̄ditiōe sue gētis esse tristitāda: hoc eos d̄solatio alleuat ut nossent sibi etiā iudeis abiectis socios nō deesse gaudiū regniqz celest̄: imo m̄lto plures q̄ de iudea perirēt ex oib̄ toto orbe hōib̄ esse colligendos.

GLO. Poterat etiā alia sollicitudo in discipuloz cordib̄ oriri. quia enī audierāt q̄ ante reges ⁊ p̄sides essent ducēdi: ne dubitarēt q̄ ex defectu p̄p̄rie sciētie ac faciēdie ad respōdēdū insufficiētes essent: dñs eos cōsolat cū subdit: Et cū dix. uos tra. no. p̄. co. quid loqua. sed quod da. fu. vo. in illa ho. id loq̄mini. **BEDA:** Cū enī pp̄ter christū ducimur ad iudices: uolūtātē tñ nostrā p̄ christo debem⁹ offerre. Leterū ip̄e christ⁹ q̄stū in nobis habitat loquit̄: ⁊ sp̄s sancti in r̄idēdo gratia dabit. vñ sequit̄: Nō enī uos estis lo. sed sp̄s sancti. **THEO.** P̄dicat

etiā eis quod erat grauius: q̄. f. a p̄p̄is p̄secutiōes patient. unde sequit̄: Tradet autē frater fra. in mo. ⁊ pater fi. ⁊ cōsur. fi. in parētes: ⁊ mor. affici. eos.

BEDA: Hoc in p̄secutiōib̄ fieri crebro uisimus: nec ull⁹ est inter eos fid⁹ affect⁹ quoz diuersa fides ē. **THEO.** Hoc autē dicit: ut audito h̄ preparēt se ut p̄secutiōes ⁊ mala patiētī sustinerēt. Deinde d̄solatiōem inducit dicens: Et eritis odio oib̄ hōib̄ pp̄ter nomē meū. q̄ enī habeamur odio pp̄ter christū: cū est sufficiens patiētē p̄secutiōes sustinēdi: nō enim martyre facit pena sed causa. Sed in hoc etiam qd̄ sequit̄: Qui autē susti. in fi. hic salu⁹ erit. ⁊ nō modica d̄solatio eē uidet̄ inter p̄secutiōes.

Cū autē uideritis abominatiōem d̄solatiōis stātē ubi nō debet: qui legit intelligat: tūc qui in iudea sūt fugiant in mōtes: ⁊ qui sup̄ tectū: ne descēdāt in domuz: nec introeat ut tollat quid de domo sua: ⁊ qui agro erit non reuertat̄ retro tollere uesti mētū suū. Ne autē p̄gnatib̄ ⁊ nutritib̄ in illis dieb̄. Orate ergo: ut hyeme nō fiāt. Erūt enī dies illi tribulatiōis tales quales nō fuerūt ab initio creature: quam cōdidit deus usqz nūc: neqz fiet. Et nisi breuias set domin⁹ dies: nō fuisset salua ois caro. Sed pp̄ter electos quos legit breuiasit dies.

GLO. P̄missis his que ante excidij ciuitatis erant futura: nūc domin⁹ p̄dicat ea q̄ circa ip̄am ciuitatis destructiōem contigerūt dicens: Cum autē uide. abomi. d̄sol. stantē ubi nō debet: qui legit intelligat. **AVGV.** de cō. euan. **Matthē** dicit: Stantem in loco sancto. in hac autē mutatiōe uerbi marcus exposuit eandē sententiā. Ideo quippe: ubi nō debet. f. in loco sancto: ubi non debet. **BEDA:** Quando autē ad intelligentiā puocamur: mysticum mōstrat̄ esse qd̄ dictū est. Potest autē simpliciter aut de antichristo accipi: aut de imagine celsaris: quā pilat⁹ posuit in tēplo: aut de hadriani equestri statua que in ip̄o sancto sanctorū loco m̄lto tempore stetit. Abominatio quoqz fm̄ ueterē scripturā idoli nūcupat̄: ⁊ iccirco addidit d̄solatiōis: q̄ in d̄solato templo atqz deserto idolum positum fuit.

THEO. Uel abominatiōem d̄solatiōis dicit ingressum hostiū in ciuitatē p̄ uolentiā. **AVGV.** ad esichijū: Lucas d̄o ut ostēderet tūc factam fuisse abominatiōem d̄solatiōis: aut expugnatiōem hierusalē hoc eodē loco dñi v̄ba cōmemorat: Cū uiderit̄: erūdari ab exercitu hierusalē: tūc scitote qz appropi quauit d̄solatio ei⁹. Sequit̄: Tūc qui in iudea sūt: fu. in mōtes. **AVG.** Hoc iuxta litterā facta eē cōstat: cū appropinquate romano bello: ⁊ exterminio iudaice gētis: oraculo admoniti oēs qui erant in

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

Marcus

os: tradet... ymagis... rages sta... illis. Et i... enaghiu... es: nolite... qd danti... loqmini... es: fz spuf... i morte:... u in pare... Et crisis... Qui at... lu' erit.

pnicia christian: longi' discesserunt vt ecclesiastica narrat historia: et tras iordanē secedentes: manebāt ad tēpus in ciuitate bella sub tutela agrippe regi iudeorū: cui' in actib' aplozū mētio est: q' cū ea que sibi obēpare volebat pte iudeozū: semp impio ro manozū subdit' agebat. THEO. Bene aut' dicit: Qui in iudea sunt: q' apli in iudea adhuc nō erant sed ante paelū fugati sunt a hierusalē. GLO. Ut magis ipi ererunt: spū ducti diuino. Sequit': Et q' sup tecū: nō descē. in oo. nec intro. vt tol. quid de do. ma. Desiderabile enī erit etiā nudo corpe de tā tribulatōe saluari. Sequit': Ueb aut' preg. et nūc. in illis dieb'. BEDA: Quaru. s. vteri vel man' fili ozū sarcina pgrauate: fuge necessitate nō minime impediēt. THEO. Mibi aut' videt' q' filiozū esuz in his ostēdat: nā fame et pestilētia afflicti manus filijs iniecerūt. GLO. Postq' aut' fecerat mētoez filijs iniecerūt: fuge: quod. s. posset esse vel de duplice impedimēto fuge: quod. s. posset esse vel de duplitate rerū asportandarū: vel ex deportatōe natorū: tangit tertiu' impedimētū: qd. s. est ex parte tpis oicēs: Date ergo vt hyeme nō fiat. THEO. Ne scilicet ex difficultate tpis impediant q' fugere cupiūt. Causam aut' tante necessitatis ad effugiendū cōueniēt assignat cū dicit: Erūt enī in diebus illis tribula. ta. qua. nō fue. ab initio crea. quā odi. de' riq' nūc: neq' fiet. AVG. ad eschiū: Joseph' enī qui iudaicas scripsit historias: talia mltā dicit illi populo tūc accidisse: vt vir credibilia videantur vnde nō immerito dictū est talē tribulatōem nec fuisse a creature initio nec futurā. Sed etiā tpe antichristi talis aut maior forsitan erit: intelligēdū est de illo ppo dicitū: q' eis talis ampli' futura nō erit. Si enī antichristū illi pmi et pcpui recepturi sunt factū est tūc idē ppls tribulatōem poti' q' passus rūs. BEDA: Hoc aut' solū est in tātis malis refu gūert de' qui dat virtutē patiēdi: breuiet potentiā psequēdi. vnde seq' : Et nisi breui. oo. oi. il. THE. Id est nisi in breui spacio bellū romanozū fuisset: non fuisset. sal. omnis caro. i. null' euassisset iude: sed ppter electos quos elegit. i. ppter iudeos credētes aut in posterū credituros breuiant dies. i. cito bellū est terminatū. nā psciebat de' q' multi p' deso latōem ciuitatis crederēt iudeozū: hui' gratia eozū gen' et toto destrui nō pmisit. AVG. ad eschiū: Quidā aut' cōueniēt' intellexisse mibi videt' mala ipsa significata noie dierū: sicut dicitū sunt dies ma li in alijs scripture diuine locis. neq' enim dies ipsi mali sunt: sed ea que fiunt in eis. Ipsa g' dicta sunt breuiari: vt oeo donāte tolerantia minus sentirēt: ac sic que magna essent: breuia fierēt. BEDA: Ut aliter bec que dicit ab illo loco: Erūt dies tribulati omis. tpib' antichristi ppe cōgruūt: qn nō solū toy mēta crebriora et acerbiora q' pus cōsueuerāt inge rēda sunt fidelib': sed q' graui' est signozū quoq' cogatio eos qui tormēta ingerūt comitabitur. Dec aut' tribulatio q'pro ceteris que pcessere p'ssuraz pō dere grauior fuit: tāto est tpis breuitate moderatior futura. Nāq' trib' annis et dimidio q'stū de p'phey tia danielis et apocalypsi iohānis cōiici pōt: ecclesia per oēbe impugnanda esse credē. Juxta vō sensus spiritales: cum viderim' abominatiōez desolatiōis stare vbi nō deber: hoc est hereses et flagitia regnas

re inter eos qui celestib' mysterijs videbāt esse cōse crati: tūc quicūq' in iudea hoc est in cōfessioe vere fidei p'stimum: tāto alti' virtutū culmen debemus ascēdere: q' to plures ampla viciozū itinera sequi vī demus. HIERO. Fuga enī in mōtes est: vt non descēdat ad ima qui ascēdit ad alta. BED. Tunc qui sup tectū est: hoc est qui excēdēs animo carna lia facta tanq' in aura libera spiritali viuit: ne des scēdat ad infimos terminos p'stine cōuersatiōis: neq' ea que reliquerit mundi carnisue desideria re petat. Dom' nāq' nostra vel mūd' hic: vel ipsa qua degim' nostra intelligēda est caro. HIERON. dicit enī: Date vt hyeme nō fiat fuga vestra vt sab bato. i. ne finiant fruct' nostri opis cū sine tēporis. hyeme enī finitur fructus: sabbato vero tempus. BEDA: Si aut' de cōsummatōe mūdi intelligatur hoc p'cipi: vt nō refrigescat fides nostra et i christū charitas: neq' vt otiosi in opere dei torpeam' virtutū sabbato. THEO. Oportet etiā nos a peccato fugere cū feruore: et nō frigide et quiete. HIERO. Tribulatio aut' erit ingēs et dies breues ppter elec tos: ne malicia hui' tpis mutet intellectu eozū. Et tūc si quis vobis dixerit: Ec ce hic est christus: ecce illic: ne credi deritis. Exurgēt enī pseudo christi et pseudo pphete: et dabunt signa et portēta ad seducēdos si fieri potest etiā electos. Vos ergo uidete: Ec ce p'dixi vobis oia. Sed in illis die bus post tribulatōem illā sol ptene brabit: et luna nō dabit splēdorē suū Et stelle celi erūt decedentes: et uir tutes que in celis sunt mouebūtur Et tūc nidebūt filiū hois uenientē in nubib' cū uirtute multa et gloria Et tūc mittet angelos suos: et con gregabit electos suos a q'tuor uen tis a sūmo terre usqz ad sūmū celi. THEO. Postq' ea que ad hierusalē ptinebant dñs cōpleuit: nūc de aduētū loquit' antichristi ois cens: Et tūc si quis vobis dixerit: ecce hic est christ' ecce illic: ne credideritis. Hoc aut' q' dicit Tūc: nō sic intelligas. i. statim cū cōpleta fuerit supradicta circa hierusalē: sicut et matthe' post christi generati onē dicit: In dieb' illis venit iohānes: nūquid ime diate post christi natiuitatē: nō: sed indetermina te vel indistincte: sic et in hoc loco Tūc: accipi pōt: nō. s. quādo hierusalē desolabit: sed circa tēpus ad uent' antichristi. Sequit': Exurgēt enī pseudo chri sti: et pseu. pphete. et da. fi. et por. et pro. ad se. si fieri po test etiā electos. Multi enī christi nomē suscipiēt: ita vt etiā fideles seducāt. AVG. xx. d. ci. dei: Sol uef enī tunc sathanas: et p antichristū in oī uirtute sua mirabiliter quidē: sed mēdaciter operabit. Sol let aut' ambigi: vtrū p'pterea dicta sint ab apostolo

signa et prodigia mendacii: quoniam mortales sensus per fantasmatum deceptus est: ut quod non facit facere videatur: an qui illa ipsa etiam si erunt vera prodigia: ad mendacia pertinet credituros non ea potuisse nisi omnino fieri: virtute diaboli nescientes: maxime quando tantam gratiam nunquam habuit accepit potestate: sed propter quod libet bonum dicitur: seducit eis signis atque prodigiis quod seduci merebuntur. **GREGO.** Cur autem sub dubitatione dicitur: Si fieri potest: cum quid futurum sit a domino presciatur: Unum vero ex duobus est: quia si electi sunt fieri non potest: si autem fieri potest: electi non sunt. Ista ergo dominici sermonis dubitatio in electis exprimit trepidationem meritis: quos et electos noverat: quod cernit quod in fide et bono opere persistet: quia qui electi sunt ad persistendum: per signa predicatorum antichristi tenebuntur ad cadendum. **BEDA:** Quidam autem hoc ad captivitatem iudaicam tempus referunt: ubi multi christos se esse dicentes deceptas post se catervas populi traherent: sed in illa civitatis obsidione nullus erat fidelis: ad quem divina exhortatio ne falsos magistros sequeretur fieri deberet. unde melius de hereticis accipiendum est: qui contra ecclesiam venientes christos se esse mententur: quorum primum simon magus fuit: extremus autem ille maior ceteris est antichristus. **Sequitur:** Vos ergo vi. ec. pte. vo. omnia. **AVG.** ad plebem hippo. Non enim solum bona que sanctis et fidelibus suis est reddita: verum etiam mala quibus erat hic mundus abundatur: aut predictum ut bona post seculi finem secutura certiores expectaremus: quando mala similiter pronuntiata ante seculi finem precedentia sentiremus. **THEO.** Post adventum christi autem adventum alterabitur et mutabitur machina mundialis obscuratis sideribus: propter abundantiam claritatis christi. unde sequitur: Sed in diebus illis post tribulationem illam sol cõtere. et luna non dabit splendorem suum. et stelle ceciderunt. **BEDA:** Sidera enim in die iudicii vis debentur obscura: non diminutione sue lucis accedere: sed superveniēte claritate veri luminis: hoc est summi iudicis: quibus nihil prohibeat intelligi veraciter solem: tunc et luna cum sideribus ceteris ad tempus sui luminis privari: quomodo de sole factum constat tempe oratione passionis. Ceterum pacto die iudicii cum fuerit celum novum et terra nova: tunc fiet quod ysa. dicit: Erunt lux lune sicut lux solis: et lux solis septupliciter. **Sequitur:** Et vir que sunt in celo movebuntur. **THEO.** Id est virtutes angelice stupebunt tanta magnalia videtes fieri: et eorum iudicari cõseruos. **BEDA:** Quid mirum homines ad hoc iudicium perturbantur: cuius aspectum et ipse angelice tremunt potestates: Quid faciunt ibi tabule quando tremunt columnę: Quid virga deserti patitur: cum cedat paradisi cõcutif. **HIERO.** Vel aliter: Sol obtenebrabit. ad gelida corda ut hyeme. Et luna non dabit splendorem suum. serena tempestate dissensionum. Et stelle celi erunt decidentes. in lumine quasi pene deerrit semine abraę: cui sunt simulate. Et virtutes que sunt in celis movebuntur. ad iram videte quando mittentur a filio hominis veniente: de cuius adventu subdit: Et tunc vi. fi. ho. ve. in nu. cum virtute. mag. et gloria. qui. s. prius sicut pluvia in vellus gideon descendit cum humilitate. **AVG.** ad ephesios: Quia enim dicitur est apostolis ab angelis: Sic veniet quomodo vidistis eum euntem in celum. merito credendus est non solum in eodem corpore: verum etiam in nube venturus: quoniam sic veniet sicut

abijt: et nubes suscepit eum abeantem. **THEO.** Ubi debuit autem dominum tanquam filium hominis. in corpore: quod enim videtur corpus est. **AVG.** primo de trinitate: Uisio quippe filii hominis exhibet etiam malis: nam visio forme dei non nisi mundis corde: quia ipsi oculi videbunt. Et quia filium dei secundum id quod in forma dei equalis est patri: iniqui videre non possunt: oportet autem ut iudicet vivos et mortuos coram quo iudicabitur et iusti videantur et iniqui: ideo oportebat et filius hominis acciperet iudicariam potestatem: de cuius executione mor subditur: Et tunc mittet angelum suum. **THEO.** Vide quod christus iesus mittit angelos sicut et pater. Ubi ergo sunt qui dicunt quod patri non est equalis: Egre diem namque angeli congregare fedeles electos: ut in aera rapti obviarent iesu christo. unde etiam et congregare electos suos a quatuor veteris. **HIERO.** Ut triticum ventilatur de area totius terre. **BEDA:** A quatuor autem ventis a quatuor mundi partibus oriente: occidente: aquilone: et austro. Et ne quis putaret a quatuor solummodo plagis terre: et non potest a cunctis eius finibus simul et mediterraneis regionibus electos esse congregandos aperte subiungit: A summitate terre usque ad summitum celi. Ab extremis terre finibus usque ad ultimos terminos eius: ubi longe aspectantibus circum celi terre finibus insidere videtur. Nullus ergo in die illa remanebit electus: qui non venient ad iudicium domino in aera occurrat. Veniunt ad iudicium et reprobi: ut peracto iudicio dissipentur et pereant a facie dei. **¶** **A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit et nata fuerit folia: cognoscitis quia in proximo sit estas. Sic et vos cum uideritis hec fieri: scitote quod in proximo sit in ostijs. Amen dico vobis: quoniam non transibit generatio hec: donec omnia ista fiat. Celi et terra transibunt: uerba autem mea non transigent.** **BEDA:** Sub exemplo arboris docuit omni summationis exemplum dicens: A ficu autem videte parabolam. Cuius iam ramus eius tener fuit. et na. fue. folia. cog. quia in proximo sit estas. Sic et post angustias antichristi statim nullo sequente medio: christi erit adventus qui estas erit iustus et hyeme: peccatoribus vero hyemps ex estate. **AVG.** ad ephesios. Vel aliter: Omnia que a tribus euangelistis dicta sunt de domini adventu: diligenter inter se collata atque discussa fortasse inveniunt ad hoc pertinere: quod quotidie venit in corpore suo quod est ecclesia: exceptis his locis ubi ille adventus videtur ita permittit: ut propter quare dicat: et quod in ultimo simonem secundum mattheum ipse adventus euidenter exprimit: ubi dicit: Cum venerit filius hominis in maiestate sua. Quid enim est cum videritis hec fieri: nisi ea que supra dicitur in quibus etiam id quod ait: Et tunc videbunt filii hominis venientem in nubibus. Non itaque tunc erit finis: sed tunc erit in principio an dicendum non omnia que supra commemorata sunt esse intelligenda: sed aliquid eorum quod videlicet excepto quod dicitur est: Et tunc vide. si. ho. venientem. Ipse autem finis erit

... omnia que a tribus euangelistis dicta sunt de domini adventu: diligenter inter se collata atque discussa fortasse inveniunt ad hoc pertinere: quod quotidie venit in corpore suo quod est ecclesia: exceptis his locis ubi ille adventus videtur ita permittit: ut propter quare dicat: et quod in ultimo simonem secundum mattheum ipse adventus euidenter exprimit: ubi dicit: Cum venerit filius hominis in maiestate sua. Quid enim est cum videritis hec fieri: nisi ea que supra dicitur in quibus etiam id quod ait: Et tunc videbunt filii hominis venientem in nubibus. Non itaque tunc erit finis: sed tunc erit in principio an dicendum non omnia que supra commemorata sunt esse intelligenda: sed aliquid eorum quod videlicet excepto quod dicitur est: Et tunc vide. si. ho. venientem. Ipse autem finis erit

tunc primus erit: sed mattheus aperit nullis exceptis esse accipiendum dicens: Cum vide. hec oia: scitote quod ppe est in ianuis. Intelligit ergo quod supra dictum est sic: et mittet angelos suos de quatuor mundi partibus. de toto orbe terrarum congregabit electos suos: qui tota hora nouissima facit veniens in suis membris tanquam in nubibus. **BEDA:** Potest autem hec fructificatio fici mystice intelligi super statu synagoge: que veniere ad se domino quod fructum iusticie non habebat in eis qui tunc increduli erant: eterna sterilitate donata est. Sed quoniam dicit apostolus quod cum plenitudo gentium intravit: ois israel saluus erit. Quid est hoc nisi quod diu sterilis orbis fici fructum quem negauerat reddet: quod ubi factum fuerit: statim vere pacis esse in primo non abiges.

BEDA: Vel folia fici nata verba sunt pntia: estas prima dies est iudicii in qua vnaquodque arbor manifestabit que in se habuit: aridum ad oburendum: an viride ad plantandum cum ligno vite. Sequitur: Amen dico vobis. quoniam non transibit generatio hec donec hec oia fiat. **BEDA:** Noie generatio autem de hominibus significat gentem: aut ipsam iudeorum. **THEO:** vel aliter: Non transibit generatio hec donec oia fiat: quod circa hierusalem et antichristi aduentum dicta sunt. Non enim dicit generatio omne apostolorum: quod maior pars apostolorum non puenit usque ad hierusalem summationem. Dicit autem hoc de generatione christianorum: volens discipulos solari ne crederent quod in illis quibus fides deficeret. plus enim elementa immobilia deficiunt quam verba christi. vnde subdit: Celus et terra transibunt: verba autem mea non transibunt. **BEDA:** Celus quod transibit non ethereum sive fidereum: sed aereum intelligere debemus. Quocumque enim puenire potuit ad illud iudicium iuxta beati petri sententiam ignis iudicii puenit et. Transibit autem celus et terra per ea que nunc habent imaginem atque euentiam sine fine subsistent.

De die autem illo vel hora nemo scit: neque angeli in celo: neque filius: nisi pater. Videte: uigilate: et orate. Nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo qui pegerit perfectus reliquit domum suam: et dedit seruis suis potestatem cuiusque operis: et ianitori precepit ut uigilet. Vigilate ergo. Nescitis enim quando dominus domus ueniat: sero: an media nocte: an galli cantu: an mane: ne cum uenerit repente inueniat uos dormientes. Quod autem uobis dico: oibus dico. Vigilate.

THEO: Volens dominus discipulos impedire ab interrogando illi diei et hore dicit: De die autem illo et hora nemo scit: ne angelus in celo: ne filius patris. Si enim dixisset: quod sciorum nolo uobis reuelare: ipso non modicum contristasset. Nunc uero sapietis egit: et ipso excludit ab huiusmodi interrogando: ne ei molesti fierent in hoc quod dicit: Neque angeli sciunt: neque ego. **AVG:** ix. de trinitate. Ignatio autem diei atque hore obicitur unigenito deo: de quo dicitur: non sit in ea nunc perfectio qua

deus est. Sed primum sensu colas iudicii sentientium est: credibile esse possit ut aliquid ex omnibus nesciat: quod omnibus ad id quod sunt atque erunt auctor est. Quomodo enim extra eius nature sciam est per quam et in qua id quod efficitur fit continetur. Hanc autem ille die ignorat quod aduentus sui dies est humane nature quod agere diffiniunt: quantum in se est presciunt: et sequitur gerendi cognitio voluntatem agendi. Quomodo ergo dominus glorie aduentus sui ignorata die nature esse imperfecte credit: que et necessitate habeat adueniendi: et sciam aduentus sui non adeptus sit: Jam uero quanta impietatis geminas occasio: si deo patri deputabit indignitatis affectus: si ei ademerit beatitudinis cognitionem cuius mortis induxerit prescientiam. quod si in eo omnes scientie thesauri sunt: diem hunc non ignorat: sed meminisse nos conuenit occultos in eo scientie thesauros esse. Ignoratio igitur eius est secundum quod thesauri scientie in eo latent. In omnibus enim que deus ignorare se loquitur ignoratio non detinetur: sed aut tempus est non loquendi: aut dispensatio non agendi. Si autem tunc cognouisset deus: quod abraam eum amauerit cum hoc non celauit abraam: necesse est et ut pater ob id die scire dicat: quod non celauerit filio. Si itaque diem filii nescit: sacramentum est ut taceat. econtrario pater solus omnium scire: quia non tacet. Absit autem corporaliu mutationum nouitates in patre et filio existimari. Denique ne per infirmitatem ignorare dicat continuo subiecit: Videte uigilate et orate: nescitis enim quando tempus sit. **HIERO:** Vigilia enim operis est metus ante mortem corporis. **THEO:** Docet autem uigilare et orare: duo hec. Multi namque uigilant: sed noctes otiosas in prauitates. ad hoc autem diuinitate inducit dicens: Sicut homo qui pegerit perfectus reliquit domum suam: et dedit seruis suis potestatem cuiusque operis: et ianitori precepit ut uigilet. **BEDA:** Domo qui pegerit perfectus reliquit domum suam christus est: qui ad patrem post resurrectionem victor ascendens: ecclesiam corporalem reliquit: quam tamen nunquam diuine potestatis presidio destituit. **GRE:** in home. Carnis etenim locus prope terra est: que uelut ad peregrinandum ducta est: cum per redemptorem nostrum est in celis collocata. Dedit autem seruis suis potestatem cuiusque operis: quod fidelibus suis concessa sancti spiritus gratia: facultatem tribuit bonis operibus seruiendi. Ianitori quoque precepit ut uigilaret: quod ordini pastorum misse sibi ecclesie curam iubet impedire. Non solum autem rectores: sed ecclesie omnes uigilare precipiuntur: ianuam cordium custodientes ne antiqui hostis mala suggestio subiret: ne nos dominus dormientes inueniat. vnde et hac similitudine concludens subdit: Vigilate ergo. nescitis enim quando dominus ueniat: sero: an me. no. an gal. can. an ma. ne cum uenerit. iue. vos dormientes. **HIERON:** Nam qui dormit: non corpora uera sed phantasmatum itedit et uacuis uigilat de his qui uiderat: sic nimirum sunt qui quos mundi amor rapit in uita: deserunt post uita quod somnabant. per certo

THEO: Uide autem quod non dicit: Nescio quando tempus erit: sed nescitis. Propter hoc enim hoc occultauit: quod nobis expediebat. nam si nunc ingratis finem non curam quod facerem si finem scirem: malicias namque nostras differerem usque ad ultimum. Attendant etiam dicitur: sero namque finis existit: cum quis moritur senectute. media nocte: cum quis moritur in medio iuuetutis. galli cantu uero: cuius ro coples in nobis. Cum enim incipit puer secundum rationem uiuere: tunc gallus in eo uociferatur exercitatus a somno sensu litar. mane autem puerilis est etas. **Q**ui enim omnes istos

de lazaro resuscitudo cepisset loq: anteq: veniret in
 bethania dices: Maria aut: erat que vnixit dñm vn
 gēto: r extertit pedes ei: capillis suis: cui: frat: laza
 rus firmabat. Ad aut: i bethania rursus fecit: aliq:
 r qd ad luce narrationē nō p̄tinet: s; parit: narra
 a reliq: trib: Ad ergo: matthe: r marc: caput dñi
 vngēto illo pfusum dicit: Jobes aut: pedes: acci
 piam: nō solū caput: s; etiā pedes dñi pfudisse mu
 lierē: nisi forte quoniā marc: fracto alabastrō pfu
 sum caput cōmemorat: tā q̄q: caluniosus ē vt i va
 se fracto neger aliqd remanere potuisset vñ etiā pe
 des dñi pfunderet: s; religiosi: cōtēdet aliq: nō ita
 fractū ē: vt totū effunderet: vel p̄i: accipiat pfusos
 pedes: anteq: illud fractū ē: vt i i rego remaneret
 vñ etiā caput pfunderet. **BEDA:** Est aut: alaba
 strū gen: marmoris cāldi: variis colorib: itercin
 cit: qd ad vasa vngētaria cauare solēt: eo qd opte
 siare ea corrupta dicat. Nard: vero ē frutex aro
 manic: gādi vt aut: r crassa radice: s; breui ac nigra
 fragilis. Quāuis aut: piguis sit: tñ redolet vt cupf
 sus aspo sapore: folio quo dēsoq: cui: cacumia i ari
 stas se spargit: ideoq: genia dote pigmetarij nar
 di spicas ac folia celebrat. Et h ē qd ait marc: Un
 guētū nardi spicati p̄ciosi. q: videlicet vngētū illd
 qd attulit maria dño: nō solū de radice cōfectū est
 nardi: verū etiā quo p̄ciosi: ē: spicati quoq: folio
 rū ei: adiectioe odoris ac vtutis illi: erat accumul
 lata grā. **THEO:** Vel sicut i greco d̄r: Nardi p̄
 stici: fidelis: eo qd vngētū nardi erat absq: dolo
 cū fide cōfectū. **AVG:** de cō. euā. Pōt aut: videri
 cōtrariū qd matthe: r marc: postea qd dixerūt: pas
 cha r bidui: deide cōmemorauerūt qd erat iesus i
 bethania: vbi de illo p̄cioso vngēto d̄r. Jobānes
 aut: an: ter dies pasche dicit iesum venisse i bethani
 am: de eodē vngēto narratur. S; q̄ ita mouent:
 nō intelligūt mattheū r marcū illd qd i bethania d̄
 vngēto factū erat: nō p̄ illā p̄dicationē de biduo
 s; ad huc: cū ter dies essēt an: pascha recapitulando
 posuisse. **HIERO:** Mystice aut: simō lepro: mū
 dū infidēles p̄mo: r postea fidelē significat: mulier
 aut: cū alabastrō ecclesiasticā fidē q̄ dicit: Nardus
 mea dedit odore suū. Distica nard: d̄r. i. mystica r
 p̄ciosa. Bom: iplera odore celū r terra ē. Fractū al
 labastrū carnale desiderū ē: qd frāgit: ad caput ex
 quo oē corp: cōpaginātū ē: recibēte ip̄o. i. humiliā
 te se vt ei rāgeret fides peccatricis: qd de pedib: ascē
 dit ad caput: r ad pedes a capite descendit p̄ fidē. i.
 ad christū r ad mēbra ei: Sequit: Erāt aut: quidā
 idig: seren: itra semetip: dicit: vt qd pdi. ista: Per sy
 nodoben d̄r vn: p multis: r multi p vno. Perdū
 tus eni iudas: de salute pditionē iuenit: r i vite fru
 ctifera mortis laque: nascit. Sub p̄textu aut: auari
 cie mysteriū fidei loquit. Sten: nostra fides trece
 nis em̄: denarijs i decē sensib: iteriorib: s. r exteri
 orib: s. p. corp: r animā r spiritū triplicatis. **BE
 DA:** Ad aut: dicit: Et fremuerūt i eā. nequaq: debe
 mus de diligētib: christū apostolis dictū credere: s;
 de iuda pot: sub nūero plurali. **THEO:** Vel cō
 uenētē videt: innui qd discipuli plures mulierē ar
 guerūt: eo qd sepe christū audierāt de elemosyna do
 centē. Iudas vero nō eadē intēione idigne tulit:
 s; p̄pter amozē pecunie r turp e lucruz. vñ r iobes

ipm solū cōmemorat tanq: fraudulēta itētiōe mu
 lierē arguentē. Dicit aut: Et fre. i. eā. i. molesti eāt
 ei exprobrātes r iniurias inferētes. Arguit autē do
 minus discipulos eo qd desiderū ipediūt mulieris.
 vñ sequit: Iesus autē dixit: Sinite eā: quid illi mo
 lesti estis: Postq: eni mun: obtulerat: illā per ob
 probria puertebāt. **ORIGE:** Doluerūt eni de p̄
 ditione vngētū: quod poterat venūdari multo p̄
 cio r dari paupibus: tamē nō debebat fieri hoc: qd
 cōueniēs erat vt sup caput christi fundere: sancta
 r decenti ifusione. vñ sequit: Bonū opus opata ē
 in me. Usq: adeo autē efficac: est laus hui: operis
 boni: vt exhortetur nos oēs odoriferis r p̄ciosis o
 peribus implere domini caput: vt de nobis dicat:
 Quia bonū opus fecimus super caput christi: quia
 semper quidem habemus q̄diū in hac vita sumus
 pauperes nobiscū r opus habentes cura eorum q
 profecerunt in verbo r diuites facti sunt in sapien
 tia dei. Non autē possūt sufficere vt semper dieb:
 r noctibus habeant secū filium dei. i. verbum r sa
 pientiam dei. Sequitur enim: Semper eni pauper
 res habetis vobiscū: r cum volueritis potestis illis
 bisfacere. me autē nō semper habebitis. **BEDA:**
 Mibi quidem videt in hoc loco de presentia cor
 porali locut: qd nequaq: cum eis ita futurus sit p̄
 resurrectionē quomodo tunc in omni conuictu r
 familiaritate. **HIERO:** Dicit etiā: Bonum opus
 operata est in me. quia qui credit in deum: reputa
 tur ei ad iusticiam. Aliud est enim credere ei: r aliq:
 credere in eum: id est totū eicere te in illū. Sequit
 tur: Quod habuit: id est quod potuit hoc fecit. p̄
 uenit vngere corpus meum in sepulturam. **BE
 DA:** Quasi diceret: Vos putatis perditionem esse
 vngenti: officii sepulture est. **THEO:** P̄uenit
 eni quasi a deo ducta vngere corpus meū: i signū
 sepulture future: in quo proditorē cōfundit: ac si ei
 diceret: Qua consciētia mulierem cōfundis que in
 sepulturā corpus meū vngit: te ipsum vero nō con
 fundis qui me in mortē trades: Propheizat autē
 dñs cōsequēter duas p̄phetias. s. qd euāgelii e: p̄di
 cabit i vniuerso mūdo: r qd op: mulieris laudabit:
 vñ seqt: Amē dico vobis: vbi cūq: p̄dicatū fu / **BE
 DA:** Notādū at qd sic maria gloriā adeptā ē i toto
 orbe d obseq: qd dño exhibuit: ita ecouerfo ille q
 obsequio eius detrahēre non timuit longe lateq:
 ifamat: ē. s; dñs boni laude digna remunerās: fut
 uras impij cōtumelias tacendo p̄terijt.

**Et Judas scariothes unus de
 duodecim abiit ad sumos sacerdo
 tes: ut pderet cū illis. Qui audien
 tes gauisi sunt: r pmiserūt ei pecu
 niā se daturus. Et q̄rebat quomo
 do illum oportune traderet.**

BEDA: In felix iudas damnū quod ex effusione
 vngētū fecisse credebat: vult magistri p̄cio cōpētas
 re. vñ dicit: Et in. sca. vii. de duo. abiit ad sum. sa. vt
 pderet eū ill. **CHRY:** i. f. de pas. Quid mihi e? pa
 triā dicit: vti nam ipsū quoq: nescire licuisset. sed
 alter erat discipulus qui iudas iacobi zelotes voca

Marcus
 gerav
 amos audiam.
 no viciate.
 b: fac audib
 post illos ite
 qd ad nouiss
 m: e ves ille
 defuictos eti
 ep: iure. ros
 los folos p̄
 quō dicit. Tūc
 tūc rōtēnt
 ac p̄ h vngi
 paratū cū imē
 uenit: vñ ille
 vñ. XIII
 r ayama p
 chāt summi
 scribe quō cū
 dicitur
 fote tumi
 ni de angie
 didimū do
 vt r are
 urare pot
 ungelista
BEDA:
 alione r
 qd extermi
 ni p̄riso
 p̄pulo suo
 p̄p̄tina
 blāre agi
 ni. P̄p̄tū
 pulli de vni
 vniuersa luna
 que rēntōv
 p̄p̄tū mundi
 i. cū dicit
 DA: hoc aut
 rōr p̄cha r
 p̄pellat. i. quo
 i. luna mens
 de egypto huc
 riebū. i. vng
 arura solēni
 agimozum r
 sic dicit: Erāt
 r pasche oēs
 ep̄tus: r nos
 h mūdo trā
 aut: egressa ē
 rā r se pari
 t. r sequitur:
 o tēte. r occi
 dente efficit:
 Quāt: aut: ois

Vespe autem factus: venit cum duodecim. Et discubebat eis et manducantibus ait iesus: Amen dico uobis: quia unus ex uobis tradet me qui manducat mecum. At illi ceperunt contristari et dicere ei singulatim. Numquid ego? Qui ait illis: Unus ex duodecim qui itigit mecum manu in catino. Et filius quidam hominis uadit: sicut scriptum est de eo. Et ait homo illi: pro quem filius hominis tradet. Bonum erat ei si non esset natus homo ille.

BEDA: dicitur quod de sua passione prediverat: etiam de peccato peccatorum dicitur: ut cum intellexerit sciri cogitationes suas penitenter eum facti sui. unde dicitur: Vespe autem factus. et cum dicitur: Amen dico uobis: quia unus ex uobis me tradet: quod manducat mecum. CHRYSOSTOMUS: in sermone de passione. Ubi patet quod non apte eum ois dicitur publicabat: ne ipuditione eum faceret. nec etiam penitentia filio preteribat: ne celari arbitrat: audacter ter cenabat: cum lex precipit: quod stantes erecti deberent pascha comedere: Probabile autem est patrem eos adimplese pascha legale deinde discubuisse: incipiente eo proprium tradere pascha. HIERONYMUS: Vespa autem diei: vespera in dicitur. Circa undecimam namque horam ueniunt nos nullum: quod pmi denarium eterne vite accipiunt. Des igitur discipuli tangunt a domino: ut fiat armonia cithararum: ois merui bini suspensi consona voce respondet. Nazareth: At illi ceperunt contristari: et dicere ei singulatim: Numquid ego? Unus autem remissus et pecunie amore madefactus dicit: Numquid ego sum rabi: sicut in mattheo legitur. THEODORETUS: ceperunt autem alii discipuli contristari propter omnia uerba. Nam et extra hanc existeret passio magis tamen credidit illi quod omnium nouit corda quod sibi. Sequitur: Qui ait illis: unus ex duodecim: qui itigit mecum manu in catino. BEDA: Judas. scilicet ceteris contristatis et retrahentibus manu: cum magistro manu mittit in catino. Et quod patrum dixerat: Unus ex uobis me tradet: preuerat peccatorum malo: manifestus arguit: et tamen non peccatum non designat. HIERONYMUS: Dicit autem: Unus ex duodecim: quasi ab eis separet: separet. n. scilicet lupi que qua capit. Quis quod de ouili egredietur: lupi moris: patrum Judas autem nec primo: nec secundo correptus a peccato retrahit pedem. unde pena peccatorum: ut que pudor non uiceat: corrigat denuntiata supplicia. et hoc est quod subdit: Et si quidem homo. sicut scriptum est de eo.

THEODORETUS: Per hoc quod dicitur: ostendit quod mors christi fuit uoluntaria et non necessaria. HIERONYMUS: Sed quod multi bonum et iudas faciunt: hoc ois illis non proficit: recte subdit: Et ait homo illi pro quem filius hominis tradet. BEDA: Sed et bodie quoque in sempiternum ueni illi hominum ad mensam domini malignus accedit. Etenim ille in excelsis iude filium hominis tradit: non quod iudeis peccatoribus: sed tamen peccatoribus membris suis. Sequitur: Bonum erat ei si non esset natus homo ille. HIERONYMUS: Scilicet itis motus exero matris: melius enim non est: quod ad totam meta est. THEODORETUS: Quatuor enim ex fine melius fuisset ei quod esset: si non peccatorum existeret: nam deus fecit ipsum ad

opa bona: sed postquam ad tantam deuenit maliciam melius fuisset ei si natus non fuisset.

Et manducantibus illis: accepit iesus panem: et benedicens fregit: et dedit eis: et ait: sumite: hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt ex illo ois. Et ait illis: Hic est sanguis meus noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amen dico uobis quia in die illud cum illud bibam nouum in regno dei.

BEDA: Finitis pasche veteris solennibus transiit ad nouum: ut scilicet pro carne agni ac sanguine sui corporis sanguinis sacramentum substitueret. unde dicitur: Et manducantibus illis. acceperit iesus panem. ut scilicet ipse se esse monstraret: cui iurauit dominus: Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Sequitur: Et benedicens. THEODORETUS: Id est gratias agens fregit: quod et nos facimus orationes supradictas. BEDA: Fragit etiam ipse panem quem discipulus porrigit: ut ostendat corporis sui fractionem non absque sua sponte uel pro curatio futuram quem etiam benedixit: quia natura humanam quam passus assumptis: ipse uero cum patre et spiritu sancto gratia diuine uirtutis impleuit. Benedixit panem ac fregit: quia hominem assumptum ita morti subdit dignatus est: ut ei diuine immortalitatis esse potentiam demonstraret: quod et de locum eum a morte resuscitandum esse doceret. Sequitur: Et dedit eis et ait: Sumite: hoc est corpus meum. THEODORETUS: Hoc scilicet quod nunc dicitur: et quod nunc sumit. Non autem patris figura tamen corporis christi est: sed proprium christi corpus transmutatur. nam dominus ait: Panis quem ego dabo caro mea est. sed tamen caro christi non uidetur propter nostram infirmitatem: panis enim et uinum de nostra consuetudine. si uero carne et sanguine carnerem: sumere non sustinerem. pro hoc dominus ipse infirmitati condescendens: ipse panis et uinum consumat: sed panem et uinum in ueritate uertit carnis et sanguinis. CHRYSOSTOMUS: in sermone de passione. Et nunc etiam ille presbiter est christus: quod illa ornamenta uel mensa ipse ista quoque consecrat. Non enim homo est qui proposita corpus christi facit et sanguinem: sed ille qui pro nobis crucifixus est christus. sacerdotis ore uerba profert: et dei uirtute consecrat et gratia uerbo quod dicitur: Hoc est corpus meum. proposita consecrat: et sicut illa uox quod dicitur: Rescite et multiplicamini et replete terra. semel quidem dicitur: sed ois tpe scribit effectum ad generationem operante natura: ita et uox ista semel quidem dicitur: sed pro ois mensas ecclesie usque in hodiernum diem et usque ad eum aduertitur prestat sacrificio firmitate. HIERONYMUS: Mystice autem in pane transfiguratur dominus corpus suum: quod ecclesia patris: qui accipit in fide: benedicit in numero: fragit in passione: datur in excelsis: sumit in doctrina: format in sanguine suum in calice uino et aqua commixtum: ut alio purgemur a culpis: alio redimamur a peccatis. Sanguinem namque agni seruans dominus a percussione angeli: et aqua maris rubri extinguit inimici: que sunt mysteria ecclesie christi. Unde sequitur: Et accipite. gratias agens de eis. Gratia enim et non meritis saluati sumus a deo. GREGORIUS: in moralibus. Tu appropinquaret etiam passio accepto pane gratias egisse perhibet. gratias itaque egit quod flagella aliene iniquitatis suscepit: et qui nil percussione dignum exhibuit: humiliter

Marcus... occiderit... legem... HIERO... THEO... CHRYS... BEDA... HIERO... THEO... GREGO...

excluderet impietas: nam qui corpis suscepit omnia
 debuit suscipere q̄ corpis sūt: vt esuriret: sitiret: angere-
 tur: cōtristaret. **Diuitias enī p̄ hos cōmutari nes-**
cit affect? **THEO.** Quidā autē h̄ sic intellexerūt. q.
 d. Tristoz. n. q̄ mori debeo: s; q̄ israelite. p̄p̄nqui
 mei me crucifiguri sūt: ac p̄ h̄ a regno dei dñt exclu-
 di. **HIERO.** In h̄ etiā pauere & tristari docemur:
 an iudiciū mortis: q̄ nō possum⁹ p̄ nos dicere: sed
 p̄ illū: Venit p̄ncēps mūdi h̄z & i me nō h̄z q̄cōs. **Se-**
quit: Susti. hic & vigilate. **BEDA:** Nō a somno
 dormitiōis p̄hibet: c⁹ t̄ps nō erat unine tē discrimi-
 ne: s; a sōno infidelitatis & corpore mētis. Paululus
 autē p̄cedēs ruit i faciē suā: & humilitatē mētis ha-
 bitu carnis ostendit. **Uñ sequit: Et cū p̄cc̄. pau. p̄oci.**
sup ter. & ora. vt si fieri possit trāsī. ab eo hora. **AV**
GV. de cō. euā. Nō dixit si facere possit: sed si fieri
 possit: fieri enī pōt qd̄ ille voluerit. Sic itaq; dñs
 ē: Si fieri pōt: ac si diceret: si vellet. Ac ne q̄s putar-
 et eū patris minuisse p̄tātē: māifestauit quo itelle-
 ctu accipiendū sit qd̄ dictū ē. **Nā sequit: Abba pater:**
 oīa tibi possibilis sūt. In quo satis ostendit nō ex-
 impossibilitate: s; ex volūtate patris dictum eē: si fieri
 pōt. q̄ autē marc⁹ nō solū pater: s; abba pater eū di-
 xisse cōmēmorat: h̄ ē abba hebraice qd̄ latīe pater.
Et fortasse dñs p̄pter aliqd̄ sacramētū vtrūq; dixit:
 volēs ostēdere se illā tristis p̄sonā iā sui corpis. i. ec-
 clesie suscepisse: cui fact⁹ ē āgularis lapis: veniētī ad
 eū p̄tinet ex hebreis: ad quos p̄tinet qd̄ ait abba: par-
 tim ex gētib⁹: ad quos p̄tinet qd̄ ait pater. **BE-**
DA: Q̄rat autē trāsire calicem: vt ostendat vere q̄ hō
 erat. vñ subdit: Trāsfer calicē hūc a me. **Reminisces**
autē & p̄p̄ qd̄ missus ē. p̄ficiat dispēsationē ad quā mis-
sus ē: & clamat: Sed nō qd̄ ego volo: s; qd̄ tu. **Quasi.**
si. d. Si moriē moris me nō moriēte scōm carnē: trā-
seat calix: veq; qz nō aliter h̄ fiet: nō qd̄ ego volo: s; qd̄ tu.
Multi adhuc cōtristantē futura morte: s; ha-
beāt rectū cor: vitēt mortē quā p̄tēt: s; si non p̄tēt dī-
cīt id qd̄ p̄pter nos dñs dixit. **HIERO.** Ex quo
 etiā vsq; i finē nō cessat nos docere patrib⁹ obedire:
 & volūtātē eoz volūtati nostre p̄ponere. **Sequit:**
Et venit & iuenit eos dor. Sicut enī dormiunt
mēte: sic & corpe. P⁹ orationē autē dñs veniēs & vi-
dēs discipulos dormiētes petrū solū increpat. vñ seq̄-
tur: Et ait petro: Simō dormis: nō po. vna hora vi-
gi. mecū. Quasi. d. Qui vna hora nō potuisti mecūz
vigilare: quō mortē ignis tu q̄ rīdes mori mecūz?
Sequit: Vigilate & orate vt nō itre. i. tēta. f. negan-
di mē. BEDA: Nō ait: Orate ne tētemini: qz ipos-
 sibile ē humanā animā nō tētari: sed ne itretis i tētā-
 tionē: h̄ ē ne vos tētatio super. **HIERO.** In tētā-
 tionē autē intrare dicis q̄ orare negligit. **Sequit:**
Spūs quidē p̄mpt⁹ ē: caro autē infirmā. **THEO.**
Quasi. d. Spūs quidē vester p̄mpt⁹ ē ad me nō nes-
gandū: & p̄pterea h̄ pmittit: sed caro v̄ra itantū in-
firmata ē: q̄ nisi dñs p̄ orationē virtutē carnī dede-
rit: i tētationē irabitur. **BEDA:** Temerarios hic
 rep̄mit q̄ quicqd̄ crediderit: putāt se cōsequi posse:
 s; q̄stū ex mētis ardore cōfidim⁹: tantū ex fragilitas-
 te carnis timeam⁹. **Facit etiā hic loc⁹ aduersus eos**
 q̄ dicūt vnā i dño operationē & vnā volūtātē fuisse.
 Duas enī volūtates ostendit: humanā. i. que p̄pter
 infirmitatē carnis recusat passionē: & diuinā q̄ p̄m-

ptissima ē. **Sequit: Et iterū. abi. ora. eundē s̄monē**
 dicēs. **THEO.** Ut. s. p̄ secundariā orationē q̄ ve-
 rus hō esset affirmaret. **Sequit: Et reuersus deuo-**
lue. eos dor. tamē nō vehemētē redarguit. Frāt̄ eis
oculi eoz grauari. f. somno. Et igno. qd̄ responderēt
ei. p̄ hoc infirmitatē humanā addiscas. ne. f. grauari
somno. pmittamus ea que nobis nō possibilis sūt.
Ideo tercio abiit ad orandū ratiōe p̄dicta. vñ sequi-
tur: Et venit tercio. & ait illis: Dormi. iā & requi. Nō
turbat cōtra illos cū post redargutionē p̄t⁹ fecer-
runt: sed ironice dicit illis: Dor. iā & req. qz iā sciebat
q̄ p̄ditoz appropinquabat. Et q̄ ironice dixerit ap-
paret per hoc qd̄ subdit: Sufficit. venit hora: ecce
tra. fi. ho. in ma. pec. Hoc dicebat deridēs somnum
eoz: quasi diceret: nunc temp⁹ ē vt dormiatis. Quā-
do inimicus appropinquat. Deinde subiūgit: Surgite
eamus: ecce qui me tradet. ppe est. Non v̄. fa-
gerent hoc dicit: sed vt inimicis obuiarent. AV
GV. de con. euā. Uel aliter: Per hoc q̄ cū dixit
set Dor. iam & requi. adiungit: Sufficit. & v̄. deinde in-
fert: Venit hora: ecce tra. fili. ho. v̄. itiq; intelligendū
est post illud: Dor. & req. siluisse dominū aliquan-
tum: vt hoc fieret quod permiserat: & tunc inuolū-
te: Venit hora. et ideo interponit: Sufficit. f. q̄ re-
quieuisistis. HIERO. Trina autē discipulorum
dormitio tres mortuos quos dominus suscitauit
significat: primus in domo: secūds ad sepulchro:
terti⁹ de sepulchro. Trina autēz domini vigilia do-
cet nos orando & de preteritis & de futuris & de p̄-
sentibus veniam rogare.

Et adhuc eo loquente venit iu-
das scbarioth unus de duodecim:
& cū eo turba multa cū gladijs & li-
gnis: missi a summis sacerdotib⁹ &
scribis & senioribus. Dederat autē
traditor eis signum dicens: Quem
cunq; osculatus fuero ipse est tene-
te eum: & ducite caute. Et cum ue-
nisset statim accedens ad eum ait:
Rabbi. Et osculatus est euz. At il-
li manus iniecerunt in iesū: & tenu-
runt eum. Unus autem de circum-
stantibus educens gladium percussit
seruum summi sacerdotis: & am-
putauit illi auriculam. Et respon-
dens iesus ait illis: Tanq̄z ad latro-
nem existis cum gladijs & lignis cō-
prehendere me. Quotidie eram a-
pud vos in templo docens: & n̄ me
tenuistis: sed ut impleantur scriptu-
re. Tunc discipuli e⁹ relinquentes eū
oēs fugerūt. Adolescēs autē quā se

*Expositio in euāgelio secundum marcum...
 Hieronymus...
 Beda...
 Augustinus...
 Theophilus...
 Quasi...
 Sicut...
 Tanquam...
 Quasi...
 Sicut...
 Tanquam...
 Quasi...
 Sicut...
 Tanquam...
 Quasi...
 Sicut...
 Tanquam...*

quebatur illum : amictus syndone sup nudo: et tenuerunt euz. At ille relicta syndone: nudus pfugit ab eis.

BEDA: Postquam tertio dñs orauerat: et apostolo in amore sequente pnia ipetrauerat corrigendū: securus de passione sua pgit ad psecutores: de quoz aduentu euāgelista dicit: Et adhuc eo loquente ve iudas scarioth vnus de iis THEO. Hoc n frustra ponit: s; ad maiore pditoris redargutionē qd cū de pmo choro discipuloy existeret: cōtra dñm i rabiē vsus est. Sequit: Et cū eo tur. mul. cū gla. et lignis missi a sum. sa. et scri. et senio. HIERO. Incubuit. n. vixit tui seculi: qd despbat de adiutorio dei. BEDA: Ad hoc h; by aliqd iudas de verecūdia discipuli: cū euz nō palā tradidit psecutorib: s; p signū osculi. vñ se quē: Dederat it tra. eis signū dicens: Quēcuq; oscu. fu. ipe ē. et. ei. THEO. Vide ei insensibilitatē: quo nō credebat i osculo christū decipere: vt qñ amicus estiare. Si aut amicus eras o iuda: cuius grā cū ini micis accessisti: s; ois puitas sine puidētia ē. Sequit: Et cū re. nati ac. ad eū ait: Rabbi: et oscu. ē eū. HIERO. Dat iudas signū osculi cū veneno doli: sic chary obtulit sacrificiū subdoli et reprobati.

BEDA: Invidēs aut et scelerata confidētia magis hū vocat: et osculū isert ei quē tradit. Suscipit aut ois osculū traditoris: n quo simulare nos doceat: s; ne pditionē fugere videat: simul et illud psalmi cōplēs: Cū his qd oderūt pacē erā pacificus. Sequit: Et illi ma. inie. in eū. et tenuē. eū. HIERO. Sic ad est ioseph veditus a fratrib: et ferrū ptrāssuit aīam ei. Sequit: Unus aut de circū. edu. gla. pcut. ser. sū. sa. et am. illi auri. BEDA: Petr' h fecit vt iohanes declarat eodē mentis ardore quo cetera facies bat. Sciebat enī quō phinees puniēdo sacrilegos: mercedē iusticie et sacerdotij perennis acceperit.

THEO. Tacet aut nomē ei mare: vt nō videret sū laudare magistrū qñ zelatē p christo. Innuat aut petr' ex h; qd iobediētes erāt et increduli spernent scripturas: nā si habuisset aures audientes scripturas: nō crucifixisset dñm glorie. Amputauit autē auriculā sui sumi sacerdotis: nā sumi sacerdotes pmo pteribāt scripturas: qñ sui nō audiētes facti. Sequit: Et rīdēs iesus ait ill: Tāq; ad latro. eri. cū gla. et lignis. BEDA: Quasi. d. Stultū ē cū gladiis et fustib; qñre eū qd vltro se vris tradidit manibus: et i nocte qñ latitatē p pditorē iuestigare: qd quotis die i tēplo docebat. THEO. Istō aut diuinitatē ei' oīdit. qñ enī i tēplo docebat nō valuerūt ipsuz cape: qñis i manib; eoz eēt: q; nōdū tps aduenerat passōis. qñ aut ipe voluit: tūc tradidit seipm vt adimplerent scripturę: q; tāq; agn' ad occisionem voc' eñ clamās neq; vociferās: s; volūtarie paties. Sequit: Tūc oīci. ei' re. eū oēs fugerunt. BEDA: In h; ipele s'mo: quē dñs dixerat: q; oēs discipuli scīdalarēt i illo i ipa nocte. Sequit: Adolef. aut qd dī sequebat illū. amic. syn. sup nudo. subaudie' cov pore: q; nō aliā adumēti qñ solū habebat syndonē. Sequit: Et tenuerūt eū. At ille re. syn. nu. pflu. ab eis. quoz. spsentā detestabāt et facta nō a dño: cuius amorē et absēs corpe sicū suauit i nite. HIERO. Sicut etiā ioseph relicto pallio nudus de manib; v

pudice semie aufugit. qd vult effugere man' iniquo ri: reliquēs mēte que mūdi sunt fugiat p' iesum.

THEO. Probabile aut videt qd hic adolescēs erat de illa domo: i qd pascha cōderāt. Quidā vō dicūt hūc adolescētē fuisse iacobū fratrem dñi: qd dicebat iust': qd ab apostol' p' christi ascētionē cathedrā hic rosolymoz accepit. GREGO. iiii. mor. Uel h; de iohāne dr: qd rñ p' vt vba redēptoris audiet ad euz cē rediit: pñ' tñ territ' fugit: naz et illū eo tpe fuisse adolescētē lōga p' h; i carne vita ei' inditio ē. Potuit enī fieri vt ad horā tenētū manib; elaps': mox resūpto idumē: o redierit: et sub dubia lucis nocte: se turbis ducētū iesum qñ vn' de ipis imiserit: donec ad atriū pōtificis cui erat not' pueniret: vt ipe i suo euāgelio cōmemorat. Sicut aut petr' vt culpā negatiōis pnie lachrymis abluir: recuperatiō nē oīdit eoz qd i martyrio labunē: ita ceteri discipuli qd articuli cōprehēsiōis fugiēdo puenierūt: caute lā fugiēdi docēt eos qui se minus idoneos ad toleranda supplicia sentiunt.

Et adduxerūt iesuz ad summuz sacerdotē: et cōuenerūt oēs sacerdotes et scribe et seniores. Petr' aut a lōge secut' ē eū: usq; itro in atriū sumi sacerdotis: et sedebat cū ministris ad ignē et calefaciebat se. Sūmi uero sacerdotes et oē cōciliū qrebant aduers' iesuz testioniū: ut eū morti traderēt: nec inueniebāt. Multi aut testimoniū falsū dicebāt aduersus eū: et cōueniētia testimonia nō erāt. Et qdā surgētes: falsuz testimoniū ferebāt aduersus euz dicētes: Qm nos audiūm' euz dicētē: Ego dis solūā tēpluz hoc manu factuz: et p' tridūū aliō nō māu factū edificabo. Et nō erat cōueniēs testimoniū illoz.

GLO. Narrauerat euāgelista superi': quō dñs a ministris sacerdotū fuerat capt': nūc narrare incipit quomō i domo picipis sacerdotū morti adiut dicatus fuit. vñ dicit: Et addux. iesum ad summū sacer. BEDA: Sūmū sacerdotē significat cayphā: qui sicut iohes scribit erat pōtifex anni illi: de quo testat Iosephus: qd pontificatū sibi emerit a pncipe romano. Sequit: Et cōuenerunt in vnū oēs sacerdotes: et scribe et seniores. HIERO. Tunc scā est cōgregatio thauoz in vaccis populoz. Sequit: Petrus autē a longe sequebat eū vsq; itro in atriū summi sacerdotis. Timor enī retrahit: s; charitas trahit. BEDA: Merito autē a lōge sequebatur: qui iā erat proxie negaturus. Neq; enim negare posset: si christo proximus adhefisset. Sequit: Et sede. cum ministris et calefaciebat se ad ignem. HIERON. In atrio cum ministris calefacit se

primo t. Senit. Et vni ab...
sides THEO. Uel h; de iohāne dr: qd rñ p' vt vba redēptoris audiet ad euz cē rediit: pñ' tñ territ' fugit: naz et illū eo tpe fuisse adolescētē lōga p' h; i carne vita ei' inditio ē. Potuit enī fieri vt ad horā tenētū manib; elaps': mox resūpto idumē: o redierit: et sub dubia lucis nocte: se turbis ducētū iesum qñ vn' de ipis imiserit: donec ad atriū pōtificis cui erat not' pueniret: vt ipe i suo euāgelio cōmemorat. Sicut aut petr' vt culpā negatiōis pnie lachrymis abluir: recuperatiō nē oīdit eoz qd i martyrio labunē: ita ceteri discipuli qd articuli cōprehēsiōis fugiēdo puenierūt: caute lā fugiēdi docēt eos qui se minus idoneos ad toleranda supplicia sentiunt.

ad ignē. Atriū sacerdotis ē secularis circuit⁹. mistri demonia sūt: cū q̄bus q̄ maner: flere peccata nō potest: ignis desiderii carnale. **BEDA:** Est. n. ignis charitas: de quo dicit: *igne veni mittere i terrā: q̄ sup credētes descēdēs: varijs liguis eos laudare dominū docuit.* Est et ignis cupiditatis: de quo dicit: *Deus adulterātes velut clyban⁹ corda eoz. hic ignis i atrio caypbe istinctu maligni spūs accēsus: ad negandū: ad blasphemādū dñm pfidoꝝ liguas armabat.* Quō enī itus i domo maligna synod⁹ gerebat: h ignis i atrio iter frigora noctis accēsus figurabat. Quoniaꝝ enī abundat iniquitas: refrigescit charitas multoꝝ. h frigore torpēs ad horā petr⁹: q̄m pm⁹ p̄nis mistroꝝ caypbe calefieri cupiebat: q̄ t̄pal cōmodi solaciū pfidoꝝ societate q̄rebat. **Sequit⁹:** *Sūmi vō facer. et oē cō. que. aduersus ie. te. vt eū mor. traderet.* **THEO.** *Legē p̄cipiēte q̄ vn⁹ existeret summus sacerdos: tūc multi erāt substituti: et destituti ānis singulis p̄ p̄cipē romanoꝝ. Sūmos ḡ sacerdotēs dicit illos: q̄ determinatū eis tēpus cōplentes iā cōpleuerāt: a sacerdotio destituti erāt. Figuram aut iudicij: q̄d i p̄iudiciū agebāt operant: testionia querētes vt videant iēsum iuste dānare et pdere.* **HIERO.** *S; mērita ē iniquitas sibi: vt regina aduersus Ioseph: et sacerdotes aduersus susannā. h ignis sine materia deficit. vñ sequit⁹: Nec iueniebāt. Nō tū enī fal. testi. di. aduersus eū. et cōue. testi. nō erāt. Quod enī variat: icertū habet. Sequit⁹: Et quidaz sur. fal. testi. ferebāt. Moꝝis ē hereticoz vmbꝛa de veritate trahere. nō ille dixit q̄d illi dicunt: s; simile verbū de tēplo corpis sui: q̄d post biduū resuscitauit.* **THEO.** *Nō enī dñs dixerat: Ego dissoluā illud: s; soluite. neq; manufactū dixit: s; simpliciter templū.* **HIERO.** *Dixit etiā: Suscitabo vium aial si gnificās et spirās tēplū. Salsus testis ē q̄ in eo sēsu dicta itelligit: quo nō dicuntur.*

Urgēs autē summ⁹ sacerdos in mediū inērogauit iesum dicens: *Nō rñdes q̄c̄q; ad ea q̄ tibi obijciūtur ab his? Ille aut tacebat: et nihil rñdit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum: et dixit: Tu es christus fili⁹ dei bñdicti. Iesus autē dixit illi: Ego sū. Et uidebitis filiū hominis sedētē a dextris uirtutis dei: et ueniētē cū nubib⁹ celi. Summ⁹ aut sacerdos scidēs uestimenta sua ait: Quid adhuc desideram⁹ testes? Audistis blasphemā: Quid nob uidef? Qui oēs cōdēnauerūt eū eē reū mortis. Et ceperūt quidā cōspuere eū et uelare faciē ei⁹: et colaphis eū cedere et dicef ei: pphetiza. Et mistri alapis eum cedebāt.*

BEDA: Quāto iesus tacebat ad indignos respōsione sua falsos testes et sacerdotes ipios: tāto magi pōtifer furore supatus eū ad rñdēdū puocat: vt ex qualibet occasiōe s̄monis: locū iueniat accusandi. vñ dicit: *Et erur. sum. fa. i mediū iter. ipm di. Nō re spōdes quicq; ad ea que tibi obijci. ab his: Nō re quidē p̄iceps: et ipatiēs nō iueniēs calūnie locū: erurgit de folio vt isaniā mētis motu corpis demōstraret.* **HIERO.** *Sed ipse de⁹ et saluator noster q̄ mūdo salutē otulit: et hūano generi sua pietate subuenit: sicut onis ad occisionē sine voce dicit: et obmutuit et siluit a bonis. Vñ sequit⁹: Ille aut tacebat et nihil rñdit. Taciturnitas christi apologiā. i. excusationē ade absoluit.* **THEO.** *Tacebat aut scien⁹ q̄ nō attēderēt verbis ei⁹. vñ scōm lucā rñdit: Si dixero vobis: nō creditis mihi. vñ sequit⁹: Nūm⁹ sum. facer. iter. eū. et dir. ei: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Interrogat quidē h summ⁹ sacerdos: nō vt addiicēs crederet: sed vt ex hoc aliquā occasiōē caperet. Querit aut: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Quāti nāq; erāt christi. i. vñcti: sicut reges et sumi sacerdotēs: sed null⁹ eoz dicebat fili⁹ dei bñdicti: quāsi semp collaudati.* **HIERO.** *Hūc aut expectabant de lōge: i. ppe nō vidēt: sicut isaac caligātib⁹ oculis iacob sub manib⁹ nō agnoscit: s; lōge de eo fructu ra canit. Iesus aut dixit illi: Ego sum. vt. s̄ceratibi les sint.* **THEO.** *Sciebat nāq; quoniā nō crediderēt: tñ rñdit: ne postea dicerēt: si audissem⁹ aliqd ab eo: credidissem⁹ ei. hoc aut ē in eoz p̄iudiciū: q̄ audierūt et nō crediderūt.* **AVG.** *de con. euā. dicit the⁹ aut nō dixit respōdisse iesum: Ego sum: s; tu exististi. sed mare⁹ tantū valere ostendit quod ei dicit: Iesus: tu dixisti: quantū si diceret: ego sum. Sequit⁹: Et vide. si. ho. se. a. dex. vir. dei: et ve. cū nubib⁹ celi.* **THEO.** *Ac. si. o. Uidebitis me tanq; filiū hominis a dextris patris sedētē. Virtutē nāq; hic patrē dicit: non autē sine corpe uenit: sed qualis apparuit crucifigētib⁹ in iudicio eis apparebit.* **BEDA:** *Si ergo tibi i christo o iudee. o pagane: et hereticē conseptus isirmitas: et crux cōtumelia ē: vide q̄ p hoc fili⁹ hominis ad dextrā dei p̄ris sessor: et i sua cū nubib⁹ celi ē maiestate futur⁹.* **HIERO.** *Equidē sacerdos iterrogat filiū dei: Iesus aut rñdit filiū hominis: vt hic itelligam⁹ dei filiū idē eē et filiū hominis: et ne quaternitatē faciam⁹ i trinitate: sed hō in deo: et de⁹ i homie sit. Dicit aut a dextris uirtutis sedētē. i. i vita regnantē sempiterna: et uirtute omnia. Et ueni. in nu. celi. In nube ascēdit: cū nube ueniet. i. in corpe suo solo q̄d sumpsit a uirgine ascēdit: et cū multiformi ecclesia q̄ corpe ipsi⁹ et plenitudo ei⁹ ad iudiciū uertur⁹ est.* **LEO** *papa: Carphas aut ad eraggerādā auditi s̄monis iudiciā: scidit uestimēta sua: et nesciēs qd hec significaret isania: sacerdotali se honore p̄uauit. oblit⁹ p̄cepti illi⁹: q̄d legit de p̄cipe sacerdotū: De capite suo cidarim nō eponet: et uestimēta sua nō dirūper. Nā sequit⁹: Sū aut sa. scin. uesti. sua ait: Quid adhuc oēs. testes: an di. blas. qd vobis uidef? **THEO.** *Adimpler oēm sacerdos cōsuetudinē iudicā. Cū enī aliqd itolembile et triste illis occurrebat: uestimēta scidebat. Ut ergo mōstraret: q̄d christ⁹ magnā et itolerabile blasphemā dixerit: uestimēta scidit.* **BEDA:** *Alios**

... ad ignē. Atriū sacerdotis ē secularis circuit⁹. mistri demonia sūt: cū q̄bus q̄ maner: flere peccata nō potest: ignis desiderii carnale. **BEDA:** Est. n. ignis charitas: de quo dicit: *igne veni mittere i terrā: q̄ sup credētes descēdēs: varijs liguis eos laudare dominū docuit.* Est et ignis cupiditatis: de quo dicit: *Deus adulterātes velut clyban⁹ corda eoz. hic ignis i atrio caypbe istinctu maligni spūs accēsus: ad negandū: ad blasphemādū dñm pfidoꝝ liguas armabat.* Quō enī itus i domo maligna synod⁹ gerebat: h ignis i atrio iter frigora noctis accēsus figurabat. Quoniaꝝ enī abundat iniquitas: refrigescit charitas multoꝝ. h frigore torpēs ad horā petr⁹: q̄m pm⁹ p̄nis mistroꝝ caypbe calefieri cupiebat: q̄ t̄pal cōmodi solaciū pfidoꝝ societate q̄rebat. **Sequit⁹:** *Sūmi vō facer. et oē cō. que. aduersus ie. te. vt eū mor. traderet.* **THEO.** *Legē p̄cipiēte q̄ vn⁹ existeret summus sacerdos: tūc multi erāt substituti: et destituti ānis singulis p̄ p̄cipē romanoꝝ. Sūmos ḡ sacerdotēs dicit illos: q̄ determinatū eis tēpus cōplentes iā cōpleuerāt: a sacerdotio destituti erāt. Figuram aut iudicij: q̄d i p̄iudiciū agebāt operant: testionia querētes vt videant iēsum iuste dānare et pdere.* **HIERO.** *S; mērita ē iniquitas sibi: vt regina aduersus Ioseph: et sacerdotes aduersus susannā. h ignis sine materia deficit. vñ sequit⁹: Nec iueniebāt. Nō tū enī fal. testi. di. aduersus eū. et cōue. testi. nō erāt. Quod enī variat: icertū habet. Sequit⁹: Et quidaz sur. fal. testi. ferebāt. Moꝝis ē hereticoz vmbꝛa de veritate trahere. nō ille dixit q̄d illi dicunt: s; simile verbū de tēplo corpis sui: q̄d post biduū resuscitauit.* **THEO.** *Nō enī dñs dixerat: Ego dissoluā illud: s; soluite. neq; manufactū dixit: s; simpliciter templū.* **HIERO.** *Dixit etiā: Suscitabo vium aial si gnificās et spirās tēplū. Salsus testis ē q̄ in eo sēsu dicta itelligit: quo nō dicuntur.*

Urgēs autē summ⁹ sacerdos in mediū inērogauit iesum dicens: *Nō rñdes q̄c̄q; ad ea q̄ tibi obijciūtur ab his? Ille aut tacebat: et nihil rñdit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum: et dixit: Tu es christus fili⁹ dei bñdicti. Iesus autē dixit illi: Ego sū. Et uidebitis filiū hominis sedētē a dextris uirtutis dei: et ueniētē cū nubib⁹ celi. Summ⁹ aut sacerdos scidēs uestimenta sua ait: Quid adhuc desideram⁹ testes? Audistis blasphemā: Quid nob uidef? Qui oēs cōdēnauerūt eū eē reū mortis. Et ceperūt quidā cōspuere eū et uelare faciē ei⁹: et colaphis eū cedere et dicef ei: pphetiza. Et mistri alapis eum cedebāt.*

BEDA: Quāto iesus tacebat ad indignos respōsione sua falsos testes et sacerdotes ipios: tāto magi pōtifer furore supatus eū ad rñdēdū puocat: vt ex qualibet occasiōe s̄monis: locū iueniat accusandi. vñ dicit: *Et erur. sum. fa. i mediū iter. ipm di. Nō re spōdes quicq; ad ea que tibi obijci. ab his: Nō re quidē p̄iceps: et ipatiēs nō iueniēs calūnie locū: erurgit de folio vt isaniā mētis motu corpis demōstraret.* **HIERO.** *Sed ipse de⁹ et saluator noster q̄ mūdo salutē otulit: et hūano generi sua pietate subuenit: sicut onis ad occisionē sine voce dicit: et obmutuit et siluit a bonis. Vñ sequit⁹: Ille aut tacebat et nihil rñdit. Taciturnitas christi apologiā. i. excusationē ade absoluit.* **THEO.** *Tacebat aut scien⁹ q̄ nō attēderēt verbis ei⁹. vñ scōm lucā rñdit: Si dixero vobis: nō creditis mihi. vñ sequit⁹: Nūm⁹ sum. facer. iter. eū. et dir. ei: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Interrogat quidē h summ⁹ sacerdos: nō vt addiicēs crederet: sed vt ex hoc aliquā occasiōē caperet. Querit aut: Tu es christ⁹ fili⁹ dei bñdicti? Quāti nāq; erāt christi. i. vñcti: sicut reges et sumi sacerdotēs: sed null⁹ eoz dicebat fili⁹ dei bñdicti: quāsi semp collaudati.* **HIERO.** *Hūc aut expectabant de lōge: i. ppe nō vidēt: sicut isaac caligātib⁹ oculis iacob sub manib⁹ nō agnoscit: s; lōge de eo fructu ra canit. Iesus aut dixit illi: Ego sum. vt. s̄ceratibi les sint.* **THEO.** *Sciebat nāq; quoniā nō crediderēt: tñ rñdit: ne postea dicerēt: si audissem⁹ aliqd ab eo: credidissem⁹ ei. hoc aut ē in eoz p̄iudiciū: q̄ audierūt et nō crediderūt.* **AVG.** *de con. euā. dicit the⁹ aut nō dixit respōdisse iesum: Ego sum: s; tu exististi. sed mare⁹ tantū valere ostendit quod ei dicit: Iesus: tu dixisti: quantū si diceret: ego sum. Sequit⁹: Et vide. si. ho. se. a. dex. vir. dei: et ve. cū nubib⁹ celi.* **THEO.** *Ac. si. o. Uidebitis me tanq; filiū hominis a dextris patris sedētē. Virtutē nāq; hic patrē dicit: non autē sine corpe uenit: sed qualis apparuit crucifigētib⁹ in iudicio eis apparebit.* **BEDA:** *Si ergo tibi i christo o iudee. o pagane: et hereticē conseptus isirmitas: et crux cōtumelia ē: vide q̄ p hoc fili⁹ hominis ad dextrā dei p̄ris sessor: et i sua cū nubib⁹ celi ē maiestate futur⁹.* **HIERO.** *Equidē sacerdos iterrogat filiū dei: Iesus aut rñdit filiū hominis: vt hic itelligam⁹ dei filiū idē eē et filiū hominis: et ne quaternitatē faciam⁹ i trinitate: sed hō in deo: et de⁹ i homie sit. Dicit aut a dextris uirtutis sedētē. i. i vita regnantē sempiterna: et uirtute omnia. Et ueni. in nu. celi. In nube ascēdit: cū nube ueniet. i. in corpe suo solo q̄d sumpsit a uirgine ascēdit: et cū multiformi ecclesia q̄ corpe ipsi⁹ et plenitudo ei⁹ ad iudiciū uertur⁹ est.* **LEO** *papa: Carphas aut ad eraggerādā auditi s̄monis iudiciā: scidit uestimēta sua: et nesciēs qd hec significaret isania: sacerdotali se honore p̄uauit. oblit⁹ p̄cepti illi⁹: q̄d legit de p̄cipe sacerdotū: De capite suo cidarim nō eponet: et uestimēta sua nō dirūper. Nā sequit⁹: Sū aut sa. scin. uesti. sua ait: Quid adhuc oēs. testes: an di. blas. qd vobis uidef? **THEO.** *Adimpler oēm sacerdos cōsuetudinē iudicā. Cū enī aliqd itolembile et triste illis occurrebat: uestimēta scidebat. Ut ergo mōstraret: q̄d christ⁹ magnā et itolerabile blasphemā dixerit: uestimēta scidit.* **BEDA:** *Alios**

ait mysterio factu est: vt in passioe dñi pōtifer iu-
 deozū sua ipse vestimēta discinderet: hoc est ephor
 cū tunica dñi: nec ab ipis q̄ eū crucifigere militib⁹
 scidi poterit. Figurabat enī: q̄ sacerdotiū iudeozū
 p̄ scelerib⁹ ipōni pōtificū esset scindēdū. Soliditas
 p̄ scelerib⁹ ipōni pōtificū esset scindēdū. Soliditas
 verō ecclesie que vestis sui redēptoris solet appellari
 nunq̄ valet diripi. THEO. Ex eo aut sacerdotiū
 iudeozū scindēdū erat: q̄ dēnauerūt eū iū eū reū
 mortis. vnde sequit̄: Qui oēs cōdē. eū eē reū mortis.
 HIERO. Lōdēnāt quidē eū esse reū mortis: vt
 reatu suo reatū nostrū solueret. Sequit̄: Et ceperūt
 quidā cōspuere eū. vt. l. sputaminib⁹ susceptis faciē
 anime nostre lauaret: et velamēte faciei sue velamē
 te cōspū nōdū aufereret: et colaphis quib⁹ in caput p̄
 culas ē caput humani generis qd̄ est adā sanaret
 et alapis quib⁹ expalmar̄ est: maxima laus ei⁹ nris
 manib⁹ labūq̄ plauderet: vt dicit̄: Omnes gentes
 plaudite manib⁹. BEDA: q̄ vō dicit̄ eū: Prophe-
 tiza: quis est qui te percussit: quasi in cōtumeliā faci-
 unt eius qui se a populis p̄phetā haberi voluit.

AVGV. de con. euā. hoc aut intelligit̄ passus
 oēs vlt̄ ad mane in domo p̄ncipis sacerdotū: quo
 p̄ns adductus est.

Et cū esset petr⁹ in atrio deorsū:
 venit una ex ancillis sūmi sacerdo-
 tis: et cū uidisset petrū calefacientē
 se: aspiciēs illū ait: Et tu cum iesu
 nazareno eras? At ille negauit di-
 cens: Neqz scio neqz noui quid di-
 cas. Et exijt foras ante atriū: et gal-
 lus cātavit. Rursus aut cū uidisset
 illū ancilla cepit dicere circūstātib⁹:
 quia hic ex illis est. At ille iterū ne-
 gavit. Et post pusillū rursus q̄ asta-
 bant dicebat petro: Vere ex illis es
 nā et galile⁹ es. Ille autē cepit ana-
 thematizare et iurare: q̄a nescio ho-
 minē istū quē dicitis. Et statim gall⁹
 iterū cātavit: Et recordat⁹ est petr⁹
 uerbi quod dixerat ei iesus: p̄ns q̄z
 gallus cantet bis: ter me negabis.
 Et cepit flere.

AVGV. de cō. euā. De petri tētatione que inter
 p̄dictas dñi cōtumelias facta est: nō eodē ordine
 omēs euāgeliste narrāt. Nā lucas explicat p̄ns ten-
 tationē petri: tū demū has dñi cōtumelias. Iohā-
 nes aut incipit petri tētationē dicere: et interposuit
 quodā de cōtumeliis dñi: et adiunxit q̄ inde missus
 est ad capharn pōtificē: et inde recapitulat vt expli-
 cet quā cepit tētationē petri. Matthe⁹ aut et mar-
 cus p̄mo cōmemorat christi cōtumelias: deinde per
 tri tētationē: de qua dicit̄: Et cū eēt petr⁹ in atrio seoz.
 vna et ancil. sum. sacer. BEDA: Quid aut sibi
 vult q̄ p̄ma eū pdit ancilla: cū viri vtiq̄ eū magis

potuerūt recognoscere: vt et iste sex⁹ peccasse i necē
 videre dñi: et iste sex⁹ redimere p̄ dñi passiōem. Se-
 quit̄: At ille nega. di. Neqz scio neqz noui qd̄ dicas
 HIERO. Petr⁹ sine spū voci ancille cessit: cū spū
 nec p̄ncipib⁹ nec regib⁹ cedit. THEOP. hoc aut
 eū pari dispēsatue p̄misit dñs: ne. extolleret se: sū
 mulq̄ vt peccatib⁹ misericors ostendat: tanq̄ ex seipō
 instruct⁹ humane infirmitatis euētū. Sequitur: Et
 exi. fo. ante atri. et statim gal. cātavit. BEDA: De
 hoc galli cātū ceteri euāgeliste tacēt: nō tñ factum
 negāt: sicut et multa alia alij silētio p̄tereūt que alij
 narrāt. Sequit̄: Rursus aut cū vide. eū an. cepit di-
 cere circū. quia hic ex illis est. AVGV. de cō. euāge.
 Dec ancilla n̄ eadē sed alia est: sicut dicit matthe⁹
 Sane hoc quoq̄ intelligit̄ quia in secūda negatōne
 a duob⁹ cōpellat⁹ est: ab ancilla. f. quā cōmemorat
 matthe⁹ et marcus: et ab alio quē cōmemorat lucas
 Sequit̄: At ille iterū negavit. Jam petrus redierat
 vt quēadmodū dicit iohānes ad focū stās iterū ne-
 garet. vnde ancilla dicebat quod supra dictū ē: nō
 illi. f. petro: sed bis qui illo exēute ibi remāserāt: sic
 tamē vt ille audiret. vñ rediēs et rursus ad ignē stās
 reistebat negādo verbis eozū. Liquido enī colligū-
 rur: collatis de hac re omnib⁹ euāgelistarū testimo-
 nijs: nō ante ianuā secūdo petrū negasse: s̄ intus i
 atrio ad ignē: Mattheū aut et marcū qui cōmemo-
 rauerūt exisse eū foras: regressum eius breuitat̄ cā-
 tacuisse. BEDA: In hac aut negatōe petri disci-
 mus nō solū abnegari christū: ab eo q̄ dicit eū: nō
 eē christū: sed ab illo etiā qui cū sit negat se eē chris-
 tianū. Domin⁹ enī nō ait petro: Discipulū meū: te
 negabis: sed me negabis. Negavit ergo christū cui⁹
 se negavit eius discipulū. Sequit̄: Et post pus. rur.
 qui asta. di. pe. vere ex illis es: nam et gali. es. Nō q̄
 alia ligua galilei q̄ hierosolymite loquerētur: qui
 vtiq̄ fuerūt hebrei: sed q̄ vnaqueq̄ puicia et regio
 suas habet p̄p̄tates ac vernaculū loquēdi sonū vi-
 tare nō p̄nt. THEO. Igit̄ timore petr⁹ p̄teritus
 et dñi sermone oblitus dicitis: Qui me cōfessus fue-
 rit corā hōib⁹: cōfitebor: et ego eū corā p̄e meo:
 dñm abnegavit. vñ sequit̄: Ille autē cepit anathe-
 z iura. q̄ nesci. ho. istū quē dī. BEDA: Quazno-
 xia sunt p̄uozū cōsilia: iter infideles hōiem nega-
 uit se nosse: quē inter discipulos deū fuerat cōfessus.
 Solet autē scriptura sacra meritū causarū per
 statū designare temporū. vnde Petrus qui media
 nocte negavit: ad galli cantū penituit. vnde subdit̄
 Et statim iterū gal. can. Et recor. pe. ver. qd̄ dixit ei
 iesus: priusq̄ gal. cāter bis: ter me negabis. Et cepit
 flere. THEO. Lachryme enī petri christo p̄ peni-
 tentiā adduxerūt. Cōfundant itaq̄ nouatiani qui
 dicit̄ q̄ qui post susceptiōem baptismatis peccau-
 rit: nō suscipit vt sibi delictū remittatur. Ecce enim
 petr⁹ qui et christi corp⁹ sumpsit et sanguinē: p̄ peni-
 tētiā est suscept⁹. Etenī sanctorū defect⁹ p̄pter h̄
 scripti sunt: vt et nos si p̄ incautelā deciderimus: re-
 cursum habere p̄ eozū exemplū: et sperem⁹ p̄ pe-
 nitētiā subleuari. HIERO. Mystice aut p̄ma an-
 cilla titubatio est: secūda cōfessio: terti⁹ vir act⁹ est.
 Dec trina negatio quā abluat p̄ fletus verbi christi
 recordatio: tūc nobis gall⁹ cātavit: q̄ p̄dicatoz q̄sq̄
 p̄ penitētiā corda n̄ra ad op̄itōez excitat. Tūc ic̄

MARCUS

qui in seduce fecerat hominibus... Et cum aliquid turbis... fuit tempore faciebatur illis... ruderis et dicit: Multis... pinguia tradidit eis... cordos. Pontifices autem... ruerunt: ut magis... taret os. Pilatus autem... illis: Quid ergo... Arripit eum... illis: Quid... quis clamabat crucifige eum... aut nolens populo... fit illis barraba: et tradidit... gellis caelum ut crucifigeret.

alia occasione dat pilatus liberandi saluatore... Dicit autem ite. r. n. ait il. Quid g. vul. fac. regi iudeorum... AVG. de co. eu. Jam satis appet q. id mare... lit ostendere: dicens regem iudeorum: qd mattheus dicens... dicitur. Non enim dicebat christi reges nisi iudeorum... In hoc enim loco fin mattheus dicit: Quid igitur faciam... de iesu q. dicitur christus? Sequitur: At illi clamabant: Crucifige eum... THEO. Vide autem iudeorum prauitate: et... pilati comensuratiorem: quibus et ipse dignus... crucifigebat. Illi namque clamabant: Crucifige. hic tunc interrogat. vñ sequitur: Pilatus... ait dicit eis: Quid enim ma. fecit? Occasionem namque... hoc signere volebat: vt christum solueret innocentem... Iuda vero infame sine satisfaciens: interrogati ophi... dicit non ridet. vñ sequitur: At illi magis clamabant: Crucifige eum... ut impleret illud hieremie: Facia e mihi be... reditas mea: sicut leo in filia viderit sup me voce... sua. Sequitur: Pilatus autem vo. satis. po. dimi. il. bar. et tra... di ierum fia. ce. vt crucifigeret. THEO. Uolebat... quidem satisficere populo. i. eorum facere voluntate: et no... qd erat placitum iusticie et deo. HIERO. hic duo... bira assunt: vñ ap. p. eius. i. emissarij eum pcto ppli... in celum inferni absoluti omittere: alter p peccat... absolutorum vt agn. occidit. ps dñs semp mactatur:... ps diaboli qui est magister eorum qd sonat barrabas... effrenata in tartaru precipitat. BEDA: Jesus autem... flagellat no ab alio qd ab ipso pilato intelliged est... Scribit namque iohes: Apprehedit pilatus iesum et fla... gellauit qd qd iohes fecisse creded est: vt satiati penis... ac obprobrijs ei iudei morte ei vlt sitire desisteret.

Et imposita ei plebs. spi. coronam. Pro sceptro autem regali... dat calamum vt mattheus scribit: et adorant quasi regem. vñ... sequitur: Et cepe. salu. eu. Ave rex iudeorum. Et q. milites... eu quasi q. deum seipm falso dixisset adorabant illudetes... patet ex h. qd subdit: Et p. ca. ei. bar. et spu. eu. Et ponit genua ad adorandum: qd falso se dixisset deum... HIERO. Obprobria autem eius nrm abstulere ob... probrii. Uicula ei nos liberos fecerunt. Corona spi... nea capitis ei diadema regni adepti sumus. Uulnes... ribus eius sumus sanati. AVG. de co. eu. Appet autem... mattheus et marcum recapitulando ista posuisse: no q... tunc factum sit: cum eu pilatus ia crucifigendum tradidisset... Johannes enim apud pilatum dicit hec gesta: h. aut qd... sequitur: Et postquam illuse. ei. eru. eu pur. et indu. eu vesti... suis. in fine factum intelligit: cum ia adduceret ad cruci... figendum. HIERO. Mystice autem vestimentis suis... nuda iesus. i. iudeis. purpura induit. i. getili ecclesia... q. de scopulis collecta est. Ite ea exut in fine scadali... zate: iudaica rursus induit plebe. Tu enim intraverit... plenitudo getiu: tunc ois isrl salu. erit. BED. Uel... in purpura q. induit. e. dñs. ipa ei. caro qua passiois... bus obicit insinuat: in corona vo quam portabat... spinea: nro susceptio pcto. THEO. Induam... et nos purpura stola regalit: q. vt reges abulare de... bem. calcates sup serpentes et scorpiones: et suppedi... tates pcti. Christiani namque dicimur. i. vincti: sicut et... tunc reges vincti dicebat. Sumam et coronam spineam... i. festinem coronari vita arta: et abstinentijs et puri... tate. BEDA: Caput autem christi pcutiuit: qm eu ve... ru deum ee negat. Et q. p. barudine scriptura solet co... fici: qm barudine caput christi feruit: q. diuinitati il... li. Tradicentes errorem suum firmare aucte sacre scri... pture conat. Spuunt in facie ei q. gre pntiam... vbi execratis respuit. Sicut et hodie q. eu certa fide... vt deum verum adorant: sed pueri acti vba ei qm fabu... losa despiciunt: ac pmissa verbi illi tgalib. illecebris... postponunt. Sicut autem cayphas nesci dicit: Q. vnu... hoies mori p. populo: sic milites nescientes faciunt.

Sed q; sciebat a militib' suspensuz om̄m: nō a iudeis
 sicut iohānes aptissime dicit: occulte osidere voluit
 eos magi crucifixisse: q; clamauerūt vt crucifigere-
 tur: q; illos qui ministeriū p̄ncipi suo s̄m suū offi-
 cū p̄buerūt. Intelligit ergo fuisse hora tertia cum
 clamauerūt iudei vt dñs crucifigeretur: et verissime
 demonstrat tūc eos crucifixisse: qñ clamauerūt. In
 conatib' aut pilati ad excipiendū om̄m: et in tumultu
 indeoz' sc̄dētū: cōsumptū temp' duarū horarū in-
 telligim': et circa horā fuisse sextā: q; nodū termina-
 ta gesta sunt que ab eo tpe quo pilat' dñs tradidit
 vsq; ad tenebras factas narrat. Facile aut videbit
 q; sine impietatis duricie voluerit attendere: q; opoz'
 tunc loco marc' hoc de tertia hora posuerit: vbi. f.
 factū ministroz' multū commemoratū est. Ergo ne
 quicq; cogitatioem tāi criminis auersus a iudeis i
 milites illos auerteret. Erat inqt hora tertia: et cru-
 cific' ut illi eū pot' crucifixisse inueniant: quos hora
 tertia vt crucifigeret clamare potuisse diligēs inq;
 fides inueniet: eū aduerterit h' qd a militib' factū ē
 hora tertia factū esse. AVG. de ques. ve. et no. testi-
 monio q; s̄miam de crucifixioe christi: tertia hora
 data vult intelligi. Omis enī qui morti addicit: ex
 eo iā mortū cōputat quo s̄miam excepit. Manifeste
 stant q; marc': q; nō iudicij s̄miam saluator crucifix'
 est. difficile est enī innocētē pbare eū: qui s̄miam ius-
 ticiā punit. AVG. de cō. euā. Quāq; nō desinit:
 qui pascene quā iohānes commemorat dicit: Erat au-
 tem pascene hora q; si sexta: horā diei tertiā velit in-
 telligi dicit enī: Die qdē illo: quē dies sabbati seq;
 pasceue fuisse pasche iudeoz': q; ab eodē sabba-
 to iā incipit asima: sed tñ vey pascha qd iā i passio-
 ne dñi celebrat nō iudeoz': sed christianoz' cepisse p̄-
 parari. i. pasceuen b̄re ab ea hora noctis. it. in eo p̄-
 ois a iudeis occidēd' p̄pabat. Pasceuen quippe
 interpretat p̄patis. Ab illa g' hora noctis vsq; ad eius
 crucifixionē occurrit hora pasceue sexta s̄m iohan-
 nē: et hora diei tertia s̄m marcū. Quis fidel' n̄ huic
 faneat solutiōi qd̄is: Si modo possit aliq; articul'
 cōici vñ ab hora nona noctis cepisse pasceuen pas-
 che n̄re. i. p̄patis mortis christi cōgruētē intelli-
 gam'. Si. n. dicam' eā cepisse qñ a iudeis app̄b̄tus
 est dñs: adhuc noctis p̄tes p̄me erāt: h' qñ ad domū
 p̄duc' ē focii caph̄e: vbi et audit' ē a p̄ncipib': ad
 huc gall' nō cātauerat. Si aut qñ pilato tradit' est:
 iā mane fuisse aptissime scriptū ē: restat g' vt intelli-
 gam' tūc cepisse p̄patis mortis dñi: qñ oēs p̄ncip'
 pes sacerdotū dixerūt: re' ē mortis. Nō. n. absurde
 cōiciat eo tpe nonā horā noctis eē potuisse: vt reca-
 pitulādo intelligat de petri negatioe postea dictū
 esse qd̄ antea factū erat. Seq; Et erat. n. cau. ei' in
 scrip. rex iudeoz'. THE. Scripserūt aut hūc titulū
 .i. cām pp quā crucifix' est: qñ vitupātes ei' opionē
 q; regē seipm faciebat: vt sic p̄tereūtes misereri n̄ va-
 lerēt: sed magis ei ip̄operaret tāq; tyrāno. HIE.
 Scripserūt aut h' trib' linguis: Debraice Malch' iu-
 deoz': hece basilios exomoloseō: Latine rex p̄fesso-
 ri. De tres lingue ad p̄ncipatū in crucis titulo cōfes-
 crate sunt: vt ois lingua cōmēnozet p̄fidia iudeozū.
 BEDA: Titul' aut hic posit' supra crucē illd̄ om̄s
 dicit: q; nec occidēdo potuerūt efficere vt eū regē nō
 b̄rent: q; eis s̄m sua opa redditur' ē. Seq; Et cū eo

cruc. du. latro. vnū a dex. et vnū a sin. ei'. THEO.
 Ut. s. hoies prauā opionē s̄ eū cōcipēt: q; et ipse la-
 tro et malefic' eēt. h' aut disp̄satiue factū ē ad iplē
 dū scripturā. vñ seq; Et impleta est scrip. q; dicit: Et
 cū iniqs deputat' ē. HIERO. Cū iniqs vitas des-
 putata vnū reliq̄t sinistru: alterū assumit dexterū: si
 cut in die iudicij faciet. et sili crimine tā d̄siles for-
 tiunt' vias: alter ancedit petrū in paradisu: alter iudā
 in infernū. Cōfessio breuis vitā acq̄suit longam: et
 blasphemia finita pena plectit' eā. BED. My-
 stice aut latrones q; cū dño crucifixi sūt: significāt
 eos q; sub fide et cōfessioe christi: l' agonē martyrij l'
 qlibet artiozis discipline instituta subeūt. S; q; h' p
 eterna glā gerūt: dextri latronis fide designāt: qui
 s̄o humane laudis intuitu sinistri latronis mentē
 imitat' et act'. THEO. vñ alr: Iudiciū erat duo la-
 trones duoz' p̄p̄oz. i. iudāici et gētilis: abo nāq; iū-
 qui: gētilis qdē tāq; legē nālē p̄tergrediēs: iudāic'
 vo sc̄ptā legē quā ei tradiderat dñs: h' gētil' penitēs
 iudāicus vsq; in finē blasphemus: in quozū medio
 crucifigitur dominus: ipse enim ē lapis angularis
 nos cōiungens.

Et p̄tereūtes blasphemabāt eū:
 mouētes capita sua et dicētes: Tab
 qui destruis tēplū dei: et in trib' die
 bus reedificas. Saluum fac temet
 ipm descēdēs de cruce. Silr et sum-
 mi sacerdotes illudentes ad alteru-
 trū cū scribis dicebāt: Alios saluos
 fecit: seipm nō potet saluuz facere.
 Christus rex israel: descēdat nunc
 de cruce: ut uideam' et credamus.
 Et qui cum eo crucifixi erant: con-
 uiciabantur ei.

HIE. Pullo inde ligato ad vitē et ei' pallio i san-
 guie vne inticto: lacerāt hedi vineā blasphemātes
 christū: et mouētes capita sua. vñ dñ: Et p̄te. blas. eū
 mo. ca. sua: et oi. vach q; des. re. THEO. Atrāseūtes
 .n. christū blasphemātes: exp̄ob̄rātes ei tāq; seductoz'
 ri. Diabol' aut mouebat illos ad dicēdū q; d' cruce
 descēderet. q; n. noītrāt q; sal' fiebat p' crucē: rur'
 sus igerebat se ad tētādū christū: vt si a cruce descē-
 deret: certus fieret q; non est vere filius dei: et sic sa-
 lus que per crucem est destruet'. sed ipse dei verus
 existens filius nō descendit. Si enim descēdere de-
 buisset non illuc a p̄ncipio ascendisset: sed quia vis
 debat q; per hunc modū salutē fieri oportebat: sus-
 tinuit crucifigi et multa alia pati: et perficere opus
 suum. Sequit': Similiter et summi sacerdo. illi. ad
 alter. cum scri. dice. Alios saluos fecit: seip. non po.
 saluū facere. Dec dicebāt eius miracula abolentes
 quasi ab eo s̄m apparētā; perpetrata fuissent: ope-
 rans nanq; miracula multos saluabat. BEDA:
 Sic etiam nolētes confitētur q; alios saluos fece-
 rit. Itaq; vos vestra condēnat sententia: qui enim
 alios saluos fecit: seipsum saluare poterat. Sequit'
 § 3

Abiit rex isrl' descende nuc de cruce: vt videam? z credamus. HIERO. Et viderut postea resurgem de sepulchro: quem de cruce descendere no credebant posse patibulo. Ubi est o iudei infidelitas vestra: vosipos cosulo: vosipos iudiciu peto. Quato mirabilis est mortuu posse resurgere: qz adhuc viuū de cruce velle descendere. Parua petistis: dum maiora prouenerit: sed infidelitas vestra no potuit sanari signis multo fortioribus qz petistis. hic omnes declinauerut simul inutiles facti sunt. vnde sequitur: Et qui cum eo crucifi. erant: conuicie. ei.

AVGVSTI. de concord. euange. Quomodo hoc veru est: quandoquid vnus eoru conuiciatus est sm luce testimoniū: alter z compescuit eum: et in deum credidit: nisi intelligamus Matheū z Marcum breuiter perstringetes huc locum: pluralē numerum pro singulari posuisse. THEOPHI. Uel duo a principio conuiciabant ei: deinde vnus cognoscens ipm inocete: increpat altez blasphemate

Et facta hora sexta: tenebre facte sunt super totam terraz usqz in horam nonaz. Et hora nona exclamauit iesus uoce magna dicens: Heloy: heloy: lamazabatani. Qd est interpretatu: Deus meus: deus meus: ut quid dereliquisti me? Et quidam de circūstantibus audietes dicebant: Ecce heliam uocat. Currens antez vnus z implēs spongeā aceto: circūponensqz calamo potū dabat ei dicens: Sinite: uideamus si ueniat helias ad deponendū cum. Iesus autem emissa uoce magna: expirauit.

BEDA: Clarissimū lumen mundo retraxit radios suos: ne aut pendetem viderent dominū: aut impij blasphemates sua luce frueretur. vnde dicit: Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totā terraz usqz in horam nonam. AVGVSTI. de con. euā. Addidit autē lucas: Unde facte sunt tenebre. i. solē obscuratū. THEOP. Si autem tempus eclipsis fuisset: posset qs dicere qz naturalis fuisset bec passio: sed tūc. ruij. erat luna: cum naturalis eclipsis fieri non posset. Sequit: Et hora nona exclamauit iesus uoce magna dicens: Heloy: heloy. HIERO. Nona hora inuenit euersa domo: decima dragma que perierat. BEDA: Nam z adam peccate scriptum est qz audiuerit vocem domini dei ambulantis in paradiso ad auram post meridiē: z qua hora primus adam peccado mortem huic mūdo inuexit eadem hora secundus adam mortē moriēdo destruxit. Et notādū qz recedēte a centro mūdi sole crucifixus est dñs: oriēte autē sole: resurrectōis sue myste ria celebravit: qz mortuus est ppter peccata nra: z resurrexit ppter iustificatōem nrām. Nec mirer' ver-

borū hūilitatē qrimonias derelicti: cū formā serui sciēs scādali crucis videas. Sicut. n. esurire z fatigare z fatigari nō erāt. ppa deitatis: s; corpales passiones: ita qd or: Ut qd dereliquisti me: corpales vocis erat. ppriū: qz solet sm nām corp' nullaten' velle a sibi iuncta vita fraudari. Licet eni ipse saluator dicebat h: sed ppe ondebāt corpis fragilitatē: vt hō q loqz in eos circūferēs mor? qz i picul' positi a dño desereri nos putam'. THEO. Uel hoc loqz hō crucifixi? oeo p me: nos ei homines sum' derelicti: ipse nūqz a patre derelict' fuit. Audi eni qd dicit. Nō sū sol': s; qz p' meū est. Esti etiā h p iudeis dicit: qz z ipse sm carnē iude' extens: ac si diceret: Ut qd de braicū pplm dereliquisti: vt tuū crucifigerent s; iū. Sicut eni aliqñ' s; iūem' diceret: De' induit meā meā nām. s. humanā: sic z h: dereliquisti me: o; intelligere humanā nām vel iudaicū pplm. Seqz: Et qdā de cir. au. di. Ecce heliā uocat. BED. S; quos arbitro milites fuisse romanos: nō intelligētes s; mo nis hebraici ppetatē: s; ex eo qz dicit heloy putāns ab eo heliā uocatū. Si autē iudeos q hoc dixerit intelligere uolueris: h faciūt vt eū imbecillitatis infirmēt qz helie auxiliū deprecet. Seqz: Currens autē vn' z im. spō. ace. Quā ob cāz dño aceti sit potū dātū iohānes plen' ondit dices: qz iesus vt osmumaret scriptura dixit. Sitio. Illi autē spongiā plenā aceto obrulerūt ori ei. HIERO. Inuenit autē h iudeo nū silitudinē: spōgiā. s. cānā infirmā aridā: ignibus aptā iplet aceto: h ē malicia z dolo. AVG. d cō. euā. De heliā vō nō ipm q obrulit spōgiā cū aceto: s; ceteros dixisse mattheū narrauit. vñ intelligim' z alii: z ceteros h dixisse. HIE. infirmata aut carne vox inualuit diuina: q dicit: Agite mibi portas iusticie. vñ seqz: Iesus autē emi. vō. mag. expirauit. Cū ima uoce siue sine nos morimur. q d ira sum? Ille vero cū exaltata uoce expirauit q d celo decessit. THEO. Et q mortū dñat z pcpit: sic dñs p' tūe expirat. Qualis autē bec vox fuerit lucas declarat. P' inqz: in man' tuas cōmēdo spm meū. Et eni chris' extic p h nobis uoluit deolare: qz scōp. aie in man' dei ascendūt. Nā pus ab iheris oīs aie te nebāt donec uenit q pdicauit captiuus remissionē.

Et uelū tēplī scissum ē in duo: a summo usqz deorsū. Quidēs autē cēturio q ex aduerso stabat: qz sic clamas expirassz ait: Vere hic hō fili' dei erat. Erāt autē z mulieres de lōge aspiciētes: iter qz erat maria madalene z maria iacobi minoris z ioseph mī: z salome. Et cū eēt in galilea seqbāt eū: z mīstrabāt ei: z alic multe que simul euz eo ascenderāt hierosolymam:

GLO. Postqz narrauit euāgelista passiones et mortē chrisi: nūc psequit de his que post mortem dñi cōtigerūt. vnde dicit: Et uelū tē. scil. ē in duo a sū. usqz de. HIE. Uelū tēplī scindit. i. cellā aperit.

THEO. Scissum est enim templum in duo: a summo usque deorsum. Quides autem ceterio qui ex aduerso stabat: quia sic clamans expirans ait: Vere hic homo filius dei erat. Erant autem et mulieres de longe aspicientes: iter quo erat maria madalene et maria iacobi minoris et ioseph mī: et salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum: et ministrabant ei: et alic multe que simul eum eo ascenderant hierosolymam: GLO. Postquam narrauit euangelista passiones et mortem christi: nunc persequitur de his que post mortem domini contigerunt. unde dicit: Et uelut templum scissum est in duo a summo usque deorsum. Hieronimus. Uelut templum scinditur. id est cella aperitur.

THEO. Scissum est etiam velum innuente deo: quod spiritus sancti gratia a templo recedit et scindit et sancta sanctorum ab omnibus videnda essent: et quod templum iudeis cum calamitates deplorabatur et vestimenta scindent. Hoc etiam et templum animatum et corpus christi ostendit: in cuius passione vestimentum eius laceratum est. caro et aliud etiam significat. Caro namque velum est nostri templi. scilicet mentis nostre. Virtus autem carnis scissa est in christi passionibus a summo usque deorsum. scilicet ab adhaesione ad ultimos homines. Nam et adhaesio effectus est sanus per passionem dicitur: et caro non manet sub maledicto: neque digna est corruptione: sed omnes incorruptione honorati sunt. Videtur autem centurio. Centurio dicitur centum militum princeps. Videtur autem quod ita potestatiue: et domine spiritaliter miratur et confessus est. **BEDA:** Manifesta autem causa miraculi centurionis exponitur: quod videtur dominum sic expirasse. id est spiritu emisit se dicens: Vere homo hic filius dei erat. Nullus enim habet potestatem mittendi spiritum: nisi qui animarum conditor est. **AVG.** iii. de trinitate. Et hoc maxime miratur et post illam vocem qua figuram peccati nostri edidit: continuo tradidit spiritum. demonstravit enim spiritus meo dicitur quod nulla pena peccati usque ad mortem carnis eius accesserit: quia non eam deseruit iuitus: sed quomodo voluit. quippe dei verbo ad unitatem persone efficiuntur. **HIERO.** Nonissimi autem nunc primi cœnati. **THEO.** Scissum est etiam velum innuente deo: quod spiritus sancti gratia a templo recedit et scindit et sancta sanctorum ab omnibus videnda essent: et quod templum iudeis cum calamitates deplorabatur et vestimenta scindent. Hoc etiam et templum animatum et corpus christi ostendit: in cuius passione vestimentum eius laceratum est. caro et aliud etiam significat. Caro namque velum est nostri templi. scilicet mentis nostre. Virtus autem carnis scissa est in christi passionibus a summo usque deorsum. scilicet ab adhaesione ad ultimos homines. Nam et adhaesio effectus est sanus per passionem dicitur: et caro non manet sub maledicto: neque digna est corruptione: sed omnes incorruptione honorati sunt. Videtur autem centurio. Centurio dicitur centum militum princeps. Videtur autem quod ita potestatiue: et domine spiritaliter miratur et confessus est. **BEDA:** Manifesta autem causa miraculi centurionis exponitur: quod videtur dominum sic expirasse. id est spiritu emisit se dicens: Vere homo hic filius dei erat. Nullus enim habet potestatem mittendi spiritum: nisi qui animarum conditor est. **AVG.** iii. de trinitate. Et hoc maxime miratur et post illam vocem qua figuram peccati nostri edidit: continuo tradidit spiritum. demonstravit enim spiritus meo dicitur quod nulla pena peccati usque ad mortem carnis eius accesserit: quia non eam deseruit iuitus: sed quomodo voluit. quippe dei verbo ad unitatem persone efficiuntur. **HIERO.** Nonissimi autem nunc primi cœnati. **THEO.** Et sic ordo convertitur dum iudei occidunt: et gentilis confitetur: et discipuli fugiunt: et mulieres expectant. Sequitur. n. Erant autem et mulieres de lege aspicientes quod quod erat mag. et maria. mi. et ioseph mater. et salome. Salome dicitur autem mater filiorum zebedee. **ORIG.** Opinas hic tres precipuas mulieres nominatas: et duas quidem veteris euangelista exponit. Mariam magdalenam et mariam iacob. Tertia autem a mattheo dicitur mater filiorum zebedee. **MARCO** autem tertia illa salome appellatur. **BEDA:** Iacobus autem minor dicitur iacobus alpheii: qui et frater domini dicebatur: eo quod esset filius marie materis domini: cuius meminit iohannes dicens: Stabat iuxta crucem iesu matris eius: et sororis matris eius maria cleophae: et maria magdalenae. **MARIA** autem cleophae videtur eas dicere a patre siue cognatione. Vocabatur autem minor iacobus ad distinctionem maioris iacobi: videlicet filii zebedee: qui inter primos apostolos vocatur et a domino. **CONTRADICTIO** autem iudaice fuit: nec inducebatur in culam mores gentis antieque: ut mulieres de sua substantia victu atque vestitu preceptoribus ministrarent. unde sequitur: Et cum esset in galilea seque. eum et matris eius. Ad sinistra habet dominus quidem de substantia sua: ut metetur earum carnalia: ille metebatur spiritalia: et ut typum ostenderet magistrorum: quod victu atque vestitu ex discipulis deberet esse contenti. **Sed** videamus quales comites habuerunt. **Et** alie multe que simul cum eo ascenderunt. **HIERO.** Sicut non excludit muliebris sexus a salute per mariam virginem: ita non repellit a mysterio crucis scientia et resurrectionis per viduam Magdalenam: et ceteras matres. **Et** cum iam sero esset factum: quod erat pasche quod est sabbatum: venit ioseph

ab arimathia nobilis decurio: qui et ipse erat expectans regnum dei. Audacter introiit ad pilatum: et petijt corpus iesu. **Pilatus** autem mirabatur si iam obiisset. **Et** accersito centurione interrogauit eum si iam mortuus esset. **Et** cum cognouisset a centurione dedit corpus ioseph. **Ioseph** autem mercatus syndonem: et deposuit eum in uoluit syndone: et posuit eum in mōuimento quod erat excisum in petra: et aduoluit lapidem ad ostium mōuimenti. **Maria** autem magdalene et maria ioseph aspicientes ubi poneretur.

GLO. p. passionem et mortem christi euangelista seipsum enarrat dicens: Et cum iam sero esset factum: quia erat pasche quod est sabbatum. **BEDA:** Pasche scilicet grece: latine preparatio: quod nomine iudei qui iter grecos morabantur sextam sabbati appellabant: eo quod in illo ea que requie sabbati necessaria essent: preparare solerent. Quia ergo sexta die homo factus est: septima autem die conditor ab omni opere suo requieuit: recte saluator: sexta die crucifixus humane restorationis impleuit archam. **Sabbato** autem in sepulchro quiescit: resurrectionis que octaua die futura erat expectabat euentum. Sic et nos in hac quidem seculi etate mundo necesse est crucifigi in octaua die. id est cum mortis que debitum soluit: corpora quidem in tumulo: animas autem secreta in pace cum domino per bona opera oportet quiescere: donec octaua etate etiam corpora ipsa resurrectione glorificata cum auiam incorruptionem accipiant. **Tale** autem esse decebat quod corpus domini sepeliret: quod etiam per iustitiam merito tali misterio dignum esset: et per nobilitatem potestatis secularis facultatem posset obtinere ministrandi. et ideo dicitur quod erat nobilis decurio expectans regnum dei. **Decurio** vocatur quod sit de ordine curie et officium curie administraret: quod etiam curialis a procuratore munerata ciuilitas solet appellari. **Arimathia** autem ipsa est ramathaim ciuitas belchane et samuelis. **HIERO.** Que interpretatur deponens: id est qua fuit ioseph qui venit ad deponendum corpus christi de cruce. **Sequitur:** Et auda. intro. ad. pi. et pe. cor. iesu. **THEO.** Audet ausu laudabile. non enim excogitauit: a discipulis decidat: et expellat a iudeis si corpus petra eius quod blasphemum condemnatum. **Sequitur:** **Pilatus** autem mira. si iam obiisset. **Putabat.** n. quod diu uiueret in cruce: sicut et latrones in patibulo uiuebant dum. **Sequitur:** **Et** accersit centurionem. cum si iam mortuus esset. scilicet ante horam que ceteri morti consueuerunt. **Sequitur:** **Et** cum cognoscit. quod mortuus esset dedit corpus ioseph. **BEDA:** Non autem quibus ignorat aut mediocriter ad perfidiam accedens et crucifixi corpus posuit in petra. **Sequitur:** **Ioseph** autem mercatus. et dedit. eum in uoluit syndone. **THEO.** Preciosum corpus preciose sepelitur: cum enim esset discipulus domini sciebat quod corpus domini honorari deberet. **BEDA:** Possunt autem secundum intelligentiam spiritalis beati scripturam: quod corpus domini non auro: non gemis et serico sed linteamine puro obuoluentur sit: hinc ecclesie mos obtinuit: ut sacrificium altaris non in serico neque in pan-

Marcus
 et rideam
 postea reuigilare
 dicere non cre
 idem infidelitas
 cui pro. Quia
 gere quod ad hoc
 gentis: cum
 tra non potuit
 militis. hic om
 sum. unde ier
 uenit. et
 modo hoc
 comitatus est
 eum: in
 dicitur. **MAR**
 co. plurali nu
PHI. Del
 uenit: vnde co
 munitatem
 tendere fa
 ritas usque in
 nona ecclia
 uenit: **Co**
 uenit: **Et**
 dicitur. **Cur**
 onga
 o potit
 amul si
 magna:
 o retraxit ra
 domini: aut
 re. unde dicit
 per tota re.
 de con. cui
 tendere. i. ioh
 apus accipis
 uiliter. be. pal
 as ecclipsis fi
 exclamant
HIERO.
 ma pragma
 peccate scri
 et ambulat
 qua bona
 modo immet
 edo postnu
 li sole cruci
 is hoc myste
 ta nra: re
 curre

sicut sol. **GRE.** i homel. **Uel** stola cācida coopertus apparuit qz festiuitatis nostre gaudia nūciauit. cādoz etenim vestis: splēdore nostre denūciat solēnitatis. **HIERO.** Vestis etiā cācida vera leticia ē hoste depulso regnoqz adepto: rege pacis q̄sito et inest to et nūqz dimisso. **Doc** igitur inuēns: formā resurrectiois timētibz mortē ostēdit. **Ad** autē obstupuerūt i. qd oculi nō vidit: nec auris audivit: nec i cor hominis ascēdit que preparauit deo diligētibz se. **Sequitur** Qui dicit illi: no. expā. **GRE.** i homel. **Ac** si dicat: **Paueat** illi q nō amat aduētū supnoz ciuiū. pertimescāt q carnalibz desiderijs p̄ssi: ad eozū societate ptingere se posse desperāt. vos autē cur ptimescitis: q vestros cōciues videtis? **HIERO.** Nō enī ē timor i charitate. **Quid** erpauesceret q̄ iuenerūt que quesierūt. **GREGO.** i homel. **Sz** iā qd angelus subiūgit audiam: **Jesum** q̄ritis nazarenū. **Jesum** latino eloq̄o salutaris. i. saluator: interpretat. at vero tūc multi **Jesum** dici poterāt: nec tñ substācialiter s; nūcupatiue: iō et loci subiūgit. vt de quo iesu dictū sit manifestet: nazarenū. **Et** cām p̄tinē subdit: **Crucifixū.** **THEO.** Nō enī erubescit cruce: i hac nāqz sal hominū ē beatorū p̄ncipiū. **HIERO.** Radix autē amara crucis euauuit. **Flos** vite cū fructibz eius p̄it. i. q̄ iacuit i morte: surrexit i gloria. vñ addit: **Surrexit: nō ē hic.** **GRE.** i homel. **Nō ē hic:** d̄ p̄sentia carnis: q̄ tñ nūqz deerat p̄sentia maiestatis. **THEO.** Et q̄si. d. **Vultis** certificari de ei⁹ resurrectioe subdit: **Ecce** loc⁹ vbi posuerūt eū. **Propē** hoc n. et reuoluerat lapidē vt locū ostēderet. **HIERO.** Ostēditur autē immortalitas mortalibz ad gratiarū actionē debitā: vt itelligam⁹ qd fuerim⁹: et sciamus qd futuri erim⁹. **Sequitur:** **Sz** ite di. di. ei⁹ et pe. qz p̄ ce. vos i galileā. **Mulieribz** d̄ vt nūciēt apostolis: qz p̄ mulierē moys annūciata ē: p̄ mulierēz vita resurgēs. **Dicit** autē specialiter: **Et** petro: qz se idignū iudicauit: discipulatu: cū ter negauit magistrū: sed peccata p̄terita nō nocēt qm̄ nō placēt. **GREG.** in homel. **Si** autē hūc angel⁹ nō nominatū exp̄meret q̄ magistrū negauerat: veire inē discipulos n̄ auderet. **vocat** ḡ ex nomie ne desperet ex negatiōe. **AVG.** de cō. etiā. **Ad** aut dicit: **P̄ce.** vos i gal. ibi eū vi. si. di. vo. videt h̄ sonare qz **Jesum** nō erat demonstratur se discipul⁹ resurrectionē nisi in galilea: quā demonstratiōe nūc ipse marc⁹ cōmemorauit. **Ad** enī dixit: **Manc** p̄ma sabbati apparuit marie magdalene. p̄ h̄ duobz euntibz i villā: factū ē i hierusalē ipō die resurrectionis. **deide** venit ad vltimāz manifestatiōe: quā factā scim⁹ i mōte oliueti n̄ lōge a hierusalē. **Nūqz** igitur cōmemorat marc⁹ impletū qd ab angelo p̄nūciatū ē testat. **Matthe⁹** vō nullū aliū locū oīno cōmemorat: vbi discipuli p̄ qz surrexit viderūt dñm: nisi i galilea s̄m̄ āgeli predictionē. **Sz** cū nō sit exp̄ssum qm̄ id futurū eēt: vtrūqz primū añqz alibi ab eis vīsus eēt: idqz ipm̄ qz discipulos matthe⁹ dicit isse i galileā i mōte: nō exp̄mit diē nec narrādi ordinē: nō aduersat qdē mattheus narratiōibz ceteroz: s; dat eis itelligēdi atqz accipiendi locū. **Uerūtū** qz dñs nō ibi primū se demonstraturus erat: sed i galilea vbi postea vīsus est se videntum mādauit: q̄m̄ fidelem facit itētū ad q̄rēdū i quo mysterio dictum itelligat. **GREG.** i homel.

exēplū seniarū ecclesia: qm̄ gen⁹ hūanū exēplo sue resurrectionis aianit: qm̄ vitā p̄stitit et lumē credulitatis infundit. **BEDA:** Sicut autē qz valde mane mulieres venerūt ad monumētū: iuxta historiā ma gnus seruo: charitatis ostēditur: ita iuxta itellectū mystici nobis dat exemplū vt illuminata facie: d̄v orationūz suauitate studeam⁹ offerre. **THEO.** Dicit autē: **Una** sab. i. p̄ma diez hebdomade. **Sabbata** nāqz dies hebdomade nūcupāt: vna vero dicitur p̄ma. **BEDA:** **Uel** p̄ma sabbatorū p̄ma die ē a die sabbatorū. i. requietionū q̄ in sabbatis custodie bant. **Sequitur:** **Et** di. adin. q̄s re. no. la. ab ho. mo. **SEVERI.** Obscuratū erat vestrū p̄ct⁹: oculi clausi et iō patefacti sepulchri gloriā p̄us nō videbatis. **Sequitur:** **Et** respi. vi. re. la. **BEDA:** **Quō** lapis p̄ angeli euolut⁹ sit: **Matthe⁹** sufficienter exponit. **De** reuolutioe lapidis mystice referatiōe faciamē: totū chūsti q̄ velamie lre legalis tenebant infinuat: **lex** enī lapide scripta ē. **Sequitur:** **Erat** q̄p. mag. val. **SEVE.** Et pl⁹ iā magn⁹ merito q̄ forma: q̄ creatois mūdi corp⁹ et claudere et opire suffic. **GRE.** **Mulieres** autē angelos vidēt q̄ cū aromatibz venēsiunt: qz ille mētes supnos ciues aspiciunt. vñ sequit: **Et** itro. i. mo. vi. iune. se. i. dex. coop. stola. cādi. z ob. stū. **THEO.** Si matthe⁹ dicit angeli sedere sup lapidē: **Marc⁹** vero qz mulieres itroeuētes monumētū viderūt sedentē iuuenē: nō mireris: nā quez viderūt p̄ sedentē sup lapidē: ipm̄ etiā itus in monumētū postmodū viderūt. **AVG.** de cō. euāge. **Aut** itelligam⁹ mattheū tacuisse de illo āgelo quē intrātes viderūt: marcū vero de illo quez foris sup lapidē sedētē viderūt: vt duos viderit. et a duobz s; galliarū audierit q̄ dixerūt angeli de iesu: aut certe intrātes i monumētū i aliq̄ septa macerie debem⁹ accipere q̄ cōmunitū locū tūc fuisse: credibile ē i ali quo spacio ante petrā: q̄ excisa loc⁹ fact⁹ fuerat sepulchre: vt ipy viderūt i eodē spacio sedētē a dextris que dicit matthe⁹ sedentē sup lapidē. **THEO.** **Quid** autē dicit qz alie fuerūt mulieres q̄ dicunt a mattheo: alie q̄ a marco: s; maria magda. sequebat⁹ oēs fernidā festinationē habēs et ardentē affectū. **SEVE.** Introierūt ergo mulieres sepulchrum vt cōspulerēt chūsto: chūsto cōsurgētē de sepulchro. viderūt iuuenē vt cernerēt nostre resurrectionis etatē: qz nolūt resurrectio senectutem: et vbi nasci moriqz nescit: ibi etas nec admittit detrimēta: nec idiget i cōmētis. vñ iuuenē nō senē: nō infātē: s; iocūdā etatē viderūt. **BEDA:** **Viderūt** autē iuuenē sedentē i dextris. i. ad meridianā partē loci illi vbi positū erat. corp⁹ enī qd supinū iacens: caput habebat ad occasum: dextrā necesse erat habere ad austrū. **GRE.** in home. **Quid** autē p̄ sinistrā: nisi vita p̄ns: **Quid** vō p̄ dextrā: nisi vita p̄petua designat: **Quia** igitur redēptor noster iā p̄ntis vite corruptionē transferat: recte angel⁹ q̄ nūciare p̄bennē eius vitā venerat: i dextra sedebat. **SEVE.** **Viderēt** etiā iuuenē sedentē a dextris: qz resurrectio recipit nil sinistrū. **Viderēt** etiā coopertū stola cācida. **Stola** ista nō ē ex mortali vellere: sed ex v̄tute vitali splēdēs celestis lumie: nō colore tereno dicēte. **p̄pheta:** **Amict⁹** lu mie sicut vestimēto. et de iustis: **Luc** iusti fulgebūt

Marcus
erat gye magis ualde
cunus i monumētū viderūt
ne sedentē i dextris
Cācida: r. obstupuerūt
lis: **P̄ma** erpauesceret
tis: **Uel** p̄ma sabbatorū
die: **Erat** q̄p. mag. val.
Sabbata nāqz dies hebdomade
nūcupāt: vna vero dicitur
p̄ma. **BEDA:** **Uel** p̄ma
sabbatorū p̄ma die ē a die
sabbatorū. i. requietionū q̄
in sabbatis custodie bant.
Sequitur: **Et** di. adin. q̄s
re. no. la. ab ho. mo. **SEVERI.**
Obscuratū erat vestrū p̄ct⁹:
oculi clausi et iō patefacti
sepulchri gloriā p̄us nō
videbatis. **Sequitur:** **Et**
respi. vi. re. la. **BEDA:** **Quō**
lapis p̄ angeli euolut⁹ sit:
Matthe⁹ sufficienter exponit.
De reuolutioe lapidis mystice
referatiōe faciamē: totū chūsti
q̄ velamie lre legalis tenebant
infinuat: **lex** enī lapide
scripta ē. **Sequitur:** **Erat**
q̄p. mag. val. **SEVE.** Et pl⁹
iā magn⁹ merito q̄ forma: q̄
creatois mūdi corp⁹ et claudere
et opire suffic. **GRE.** **Mulieres**
autē angelos vidēt q̄ cū
aromatibz venēsiunt: qz ille
mētes supnos ciues aspiciunt.
vñ sequit: **Et** itro. i. mo. vi.
iune. se. i. dex. coop. stola.
cādi. z ob. stū. **THEO.** Si
matthe⁹ dicit angeli sedere
sup lapidē: **Marc⁹** vero qz
mulieres itroeuētes monumētū
viderūt sedentē iuuenē: nō
mireris: nā quez viderūt p̄
sedentē sup lapidē: ipm̄ etiā
itus in monumētū postmodū
viderūt. **AVG.** de cō. euāge.
Aut itelligam⁹ mattheū
tacuisse de illo āgelo quē
intrātes viderūt: marcū vero
de illo quez foris sup lapidē
sedētē viderūt: vt duos viderit.
et a duobz s; galliarū audierit
q̄ dixerūt angeli de iesu: aut
certe intrātes i monumētū
i aliq̄ septa macerie debem⁹
accipere q̄ cōmunitū locū tūc
fuisse: credibile ē i ali quo
spacio ante petrā: q̄ excisa
loc⁹ fact⁹ fuerat sepulchre: vt
ipy viderūt i eodē spacio
sedētē a dextris que dicit
matthe⁹ sedentē sup lapidē.
THEO. **Quid** autē dicit qz
alie fuerūt mulieres q̄ dicunt
a mattheo: alie q̄ a marco: s;
maria magda. sequebat⁹ oēs
fernidā festinationē habēs et
ardentē affectū. **SEVE.**
Introierūt ergo mulieres
sepulchrum vt cōspulerēt
chūsto: chūsto cōsurgētē de
sepulchro. viderūt iuuenē
vt cernerēt nostre resurrectionis
etatē: qz nolūt resurrectio
senectutem: et vbi nasci moriqz
nescit: ibi etas nec admittit
detrimēta: nec idiget i cōmētis.
vñ iuuenē nō senē: nō infātē:
s; iocūdā etatē viderūt. **BEDA:**
Viderūt autē iuuenē sedentē
i dextris. i. ad meridianā
partē loci illi vbi positū
erat. corp⁹ enī qd supinū
iacens: caput habebat ad
occasum: dextrā necesse erat
habere ad austrū. **GRE.**
in home. **Quid** autē p̄
sinistrā: nisi vita p̄ns: **Quid**
vō p̄ dextrā: nisi vita p̄petua
designat: **Quia** igitur redēptor
noster iā p̄ntis vite corruptionē
transferat: recte angel⁹ q̄
nūciare p̄bennē eius vitā
venerat: i dextra sedebat.
SEVE. **Viderēt** etiā
iuuenē sedentē a dextris: qz
resurrectio recipit nil sinistrū.
Viderēt etiā coopertū stola
cācida. **Stola** ista nō ē ex
mortali vellere: sed ex v̄tute
vitali splēdēs celestis lumie:
nō colore tereno dicēte. **p̄pheta:**
Amict⁹ lu mie sicut vestimēto.
et de iustis: **Luc** iusti
fulgebūt

Galilea nāq; trāsmigratio iterptat. iā dōppe redemptor noster a passione ad resurrectionē: a morte ad vitā trāsmigraverat: et nos resurrectionis ei⁹ gloriā post leti videbim⁹: si mō a vicis ad virtutū celsitudinē trāsmigrāmus. Quā ergo ī sepulchro nūciat in trāsmigrationē ostenditur: q; is q; in mortificationē carnis agnoscit ī trāsmigratiōe mētis videtur. **HIERO.** Hecis ergo snia ī syllabis: s; ingēs ī quantitate pmissio. **Ibi ē gaudij nostri fōs et salutis eterne origo pparata. Ibi cōgregant dispōsiones et sanant cōtriti corde. Ibi inq̄t eū videbitis: s; nō sicut vidistis. AVG. de cō. euā. Significat etiā q; grā christi de populo israel erat trāsmigratura ad gentes: a q̄bus apostoli uullo mō pdicātes suscipiēnt: nisi eis viā dñs ī eorū cordib⁹ pueniēs pparasset. et hē: Dīe. vos ī ga. ibi eū vi. i. ibi mēbra ei⁹ īuenietis. Sequit⁹: At ille exētes fugierūt de monumēto. Inuaserat enī eas tremor et pauor. **THEO.** Id ē stupor propter visionē angeli et admirationē resurrectionis. **SEVERI.** Angel⁹ qdē sedet ī monumēto: de monumēto fugiūt mulieres: q; ille de celesti substātia ostendit: turbant iste de cōditiōe terrena. Sepulchz q; mori nō pōt: timere nescit. mulieres autē et de pñti facto tremūt et sepulchzū vt mortales adhuc mortaliter expanescūt. **HIERO.** Hoc etiā dī de futura vita ī q; fugiet dolor et gemit⁹. Imitant. n. mulieres aū resurrectionē oīaq; faciūt: post resurrectionē nē fugiētes mortē et pauorē. Sequit⁹: Et ne. quicq; dix. time. enī. **THEO.** Aut ppter iudeos: aut timore visiois detēte tacebat h qd audierāt. **AVG. de cō. euā. Querī aut pōt quēadmodū h dicat marcus cū dicat matthe⁹: Et exierūt cito de monumēto cū timore et gaudio magno: currētes nūciare discipul⁹. nisi itelligam⁹ ipsozū angelozū nemini ausas fuisse aliqd dicere. i. ridere ad ea q; ab illis audierant: aut certe custodib⁹ quos iacētes viderūt. nam illō gaudiū qd matthe⁹ cōmemorat: nō repugnat timori de quo mare⁹ dicit: Debuim⁹. n. vtrūq; ī illarū animo factū itelligere: etiā si matthe⁹ de timore nō diceret. Cū vero et ipse dicat: Exierūt cito de monumēto cū timore et gaudio magno. nihil ex hac re q̄stiois remanere pmittit. **THEO.** Signāter etiā dicit q; nemini quicq; dixerūt: q; mulierib⁹ audire non loqui datū est: discere non docere.****

Surgēs autē iesus: mane p̄ma sabbati apparuit p̄mo marie magdalenae de qua eiecerat septem demōia. Illa uadēs nūciauit hīs q; cū eo fuerāt lugētib⁹ et flentib⁹. Et illi audientes: q; uiueret et uisus cēt ab ea: nō crediderūt: h̄ hec at duob⁹ ex his ambulātib⁹ ostēs ē ī alia effigie eūtib⁹ ī uillā: et illi euntes nūciauerunt ceteris: nec illis crediderunt.

AVGV. de con. euā. Jā post resurrectionē quē admodū apparuit domin⁹ cōsiderandus est. Dicit enim Mare⁹: Surgēs autē mane p̄ma. sab. app.

p̄ma. mag. de qua esse. septē demonia. **BEDA:** Hec apparitio quomodo et ubi facta sit: Johanne plenissime docet. Surrexit autē domin⁹ mane de monumēto: in quo sero iam facta erat deposit⁹: vt adimpleretur illud psalmiste: Ad uesperā demorabitur letus: et ad matutinū leticia. **THEO.** Vel aliter quod dicit: Surgens iesus. ibi puncta. deinde dicit: Mane p̄ma. sab. ap. p̄mo Marie magdalenae. **GRE. in homel. Ut enim sampson media nocte nō solū de gaza exiit: sed etiam portas tulit: sic et redemptor noster ante lucē resurgēs nō solū liber de inferno exiit: sed ipsa etiam inferni claustra destruxit. De Maria autē hic marcus septē demonia eiecta fuisse testat: et quid septē demonia nisi uniuersa uicia significāt: quia enī septē dieb⁹ omne temp⁹ cōpōnēditur: recte septenario numero uniuersitas figuratur. **THEO.** Septē ergo demonia Maria habuit que uniuersis uicis plena fuit. aut septē demonia septē uirtutibus spūs cōtrarios dicit: vt spirit⁹ ab eo timore: absq; sapiētia: absq; intellectu: et quociens alia donis spiritus sancti opponuntur. **HIERO.** Et autē de qua eiecerat septē demonia primo ostenditur: quia meretrices et publicani precedent fraudulentiā ī regnū dei vt latro precessit apostolos. **BEDA:** In p̄cipio etiam mulier inductrix culpe uiro fuit: nunc que morte primo gustauit: resurrectionē primo uidet: ne perpetui reatus apud uiros obprobrium sustineret. et que uiro culpā trāsfuderat: trāsfudit et gratiā. Nā sequitur: Illa u. n. bis qui cū eo fu. in. z. s. **HIERO.** Slet et lugent q; non uiderūt: sed non post multū consolabunt. Hī. n. q; lugēt nunc: quoniam ipi consolabuntur. **BEDA:** Recte autē hec mulier q; leticia dominice resurrectionis prima nūciauit: a septē demōib⁹ curata et se memorat: ne quisquā digne penitēs de admisso rum uenia desperaret: et vt ubi abundauit peccatus superabūd. se et gratia monstraretur. **SEVERI.** Nūciat autē Maria: sed iā nō femina sed ecclēsiā gestās: vt supra sicut femina tacebat: hic in ecclēsiā et nūciat et loquat. Sequit⁹: At illi au. q; uiue. et vi. esset ab ea: nō cre. **GRE. in homel. Ad resurrectionē uiciniā discipuli tarde crediderūt: si tam illorū ifirmitas q; nostra vt ita dicat tarditas fuit. Ipsa nāq; resurrectio illis dubitātib⁹ p multa argumēta mōstrata ē: que dū nos legentes agnoscerimus: quid aliud q; de eorū dubitatiōe solidamur. Sequit⁹: Post hec autē dū. ex eis am. ostē. est in alia effig. eun. in uil. **AVG. de cō. euā. De istis uerbis quozū vn⁹ erat cleophas Lucas totū narrat: sed Marcus hic breuiter p̄stingit. Castellus quippe illud de quo lucas loquitur: non absurde accipimus etiā uillā potuisse appellari. et in codicibus quidem grecis magis agrū inuenimus q; uillā. Agri autē nomie nō castella tri: uerū etiaz municipia et colonie solēt uocari extra ciuitatē: q; quasi caput et mater est ceterarū. Quod autē ait Mare⁹ eis ī alia effigie dominū apparisse: hoc lucas dicit q; eorū oculi tenebantur: ne agnoscerēt eū. Oculis. n. eorū acciderat aliqd qd ita manere pmissū ē usq; ad fractionem panis. **SEVERI.** Nemo autē putet spm sua resurrectione sui uult⁹ effigie cōmutasse: s; muta tur et effigies dū efficit ex mortali īmortal: vt h̄c ac******

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. Some legible words include: 'Surgēs autē iesus', 'de qua eiecerat septē demonia', 'illā uadēs nūciauit hīs q; cū eo fuerāt lugētib⁹ et flentib⁹'.]

Id ē dispergēt intellectuales: sicut illud: **Calcabitis** sup serpētes & scorpiōes. intellectualit̄ itelligit̄. **Post** aut̄ itelligit̄ de sensibilib⁹ serpētibus: sicut etiā pat̄ lus a vipa nullū habuit nocumētū. **Sequit̄:** Et si mortū. quid bi. nō eis no. **Multa** talia facta i histo riis legim⁹. **Multos** nāq; venena bibita christi mu nita signaculo ledere nō valebant. **Sequit̄:** Super egros ma. ipo. & bñ habebūt. **GREGO.** i bo. **Nū** quid aut̄ q; ista signa nō facim⁹ minime credim⁹? **S;** hec necessaria i exordio ecclesie fuerūt: vt enī si des crederet credētū: miraculis fuit nutrienda: q; & nos cū arbuta plātam⁹: tādū eis aquā fundim⁹: quousq; ea i terra qualuisse videam⁹: at si semel ra dicē fixerit a rigādo cessam⁹. **Habem⁹** de his signis atq; virtutib⁹ q̄ adhuc subtili⁹ cōsiderare debeam⁹ sancta q̄ppe ecclesia quotidie spiritaliter facit: qd̄ tūc p̄ apostolos corpāliter faciebat. **Nā** sacerdotē ei⁹ cū p̄ exorcismi gratiā manū credētib⁹ imponūt: habitare malignos spūs in eorū mētib⁹ contradi cūt: qd̄ aliud faciūt: nisi demonia eiiciūt: **Et** fideles quicq; qui iā secularia verba derelinquūt: sancta au tē mysteria insonāt: liguis loquūt̄ nouis: q̄ dum bonis suis exhortatiōib⁹ maliciā de alienis cordi bus auferunt: serpētes tollūt: & oū pestiferas suasio nes audiūt: sed tñ ad opationē prauā mīme p̄tra hūmē: mortiferū ē qd̄ bibūt: sed nō eis nocebit: qui quotiēs primos suos i bono ope ifirmari conspi ciūt: oū exēplo sue opationis illorū vitā roborant: sup egros man⁹ imponūt vt bñ habeāt. **Que** nimiz miracula tāto maiora sūt: quāto spiritalia: & quāto p̄ hec nō corpa: sed anime suscitant̄.

Et dñs quidē iesus postq; locu tus ē eis: assūptus ē in celū: & sedet a dextris dei. Illi aut̄ p̄fecti p̄dica uerūt ubiq;: dño coopante: & fimo nē cōfirmāte: sequentib⁹ signis.

HIERO. Dñs iesus qui de celo descēderat ad li berandā ifirmitatis nostre naturā: ipse etiam sup ce los ascēdit. vñ dicit̄: **Et dñs quidē iesus postq; lo. ē** eis. ass. ē in celū. **AVG.** de cō. euā. **In** quo satis vi des ostēdere nouissimū cū illis i terra p̄missum ha buisse sermōnē: quāuis nō oīmodo ad id coartari vi deat̄. nō enī ait: **Postq; hec locut⁹ ē eis.** vñ admittit si necessitas cogeret: nō illā fuisse nouissimā loc utionē: s; ad oīa que cū eis oībus illis dieb⁹ locu tus ē posse p̄tinere qd̄ dictū ē: **Postq; locut⁹ ē eis.** ass. ē in celū. **Sed** q; ea que supra dixim⁹ magis sua dēt nouissimū diē fuisse: ideo post p̄missam locuti onē quā mare cōmemorauit: adiūctis etiam illis verbis que cōmemorāf i actib⁹ apostolor: credendū est assumptū eē dñm i celū. **GREGO.** in bo. **In** veteri testamēto cognouim⁹ q; belias sit rapt⁹ in celū. **Sed** aliud ē ethereū: aliud celū aereū. **Celū** quippe aereū terre ē. primū. **In** celū itaq; aereū be lias subleuat⁹: ē vt secreta quādā regiōe terre repēs te duceref: vbi i magna iā carnis & spūs q̄ete viues ret quoadusq; ad finē mūdī redeat: & mortis debi tū soluat. **Notādū** quoq; ē q; belias i curru legitur ascēdisse: vt videlicet apre demōstret: q; hō purus adiutorio idigebat alieno. **Redēptor** aut̄ noster nō

curru: nō angelis subleuat⁹ legif: q; q̄ fecerat omnia sup oīa sua virtute ferebat. **Cōsiderandū** vero no bis ē q; mare subdit: **Et** sedet a dextris dei. cū Ste phan⁹ dicat: **Uideo** celos aptos & filii bonis stan tem a dextris dei. sed sedere iudicātis ē: stare dō pu gnātis vel adiūctis. **Stephan⁹** ergo i laboris cer tamine posit⁹ stantē vidit quē adiutorē habuit: s; hūc post assūptionē mare sedere describit: q; post assūptionis sue gloriā: iudex in fine videbit. **AVG.** de simbolo: **Sessione** igit̄ istā nō accipim⁹ quasi sit i humanis mēbus posit⁹: tāq; pater sedeat i sinistra vt fili⁹ sedeat a dextris: sed ipam dextrā in telligim⁹ potestate quā accepit ille hō a deo: vt re niat iudicatur⁹ q̄ p̄mo venerat iudicāndus. **Sedet** enī habitare itelligit̄: quomō dicim⁹ de quocunq; homine: **In** illa patria sedit p̄ tres ānos. **Sic** ergo credite habitare christū i dextra dei patris. **Peccatus** enī est: & habitat i beatitudine que dextra patris vocatur. **Ibi** enī oīs dextra est: q; nulla ē ibi mīeria. **Sequit̄:** **Illi** autē p̄fecti p̄dī ubiq; dño coop. & iet. cōfir. sequē. signis. **BEDA:** **Nota** q; **Marc⁹** euā gelista euāgelii sui q̄to ichonuit tard⁹: tāto in lō gin quiora tēpora scribēdo p̄uerit. ab initio enim euāgelice p̄dicatiōis qd̄ a iohāne factū ē cepit: & ad illud vsq; tēpus narrādo puenit quo apostoli idē euāgelii verbū p̄ totū orbē seminauerūt. **GREGO.** in homel. **Quid** autē i his cōsiderandū ē: nisi q; p̄ ceptū obediētia: obediētia vero signa secuta sunt. **Precepit** enī dñs: **Euntes** i mundū vniuersum p̄ dicare euāgelii. & i actibus: **Eritis** mibi testes vsq; ad extremū terre. **AVG.** de cō. euā. **Quo** autē p̄ cepto ab apostolis ē p̄dicatio ista cōpleta: quādo vsq; adhuc sūt gētes i q̄bus modo cepit: & in quibus nōdū cepit ipleri. **Nō** vtiq; hoc a dño sic manda tū ē apostolis: tanq; ipsi soli q̄bus tūc loquebatur tantū mun⁹ fuerit ipleturi: sed sicut eis solis videt̄ dixisse: **Ecce** ego vobiscū sum vsq; ad cōsummatiō nem seculi. qd̄ tamē cū vniuerse ecclesie p̄missū ē aliis mortētib⁹ aliis nascētibus hic vsq; i seculū cō summationē futura ē quis nō itelligat. **THEO.** **Sciendū** ē autē & hic q; sermo p̄ opera confirmat̄: sicut in apostolis tūc opationes cōfirmabūt simo nem sequētibus signis. **Fiat** autē o chūste vt nostri simones quos de virtute dicim⁹ p̄ opera cōfirmen tur & actus: vt tandē sim⁹ p̄fecti te cooperāte i oib⁹ verbis & opib⁹: q; te decet simonū & opez gloria.

AMEN.

Seria tertia post dominicā In ra. pal. **Erat** pascha azimorum. **Dñica** i factō pascha. **Marie** magdalene. **In** ascēsiōe dñi. **Recubētib⁹.** xi. **Dñica** sexta p̄ pēbecostē. **Cū** turba mltā. **Dñica.** xi. **Exiens** iesus de sinibus. **In** decollatiōe iohis baptiste. **Adis** herodes. **In** vigilia sancti Jacobi apostoli. **Accesserunt** ad iesum iacobus & iohan. fi. **In** sanctorū cyriaci largi & sinaragdi. **Euntes** in mundum vniuersum. **In** natali s̄fessor. **Uideret** vigilare & orare. **Seria.** iiii. quatuor tēpor: septembris. **Respondēs** vnus de turba. **Sabbato** p̄mo q̄dragesime. **Cū** sero eēt factū.

[Marginal notes in a smaller script, including a large initial 'I' and various commentary fragments.]